

**Πανόραμα
της Εκπαίδευσης
και Κατάρτισης
του Γυναικείου Δυναμικού
της Κύπρου 2000 - 2003**

**ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
2000 – 2003**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2004

ISBN

Υπεύθυνοι Λειτουργοί

Μαρία Πετρίδου, *Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Κυριάκος Κυριάκου, *Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού 1^{ης} Τάξης*

Συνεργασία με Στατιστική Υπηρεσία

Αλέκος Αγαθαγγέλου, *Ανώτερος Λειτουργός Στατιστικής*

Ελένη Χριστοδουλίδου, *Λειτουργός Στατιστικής*

Συντονισμός

Γιάννης Μουρουζίδης, *Ανώτερος Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Γενική ευθύνη

Δρ. Γιώργος Όξινος, *Διευθυντής Έρευνας και Προγραμματισμού*

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το γυναικείο δυναμικό αποτελεί σημαντικό συντελεστή της επιτυχημένης αναπτυξιακής πορείας της κυπριακής οικονομίας. Οι προοπτικές για συνέχιση και επέκταση της συνεισφοράς του είναι δεδομένες, λαμβάνοντας υπόψη την ανεκμετάλλευτη δυναμική που παρουσιάζει. Αυτό θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη αλλά και στην επίτευξη των στόχων τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και της Κύπρου, για κοινωνική συνοχή και ισότητα των φύλων σε όλες τις διαστάσεις της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση του γυναικείου δυναμικού αποτελούν το καλύτερο εχέγγυο για τη συνεχή αναβάθμιση του. Επομένως πληροφορίες για την εκπαίδευση και κατάρτιση του γυναικείου δυναμικού είναι σημαντικές στη διαμόρφωση πολιτικής και στον καθορισμό στόχων για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η σφαιρική και σε βάθος μελέτη στοιχείων σχετικά με τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003. Η εξέταση αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε συμπεράσματα και εισηγήσεις για την αύξηση της συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Είμαι βέβαιος ότι οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της μελέτης καθώς επίσης και οι σχετικές εισηγήσεις που διατυπώνονται θα αξιοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό από όλους τους ενδιαφερόμενους.

Για την ολοκλήρωση της μελέτης καθοριστικής σημασίας ήταν η συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία η οποία διελάμβανε την παροχή σε ηλεκτρονική μορφή των στοιχείων της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” που διεξάγεται πάνω σε ετήσια βάση. Η συνεισφορά τους αυτή ήταν πράγματι ανεκτίμητη και η Αρχή τους εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της.

Τα θερμά μου συγχαρητήρια και ευχαριστίες εκφράζω επίσης σε όλους τους συντελεστές της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού για την επιτυχή διεξαγωγή της παρούσας μελέτης.

Μιχάλης Α. Φυσεντζίδης
Αν. Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των διαφόρων χωρών, ιδιαίτερα σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση και την επικράτηση της γνώσης, έχει καταστεί πια πασιφανής. Έκδηλα **η κυπριακή οικονομία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο ανθρώπινο δυναμικό της.**

Προϋπόθεση για να συνεχίσει το ανθρώπινο δυναμικό να διαδραματίζει το σημαντικό ρόλο του αποτελεί η **σωστή αξιοποίηση** του από την κυπριακή οικονομία και ιδιαίτερα από τις επιχειρήσεις, αλλά και η **παράλληλη συνεχής αναβάθμιση** του. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο για την αναβάθμιση και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού.

Το **γυναικείο δυναμικό της Κύπρου** έχει διαδραματίσει το δικό του ρόλο και έχει συνεισφέρει θετικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου. Η όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση του θα βελτιώσει τις προοπτικές προόδου, θα συμβάλει στην **άντληση της ανεκμετάλλευτης δυναμικής του γυναικείου δυναμικού** και θα προωθήσει τους στόχους της κοινωνικής συνοχής και της ισότητας των φύλων. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία προς αυτή την κατεύθυνση.

Σκοπός της μελέτης

Βασικός σκοπός της μελέτης είναι η σφαιρική και σε βάθος μελέτη των διαχρονικών τάσεων συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 τόσο για το σύνολο του **γυναικείου δυναμικού 15 χρόνων και άνω** όσο και για τις **συναποτελούσες ομάδες** (απασχολούμενες, άνεργες και οικονομικά αδρανές γυναικείο δυναμικό).

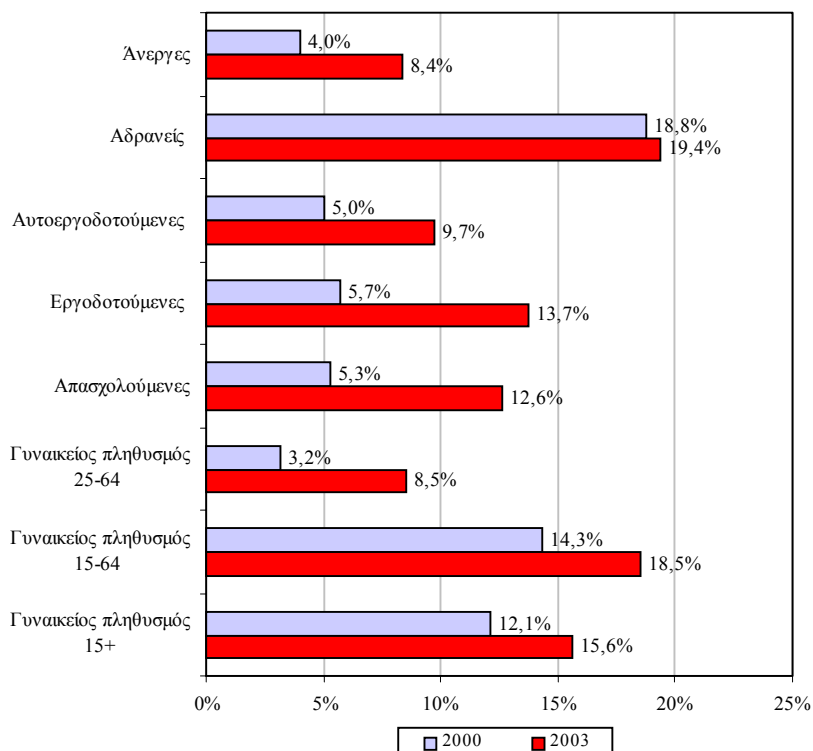
Μεθοδολογία

Τα στοιχεία από τις τέσσερις ετήσιες Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000-2003, διοχετεύθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία στην Αρχή σε ηλεκτρονική μορφή. Η επεξεργασία και ανάλυση των πιο πάνω στοιχείων έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με την αξιοποίηση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις / συμπεράσματα τα οποία έχουν προκύψει από τη μελέτη παρατίθενται στη συνέχεια:

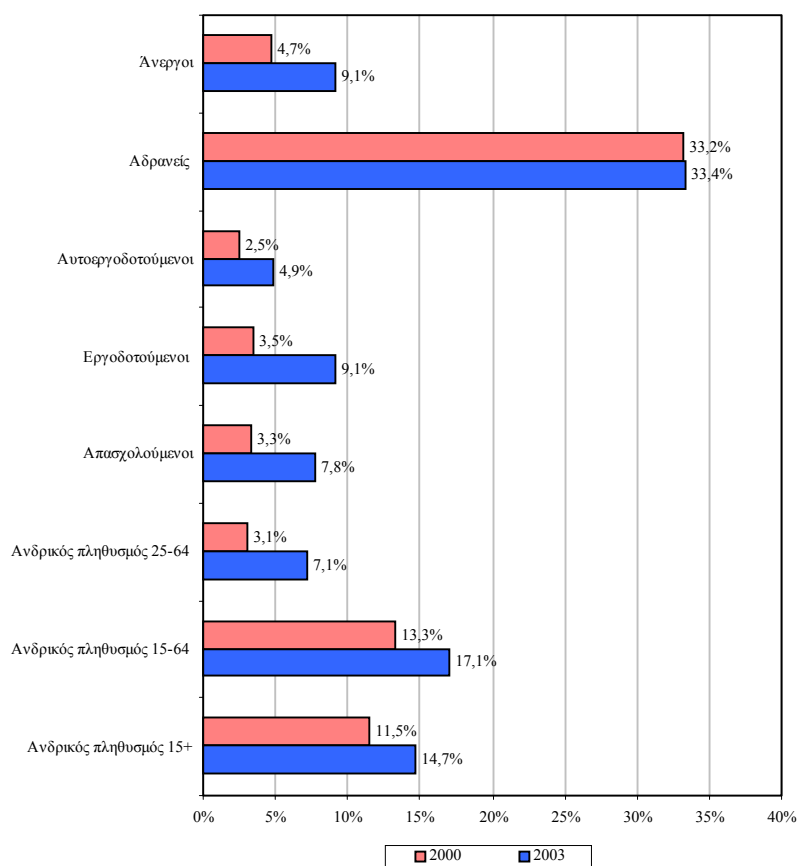
ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση και κατάρτιση

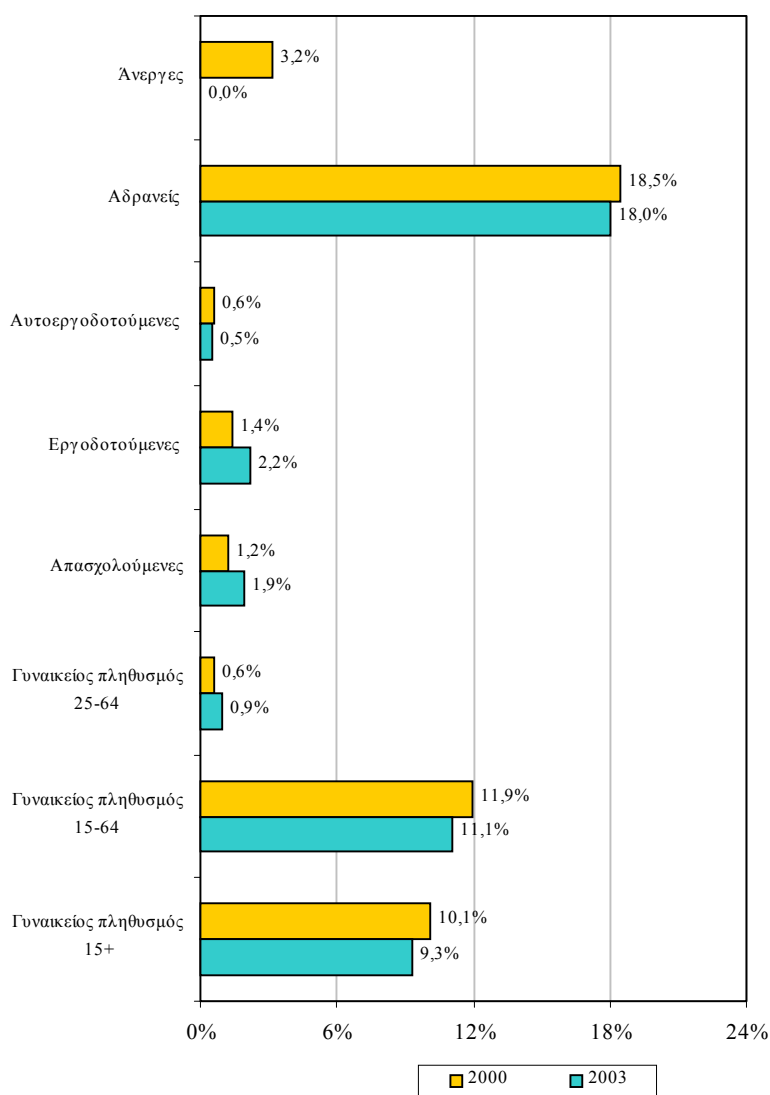
- i. Η **συνολική συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε σταθερή γύρω στο 12% ενώ σημαντικά ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής παρουσιάστηκε το **2003** όπου έφτασε το **15,6%**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε ελαφρά πτωτική τάση και μειώθηκε από 10,1% το 2000 σε **9,3% το 2003**. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** σημείωσε ελαφρά ανοδική τάση μέσα στο 2000 και 2002 (αύξηση από 2,0% σε 2,4%) ενώ πολλαπλασιάστηκε στο **11,1% το 2003**.

**ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΝΔΡΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003**

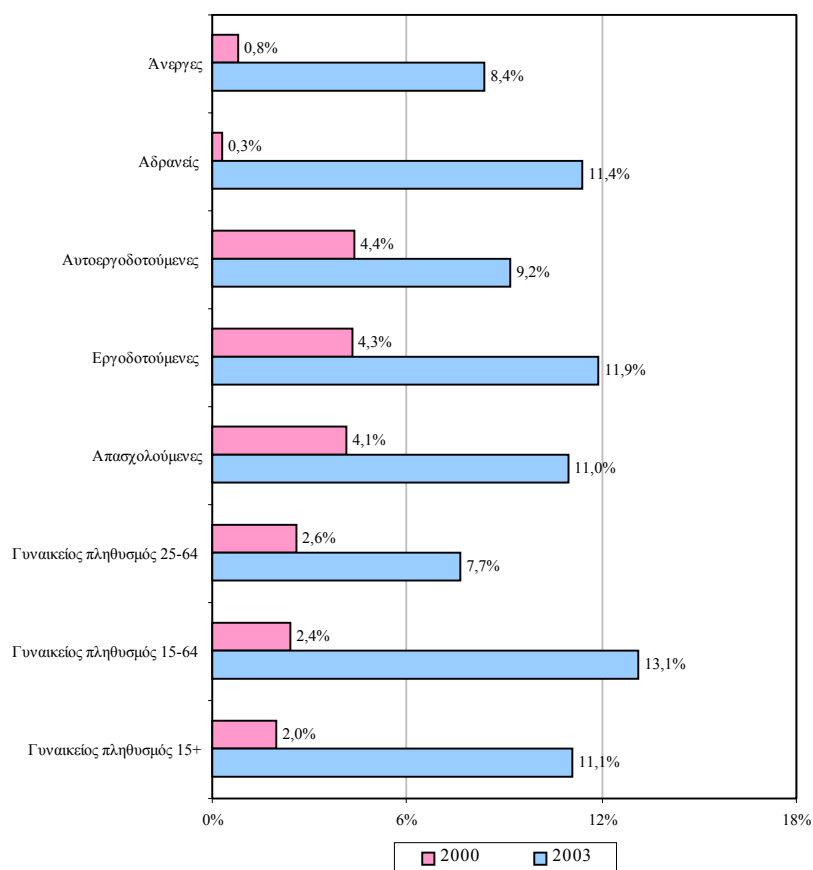
- ii. Διαπιστώνεται ότι τα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των δύο φύλων κυμαίνονταν στα ίδια περίπου επίπεδα την περίοδο 2000-2002. Το **2003** όμως το ποσοστό συμμετοχής των **γυναικών (15,6%)** ήταν ψηλότερο από των **ανδρών (14,7%)**. Η διαφορά οφειλόταν στην **κατάρτιση (άνδρες: 9,2%, γυναίκες: 11,1%)** παρά στην **εκπαίδευση (άνδρες: 9,9%, γυναίκες: 9,3%)**.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003

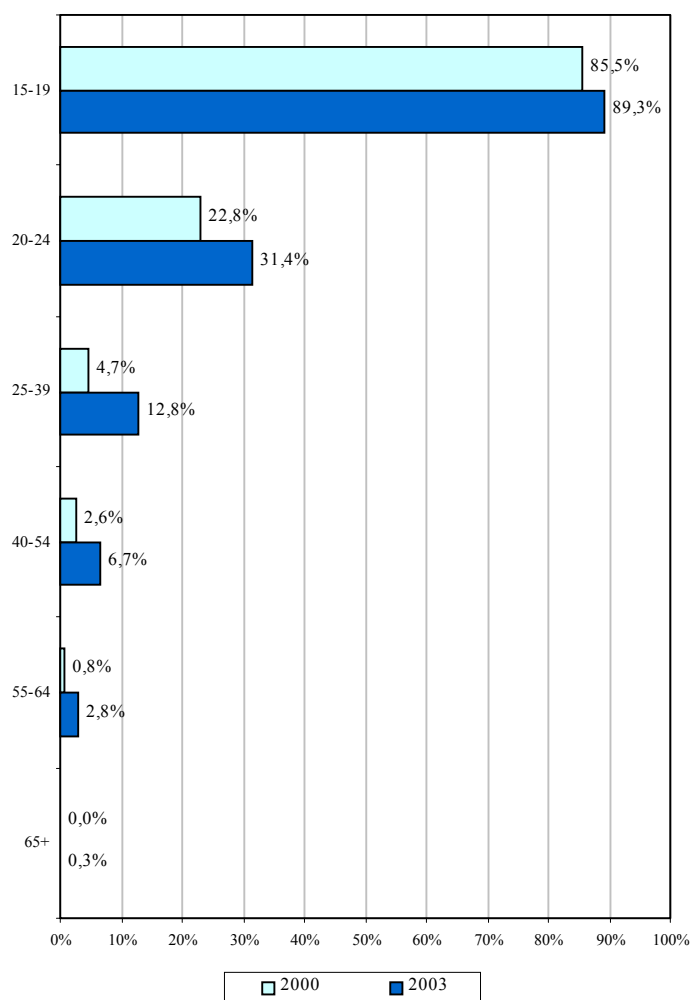
- iii. Όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης, οι **απόφοιτες Γυμνασίου** είχαν το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** (γύρω στο 40%) πράγμα αναμενόμενο αφού περιλαμβάνονται οι νεαρές γυναίκες που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτηση τους στο γυμνάσιο και συνεχίζουν στην εκπαίδευση.
- iv. Παρατηρείται **θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης** του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω και της **συμμετοχής τους σε κατάρτιση**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι γυναίκες με μόρφωση **πανεπιστημίου** (πτυχίο ή μεταπτυχιακό ή διδακτορικό) (21,4% το 2003) ενώ τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν τα άτομα με μόρφωση μέχρι το δημοτικό (1,6% το 2003).

ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003

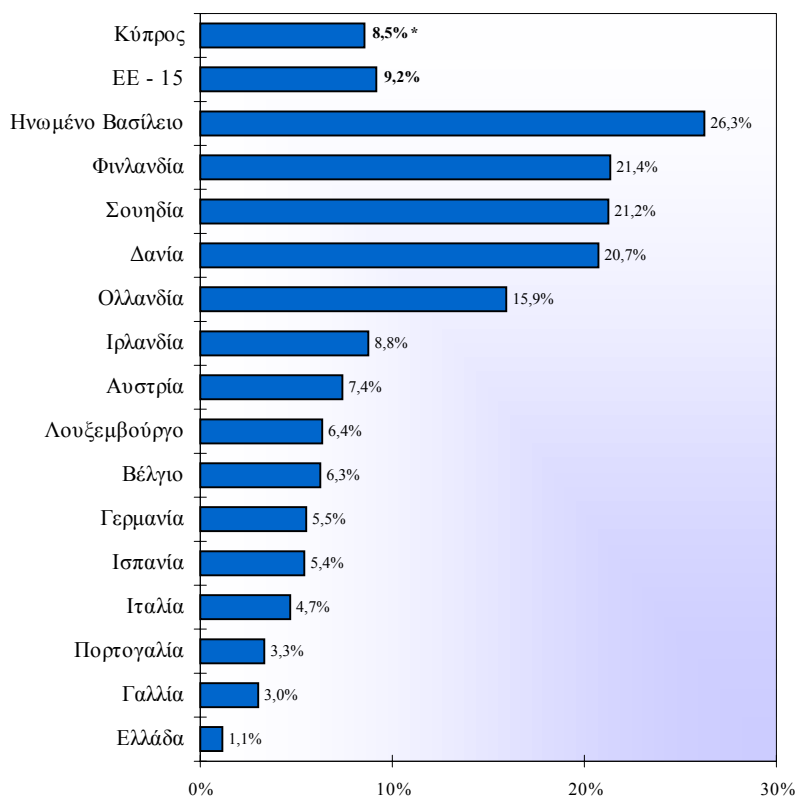
- v. Υπάρχει αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας του γυναικείου δυναμικού 15 χρόνων και άνω και του ποσοστού συμμετοχής του σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ποσοστό συμμετοχής όπως είναι φυσικό ήταν ψηλότερο και τα τέσσερα χρόνια στην ηλικιακή ομάδα των 15-19 χρόνων (ποσοστά μεταξύ 84,7% και 89,3%).

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003**

- vi. Από σύγκριση με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν τη **συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση γυναικών ηλικίας 25-64 χρόνων**, προκύπτει ότι το **ποσοστό συμμετοχής** στην περίπτωση της **Κύπρου** για την περίοδο 2000-2002 (γύρω στο 3,6%) είναι **πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (γύρω στο 9,0%). Σημειώνεται όμως η μεγάλη αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο το 2003, το οποίο ανήλθε στο 8,5%.

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-64 ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΤΟ 2002**

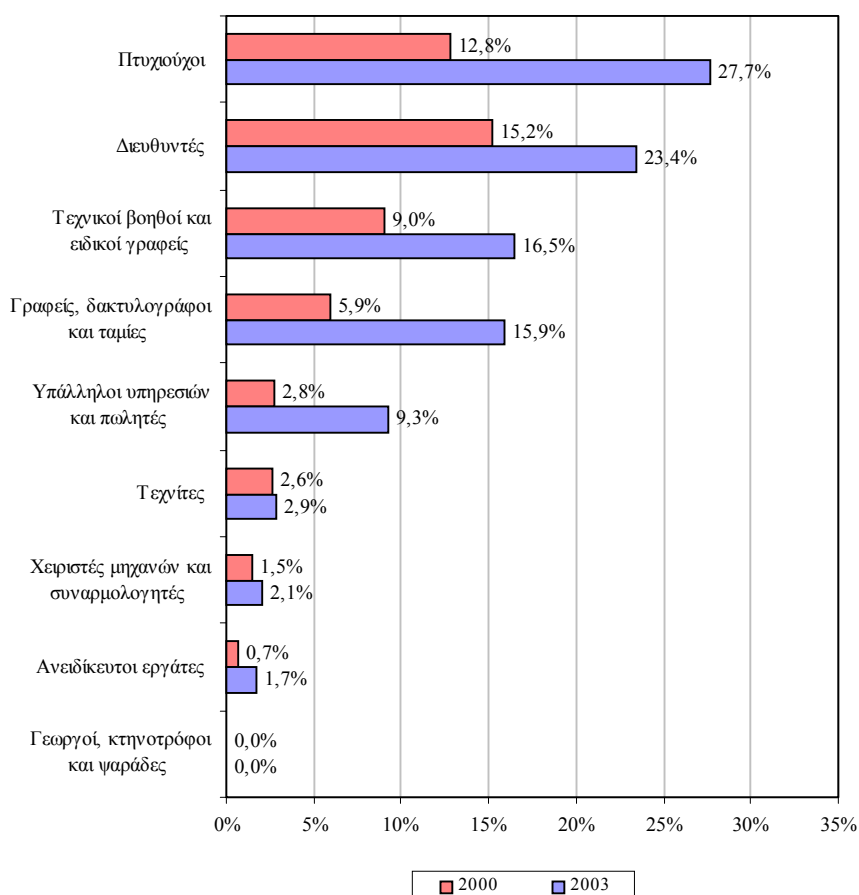
* Το ποσοστό συμμετοχής για την Κύπρο αφορά το 2003. Το αντίστοιχο ποσοστό για το 2002 ήταν 3,8%.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

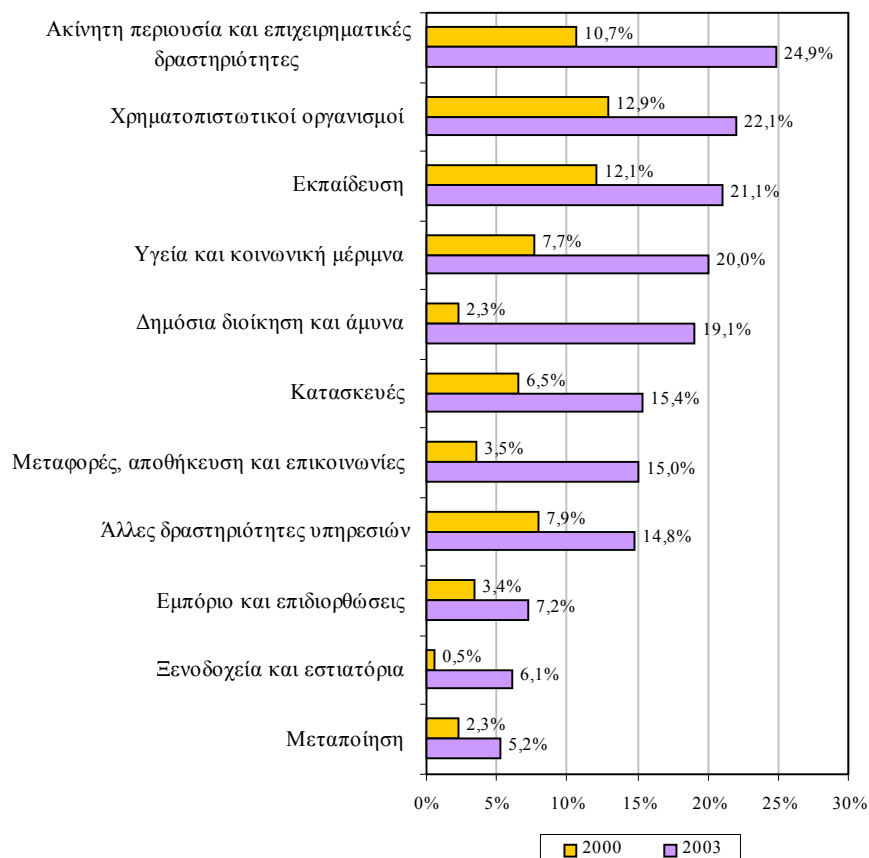
- i. Η **συνολική συμμετοχή** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (γύρω στο 5,5%) ενώ υπερδιπλασιάστηκε στο **12,6% το 2003**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε αυξομειώσεις την περίοδο 2000-2003 (ποσοστά μεταξύ 1,2% το 2000 και **1,9% το 2003**). Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε σταθερή γύρω στο 4,0% ενώ σχεδόν **τριπλασιάστηκε μέσα στο 2003 όπου έφτασε το 11,0%**.
- ii. Η διαφορά που εντοπίζεται στα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των δύο φύλων δείχνει ότι οι **απασχολούμενες γυναίκες** (ποσοστά μεταξύ 5,2% και 12,6%) **παρουσιάζουν γενικά περισσότερο ενδιαφέρον για προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης** από τους άνδρες (ποσοστά μεταξύ 3,3% και 7,8%). Η διαφορά οφειλόταν στην **κατάρτιση** (γυναίκες: **11,0%**, άνδρες: **6,2%**) παρά στην **εκπαίδευση** (γυναίκες: **1,9%**, άνδρες: **1,7%**).
- iii. Διαπιστώνεται ότι με την αύξηση της ηλικίας των **απασχολούμενων γυναικών μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε η ηλικιακή ομάδα των **15-19 χρόνων** (36,9% το 2003). Πρέπει να αναφερθεί πως η μόνη κατηγορία που σημείωσε **αυξητική τάση** και τα τρία χρόνια ήταν η **ηλικιακή ομάδα των 40-54 χρόνων** (από 3,8% το 2000 σε 8,9% το 2003).
- iv. Υπάρχει **θετική συσχέτιση** μεταξύ του **επιπέδου μόρφωσης** των απασχολούμενων γυναικών και της **συμμετοχής τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Οι απασχολούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** (26,4% το 2003) οι απασχολούμενες με **ανώτερη μόρφωση** (18,9% το 2003) και οι απασχολούμενες με **μεταλυκειακή μόρφωση** (14,2% το 2003) έχουν **πολύ ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε σχέση με αυτές που διαθέτουν **χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο**.

ν. Οι επαγγελματικές κατηγορίες των απασχολούμενων γυναικών που συμμετείχαν με τα **ψηλότερα ποσοστά** ήταν των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 10,4% και 27,7%) και των **Διευθυντών**. Από την ανάλυση φαίνεται ότι οι κατηγορίες που είχαν την μεγαλύτερη συμμετοχή (Πτυχιούχοι και Διευθυντές) είναι απόφοιτες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ σημαντικό ποσοστό των απασχολούμενων γυναικών στις άλλες κατηγορίες είναι είτε απόφοιτες δημοτικού ή δεν έχουν καθόλου μόρφωση.

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003**

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003**

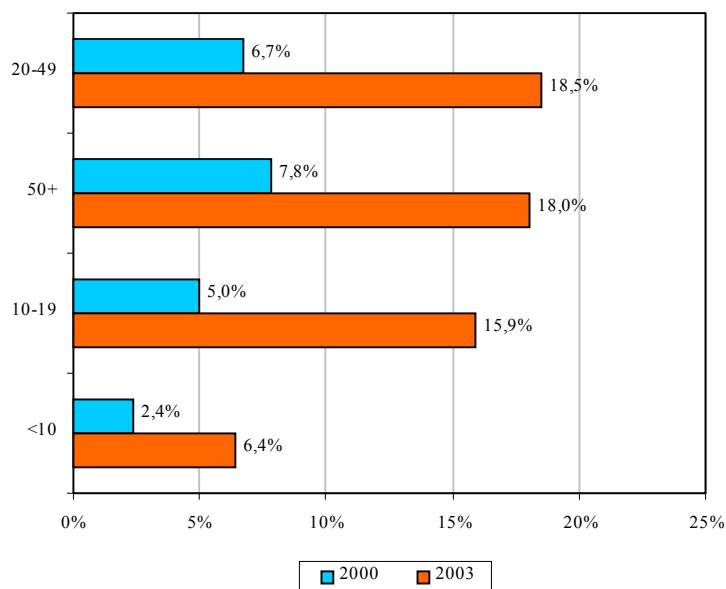

- vi. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που έδειξαν **μεγαλύτερο ενδιαφέρον** για εκπαίδευση και κατάρτιση εντάσσονται στον **τρίτογενή τομέα** και ήταν της **Ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** (24,9% το 2003), των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών** (22,1% το 2003) και της **Εκπαίδευσης** (21,1% το 2003). **Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής** εντοπίζονται στη Γεωργία (1,1% το 2003), στη **Μεταποίηση** (5,2% το 2003), στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** (6,1% το 2003) καθώς και στο **Εμπόριο και**

επιδιορθώσεις (7,2% το 2003). Στη περίπτωση των απασχολούμενων ανδρών τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** εντοπίστηκαν στο δευτερογενή τομέα και ιδιαίτερα στη **Μεταποίηση** (7,0% το 2003) και τις **Κατασκευές** (2,8% το 2003) καθώς και στη **Γεωργία** (1,2% το 2003).

- vii. Παρατηρείται συσχετισμός του μεγέθους της επιχείρησης με το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Διαπιστώνεται **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) **και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσίασαν οι απασχολούμενες σε **επιχειρήσεις άνω των 50 ατόμων** (18,0% το 2003) και **20-49 ατόμων** (18,5% το 2003).

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2003**

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η συνολική **συμμετοχή των ανέργων** γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σημείωσε **διαδοχικές αυξομειώσεις** την περίοδο 2000-2003 (κυμάνθηκε μεταξύ 4,0% και 8,4%). Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε αυξομείωση από 3,2% το 2000 σε 5,3% το 2001 και σε 2,0% το 2002 ενώ το 2003 δεν συμμετείχαν σε τέτοια προγράμματα. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** παρουσίασε επίσης αυξομειώσεις την περίοδο 2000-2002 αλλά **πολλαπλασιάστηκε στο 8,4% το 2003**.
- ii. Η συμμετοχή των ανέργων γυναικών (ποσοστά μεταξύ 4,0% και 8,6%) σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν **ψηλότερη** από την αντίστοιχη των ανδρών (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 4,7%).
- iii. Υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της ηλικίας των ανέργων γυναικών**. Αυτό σημαίνει πως με την αύξηση της ηλικίας των ανέργων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τη **μεγαλύτερη συμμετοχή** είχαν οι άνεργες ηλικίας **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 36,5%) και ηλικίας **20-24 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,8% και 19,0%), ενώ τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχε η ηλικιακή ομάδα των **40-54 χρόνων** (7,9% το 2003).
- iv. Φαίνεται πως δεν υπάρχει **σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και του επιπέδου μόρφωσης** των ανέργων γυναικών. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι άνεργες **απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** (13,1% το 2003) καθώς και οι **απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (6,7% το 2003).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Το **συνολικό ποσοστό συμμετοχής** του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα γύρω στο **19,0%**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα κατά την τετραετία και το **2003 ήταν 18,0%**. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** ήταν γύρω στο 0,6% την περίοδο 2000-2002 αλλά πολλαπλασιάστηκε στο **11,4% το 2003**.
- ii. Φαίνεται ότι το **ενδιαφέρον του αδρανούς ανδρικού δυναμικού** για παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι **μεγαλύτερο** και τα τέσσερα χρόνια από το αντίστοιχο του αδρανούς γυναικείου δυναμικού εξαιρουμένου του 2001. Η διαφορά οφειλόταν περισσότερο στην εκπαίδευση (άνδρες: 32,4%, γυναίκες: 18,0%) παρά στην κατάρτιση (άνδρες: 17,6%, γυναίκες: 11,4%)
- iii. **Με την αύξηση της ηλικίας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού μειώνεται δραστικά η συμμετοχή τους** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται και οι γυναίκες νεαρής ηλικίας, που παραμένουν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **15-19 χρόνων** (γύρω στο 95%) και το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **20-24 χρόνων** (58,6% το 2003).
- iv. Όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα τέσσερα χρόνια κατείχαν οι **απόφοιτες γυμνασίου** με ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 59,4% και 62,0%.

Πορίσματα

- i. Η συνολική **συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **15,6% το 2003**. Οι ομάδες που το συναποτελούν είχαν διαφορετικά ποσοστά συμμετοχής. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής

είχε το **αδρανές δυναμικό** (19,4% το 2003), πράγμα φυσιολογικό αφού σε αυτό περιλαμβάνονται οι μαθήτριες και οι φοιτήτριες. Οι **απασχολούμενες** είχαν ποσοστό συμμετοχής 12,6% το 2003, το οποίο όμως κρύβει σημαντικές διαφορές αφού στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων** γυναικών ήταν 13,7% ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων** γυναικών ήταν 9,7%. Το ποσοστό συμμετοχής των **ανέργων** γυναικών ήταν σε ψηλά επίπεδα αφού ανερχόταν στο 8,4% το 2003.

- ii. Η συνολική **συμμετοχή σε εκπαίδευση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **9,3% το 2003**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** (2,2% το 2003) και ακολουθούν οι **απασχολούμενες γυναίκες** (1,9%) και μετά οι **αυτοεργοδοτούμενες και άνεργες γυναίκες** με ποσοστό συμμετοχής 0,5% το 2003.
- iii. Η συνολική **συμμετοχή σε κατάρτιση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **11,1% το 2003**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** με ποσοστό 11,9% το 2003 παρόλο που την περίοδο 2000-2002 το ποσοστό βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο (γύρω στο 4,0%). Οι **απασχολούμενες** είχαν ποσοστό συμμετοχής 11,0% το 2003 το οποίο όμως κρύβει σημαντικές διαφορές αφού στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων γυναικών** ήταν 11,9% ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** ήταν 9,2%. Το ποσοστό συμμετοχής των **ανέργων γυναικών** ανήλθε στο 8,4% το 2003.
- iv. Τα ψηλότερα **ποσοστά συμμετοχής των ανδρών** παρουσιάστηκαν στο αδρανές δυναμικό (33,4% το 2003). Οι άνεργοι άνδρες είχαν ποσοστό συμμετοχής 9,1% το 2003, οι απασχολούμενοι άνδρες 7,8% και οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες 4,9%.
- v. Οι **εργοδοτούμενες**, που παρουσίασαν το **μεγαλύτερο ενδιαφέρον** για συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 ανήκαν στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** και των

Διευθυντών ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** ανήκαν στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** και των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφείων**.

- vi. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών** σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται να παρουσιάζονται σε **τομείς των Υπηρεσιών**. Στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων γυναικών** τα ψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στην Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες (27,4% το 2003) και στους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (23,2% το 2003) ενώ στις **αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες** παρατηρούνται στην Υγεία και κοινωνική μέριμνα (43,1% το 2003) και στις Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών (13,1% το 2003).
- vii. Διαπιστώνεται **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης** την περίοδο 2000-2003. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** σε επιχειρήσεις μεγέθους **50 ατόμων και άνω** (7,9% το 2003) και **20-49 ατόμων** (7,0% το 2003) σε αντίθεση με τους εργοδοτούμενους άνδρες που τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής παρουσιάστηκαν στις επιχειρήσεις μεγέθους 10-19 ατόμων (11,4%).

Εισηγήσεις

Στη συνέχεια διατυπώνονται εισηγήσεις βασισμένες στις διαπιστώσεις και συμπεράσματα της μελέτης που στοχεύουν στην αύξηση του βαθμού συμμετοχής και του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επισημαίνεται ότι οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

Εντατικοποίηση της προσπάθειας για ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και τη σημασία της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση

Από τα στοιχεία της μελέτης και ειδικά τη σύγκριση που έγινε με τις άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φάνηκε ότι η **συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 25-64 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση είναι σε χαμηλά επίπεδα**. Συγκεκριμένα, το 2002, το ποσοστό συμμετοχής για την Κύπρο ήταν 3,8% ενώ για τις 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν 9,2%. Στις ηλικίες αυτές δεν περιλαμβάνονται οι νεαρές γυναίκες που βρίσκονται σε σχολές δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έτσι είναι αυτονόητο ότι η συμμετοχή αφορά κατά κύριο λόγο δραστηριότητες κατάρτισης.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης** στοχεύει σε μέσο επίπεδο συμμετοχής στη δια βίου μάθηση ως το 2010 τουλάχιστο 12,5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ηλικίας 25-64 χρονών.

Με βάση τα πιο πάνω θα πρέπει να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια για **ενημέρωση του κοινού αλλά και ειδικότερα των επιχειρήσεων** για τη σημασία της κατάρτισης και ανάπτυξης του προσωπικού τους, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, καθώς και για τις δραστηριότητες και τα σχέδια της ΑνΑΔ.

Με στόχο τη συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης και της συνεισφοράς της δια βίου μάθησης στην προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων του γυναικείου αλλά και του ανδρικού δυναμικού στις ανάγκες των επιχειρήσεων, **προτείνεται η ανάληψη από την ΑνΑΔ οργανωμένης εκστρατείας**. Η αποτελεσματικότητα της εκστρατείας αυτής έγκειται στην συνεργασία με άλλους φορείς όπως τα Επαρχιακά Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια, οι Τοπικές Εργοδοτικές Οργανώσεις, οι Συντεχνίες και τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.

Στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής, προτείνεται η **οργάνωση διαλέξεων, ημερίδων και εργαστηρίων, τα οποία να είναι εξειδικευμένα** και να απευθύνονται σε ευρύτερες αλλά και σε εξειδικευμένες κατηγορίες ομάδων στόχων. Στις εκδηλώσεις αυτές

πρέπει να αναλύεται η σημασία της κατάρτισης τόσο για τις γυναίκες όσο και τους άνδρες αλλά και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις και να δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις ευκαιρίες κατάρτισης, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Πάνω από τα $\frac{3}{4}$ των απασχολούμενων γυναικών είναι εργοδοτούμενες επιχειρήσεων. Έτσι για να βελτιωθούν τα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση πρέπει να δοθεί **ιδιαίτερη έμφαση στην ομάδα των εργοδοτούμενων γυναικών**. Τα συγκεκριμένα μέτρα που προτείνονται είναι τα ακόλουθα:

i. Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων κατάρτισης

Η βελτίωση και ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των ιδρυμάτων κατάρτισης θα συμβάλει στην αναβάθμιση των σχέσεων και στη δημιουργία εποικοδομητικού κλίματος. Αυτό θα έχει ως τελικό αποτέλεσμα τη **βελτίωση της ποιοτικής και ποσοτικής προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης** και τη συνεπαγόμενη αύξηση του ποσοστού συμμετοχής και των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Γίνεται εισήγηση όπως η ΑνΑΔ προωθήσει την **οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων με τη μορφή συναντήσεων / συνεδρίων** που να απευθύνονται τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς τα ιδρύματα κατάρτισης, με στόχο την ενδυνάμωση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Κρίνονται ιδιαίτερα χρήσιμες οι δραστηριότητες της ΑνΑΔ που εφαρμόστηκαν και αφορούσαν την οργάνωση ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπεύθυνους κατάρτισης και τους εκπαιδευτές. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να συνεχιστούν και να επεκταθούν. Η όσο το δυνατό καλύτερη **επαγγελματική κατάρτιση των υπευθύνων κατάρτισης των επιχειρήσεων καθώς και των διευθυντών ιδρυμάτων κατάρτισης και των εκπαιδευτών**, είναι

απαραίτητο συστατικό της βελτίωσης των δραστηριοτήτων κατάρτισης και της αυξημένης συμμετοχής εργοδοτούμενων.

ii. Επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες

Από τα στοιχεία της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση φάνηκε να υπάρχουν σημαντικά **περιθώρια βελτίωσης του ποσοστού συμμετοχής σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες**. Η βελτίωση αυτή θα πηγάζει μέσα από την ενίσχυση, αριθμητική και ποιοτική, της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης αλλά και μέσα από τη διαφώτιση των επιχειρήσεων και των ιδίων των εργοδοτούμενων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, για την αναγκαιότητα της κατάρτισης και για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στον τομέα αυτό.

Η περαιτέρω προώθηση των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων κατάρτισης αναμένεται να βοηθήσει στην αύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης, ιδιαίτερα για το μη διευθυντικό προσωπικό. Αυτή η μορφή κατάρτισης συμβάλλει στην αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος που έχουν οι επιχειρήσεις για να αποδεσμεύσουν το γυναικείο αλλά και το ανδρικό προσωπικό τους από την εργασία για να παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης.

Πρόσθετα θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο παροχής πρόσθετων κινήτρων με στόχο τη **βελτίωση του ενδιαφέροντος των εργοδοτούμενων γυναικών και ανδρών για κατάρτιση**. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις επαγγελματικές κατηγορίες όπου το ποσοστό συμμετοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλό όπως είναι οι Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές, οι Τεχνίτες και οι Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές.

Τέλος σημειώνεται ότι η **εφαρμογή του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων** στα επαγγέλματα της κυπριακής αγοράς εργασίας αναμένεται να προσελκύσει αυξημένη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης εργοδοτούμενων γυναικών αλλά και ανδρών. Η αναμενόμενη σύνδεση της συμμετοχής των

επαγγελματιών, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, σε προγράμματα κατάρτισης με στόχο την εξέταση και πιστοποίηση τους, που θα είναι απαραίτητα για την επαγγελματική τους ανέλιξη, αναμένεται ότι θα επενεργήσει θετικά στη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης.

iii. Πρώθηση νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης για Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα

Από την ανάλυση που έγινε στη μελέτη διαπιστώθηκε η ύπαρξη **χάσματος ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπόλοιπων μεγεθών επιχειρήσεων.** Πρόσθετα, οι Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα αποτελούν το 88% περίπου του συνόλου των επιχειρήσεων στην Κύπρο. Με βάση αυτά, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν τεράστια περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών και ανδρών σε Μικροεπιχειρήσεις σε προγράμματα κατάρτισης.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιτυχία του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για επιχειρήσεις με 5 μέχρι 249 άτομα της ΑνΑΔ, επιβεβαιώνεται η ανάγκη για εισαγωγή ενός **νέου Σχεδίου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης για τις Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα.** Μέσα από το Σχέδιο αυτό αναμένεται να προκύψουν βελτιώσεις στη λειτουργία και αποδοτικότητα των Μικροεπιχειρήσεων ενώ θα βοηθήσει θετικά στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην κατάρτιση των ιδιοκτητών / διευθυντών και των εργοδοτούμενων τους, τόσο γυναικών όσο και ανδρών.

Επισημαίνεται ότι η **ΑνΑΔ** έχει ήδη τροχοδρομήσει την εισαγωγή Σχεδίου για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης για τις Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.**

iv. Εξέταση της δυνατότητας δημιουργίας νέας ή ενίσχυσης της υφιστάμενης υποδομής κατάρτισης

Η ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής κατάρτισης επενεργεί θετικά για τη δημιουργία πρόσθετης προσφοράς για δραστηριότητες κατάρτισης. Η πρόσθετη προσφορά θα τονώσει το ενδιαφέρον για την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης αφού θα υπάρχει ποσοτική επάρκεια αλλά και ποιοτική αναβάθμιση σε συνδυασμό με αύξηση της ποικιλίας των παρεχόμενων προγραμμάτων κατάρτισης. Επομένως, θεωρείται απαραίτητη η **δημιουργία νέας υποδομής κατάρτισης ή η ενίσχυση της υφιστάμενης ως μέτρο για αύξηση της συμμετοχής** των εργοδοτούμενων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Η ενδυνάμωση της υποδομής κατάρτισης πρέπει να είναι **επιλεκτική** κατά περίπτωση, αφού ληφθούν υπόψη διάφορες παράμετροι σε σχέση με τον προσανατολισμό της υποδομής όπως είναι οι επαγγελματικές κατηγορίες, οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι θεματικοί τομείς καθώς και τα διάφορα χαρακτηριστικά της επιχείρησης όπως είναι το μέγεθος.

Η μεγαλύτερη αξιοποίηση του **Σχεδίου Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης** της ΑνΑΔ από τις επιχειρήσεις και τα ιδρύματα / οργανισμούς παροχής κατάρτισης θα συμβάλει καταλυτικά προς την κατεύθυνση αυτή.

v. Αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στα θέματα ανάπτυξης γυναικείου δυναμικού

Η όσο το δυνατό μεγαλύτερη **αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής** είναι απαραίτητη για την οικοδόμηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης μέλος της οποίας είναι και η Κύπρος. Η χρησιμοποίηση της νέας τεχνολογίας αναμένεται να συμβάλει στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της παροχής κατάρτισης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας θα συνεισφέρει στην πληρέστερη και συνεχή ροή πληροφοριών προς όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες στα θέματα της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του θεματολογίου κατάρτισης, στην αποτελεσματική σύνδεση προσφοράς και ζήτησης

κατάρτισης και στην αύξηση της συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε δραστηριότητες κατάρτισης. Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για:

- Δημιουργία τράπεζας πληροφοριών ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης.
- Συνέχιση και ποιοτική αναβάθμιση της καταχώρισης των μελετών της ΑνΑΔ στην ιστοσελίδα της.
- Συνέχιση και εμπλουτισμό της καταχώρισης στην ιστοσελίδα της ΑνΑΔ των εγκεκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και του θεματολογίου προτεραιοτήτων κατάρτισης.
- Εξέταση της δυνατότητας για ηλεκτρονική ενημέρωση, υποβολή και έγκριση προγραμμάτων.

Πρόσθετα οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν το αναγκαίο υπόβαθρο για την ανάπτυξη **καινοτόμων πρακτικών** που θα υποβοηθήσουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες **τόσο εκπαίδευσης όσο και κατάρτισης**. Οι πρακτικές αυτές είναι:

- Ηλεκτρονική κατάρτιση (e-training)
- Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) και
- Εξ αποστάσεως μάθηση (distance learning).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ευρώπη η πρωτοβουλία eLearning η οποία αποτελεί μέρος της ευρύτερης eEurope πρωτοβουλίας επιδιώκει να προωθήσει μια ψηφιακή κουλτούρα και ευρύτερη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Επιπρόσθετα η χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών παρέχει μεγάλες δυνατότητες προσέγγισης διασκορπισμένων και απομονωμένων πληθυσμών χωρίς μεγάλο κόστος.

Γίνεται εισήγηση όπως η ΑνΑΔ αναζητήσει πρόσφορους τρόπους **προώθησης των νέων μεθόδων και τεχνολογιών κατάρτισης** μέσα

από πρόνοιες στην πολιτική χρηματοδότησης της σε συνδυασμό με την προώθηση καταλλήλων προγραμμάτων κατάρτισης.

Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αυτό δυνατό να οφείλεται και στο γεγονός ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, δεν συνεισφέρουν στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑνΑΔ και γι' αυτό δε δικαιούνται επιχορήγηση για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης, η οποία αποτελεί σημαντικό κίνητρο για αύξηση της συμμετοχής. Τα συγκεκριμένα μέτρα που προτείνονται για αύξηση της συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών αλλά και ανδρών είναι τα ακόλουθα:

i. Ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ

Επιβεβαιώνεται η σημασία που ενέχει η **συμπερίληψη των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ**. Με αυτό τον τρόπο θα τους δίνονται κίνητρα για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης αφού θα επιχορηγείται η συμμετοχή τους σε εγκριμένες από την ΑνΑΔ δραστηριότητες. Για να καταστεί αυτό δυνατό θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία έτσι που οι αυτοεργοδοτούμενοι να υποχρεώνονται να καταβάλλουν το τέλος ανάπτυξης γυναικείου δυναμικού.

ii. Εισαγωγή ειδικού σχεδίου για την κατάρτιση και αυτοεργοδοτούμενων γυναικών

Με την ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στο σύστημα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού της ΑνΑΔ θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα για **εισαγωγή ειδικού σχεδίου για την κατάρτιση τους**. Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού θα καταβληθεί προσπάθεια για την εισαγωγή νέων θεματικών τομέων που να απευθύνονται στις αυτοεργοδοτούμενες για την ικανοποίηση των συγκεκριμένων

αναγκών τους. Στην προσπάθεια αυτή θα αξιοποιηθούν άμεσα τα υφιστάμενα ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης.

Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για τις εργοδοτούμενες. Πρόσθετα, η αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους θα βοηθήσει στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας τους και στην προσπάθεια τους για εξασφάλιση θέσεων εργασίας. Τα μέτρα που προτείνονται είναι τα ακόλουθα:

i. Ενίσχυση της συνεργασίας με τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας και αναβάθμιση τους

Τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας είναι ο βασικός συντελεστής για την εξεύρεση ανέργων για συμμετοχή στις δραστηριότητες Αρχικής Κατάρτισης της ΑνΑΔ. Μέσα από τα προγράμματα αυτά ικανοποιούνται οι ανάγκες της οικονομίας σε πρόσθετο εργατικό δυναμικό μέσα από την κατάρτιση νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας και ανέργων σε ειδικότητες όπου εντοπίζονται ελλείψεις. Τα τελευταία χρόνια αριθμός προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης δεν υλοποιούνται εξαιτίας της μη εξεύρεσης ικανοποιητικού αριθμού ενδιαφερομένων. Η **καλύτερη συμβολή των Επαρχιακών Γραφείων Εργασίας** καθώς και η **ενίσχυση της συνεργασίας** με την ΑνΑΔ αναμένεται να βοηθήσουν στη συμμετοχή περισσότερων ανέργων γυναικών αλλά και ανδρών στα προγράμματα αυτά.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης αποτελούν το βασικό μηχανισμό μέσα από τον οποίο θα προωθηθούν τα διάφορα ενεργητικά μέτρα για τους άνεργους, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, αλλά πρόσθετα είναι η προμετωπίδα στην επαφή που έχουν οι άνεργοι με το κράτος. Η ανάληψη νέων ευθυνών από τις ΔΥΑ απαιτεί **σημαντικές αλλαγές στην οργάνωση και στον τρόπο λειτουργίας** τους, όπως έχουν κατά καιρούς επισημανθεί με αναφορές σε διάφορα έγγραφα τόσο της Κύπρου όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ii. Νέα μέτρα για βελτίωση της απασχολησιμότητας των νεοεισερχομένων και ανέργων γυναικών

Χρειάζεται να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για **προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων των νεοεισερχομένων και ανέργων γυναικών** στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Στόχος είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας τόσο των νεοεισερχομένων γυναικών (αποφοίτων γυναικών και γυναικών που διακόπτουν τη μόρφωση τους στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης) όσο και των ανέργων γυναικών, μέσα από την παροχή ατομικής καθοδήγησης, συμβουλών και στήριξης. Οι **συγκεκριμένες ενέργειες** δυνατό να διαλαμβάνουν:

- Ενημέρωση και καθοδήγηση των νεοεισερχομένων γυναικών και των ανέργων γυναικών με την έκδοση και προώθηση κατάλληλου ενημερωτικού υλικού.
- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για παροχή βασικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων.
- Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για σκοπούς πρακτικής εξάσκησης με στόχο την προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις δυνατότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα τους.

Επισημαίνεται ότι η **ΑνΑΔ** έχει ήδη τροχοδρομήσει την **εισαγωγή δύο νέων Σχεδίων** για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, καθώς και των αποφοίτων, γυναικών και ανδρών, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα Σχέδια αυτά έχουν εγκριθεί για να συγχρηματοδοτηθούν από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

iii. Σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος με την παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης

Η σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος με την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης τα οποία θα βοηθήσουν τους άνεργους να επανακτήσουν την απασχολησιμότητα τους και να τους προετοιμάσουν για εργασία θα βοηθήσει στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής, τόσο γυναικών όσο και ανδρών. Τα προγράμματα αυτά θα είναι ειδικά προσανατολισμένα με βάση τις ατομικές ανάγκες του

κάθε ανέργου, αλλά και με βάση τις ανάγκες της οικονομίας. Γι' αυτό γίνεται εισήγηση για εξέταση του ενδεχομένου για σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος σε άνεργα άτομα με την παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης.

Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης

Η προσφορά ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας στο αδρανές γυναικείο δυναμικό αναμένεται να βελτιώσει τις δυνατότητες αλλά και την επιθυμία για **ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας**. Ως συγκεκριμένα **μέτρα** προτείνονται τα ακόλουθα:

- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης** μέσα από τα οποία οι αδρανείς γυναίκες θα αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για να απασχοληθούν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Πρόσθετα θα αποκτούν βασικές δεξιότητες που θα ενισχύουν τη απασχολησιμότητα τους.
- **Προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας** σε επιχειρήσεις για προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων των αδρανών γυναικών στις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας.
- **Υποστηρικτικές ενέργειες** όπως είναι η ενημέρωση των αδρανών γυναικών και η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων φορέων και επιχειρήσεων.

Αναπόσπαστο στοιχείο για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προσπάθειας αυτής θεωρείται η εφαρμογή της **εξατομικευμένης προσέγγισης**. Εκτός από τη λεπτομερή ενημέρωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού για τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης θα καταγράφονται οι ικανότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα της κάθε γυναίκας στη βάση των οποίων θα ετοιμάζεται μαζί με την ίδια ατομικό δελτίο ανάπτυξης της.

Με βάση το ατομικό δελτίο ανάπτυξης θα παρέχεται καθοδήγηση στην κάθε ενδιαφερόμενη για συμμετοχή σε κατάλληλες

δραστηριότητες κατάρτισης, για την οργάνωση των οποίων θα φροντίσει έγκαιρα η **Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού**.

Επισημαίνεται ότι η Αρχή έχει ήδη τροχοδρομήσει την **εισαγωγή Σχεδίου** για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Έκταση της μελέτης	2
1.3.	Μεθοδολογία	3
1.4.	Περίγραμμα της μελέτης	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 :	Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	6
2.1.	Πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση	6
2.2.	Πολιτικές στην Κύπρο	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15+ ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	19
3.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	20
3.1.1.	Ηλικία	21
3.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	23
3.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	25
3.2.1.	Ηλικία	26
3.2.2.	Επίπεδο μόρφωσης	28
3.2.3.	Επίπεδο εκπαίδευσης	30
3.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	33
3.3.1.	Ηλικία	34
3.3.2.	Επίπεδο μόρφωσης	36

3.4.	Σύγκριση με Ευρωπαϊκή Ένωση	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥ- ΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙ- ΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	41
4.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	42
4.1.1.	Ηλικία	43
4.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	44
4.1.3.	Επαγγελματική κατηγορία	46
4.1.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	48
4.1.5.	Μέγεθος επιχείρησης	50
4.1.6.	Εργασιακή πείρα	52
4.1.7.	Επαγγελματική υπόσταση	54
4.1.8.	Μορφή απασχόλησης	56
4.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	57
4.2.1.	Ηλικία	58
4.2.2.	Επίπεδο μόρφωσης	60
4.2.3.	Επαγγελματική κατηγορία	62
4.2.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	64
4.2.5.	Μέγεθος επιχείρησης	65
4.2.6.	Εργασιακή πείρα	67
4.2.7.	Επαγγελματική υπόσταση	69
4.2.8.	Μορφή απασχόλησης	70
4.2.9.	Επίπεδο εκπαίδευσης	71
4.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	72
4.3.1.	Ηλικία	73
4.3.2.	Επίπεδο μόρφωσης	75
4.3.3.	Επαγγελματική κατηγορία	76
4.3.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	78
4.3.5.	Μέγεθος επιχείρησης	80

4.3.6.	Εργασιακή πείρα	82
4.3.7.	Επαγγελματική υπόσταση	83
4.3.8.	Μορφή απασχόλησης	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ- ΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	87
5.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	88
5.1.1.	Ηλικία	89
5.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	90
5.1.3.	Επαγγελματική κατηγορία	92
5.1.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	93
5.1.5.	Μέγεθος επιχείρησης	95
5.1.6.	Εργασιακή πείρα	97
5.1.7.	Μορφή απασχόλησης	98
5.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	99
5.2.1.	Ηλικία	100
5.2.2.	Επίπεδο μόρφωσης	101
5.2.3.	Επαγγελματική κατηγορία	103
5.2.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	104
5.2.5.	Μέγεθος επιχείρησης	106
5.2.6.	Εργασιακή πείρα	108
5.2.7.	Μορφή απασχόλησης	109
5.2.8.	Επίπεδο εκπαίδευσης	111
5.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	112
5.3.1.	Ηλικία	113
5.3.2.	Επίπεδο μόρφωσης	114
5.3.3.	Επαγγελματική κατηγορία	116
5.3.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	118
5.3.5.	Μέγεθος επιχείρησης	119

5.3.6.	Εργασιακή πείρα	121
5.3.7.	Μορφή απασχόλησης	122
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟ- ΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	124
6.1.	Ηλικία	127
6.2.	Επίπεδο μόρφωσης	129
6.3.	Επαγγελματική κατηγορία	130
6.4.	Τομέας οικονομικής δραστηριότητας	131
6.5.	Εργασιακή πείρα	133
6.6.	Μορφή απασχόλησης	134
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	136
7.1.	Ηλικία	139
7.2.	Επίπεδο μόρφωσης	140
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 :	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	142
8.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	143
8.1.1.	Ηλικία	144
8.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	145
8.1.3.	Λόγος αδράνειας	147
8.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	149
8.2.1.	Ηλικία	149
8.2.2.	Επίπεδο μόρφωσης	151
8.2.3.	Λόγος αδράνειας	153
8.2.4.	Επίπεδο εκπαίδευσης	154
8.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	155

8.3.1.	Ηλικία	156
8.3.2.	Επίπεδο μόρφωσης	158
8.3.3.	Λόγος αδράνειας	159
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 :	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ	
	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	161
9.1.	Διαπιστώσεις και συμπεράσματα	162
9.2.	Πορίσματα	171
9.3.	Εισηγήσεις	173
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		185
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 :	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
	ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
	ΗΛΙΚΙΑΣ 15+ ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ	
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	187
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	
	ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	227
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 :	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	237

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σημασία του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου στην πετυχημένη αναπτυξιακή πορεία της Κυπριακής οικονομίας είναι αδιαμφισβήτητη. Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ο διαρκώς εντεινόμενος διεθνής ανταγωνισμός προδιαγράφουν ότι το γυναικείο δυναμικό θα συνεχίσει να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την περαιτέρω ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Η εκπαίδευση και κατάρτιση του γυναικείου δυναμικού αποτελούν εχέγγυο για τη συνεχή αναβάθμιση του και οδηγούν στην καλύτερη αξιοποίηση του. Η σφαιρική και σε βάθος μελέτη των διαχρονικών τάσεων της συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης θα δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες. Τα στοιχεία αυτά οδηγούν στη διατύπωση σχετικών εισηγήσεων αναφορικά με την επέκταση της συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση και στη διασφάλιση της συνεισφοράς του στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Βασικός σκοπός της μελέτης είναι η σφαιρική και σε βάθος μελέτη των διαχρονικών τάσεων **συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003**. Αυτό γίνεται τόσο για το σύνολο του γυναικείου πληθυσμού όσο και για τις συναποτελούσες ομάδες (απασχολούμενες, άνεργες και οικονομικά αδρανείς γυναίκες).

Οι **αναλυτικοί στόχοι της μελέτης** είναι οι ακόλουθοι:

- Η ανάλυση και παρουσίαση στοιχείων για τον αριθμό των γυναικών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 τόσο για το συνολικό γυναικείο πληθυσμό όσο και για τις συναποτελούσες ομάδες (απασχολούμενες, άνεργες και οικονομικά αδρανείς γυναίκες). Η ανάλυση παρουσιάζεται σε σχέση με διάφορες παραμέτρους όπως ηλικία, επίπεδο μόρφωσης, επαγγελματική κατηγορία και τομέας οικονομικής δραστηριότητας.

- Ο υπολογισμός του ποσοστού συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχέση με τις πιο πάνω παραμέτρους. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να εντοπιστεί το ενδιαφέρον για παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να γίνουν επομένως συγκρίσεις μεταξύ διαφόρων κατηγοριών.
- Η σύγκριση με ανάλογα στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου αυτό είναι δυνατό.
- Ο εντοπισμός των σημαντικότερων συμπερασμάτων και πορισμάτων καθώς και η διατύπωση εισηγήσεων που να συμβάλλουν στη βελτίωση της συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.2. Έκταση της μελέτης

Η μελέτη αξιοποιεί στατιστικές πληροφορίες για το γυναικείο δυναμικό της Κύπρου που συγκεντρώθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”¹ για τα χρόνια 2000 μέχρι 2003.

Η συγκέντρωση των στοιχείων έγινε με τη συμπλήρωση ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια επισκέψεων σε στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών. Ειδικότερα, λήφθηκαν πληροφορίες από 10.300 άτομα το 2000, από 10.600 άτομα το 2001, από 10.700 άτομα το 2002 και 10.800 άτομα το 2003. Οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν από το ερωτηματολόγιο αφορούσαν **τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης** την περίοδο 2000-2003.

¹ Η “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού” είναι ετήσια έρευνα που διεξάγεται από τη Στατιστική Υπηρεσία στα πλαίσια εναρμόνισης με το Κοινωνικό Κεκτημένο και στόχος της είναι η συλλογή χρήσιμων στοιχείων για τη χάραξη πολιτικής σε εργατικά θέματα. Η ΕΕΔ καλύπτει δειγματοληπτικά 3.500 περίπου νοικοκυριά σε όλες τις επαρχίες και κατά την περίοδο 2000-2003 διενεργήθηκε το δεύτερο τρίμηνο (Απρίλιος-Ιούνιος) του κάθε χρόνου.

Πρέπει να αναφερθεί ότι ειδικά οι πληροφορίες για την κατάρτιση αφορούν τη **συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης μόνο κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τελευταίων εβδομάδων** από το χρόνο διεξαγωγής της συνέντευξης. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν την περίοδο Απριλίου – Ιουνίου κάθε χρόνου που εξετάζεται.

Σημειώνεται ότι εξειδικευμένο έντυπο για θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης χρησιμοποιήθηκε στο ερωτηματολόγιο της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού του 2003. Συγκεκριμένα οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια. Λόγω του ότι η συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 καλύπτει μεγαλύτερο φάσμα προγραμμάτων αυτό παρουσιάζει τα **στοιχεία του 2003 πολύ ψηλότερα και παρόλο που θεωρούνται ως περισσότερο αντιπροσωπευτικά εντούτοις δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002**. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαιτέρων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

Σημειώνεται, ότι και στις τέσσερις έρευνες έγινε **αναγωγή των πληροφοριών για το σύνολο του πληθυσμού**. Έτσι, τα στοιχεία των “Έρευνών Εργατικού Δυναμικού”, που αναλύονται στα πλαίσια της μελέτης αυτής, αναφέρονται στο **σύνολο του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου και όχι στο δείγμα**.

1.3. Μεθοδολογία

Τα στοιχεία από τις τέσσερις ετήσιες Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000-2003, **διοχετεύθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία στην Αρχή σε ηλεκτρονική μορφή**. Η επεξεργασία και ανάλυση των πιο πάνω στοιχείων έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με την **αξιοποίηση του στατιστικού πακέτου SPSS**.

Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης στη παρούσα μελέτη εξετάστηκε τόσο για το σύνολο του γυναικείου δυναμικού όσο και για τις διάφορες ομάδες του (απασχολούμενες, άνεργες και οικονομικά αδρανές γυναικείο δυναμικό).

1.4. Περιγραφή της μελέτης

Στο **πρώτο κεφάλαιο** περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η έκταση της μελέτης και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη συγκέντρωση, επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων και πληροφοριών.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Κύπρο.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** αναλύονται πληροφορίες σχετικά με τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι πληροφορίες αυτές αναφέρονται τόσο στον αριθμό όσο και στο ποσοστό συμμετοχής και η ανάλυση γίνεται σε σχέση με την ηλικία και το επίπεδο μόρφωσης. Τέλος συγκρίνεται η συμμετοχή των γυναικών ηλικίας 25-64 χρόνων σε εκπαίδευση και κατάρτιση με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

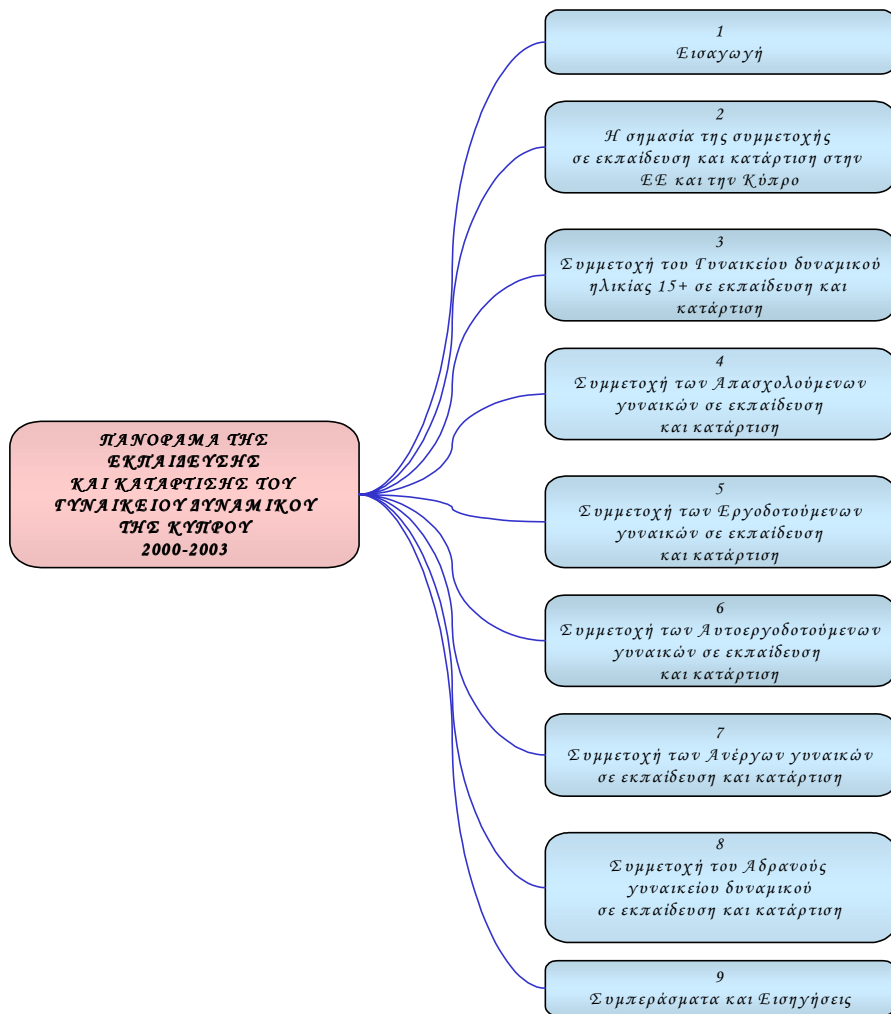
Στο **τέταρτο, πέμπτο και έκτο κεφάλαιο** αναλύονται στοιχεία σε σχέση με το ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης των απασχολούμενων γυναικών, των εργοδοτούμενων γυναικών και των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών αντίστοιχα. Η ανάλυση γίνεται τόσο για το σύνολο όσο και σε σχέση με τα γενικά χαρακτηριστικά, τα χαρακτηριστικά κύριας εργασίας και τις μορφές απασχόλησης κύριας εργασίας.

Στο **έβδομο κεφάλαιο** παρουσιάζονται πληροφορίες για τη συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι πληροφορίες αυτές αναλύονται σε σχέση με την ηλικία και το επίπεδο μόρφωσης.

Το **όγδοο κεφάλαιο** ασχολείται με την εξέταση πληροφοριών σχετικά με το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και

κατάρτισης του οικονομικά αδρανούς γυναικείου δυναμικού τόσο στο σύνολο όσο και σε συσχέτισμό με τα γενικά χαρακτηριστικά (ηλικία και επίπεδο μόρφωσης) και τους λόγους αδράνειας.

Τέλος, στο **ένατο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι σημαντικότερες διαπιστώσεις και συμπεράσματα καθώς και τα σχετικά πορίσματα που απορρέουν από την ανάλυση των στοιχείων της μελέτης. Επίσης διατυπώνονται εισηγήσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση του γυναικείου δυναμικού μέσω της αύξησης του βαθμού συμμετοχής τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

2. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Κύπρο με **επικέντρωση στη δια βίου μάθηση**. Στόχος είναι να εκτιμηθεί η σημασία που αποδίδουν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία περιλαμβάνεται και η Κύπρος από την 1^η Μαΐου 2004, στο θέμα της αύξησης της συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση, στην αποτελεσματικότητα των θεσμών και στην προώθηση της νοοτροπίας της δια βίου μάθησης. Ιδιαίτερη έμφαση από την ΕΕ δίνεται στην αύξηση της απασχόλησης ιδίως για τις γυναίκες ούτως ώστε να επιτύχουν ουσιαστική μείωση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς τα ποσοστά απασχόλησης, ανεργίας και τις αμοιβές μέχρι το 2010. Η δια βίου μάθηση καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση² ως “κάθε μαθησιακή δραστηριότητα η οποία αναλαμβάνεται καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, στο πλαίσιο μιας προσωπικής, κοινωνικής οπτικής και /ή μιας οπτικής που σχετίζεται με την απασχόληση”.

2.1. Πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι διάφορες αποφάσεις, οδηγίες και ψηφίσματα των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν πλαίσιο αναφοράς στη διαμόρφωση πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης από τα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο.

Το θέμα της “παιδείας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και νεολαίας” αναφέρεται στα **άρθρα 149 και 150 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας**. Το **άρθρο 149** αναφέρει ότι “η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών ...”. Το **άρθρο**

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή “Η Πραγμάτωση μιας Ευρωπαϊκής Περιοχής δια Βίου Μάθησης”, 2001.

150, που σχετίζεται με την εφαρμογή της πολιτικής της επαγγελματικής εκπαίδευσης, στοχεύει κυρίως στα εξής:

- Βελτίωση της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και τη συνεχή κατάρτιση για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη και επανένταξη στην αγορά εργασίας.
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στην επαγγελματική εκπαίδευση.
- Ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των συστημάτων κατάρτισης των κρατών μελών.

Το θέμα της δια βίου μάθησης περιλαμβάνεται έμμεσα και στο **άρθρο 125** της απασχόλησης όπου “Τα κράτη μέλη και η Κοινότητα εργάζονται για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία **εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού**, και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας”.

Στην έκτακτη συνάντηση του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την απασχόληση στο Λουξεμβούργο το 1997 και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ το 1998** επισημάνθηκε η ανάγκη αύξησης της απασχολησιμότητας στην ΕΕ δίνοντας έμφαση στη συνεχή επιμόρφωση και κατάρτιση.

Η σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην εκπαίδευση και κατάρτιση φαίνεται από το γεγονός ότι το **1996** ανακηρύχθηκε “**Ευρωπαϊκό Έτος της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης**”.

Την **προτοβουλία e-Europe** ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο του 1999 και ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιο του 2000). Η ανακοίνωση που εκδόθηκε τότε φέρει τον τίτλο “**e-Europe – Κοινωνία των πληροφοριών για όλους**” και εντάσσεται στο πλαίσιο της λεγόμενης “στρατηγικής της Λισσαβόνας”. Οι βασικοί στόχοι της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι οι ακόλουθοι:

- Η είσοδος όλων των πολιτών, νοικοκυριών, επιχειρήσεων, σχολείων και δημοσίων υπηρεσιών στην ψηφιακή εποχή και η απόκτηση πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες δικτύου.

- Η καλλιέργεια ψηφιακού πνεύματος, υποστηριζόμενου από επιχειρηματικό πνεύμα ανοικτό στις τεχνολογίες πληροφοριών.
- Η τοποθέτηση της κοινωνίας της πληροφορίας στην υπηρεσία της κοινωνικής ένταξης.

Για να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι το Μάιο του 2000 η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο δράσης e-Europe 2002 το οποίο εγκρίθηκε από το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φεΐρα (Ιούνιο του 2000)**. Οι βασικές δράσεις αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη φθηνότερου, ταχύτερου και ασφαλούς διαδικτύου, στην προώθηση των επενδύσεων κεφαλαίων και ανθρώπινου δυναμικού και στην τόνωση της χρήσης του διαδικτύου. Το σχέδιο δράσης eEurope συμπληρώθηκε τον Ιούνιο του 2001 με το σχέδιο δράσης eEurope+ στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Τον Ιούνιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης ενέκρινε το σχέδιο δράσης eEurope 2005, διάδοχο του eEurope 2002. Η πρωτοβουλία **eLearning** αποτελεί μέρος του σχεδίου δράσης eEurope και επιδιώκει να προωθήσει μια ψηφιακή κουλτούρα και ευρύτερη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας που έγινε στις 23 και 24 Μαρτίου του 2000 αποτέλεσε καθοριστικό σταθμό στη μετέπειτα κατεύθυνση της πολιτικής και της δράσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας επιβεβαίωσαν ότι η εκπαίδευση καθόλη τη διάρκεια της ζωής συνοδεύει μια επιτυχή μετάβαση προς την οικονομία και την κοινωνία της γνώσης.

Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Ένωση, λόγω των αλλαγών που προέκυψαν από την παγκοσμιοποίηση και την οικονομία της γνώσης, καθόρισε έναν νέο στρατηγικό στόχο για την επόμενη δεκαετία “να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή”. Για το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο συμφώνησε τους πιο κάτω συνολικούς στόχους για την απασχόληση:

- **Συνολικό ποσοστό απασχόλησης 67% το 2005 και 70% το 2010.**
- **Ποσοστό απασχόλησης των γυναικών 57% το 2005 και 60% το 2010.**
- **Ποσοστό απασχόλησης 50% για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας (55-64) το 2010.**

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φείρα στις 19-20 Ιουνίου 2000 κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να δώσουν περισσότερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, στη δια βίου μάθηση και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης ιδιαίτερα για τις γυναίκες. Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Φείρα τα κράτη μέλη συμφώνησαν να “καθορίσουν και να εφαρμόσουν συνεκτικές και ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές για τη δια βίου μάθηση”.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Στοκχόλμη το Μάρτιο του 2001 ενέκρινε την πρόθεση της Επιτροπής να δημιουργήσει μια ομάδα έργου υψηλού επιπέδου για τις δεξιότητες και την κινητικότητα, με στόχο να παρουσιάσει ένα σχέδιο δράσης στο ανοιξιάτικο Συμβούλιο στη Βαρκελώνη το Μάρτιο του 2002. Το **σχέδιο δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα** θα φροντίσει να εξασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκές αγορές εργασίας θα είναι ανοικτές και προσβάσιμες σε όλους ως το 2005.

Η ΕΕ και οι υπουργοί αρμόδιοι για την εκπαίδευση και κατάρτιση στις χώρες της ΕΕ συναντήθηκαν στις 14 Φεβρουαρίου 2002 και όρισαν 3 στρατηγικούς στόχους οι οποίοι χωρίστηκαν σε 13 στόχους και σε 42 βασικά θέματα. Αυτοί οι στόχοι όπως φαίνονται πιο κάτω καλύπτουν τους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης και αναμένεται να επιτευχθούν μέχρι το 2010:

Στρατηγικός στόχος 1: Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΕ.

- Βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για το διδακτικό προσωπικό.

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης.
- Εξασφάλιση πρόσβασης όλων στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) μέσω της παροχής επαρκούς εξοπλισμού και εκπαιδευτικού λογισμικού για να εφαρμοστούν οι ΤΠΕ και η ηλεκτρονική μάθηση στις πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Αύξηση των συμμετοχών σε επιστημονικές και τεχνολογικές σπουδές είτε μέσω στρατηγικών ενθάρρυνσης των μαθητών να μελετήσουν τέτοια θέματα είτε με την εισαγωγή επιστημονικών και τεχνικών μαθημάτων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Βελτισποίηση της χρήσης των πόρων με την αύξηση των κατά κεφαλήν επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό.

Στρατηγικός στόχος 2: Διευκόλυνση της πρόσβασης όλων στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση.

- Ανοικτό περιβάλλον μάθησης.
- Ελκυστικότερη μάθηση με τη παροχή κινήτρων όπως για παράδειγμα ενθάρρυνση των νεαρών να παραμείνουν στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση αφού συμπληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.
- Προώθηση της ενεργότερης συμμετοχής του πολίτη, της ισότητας των ευκαιριών και της κοινωνικής συνοχής.

Στρατηγικός στόχος 3: Διαμόρφωση συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ανοικτών στον ευρύτερο κόσμο.

- Ενίσχυση των δεσμών με τον κόσμο της εργασίας, την έρευνα και την ευρύτερη κοινωνία.
- Ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος.

- Βελτίωση της εκμάθησης ξένων γλωσσών με την ενθάρρυνση της μάθησης δύο ή περισσότερων γλωσσών εκτός από τη μητρική γλώσσα.
- Αύξηση της κινητικότητας και των ανταλλαγών.
- Ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας μέσω της ανάπτυξης κοινών πτυχίων και προσόντων από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ούτως ώστε να καθοριστούν διεθνώς αναγνωρισμένα κοινά μαθήματα και τίτλοι σπουδών στην Ευρώπη.

Οι πιο πάνω στρατηγικοί στόχοι έχουν χωριστεί σε περαιτέρω στόχους και θέματα ούτως ώστε να γίνει πιο εύκολη η επίτευξη τους. Στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης στις 15-16 Μαρτίου 2002** επισημάνθηκε ότι σε σχέση με την αναθεωρημένη Στρατηγική για την Απασχόληση απαιτείται να δοθεί προτεραιότητα στο στόχο της δια βίου μάθησης, της ποιότητας στην εργασία και της ισότητας των φύλων. Όσον αφορά την ισότητα των φύλων στον τομέα της απασχόλησης αναμένεται από τα κράτη μέλη να βρουν τρόπους για εξάλειψη των αντικινήτρων στη συμμετοχή των γυναικών στην εργασία μέσω της παροχής της βρεφονηπιακής μέριμνας. Επιπρόσθετα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απεύθυνε έκκληση για περαιτέρω δράση στον τομέα της εκπαίδευσης προσβλέποντας στα πιο κάτω:

- Καθιέρωση εργαλείων με σκοπό τη διαφάνεια στα διπλώματα και τα επαγγελματικά προσόντα.
- Βελτίωση της εκμάθησης των βασικών δεξιοτήτων.
- Εντόπιση δυνατοτήτων υποβοήθησης των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για εγκαίνιαση ή ενίσχυση της διαδικτυακής σύνδεσης με αδελφά σχολεία της Ευρώπης.
- Προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση και ένταξη της στις βασικές δεξιότητες των μαθητών ως το 2004.

Η απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες τον Ιούλιο του 2003 σχετικά με τις πολιτικές των κρατών

μελών για την απασχόληση καθόρισε τρεις γενικούς στόχους καθώς και 10 ειδικές κατευθυντήριες γραμμές. Στις ειδικές κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνονται τα ακόλουθα **εξειδικευμένα μέτρα που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το θέμα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.**

- Σε **κάθε άνεργο** προσφέρεται η δυνατότητα νέας αρχής πριν από την πάροδο 6 μηνών ανεργίας, αν πρόκειται για νέους, και 12 μηνών ανεργίας, αν πρόκειται για ενήλικους, με τη μορφή κατάρτισης, επανεκπαίδευσης, εξάσκησης στην αγορά, θέσης εργασίας ή άλλων μέτρων απασχόλησης, σε συνδυασμό με την κατάλληλη βοήθεια για αναζήτηση εργασίας.
- Ως το 2010, το 25% των **μακροχρόνια ανέργων** να συμμετέχουν σε κάποιο ενεργητικό μέτρο υπό μορφή κατάρτισης, επανεκπαίδευσης, εξάσκησης στην εργασία ή άλλων μέτρων απασχόλησης, με στόχο την επίτευξη του μέσου όρου των τριών περισσότερο προηγμένων κρατών μελών.
- Τουλάχιστον 85% των ατόμων ηλικίας 22 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει ως το 2010 να έχουν **ολοκληρώσει την ανώτερη βαθμίδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.**
- Το **μέσο επίπεδο συμμετοχής στη δια βίου μάθηση** στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει ως το 2010 να είναι τουλάχιστον 12,5% του ενεργού ενήλικου πληθυσμού (ηλικιακή ομάδα 25-64).
- **Αύξηση** κατά 5 έτη, ως το 2010, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, της **πραγματικής μέσης ηλικίας εξόδου** από την αγορά εργασίας (η ηλικία αυτή εκτιμάται ότι είναι το 59,9 το 2001).
- Προώθηση της ένταξης και καταπολέμηση των διακρίσεων έναντι των ατόμων σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας αποβλέποντας να επιτύχουν ως το 2010 μέσω **ποσοστό ανθρώπων που εγκαταλείπουν το σχολείο** στην ΕΕ το οποίο να μην υπερβαίνει το 10%.

- Σημαντική αύξηση στην **επένδυση των επιχειρήσεων για την κατάρτιση των ενηλίκων**, με σκοπό την προώθηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της παράτασης του επαγγελματικού βίου.
- Προώθηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης για **δεξιότητες σχετικές με τη διοίκηση επιχειρήσεων** και στην παροχή στήριξης, και μέσω της κατάρτισης, για να έχουν όλοι τη δυνατότητα να σταδιοδρομήσουν επιχειρηματικά.
- **Ενθάρρυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας** για ουσιαστική μείωση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς τα ποσοστά απασχόλησης, ανεργίας και τις αμοιβές μέχρι το 2010. Η απάλειψη αντικινήτρων στη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό θα προωθηθεί από τα κράτη μέλη με τη απαίτηση για υπηρεσίες φροντίδας των παιδιών και σύμφωνα με τα εθνικά δεδομένα φροντίδας των παιδιών, να προσφέρουν μέχρι το 2010 υπηρεσίες φροντίδας των παιδιών σε τουλάχιστον 90% των παιδιών ηλικίας από 3 ετών ως και την ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τουλάχιστον 33% των παιδιών κάτω των 3 ετών.
- **Προώθηση της πρόσβασης** των εργαζομένων, ιδίως των εργαζομένων με **χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης**, στην κατάρτιση.
- Υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τις **δεξιότητες και την κινητικότητα**, τη βελτίωση της αναγνώρισης και της διαφάνειας των τίτλων σπουδών και των προσόντων.
- Ενίσχυση της καλύτερης **αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης εργατικού δυναμικού** με τη διαφάνεια της απασχόλησης και των ευκαιριών κατάρτισης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας** αξιοποιώντας το δυναμικό όλων των ομάδων του πληθυσμού, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που θα περιλαμβάνει ανάμεσα σε άλλα την **αύξηση των δεξιοτήτων**.

- Προώθηση της παράτασης του επαγγελματικού βίου, ιδίως με τη διαμόρφωση εργασιακών συνθηκών που θα ευνοούν τη **συγκράτηση θέσεων εργασίας** όπως τη συνεχή κατάρτιση, καινοτόμες και ευέλικτες μορφές οργάνωσης εργασίας, κ.α.
- **Αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων** στην απασχόληση μέσω επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό και σε γνώσεις, καθώς και στη δέουσα υποδομή.

Στη συνάντηση του **Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες το Σεπτέμβριο του 2003** αναφορικά με τα συμπεράσματα σχετικά με την “Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου για την κοινωνική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα στην κοινωνία της γνώσης” εκφράστηκε η επιθυμία για τα ακόλουθα:

- Συνεχή προσανατολισμό των πολιτικών για την εκπαίδευση και κατάρτιση προς τον καθορισμό των στρατηγικών δια βίου μάθησης βάσει μεγαλύτερης αλληλεπίδρασης μεταξύ επίσημης, ανεπίσημης και άτυπης εκπαίδευσης.
- Η εκπαίδευση και η κατάρτιση να κατέχουν κεντρική θέση στις κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών.
- Εφαρμογή πολιτικών με απώτερο σκοπό τη μεγαλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου.

2.2. Πολιτικές στην Κύπρο

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί το βασικό παραγωγικό συντελεστή της κυπριακής οικονομίας και η επένδυση χρόνου και χρημάτων στη δια βίου μάθηση είναι απαραίτητο στοιχείο για τη συνεχή ανάπτυξη του.

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί μία από τις κύριες σημαντικές επιδιώξεις στο **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ) 2004-2006**. Ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού θα δοθεί στην προώθηση κατάλληλων μέτρων και συνθηκών για αποτροπή πιθανού κοινωνικού αποκλεισμού ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.

Κεντρικό στόχο της αναπτυξιακής προτεραιότητας αποτελούν η ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η προώθηση της απασχόλησης και η εμπέδωση των συνθηκών κοινωνικής συνοχής. Βάση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, οι τρεις βασικοί άξονες προτεραιότητας είναι:

Άξονας προτεραιότητας 1: Ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης με τα ακόλουθα μέτρα:

- Επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων βάση θεσμικού πλαισίου όπου θα κατοχυρώνεται η ίση μεταχείριση φοιτητών τόσο από χώρες μέλη της ΕΕ όσο και από την Κύπρο. Βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού με την εισαγωγή νέου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών όπως και τη συνεχή κατάρτιση τους.
- Βελτίωση των αναλυτικών προγραμμάτων, παιδαγωγικών μεθόδων και διδακτικών μέσων με απώτερο σκοπό την απόκτηση Ευρωπαϊκής συνείδησης και κουλτούρας από τους μαθητές.
- Εισαγωγή και αξιοποίηση της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση χρησιμοποιώντας κατάλληλο εκπαιδευτικό λογισμικό και αξιοποίηση του διαδικτύου.
- Σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης με σκοπό την ενημέρωση των νέων για την αγορά εργασίας και την αναβάθμιση των προσφερόμενων προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.
- Παροχή ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης και καταπολέμησης της σχολικής αποτυχίας και του αναλφαριθμητισμού με τη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών.
- Προώθηση της εκπαιδευτικής έρευνας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων του εκπαιδευτικού συστήματος.

- Βελτίωση των διοικητικών μηχανισμών σε επίπεδο Υπουργείου και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με σκοπό την αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος και βελτίωση της διοίκησης και κατάρτισης των διοικητικών στελεχών.

Άξονας προτεραιότητας 2: Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης με τα ακόλουθα μέτρα:

- Αναβάθμιση και επέκταση των δραστηριοτήτων κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες της νέας οικονομίας μέσω καινοτόμων πρακτικών όπως η εξ αποστάσεως μάθηση (distance learning) και η ηλεκτρονική μάθηση (e-learning).
- Κλαδική κατάρτιση και συνοδευτικές ενέργειες με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.
- Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης όπως για παράδειγμα βελτίωση του Σχεδίου Ενίσχυσης της Υποδομής Κατάρτισης που διαχειρίζεται η ΑνΑΔ.
- Εκσυγχρονισμός του συστήματος μαθητείας με την εφαρμογή ενός νέου συστήματος με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εφήβων και την ικανοποίηση μελλοντικών αναγκών της αγοράς σε δεξιότητες.
- Αναβάθμιση και επέκταση των δραστηριοτήτων της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης για την παροχή πιο αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών.

Άξονας προτεραιότητας 3: Προώθηση ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των δύο φύλων καθώς και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό με τα ακόλουθα μέτρα:

- Παροχές και υπηρεσίες στήριξης της οικογένειας και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

- Αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τη νεολαία για την πρόοδο και την ευημερία των νέων.

Αναφορικά με τους γενικούς στόχους του **Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού (ΕΕΠ) για το Στόχο 3 “Ανθρώπινο Δυναμικό”**, αυτοί συνάδουν τόσο με τους κύριους στρατηγικούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2004-2006 όσο και με τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και τα πεδία πολιτικής που υποστηρίζει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Πιο συγκεκριμένα τα ειδικά μέτρα / δράσεις ΕΕΠ για το στόχο 3 που αφορούν την προώθηση και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης είναι τα ακόλουθα:

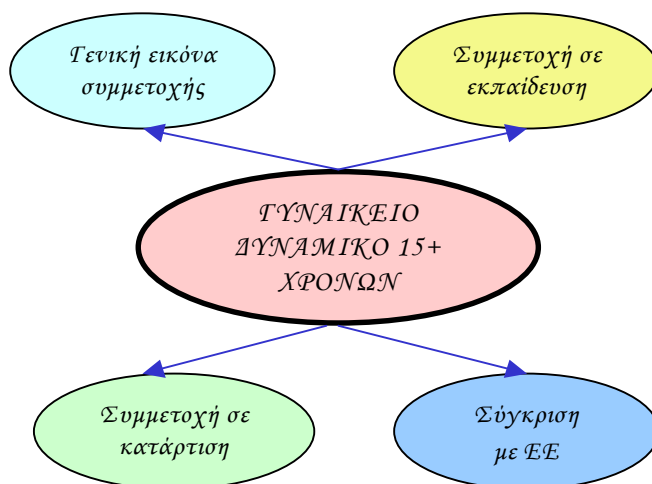
- ⇒ **Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στα πλαίσια της δια βίου μάθησης με απώτερο σκοπό:**
 - Όλοι οι μαθητές να αποφοιτούν από το σχολείο ψηφιακά αλφαριθμητικοί για να μπορέσουν πιο εύκολα να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.
 - Δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ούτως ώστε όλο το ανθρώπινο δυναμικό να μπορέσει να αποκτήσει δεξιότητες και ικανότητες χρήσης τεχνολογιών.
 - Συνεχής επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού.
- ⇒ **Βελτίωση και ενίσχυση της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με απώτερο σκοπό:**
 - Να γίνει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής όχι μόνο εργαλείο στην ειδικότητα του μαθητή αλλά και μέσο μάθησης.
 - Εκσυγχρονισμός του Συστήματος Μαθητείας και προσέλκυση γυναικείου μαθητικού πληθυσμού στις Τεχνικές Σχολές.
 - Εισαγωγή συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης και κατάρτισης (e-learning και e-training) ενώ παράλληλα θα χρησιμοποιηθεί ειδικό λογισμικό για τη διδασκαλία μαθημάτων.

Τέλος στο ΕΕΠ για το στόχο 3 και σε σχέση με την ανάπτυξη και προώθηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω δράσεις:

- ⇒ **Ενίσχυση των ενεργειών για προσαρμογή των δεξιοτήτων των νεοεισερχόμενων, των ανέργων και των εργαζομένων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας μέσω:**
- Βελτίωση απασχολησιμότητας των νεοεισερχομένων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των ανέργων μέσω παροχής κατάρτισης, επαγγελματικού προσανατολισμού και βοήθειας στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας και στην εξεύρεση εργασίας.
 - Παροχή βοήθειας σε μικροεπιχειρήσεις μεγέθους 1-4 άτομα για ανάπτυξη και αξιοποίηση του προσωπικού τους μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- ⇒ **Προώθηση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω:**
- Κινητοποίησης ικανού αριθμού γυναικών, οι οποίες θα ήθελαν να εργασθούν με μερική απασχόληση ή με κάποια άλλη ευέλικτη διεύθετηση του χρόνου εργασίας.
 - Απόκτησης εξειδικευμένων συμπληρωματικών γνώσεων και δεξιοτήτων ή της τοποθέτησης τους σε κατάλληλη θέση εργασίας.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15+ ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται στοιχεία για τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τη χρονική περίοδο 2000-2003.

Η ανάλυση στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τη γενική εικόνα συμμετοχής, τη συμμετοχή σε εκπαίδευση, τη συμμετοχή σε κατάρτιση καθώς και ανάλογη σύγκριση με την Ευρωπαϊκή Ένωση όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Γίνεται επίσης αντίστοιχη σύγκριση με το ανδρικό δυναμικό ηλικίας 15 χρόνων και άνω που συμμετείχε σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά την ίδια περίοδο.

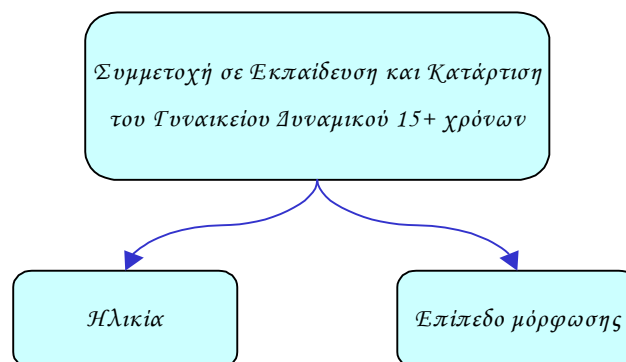
Εκτενέστερη ανάλυση γίνεται στα επόμενα κεφάλαια όπου εξετάζεται η συμμετοχή συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού όπως οι απασχολούμενες (με ξεχωριστή ανάλυση για τις εργοδοτούμενες και τις αυτοεργοδοτούμενες), οι άνεργες και το οικονομικά αδρανές γυναικείο δυναμικό σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι

ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι' αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια³.

3.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η ανάλυση γίνεται σε σχέση με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως την ηλικία και το επίπεδο μόρφωσης.

Σημειώνεται ότι οι **συμμετοχές του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω** σε εκπαίδευση και κατάρτιση παρουσιάζουν **ανοδική τάση** και ανήλθαν στα 32.423 άτομα το 2000, στα 32.480 άτομα το 2001, στα 33.113 άτομα το 2002 και στα 44.125 άτομα το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής παρέμεινε στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 αλλά αυξήθηκε σημαντικά μέσα στο 2003.**

³ Σημειώνεται ότι εξαιτίας της κάπως διαφορετικής προσέγγισης στο ερωτηματολόγιο του 2003, υπήρξε ελαφρά διαφοροποίηση σε επιμέρους παραμέτρους ανάλυσης της συμμετοχής σε εκπαίδευση ή κατάρτιση. Οι διαφοροποιήσεις αυτές δεν επηρεάζουν με κανένα τρόπο την ακρίβεια των υπολογιζόμενων ποσοστών συμμετοχής.

Συγκεκριμένα το ποσοστό συμμετοχής ήταν 12,1% το 2000, 11,9% το 2001, 12,0% το 2002 και **15,6% το 2003**.

3.1.1. Ηλικία

Το Σχεδιάγραμμα 1 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Βάση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 1, φαίνεται ότι υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας και του ποσοστού συμμετοχής**. Με την αύξηση της ηλικίας των γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το **ποσοστό συμμετοχής** όπως είναι φυσικό, ήταν **ψηλότερο** και τα τέσσερα χρόνια στην ηλικιακή ομάδα των **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 84,7% και 89,3%). Επισημαίνεται επίσης ότι η κατηγορία ηλικίας που είχε το δεύτερο ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν αυτή των **20-24 χρόνων** με ποσοστά που κυμαίνονταν μεταξύ 22,8% και 31,4%. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ομάδες ηλικίας που είχαν **συνεχή τάση αύξησης** στο ποσοστό συμμετοχής τους ήταν οι ηλικίες **25-39 χρόνων** (από 4,7% το 2000 σε 12,8% το 2003) και των **40-54 χρόνων** (από 2,6% το 2000 σε 6,7% το 2003).

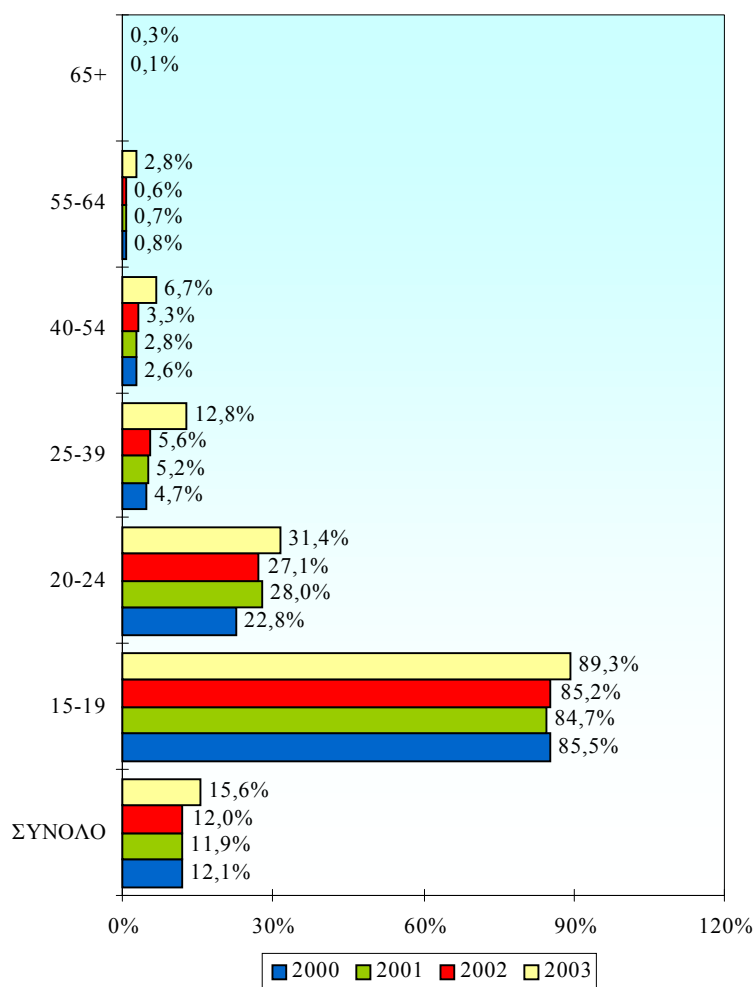
Αντίθετα, η ηλικιακή ομάδα που παρουσίασε τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια ήταν αυτή των **65 χρόνων και άνω**, όπως είναι αναμενόμενο, με ποσοστά γύρω στο 0,2%.

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, φαίνονται στους πίνακες 1.1-1.4 του Παραρτήματος 1.

Παρόμοια εικόνα παρατηρείται συγκρίνοντας τα πιο πάνω στοιχεία με τα αντίστοιχα του **ανδρικού δυναμικού** με τη μόνη διαφορά στο ότι το συνολικό ποσοστό συμμετοχής των γυναικών ήταν ψηλότερο

το 2003 (15,6% σε σύγκριση με 14,7%) ενώ τα προηγούμενα χρόνια βρισκόταν στα ίδια περίπου επίπεδα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης

και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, φαίνονται στους πίνακες 1.5-1.8 του Παραρτήματος 1.

3.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Το Σχεδιάγραμμα 2 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Σημειώνονται οι ακόλουθες διαφορές στην ταξινόμηση στις Έρευνες Εργατικού Δυναμικού:

- Στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000 η μεταλκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.
- Στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003 τα επίπεδα μόρφωσης Λύκειο και Τεχνική Σχολή συμπτύχθηκαν και παρουσιάζονται ως μια κατηγορία.

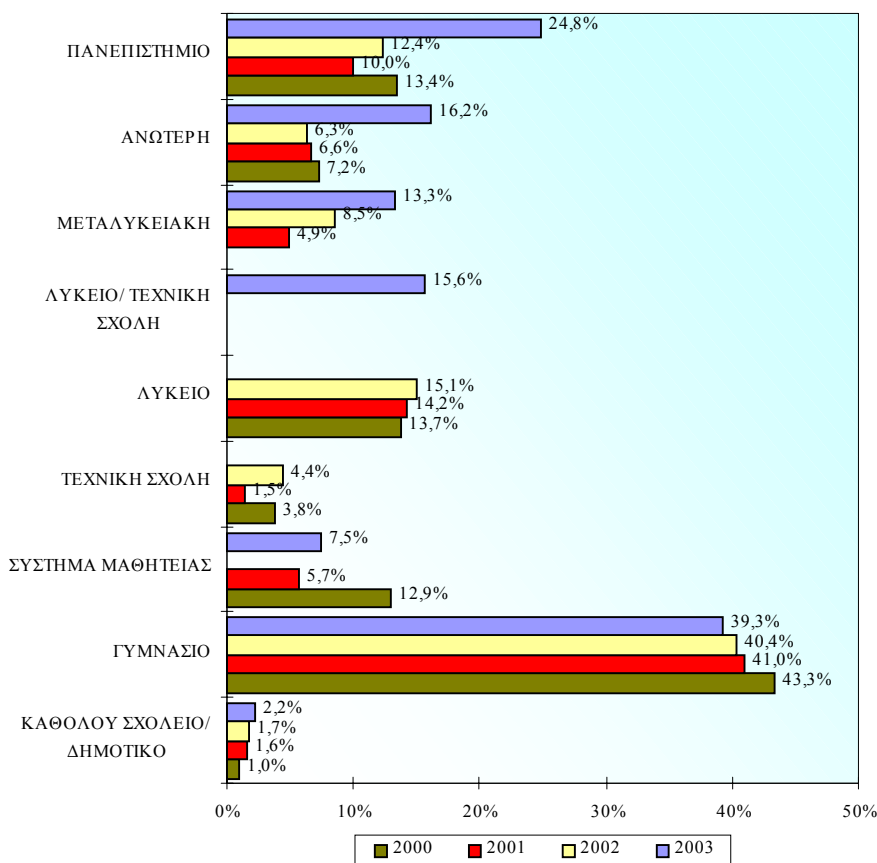
Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 κατείχαν οι **απόφοιτες γυμνασίου** με ποσοστά που κυμάνθηκαν μεταξύ 39,3% και 43,3%. Η υψηλή συμμετοχή σε αυτή τη κατηγορία είναι αναμενόμενη αφού περιλαμβάνονται τα νεαρά άτομα που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτηση τους στο γυμνάσιο και συνεχίζουν στην εκπαίδευση. Παρόλα αυτά σημειώνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε τάση μείωσης και τα τρία χρόνια (μείωση από 43,3 % το 2000 σε 39,3% το 2003).

Σε σχετικά **χαμηλότερα** επίπεδα κυμάνθηκαν τα **ποσοστά συμμετοχής** των γυναικών με **λυκειακή μόρφωση** (ποσοστά μεταξύ 13,7% και 15,6%) και με **μόρφωση πανεπιστημίου** (ποσοστά μεταξύ 10,0% και 24,8%), στις οποίες περιλαμβάνονται άτομα που συνεχίζουν την εκπαίδευση τους σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι **απόφοιτες δημοτικού**

ή χωρίς μόρφωση (ποσοστό μεταξύ 1,0% και 2,2%). Όσον αφορά τα υπόλοιπα επίπεδα μόρφωσης τα ποσοστά συμμετοχής κυμάνθηκαν όλα σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με το συνολικό ποσοστό συμμετοχής.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 2 είναι ότι δεν υπάρχει ομοιόμορφη συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω και της συμμετοχής του σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης,

εξαιτίας της συμπερίληψης ατόμων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει την πορεία τους μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα.

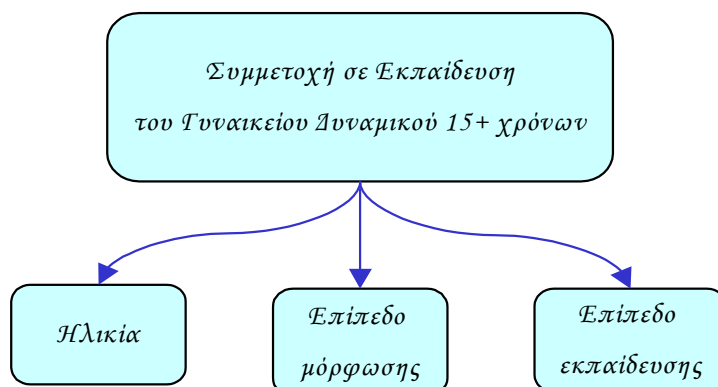
Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στους πίνακες 1.9-1.12 του Παραρτήματος 1.

Παρόμοια εικόνα συμμετοχής με μικροδιαφορές παρουσιάζει επίσης το **ανδρικό δυναμικό** ηλικίας 15 χρόνων και άνω με τη διαφορά το ποσοστό συμμετοχής στην κατηγορία των αποφοίτων δημοτικού ή χωρίς μόρφωση σημείωσε μείωση στους άνδρες (από 3,2% το 2000 σε 2,3% το 2003) ενώ στις γυναίκες σημείωσε αύξηση (από 1,0% το 2000 σε 2,2% το 2003).

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, φαίνονται στους πίνακες 1.13-1.16 του Παραρτήματος 1.

3.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες για τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση την περίοδο 2000-2003 σε σχέση με διάφορα χαρακτηριστικά όπως την ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης καθώς και κατά επίπεδο εκπαίδευσης (Μέση Γενική, Τεχνική / Επαγγελματική και Τριτοβάθμια).

Σημειώνεται ότι οι συμμετοχές του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω στην εκπαίδευση, ανήλθαν στα 27.011 άτομα το 2000, στα 26.261 άτομα το 2001, στα 26.610 άτομα το 2002 και στα 26.335 άτομα το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε ελαφρά πτωτική τάση** από το 2000 μέχρι το 2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 10,1% το 2000, 9,6% το 2001, 9,7% το 2002 και **9,3% το 2003**. Η εικόνα αυτή είναι διαφορετική από τη συνολική συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση που φανερώνει ότι η αυξημένη συμμετοχή οφείλεται στις δραστηριότητες κατάρτισης.

3.2.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 3 φαίνεται το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Η γενική εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 3 είναι η **αρνητική συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής στην εκπαίδευση και της ηλικίας**. Συγκεκριμένα ενόσω αυξάνεται η ηλικία του γυναικείου δυναμικού μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής του σε προγράμματα εκπαίδευσης.

Βάση του Σχεδιαγράμματος 3 φαίνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής ήταν πολύ **ψηλότερο στις ηλικίες 15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 83,4% και 86,3%) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Τα αμέσως χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής κατείχαν οι γυναίκες **ηλικίας 20-24 χρόνων** με ποσοστά που κυμαίνονταν μεταξύ 19,9% και 24,3%. Σε αντίθεση, **μηδαμινή συμμετοχή** σε εκπαίδευση είχε το γυναικείο δυναμικό ηλικίας **55 χρόνων και άνω**.

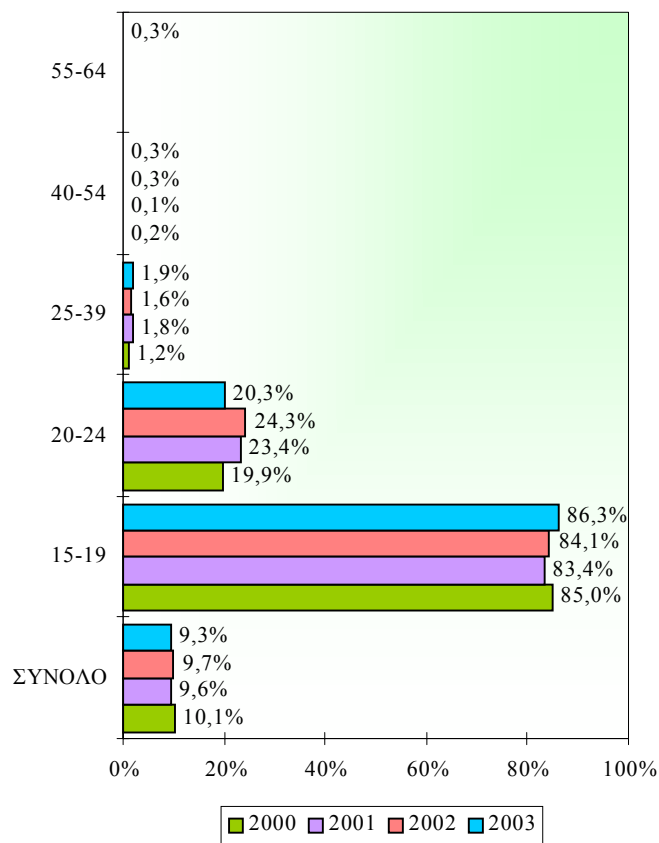
Όσον αφορά τα ποσοστά συμμετοχής των ηλικιακών ομάδων των 25-39 και 40-54 χρόνων σε προγράμματα εκπαίδευσης φαίνεται ότι είναι πολύ χαμηλά πιθανόν για τους πιο κάτω λόγους:

- Μη παροχή δυνατότητας για μερική παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης.
- Επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις.

- Μη παροχή κινήτρων για συμμετοχή σε τέτοια προγράμματα.

Οι συμμετοχές και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, φαίνονται στους πίνακες 1.17-1.20 του Παραρτήματος 1.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η πτωτική τάση που εμφανίστηκε στο συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση στην περίπτωση των γυναικών δεν παρουσιάστηκε στην περίπτωση των ανδρών αφού από 9,6% το 2000 αυξήθηκε στο

9,9% το 2001 και παρέμεινε στο ίδιο ποσοστό τόσο στο 2002 όσο και το 2003.

Αναφορικά με τη **συμμετοχή του ανδρικού δυναμικού** ηλικίας 15 χρόνων και άνω κατά ομάδα ηλικίας διαπιστώνεται **σχεδόν η ίδια εικόνα** όπως αυτή των γυναικών. Δηλαδή ποσοστό συμμετοχής γύρω στο 87% για τις ηλικίες 15-19 χρόνων (ελαφρά ψηλότερο από τις γυναίκες), γύρω στο 25% για τις ηλικίες 20-24 χρόνων (ψηλότερο από τις γυναίκες), γύρω στο 2% για τις ηλικίες 25-39 χρόνων και μηδαμινή συμμετοχή για τα άτομα 40 και άνω χρόνων.

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, περιέχονται στους πίνακες 1.21-1.24 του Παραρτήματος 1.

3.2.2. Επίπεδο μόρφωσης

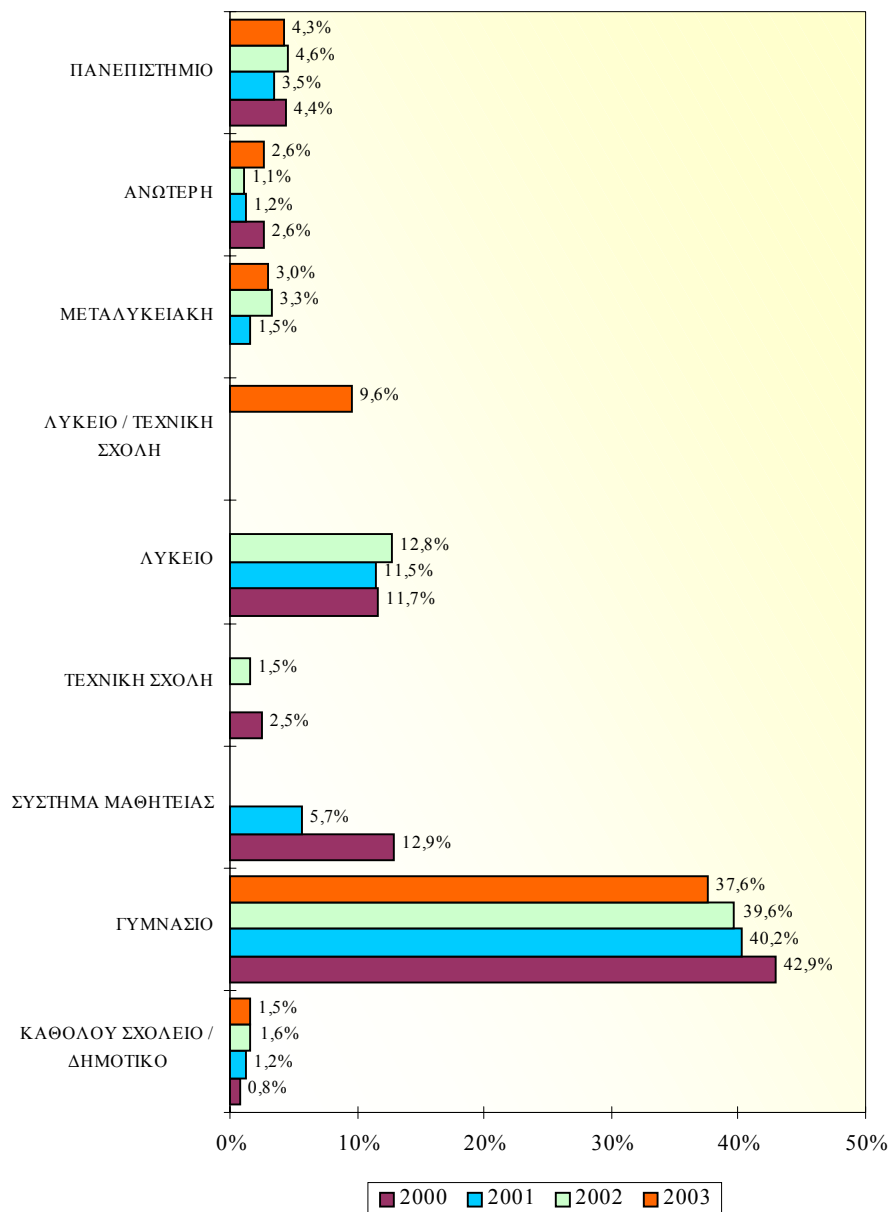
Το Σχεδιάγραμμα 4 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι **απόφοιτες γυμνασίου** με ποσοστό όμως που μειώθηκε από το 42,9% το 2000 σε 37,6% το 2003.

Επίσης σημαντικό ποσοστό συμμετοχής σε σύγκριση με το συνολικό ποσοστό κατείχαν οι **απόφοιτες λυκείου / τεχνικής σχολής** (ποσοστό μεταξύ 9,6% και 14,3%).

Τα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης των υπολοίπων επιπέδων μόρφωσης βρίσκονταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με το συνολικό ποσοστό, φανερώνοντας την απουσία αρκετού ενδιαφέροντος. Το συμπέρασμα που εξάγεται σε αυτή την περίπτωση είναι ότι οι γυναίκες με ψηλό επίπεδο μόρφωσης (ανώτερη και πανεπιστημιακή) έχουν χαμηλό ποσοστό συμμετοχής λόγω του ότι έχουν ήδη συμπληρώσει το επιθυμητό επίπεδο μόρφωσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Επομένως το υψηλό ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση των αποφοίτων γυμνασίου και λυκείου θεωρείται φυσιολογικό αφού περιλαμβάνονται τα νεαρά άτομα που ακόμη συνεχίζουν την πορεία τους στην εκπαίδευση.

Ο αριθμός συμμετοχής και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στους πίνακες 1.25-1.28 του Παραρτήματος 1.

Από ανάλυση των πληροφοριών για το **ανδρικό δυναμικό** ηλικίας 15 χρόνων και άνω προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- Οι άνδρες απόφοιτοι Γυμνασίου συμμετείχαν με σχετικά υψηλότερα ποσοστά (ποσοστά μεταξύ 42,8% και 48,4%) από αυτά των γυναικών.
- Χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής παρουσίασαν οι άνδρες απόφοιτοι λυκείου / τεχνικής σχολής (ποσοστά μεταξύ 8,1% και 11,4%) σε σύγκριση με τις γυναίκες.

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, φαίνονται στους πίνακες 1.29-1.32 του Παραρτήματος 1.

3.2.3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Στο Σχεδιάγραμμα 5 εμφανίζονται πληροφορίες για την κατανομή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002. Σημειώνεται ότι στοιχεία για τη χρονιά του 2003 δεν συμπεριλαμβάνονται λόγω του ότι δεν υποβλήθηκε η σχετική ερώτηση στο ερωτηματολόγιο της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού το 2003.

Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 5, τα επίπεδα εκπαίδευσης χωρίζονται σε μέση γενική, τεχνική / επαγγελματική και τριτοβάθμια

εκπαίδευση. Τα προγράμματα **μέσης γενικής εκπαίδευσης** περιλαμβάνουν:

- Εκπαίδευση γυμνάσιο (τρεις πρώτες τάξεις).
- Λύκειο (από 4^η μέχρι 7^η τάξη σχολής μέσης παιδείας).
- Μεταλυκειακή εκπαίδευση (όχι όμως τριτοβάθμια).

Όσον αφορά την **τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση** αυτή περιλαμβάνει:

- Σύστημα μαθητείας.
- Εκπαίδευση σε τεχνική ή επαγγελματική σχολή (4^η-6^η τάξη).
- Ανώτερη δευτεροβάθμια αλλά όχι τριτοβάθμια.

Στην **τριτοβάθμια εκπαίδευση** περιλαμβάνονται:

- Πανεπιστήμιο ή κολέγιο για 3-4 χρόνια (περιλαμβάνει μεταπτυχιακό).
- Εκπαίδευση σε συγκεκριμένο επάγγελμα διάρκειας 2-3 χρόνων (π.χ. σχολή Νοσοκόμων, ΑΤΙ, ΑΞΙΚ, κολέγιο 2-3 χρόνια).
- Δοκτοράτο.

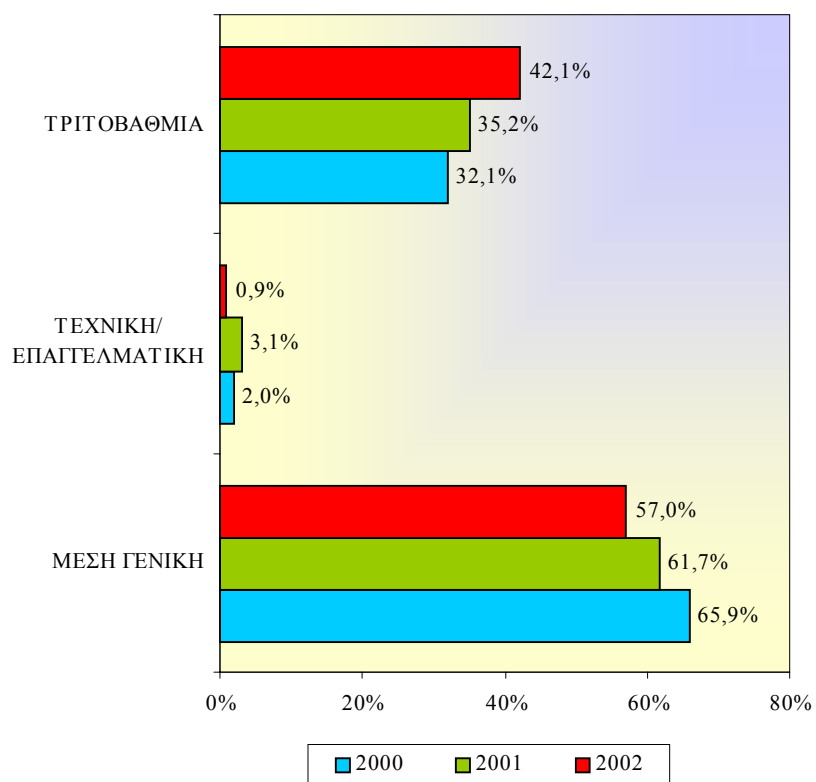
Βάση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 5 το **μεγαλύτερο μέρος** του γυναικείου δυναμικού συμμετείχε σε **δραστηριότητες μέσης γενικής εκπαίδευσης** με ποσοστό 65,9% το 2000, 61,7% το 2001 και 57,0% το 2002. Σημαντικός αριθμός γυναικών επίσης παρακολούθησε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ποσοστό μεταξύ 32,1% και 42,1%). Αντίθετα, τη χαμηλότερη συμμετοχή είχαν τα προγράμματα τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης (ποσοστά μεταξύ 0,9% και 3,1%).

Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζεται μια **καθαρή αυξητική τάση των μεριδίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** σε βάρος των άλλων δύο επιπέδων εκπαίδευσης. Αυτό συνάδει με την αύξηση του ποσοστού

των αποφοίτων γυναικών μέσης παιδείας που συνεχίζουν τη μόρφωση τους σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η κατανομή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης για την περίοδο 2000-2002, παρουσιάζεται στον πίνακα 1.33 του Παραρτήματος 1.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΠΟΥ
ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

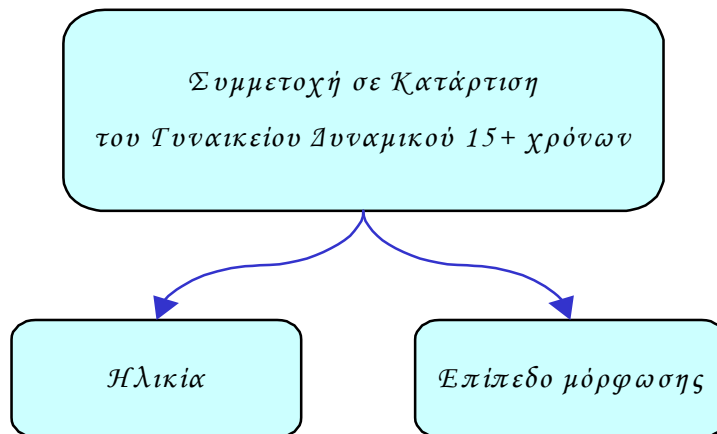
Η ανάλυση των αντίστοιχων στοιχείων για το **ανδρικό δυναμικό** ηλικίας 15 χρόνων και άνω δείχνει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως διαφορές:

- Οι άνδρες συμμετείχαν και τα τρία χρόνια με μεγαλύτερα ποσοστά στην τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση (ποσοστά μεταξύ 11,1% και 12,8%) από τις γυναίκες.
- Χαμηλότερα ποσοστά είχαν οι άνδρες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ποσοστά μεταξύ 24,1% και 29,2%) συγκριτικά με τις γυναίκες την αντίστοιχη περίοδο.

Η κατανομή του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης για την περίοδο 2000-2002, παρουσιάζεται στον πίνακα 1.34 του Παραρτήματος 1.

3.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Σε αυτό το υποκεφάλαιο εξετάζονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 σε σχέση με διάφορα χαρακτηριστικά όπως ηλικία και επίπεδο μόρφωσης.

Οι συμμετοχές του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω στην κατάρτιση, παρουσίασαν ανοδική τάση και ανήλθαν στα 5.412 άτομα το 2000, στα 6.219 άτομα το 2001, στα 6.503 άτομα το 2002 και στα 31.305 άτομα το 2003. Το ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε ελαφρά ανοδική τάση ανάμεσα στο 2000 και 2002 και δραματική αύξηση μέσα στο 2003 εξαιτίας της διαφορετικής

προσέγγισης που ακολουθήθηκε. Συγκεκριμένα το ποσοστό συμμετοχής ήταν 2,0% το 2000, 2,3% το 2001, 2,4% το 2002 και **11,1% το 2003**.

3.3.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 6 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Τα στοιχεία στο Σχεδιάγραμμα 6 φανερώνουν σταθερά επίπεδα συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης την περίοδο 2000-2002 και αυξημένα επίπεδα συμμετοχής το 2003 σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

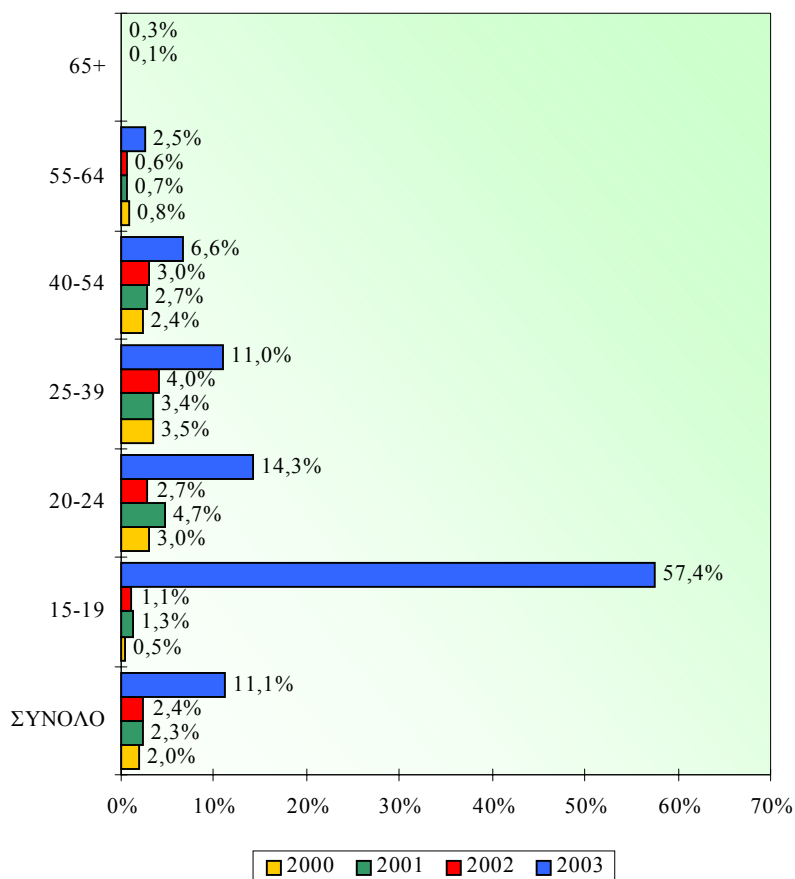
Αξίζει να σημειωθεί ότι η μόνη κατηγορία γυναικείου δυναμικού που σημείωσε **αυξητική τάση και τα τρία χρόνια ήταν αυτή των 40-54 χρόνων** (από 2,4% το 2000 σε 6,6% το 2003). Πολύ **χαμηλή ήταν η συμμετοχή** σε κατάρτιση γυναικών των ηλικιακών ομάδων **55-64 χρόνων** (2,5% το 2003) και **65 και άνω χρόνων** (0,3% το 2003).

Το ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση της ηλικιακής ομάδας **15-19 χρόνων παρουσιάζει δραματική διαφοροποίηση το 2003**. Ο λόγος είναι η δυνατότητα που δόθηκε στα άτομα αυτά που βρίσκονταν στην εκπαίδευση (89,3% το 2003) να δηλώσουν τα επιμορφωτικά προγράμματα καθώς και τα ιδιαίτερα μαθήματα που παρακολουθούν στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003.

Διαπιστώνεται ότι η **συμμετοχή σε κατάρτιση μειώνεται όσο αυξάνεται η ηλικία**. Έτσι ενώ στα άτομα ηλικίας 20-24 χρόνων το ποσοστό συμμετοχής ήταν 14,3% το 2003, στα άτομα ηλικίας 55-64 χρόνων μειώθηκε στο 1/6 (2,5% το 2003) και στα άτομα ηλικίας 65 χρόνων και άνω μειώθηκε στο 1/48 (0,3% το 2003).

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στους πίνακες 1.35-1.38 του Παραρτήματος 1.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων παρατηρείται περίπου η ίδια εικόνα κατά ηλικιακή ομάδα αλλά με τα **συνολικά ποσοστά συμμετοχής των ανδρών** σε δραστηριότητες κατάρτισης να ήταν **ελαφρώς χαμηλότερα** από αυτά των γυναικών. Συγκεκριμένα το συνολικό ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω ήταν 1,9% το 2000, 2,1% το 2001, 2,0% το 2002 και 9,2% το 2003.

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας για την περίοδο 2000-2003, περιέχονται στους πίνακες 1.39-1.42 του Παραρτήματος 1.

3.3.2. Επίπεδο μόρφωσης

Το Σχεδιάγραμμα 7 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Βάσει των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 7 διαπιστώνεται η κατά κανόνα **θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης και της κατάρτισης**. Συγκεκριμένα, με την αύξηση του επιπέδου μόρφωσης του γυναικείου δυναμικού αυξάνεται και το ποσοστό συμμετοχής του σε δραστηριότητες κατάρτισης, με εξαίρεση την περίπτωση των γυναικών με **μόρφωση γυμνασίου** όπου το 2003 το ποσοστό συμμετοχής ήταν πολύ ψηλό επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα να δηλώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων).

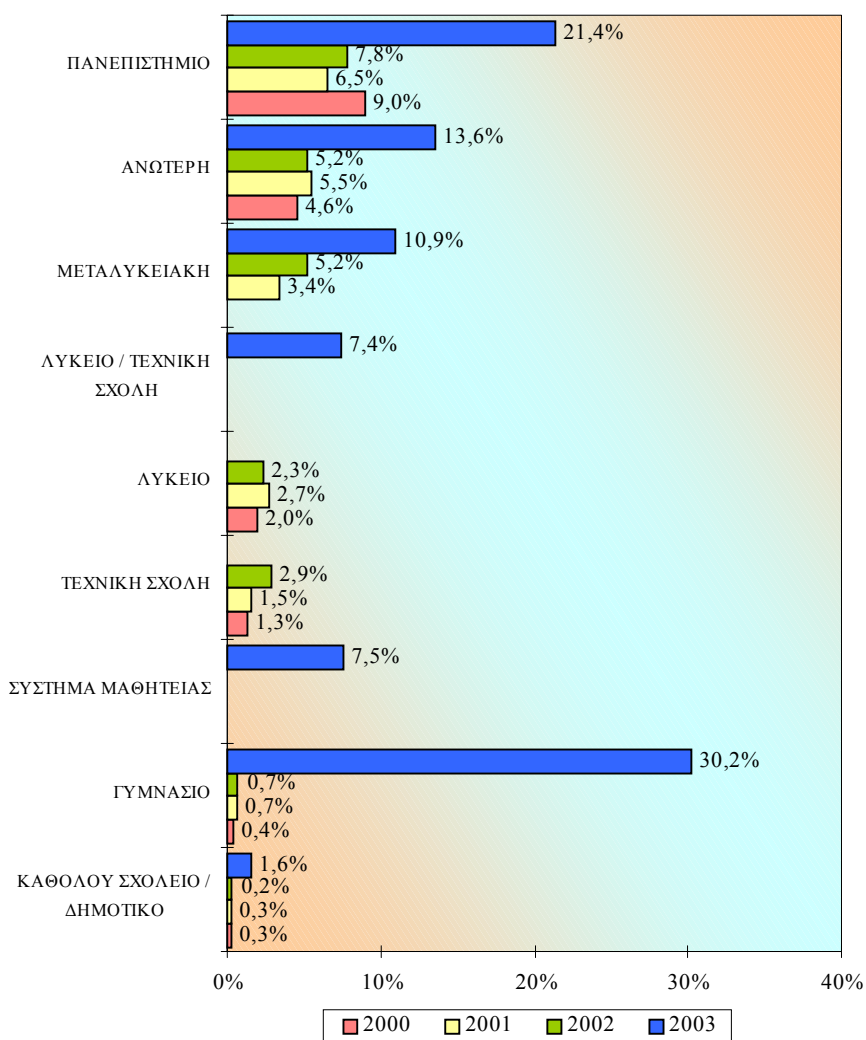
Τα **ψηλότερα** ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης κατείχαν οι γυναίκες με **πανεπιστημιακή μόρφωση** (πτυχίο ή μεταπτυχιακό ή διδακτορικό) (ποσοστά μεταξύ 6,5% και 21,4%). Αντιθέτως, τα **χαμηλότερα** ποσοστά συμμετοχής κατείχαν οι γυναίκες που **ολοκλήρωσαν το δημοτικό ή δεν έχουν καθόλου μόρφωση** (ποσοστά μεταξύ 0,2% και 1,6%).

Σημαντική **άνοδος** εντοπίζεται στο ποσοστό συμμετοχής γυναικών με **ανώτερη μη πανεπιστημιακή μόρφωση** όπου το ποσοστό τους αυξήθηκε από 4,6% το 2000 σε 13,6% το 2003 καθώς και στα άτομα με **μεταλυκειακή μόρφωση** (από 3,4% το 2001 σε 10,9% το 2003).

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού 15 χρόνων και άνω σε προγράμματα κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στους πίνακες 1.43-1.46 του Παραρτήματος 1.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 7 με τα αντίστοιχα στοιχεία του **ανδρικού δυναμικού** φαίνεται να παρουσιάζεται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτή των γυναικών με τη **διαφορά** ότι το 2003 η συμμετοχή των γυναικών με μόρφωση πανεπιστημίου (21,4%) ήταν σχεδόν η διπλάσια από αυτή των ανδρών (12,5%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Ο αριθμός συμμετοχών και το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού δυναμικού 15 χρόνων και άνω σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης για την περίοδο 2000-2003, περιέχονται στους πίνακες 1.47-1.50 του Παραρτήματος 1.

3.4. Σύγκριση με Ευρωπαϊκή Ένωση

Στο Σχεδιάγραμμα 8 φαίνεται η συμμετοχή του γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 25-64 χρόνων σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2002 για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴ και την Κύπρο. Στοιχεία του 2003 που αφορούν την ΕΕ δεν είναι διαθέσιμα.

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 8 φαίνεται ότι **ψηλά ποσοστά συμμετοχής** γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 25-64 χρόνων σε εκπαίδευση και κατάρτιση είχε το **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι **Σκανδιναβικές χώρες** καθώς επίσης και η **Δανία** και η **Ολλανδία**.

Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** φαίνεται να είχαν οι **Μεσογειακές χώρες**, αφού αυτά εντοπίζονται κατά σειρά στην **Ελλάδα, Γαλλία, Πορτογαλία, Ιταλία και Ισπανία**.

Όσον αφορά την **Κύπρο**, τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 8 δείχνουν ότι το **ποσοστό συμμετοχής βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα** σε σχέση με τις πλείστες χώρες αλλά και το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλα αυτά το ποσοστό αυξήθηκε από 3,2% το 2000 σε 3,4% το 2001 και σε **3,8% το 2002**. Το **ποσοστό συμμετοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης** ήταν και για τα τρία χρόνια **γύρω στο 9,0%**.

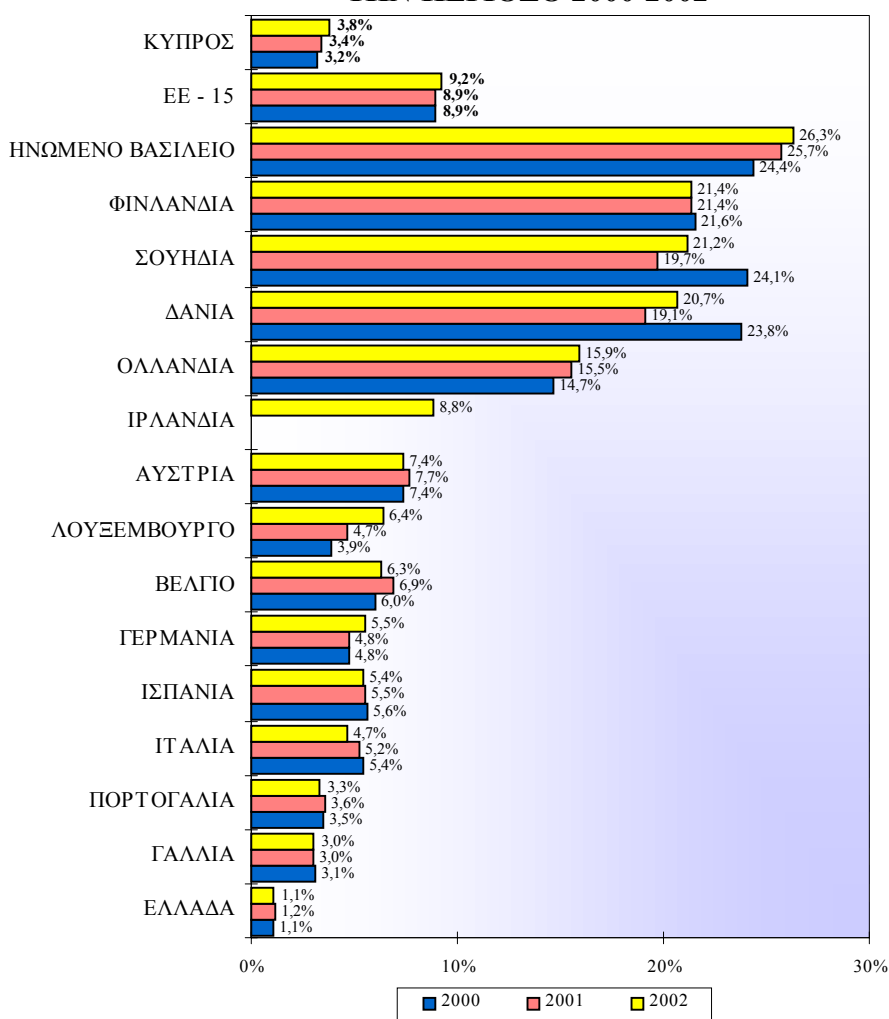
Περισσότερες λεπτομέρειες για το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης του γυναικείου πληθυσμού κατά κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2000-2002, φαίνονται στον πίνακα 1.51 του Παραρτήματος 1.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία αυτά με τα αντίστοιχα των ανδρών προκύπτει ότι τα **ποσοστά συμμετοχής των Κυπρίων ανδρών**

⁴ Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αφορούν τα 15 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν τη διεύρυνση της 1^{ης} Μαΐου 2004.

ηλικίας 25-64 χρόνων είναι ελαφρώς χαμηλότερα (ποσοστό μεταξύ 3,1% και 3,6%) από τα αντίστοιχα των Κυπρίων γυναικών (ποσοστό μεταξύ 3,2% και 3,8%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-64 ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

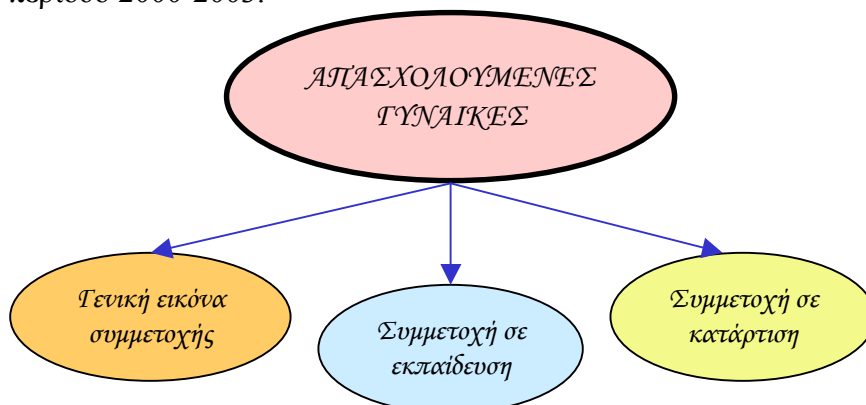
Η εικόνα που παρουσιάζει η συμμετοχή των ανδρών ηλικίας 25-64 χρόνων σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι παρόμοια με αυτή των γυναικών αλλά με χαμηλότερα ποσοστά στις περισσότερες χώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε **έξι από τα δεκαπέντε κράτη μέλη της ΕΕ το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών είναι ψηλότερο από των γυναικών**. Οι έξι χώρες είναι το **Βέλγιο** (6,8% το 2002), η **Γερμανία** (6,1% το 2002), το **Λουξεμβούργο** (8,9% το 2002), η **Ολλανδία** (16,9% το 2002), η **Αυστρία** (7,6%) και η **Ελλάδα** (1,2% το 2002).

Περισσότερες λεπτομέρειες για το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανδρικού πληθυσμού κατά κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2000-2002, φαίνονται στον πίνακα 1.52 του Παραρτήματος 1.

4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι μια συνεχής και απαραίτητη επένδυση σε ανθρώπινους πόρους που αποσκοπεί τόσο στην αναβάθμιση όσο και στην παραμονή των απασχολούμενων στην αγορά εργασίας. Έτσι ενισχύεται η δυνατότητα αξιοποίησης τους από τις κυπριακές επιχειρήσεις και διευκολύνεται η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας.

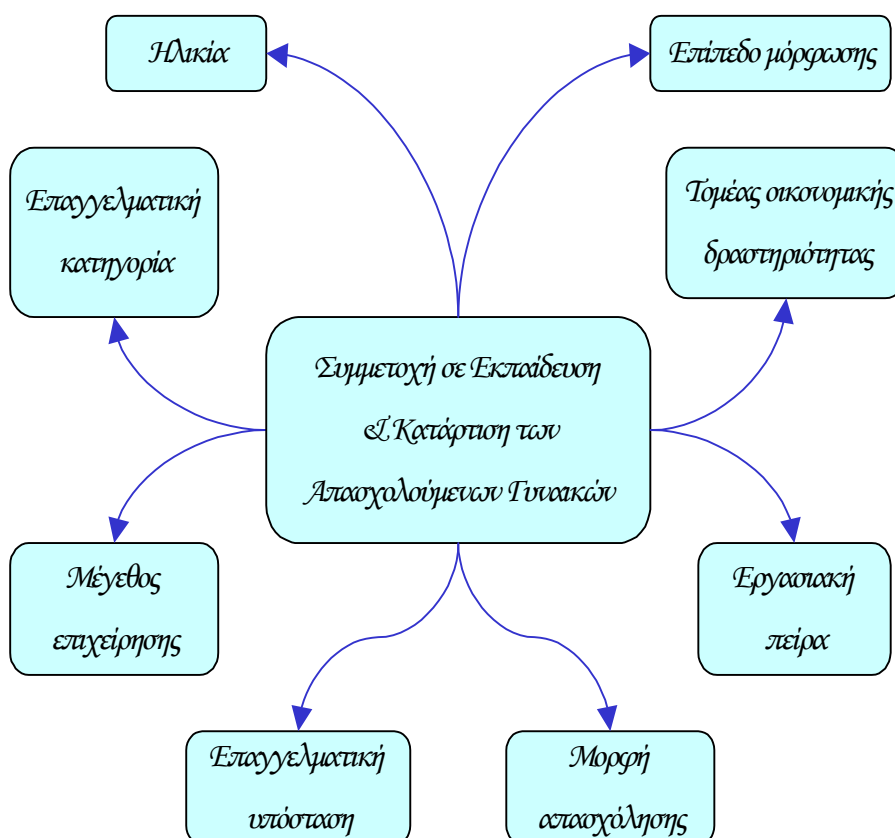
Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

4.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας, της επαγγελματικής υπόστασης και της μορφής απασχόλησης.

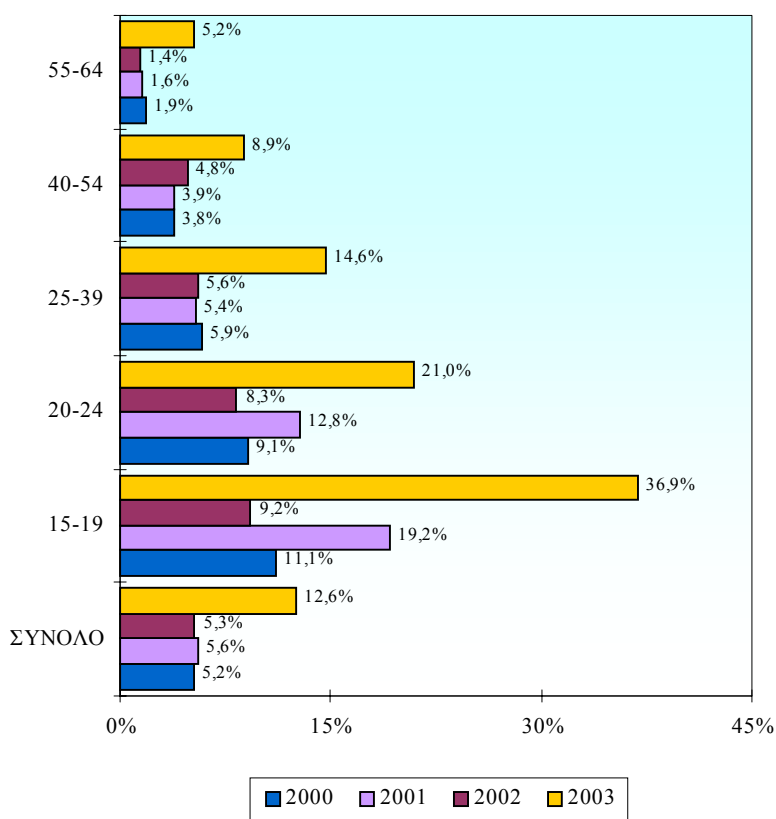

Σημειώνεται ότι οι συμμετοχές των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση ανήλθαν στα 6.403 άτομα το 2000, στα 7.442 άτομα το 2001, στα 7.297 άτομα το 2002 και στα 18.226 άτομα το 2003. Το ποσοστό συμμετοχής παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 και υπερδιπλασιάστηκε μέσα στο 2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 5,2% το 2000, 5,6% το 2001, 5,3% το 2002 και **12,6% το 2003**.

4.1.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 9 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η γενική εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 9 είναι η αρνητική συσχέτιση που υπάρχει μεταξύ της ηλικίας και του ποσοστού συμμετοχής. Συγκεκριμένα, με την αύξηση της ηλικίας

των απασχολούμενων γυναικών μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η ηλικιακή ομάδα των απασχολούμενων γυναικών που κατείχε το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** είναι των **15-19 χρόνων** με ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ 9,2% και 36,9%. Αντίθετα, το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενες ηλικίας **55-64 χρόνων** (ποσοστό μεταξύ 1,4% και 5,2%).

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η μόνη κατηγορία απασχολούμενων γυναικών που σημείωσε **αυξητική τάση** και τα τρία χρόνια ήταν η ηλικιακή ομάδα των **40-54 χρόνων** (αύξηση από 3,8% το 2000 σε 8,9% το 2003). Με εξαίρεση το 2003, **μείωση** παρουσίασαν οι **υπόλοιπες κατηγορίες** των απασχολούμενων γυναικών.

Παρόμοια εικόνα παρουσίασαν και οι **άνδρες απασχολούμενοι** με τη μόνη διαφορά ότι το συνολικό **ποσοστό συμμετοχής** τους ήταν **σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο των γυναικών. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των ανδρών απασχολούμενων ήταν 3,3% το 2000, 3,9% το 2001, 3,8% το 2002 και 7,8% το 2003. Διαπιστώνεται έτσι αύξηση της διαφοράς στο ποσοστό συμμετοχής ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες απασχολούμενους, από 1,5 εκατοστιαίες μονάδες το 2002 σε 4,8 εκατοστιαίες μονάδες το 2003.

4.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

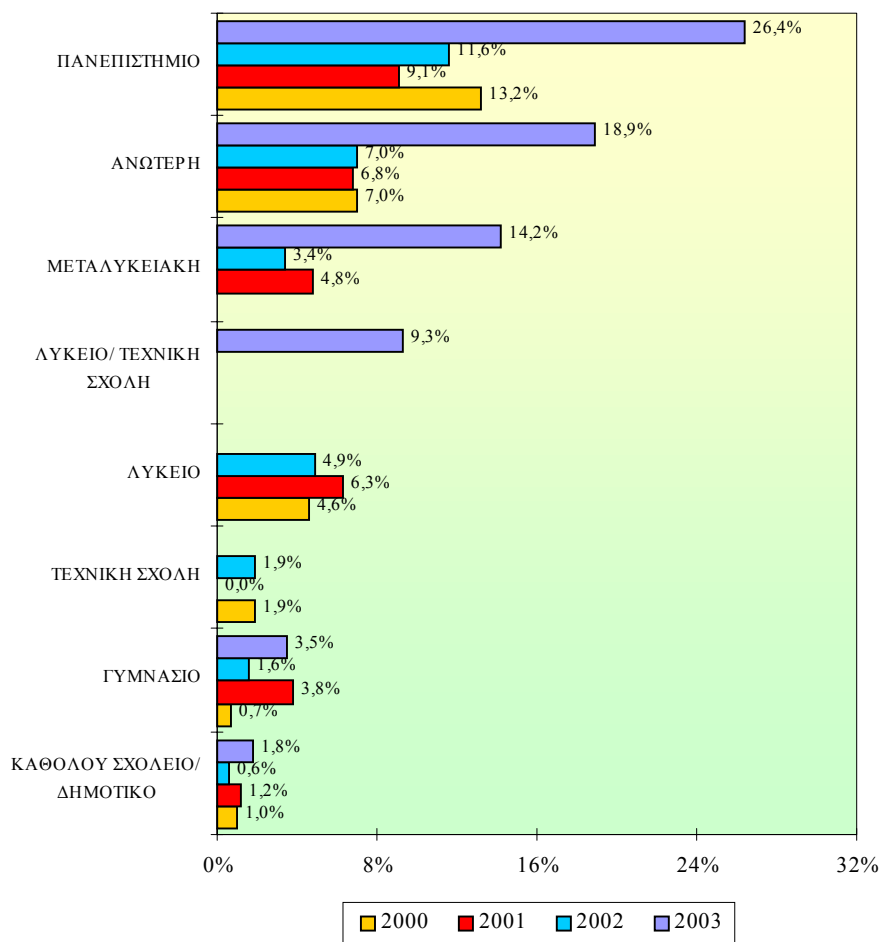
Το Σχεδιάγραμμα 10 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία προκύπτει μια **θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης και του ποσοστού συμμετοχής**. Συγκεκριμένα όσο πιο ψηλό είναι το επίπεδο μόρφωσης των απασχολούμενων γυναικών τόσο πιο ψηλό είναι το ποσοστό συμμετοχής τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Οι απασχολούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** όπως και οι απασχολούμενες με **ανώτερη και μεταλυκειακή μόρφωση** είχαν

πολύ **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε σχέση με αυτές που διαθέτουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι **απασχολούμενες απόφοιτες πανεπιστημίου** (ποσοστά μεταξύ 9,1% και 26,4%). Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής διπλασιάστηκε από 13,2% το 2000 σε 26,4% το 2003. Αξιοσημείωτη επίσης είναι η αυξητική τάση

που σημείωσε η κατηγορία των απασχολούμενων γυναικών με μεταλυκειακή μόρφωση (αύξηση από 4,8% το 2001 σε 14,2% το 2003).

Αντίθετα, το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια κατέχουν οι απασχολούμενες με **μόρφωση μέχρι το δημοτικό** με ποσοστά που κυμαίνονταν μεταξύ 0,6% και 1,8%.

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες των **απασχολούμενων ανδρών** παρατηρείται **παρόμοια εικόνα με αυτή των γυναικών**.

4.1.3. Επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 11 φαίνεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

Βάση των στοιχείων φαίνεται ότι **τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι **Πτυχιούχοι** (ποσοστά μεταξύ 10,4% και 27,7%) και οι **Διευθυντές** (ποσοστά μεταξύ 7,0% και 23,4%).

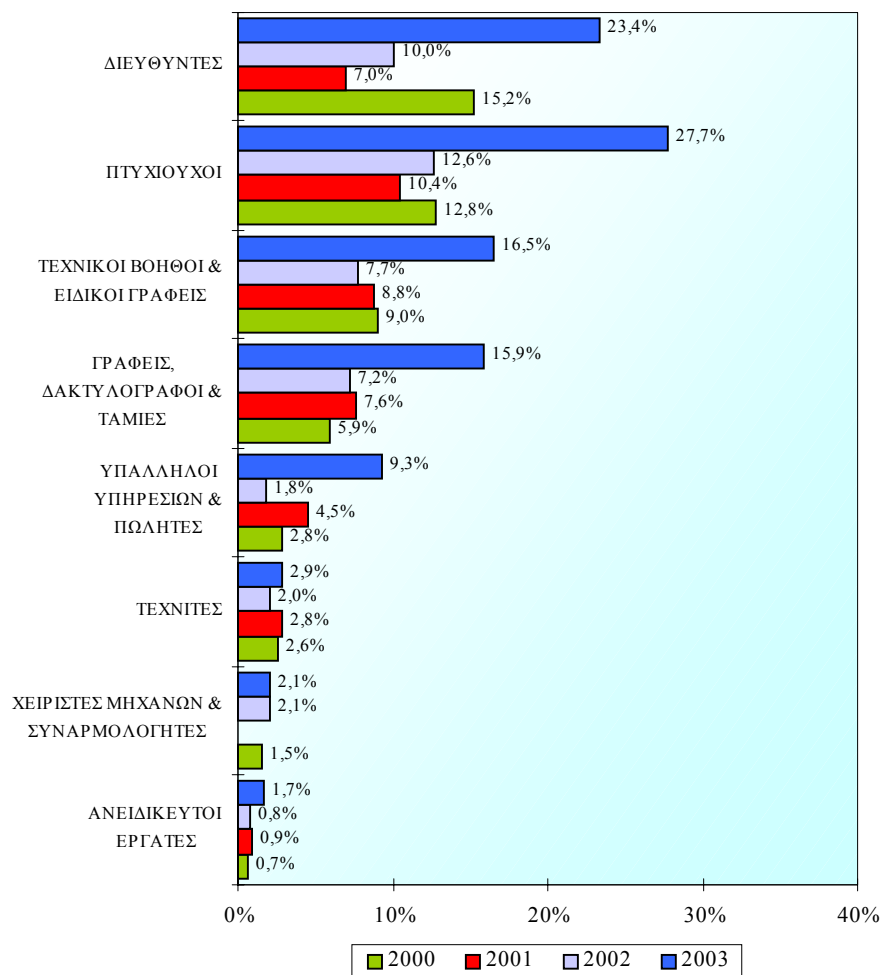
Οι επαγγελματικές κατηγορίες που είχαν επίσης σχετικά ψηλά ποσοστά συμμετοχής ήταν οι **Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς** (ποσοστά μεταξύ 7,7% και 16,5%) και οι **Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες** (ποσοστά μεταξύ 5,9% και 15,9%).

Αντιθέτως πολύ **χαμηλά ποσοστά** εντοπίζονται στις περιπτώσεις των **Ανειδίκευτων εργατών** (ποσοστά μεταξύ 0,7% και 1,7%) και των **Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 2,1%).

Τα πιο πάνω στοιχεία συνάδουν με το γεγονός ότι στις επαγγελματικές κατηγορίες που είχαν τη μεγαλύτερη συμμετοχή (Πτυχιούχοι και Διευθυντές) απασχολούνται συνήθως απόφοιτες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ σημαντικό ποσοστό των απασχολούμενων γυναικών στις άλλες επαγγελματικές κατηγορίες είναι είτε απόφοιτες δημοτικού ή δεν έχουν καθόλου μόρφωση.

Η μεγάλη διαφορά μορφωτικού επιπέδου είναι ο κυριότερος λόγος για τη μεγάλη διαφορά στα ποσοστά συμμετοχής. Αυτό επιβεβαιώνει την παρατήρηση ότι το ποσοστό συμμετοχής αυξάνεται όσο αυξάνεται το επίπεδο μόρφωσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας τις διαχρονικές τάσεις στο ποσοστό συμμετοχής κατά επαγγελματική κατηγορία, δεν διαπιστώνονται οποιεσδήποτε αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις. Η ειδική διερεύνηση για το 2003 είχε ως συνέπεια το ποσοστό συμμετοχής για αυτή τη χρονιά να είναι περίπου το διπλάσιο από τις υπόλοιπες τρεις χρονιές σχεδόν για όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες.

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία των **απασχολούμενων ανδρών** φαίνεται να παρουσιάζεται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτή των απασχολούμενων γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

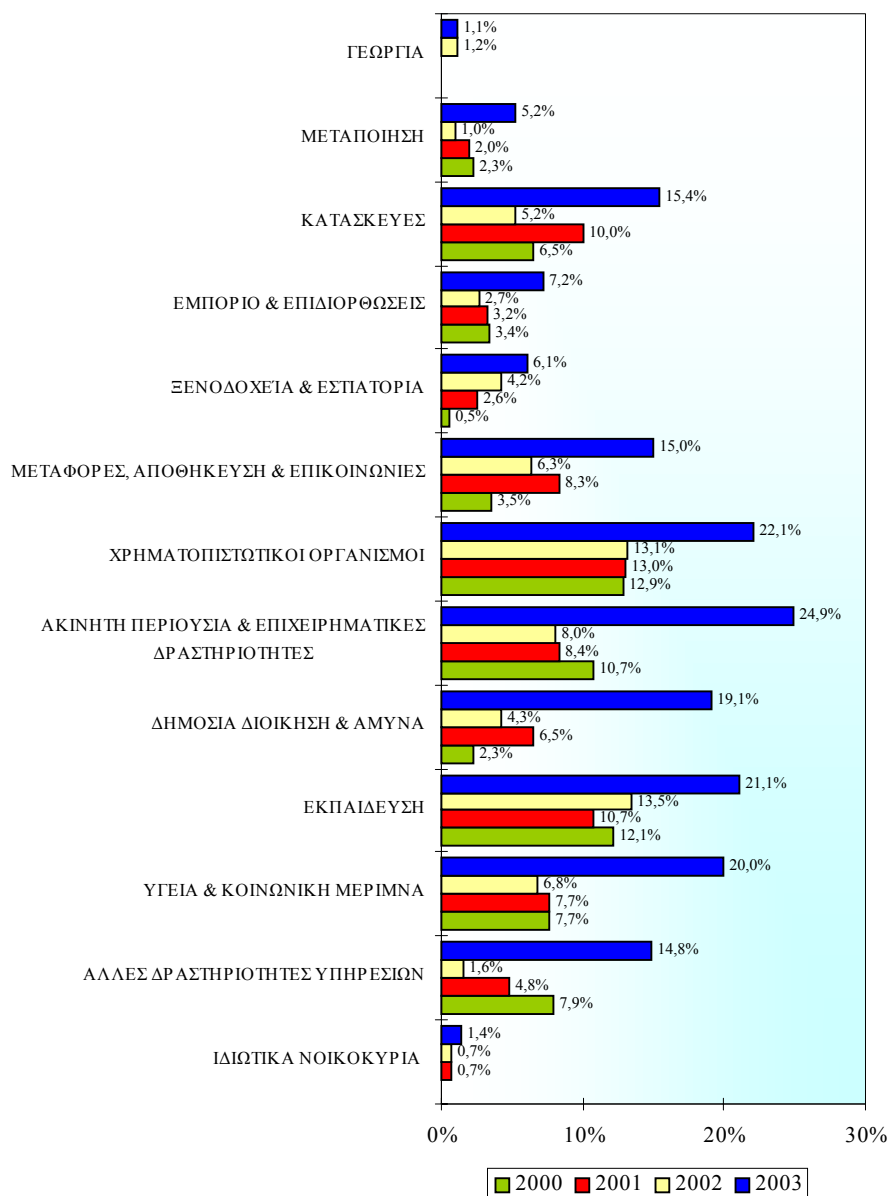
- Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής ανδρών το 2003 είχαν οι Διευθυντές (20,4%) και μετά ακολουθούν οι Πτυχιούχοι (19,7%) ενώ στην περίπτωση των γυναικών συμβαίνει το αντίθετο (23,4% με 27,7%).
- Συνεχή αυξητική τάση την περίοδο 2000-2002 είχε η κατηγορία των ανδρών Γραφείων, δακτυλογράφων και ταμιών (από 6,6% το 2000 σε 12,2% το 2003) ενώ στις απασχολούμενες γυναίκες δεν σημειώθηκε παρόμοια αυξητική τάση σε οποιαδήποτε επαγγελματική κατηγορία.

4.1.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Το Σχεδιάγραμμα 12 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 12 διαπιστώνεται ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης εντοπίζονται στην **Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες (24,9 το 2003)**, στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (22,1% το 2003)** και στην **Εκπαίδευση (21,1% το 2003)**. Ψηλά ποσοστά σε σύγκριση με τα συνολικά ποσοστά εντοπίζονται επίσης στους τομείς της Υγείας και κοινωνικής μέριμνας (20,0% το 2003) και της Δημόσιας διοίκησης και άμυνας (19,1%). Επισημαίνεται ότι όλοι οι πιο πάνω

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

τομείς εντάσσονται στον τριτογενή τομέα.

Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσιάστηκαν στη **Γεωργία** (1,1% το 2003), στη **Μεταποίηση** (ποσοστά μεταξύ 1,0% και 5,2%), στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** (ποσοστά μεταξύ 0,5% και 6,1%) καθώς και στο **Εμπόριο και επιδιορθώσεις** (ποσοστά μεταξύ 2,7% και 7,2%).

Αναφορικά με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τους **απασχολούμενους άνδρες** φαίνεται ότι η εικόνα που σχηματίζεται είναι **παρόμοια** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφοροποιήσεις**:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής ανδρών** εντάσσονται στον τριτογενή τομέα, όπως στην περίπτωση των γυναικών, με διαφορετική όμως σειρά. Στους άνδρες απασχολούμενους παρουσιάζουν τα ψηλότερα ποσοστά κατά σειρά οι τομείς της **Υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (25,1% το 2003), της **Εκπαίδευσης** (22,8% το 2003) και των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών** (22,4% το 2003).
- Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής ανδρών** εντοπίστηκαν στο δευτερογενή τομέα και ιδιαίτερα στη **Μεταποίηση** (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 7,0%) και τις **Κατασκευές** (ποσοστά μεταξύ 0,8% και 2,8%) καθώς και στη **Γεωργία** (1,2% το 2003).

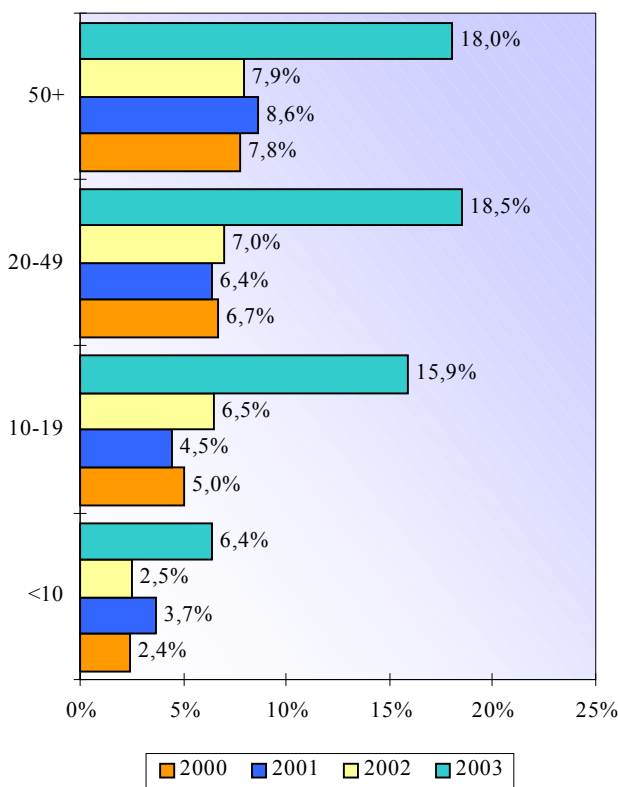
4.1.5. Μέγεθος επιχείρησης

Στο Σχεδιάγραμμα 13 φαίνεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 13 διακρίνεται καθαρά ο συσχετισμός του μεγέθους της επιχείρησης με το ποσοστό συμμετοχής των απασχολουμένων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

Διαπιστώνεται ένα **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολουμένων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Το 2003, 6,4% των απασχολουμένων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 15,9% για τις επιχειρήσεις 10-19 ατόμων, 18,5% για τις επιχειρήσεις 20-49 ατόμων και 18,0% για τις επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσίασαν οι απασχολούμενες σε **επιχειρήσεις άνω των 50 ατόμων** (ποσοστά

μεταξύ 7,8% και 18,0%) και σε επιχειρήσεις **20-49 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 6,4% και 18,5%).

Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι απασχολούμενες των **επιχειρήσεων μεγέθους κάτω των 10 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 2,4% και 6,4%).

Σημειώνεται ότι στις κατηγορίες των 20-49 ατόμων, 50 ατόμων και άνω και κάτω των 10 ατόμων δεν παρατηρήθηκε ιδιαίτερη διαφοροποίηση του ποσοστού συμμετοχής την περίοδο 2000-2002. Αντίθετα, ανοδική τάση σημείωσε η κατηγορία των 10-19 ατόμων (από 5,0% το 2000 σε 6,5% το 2002).

Αναλύοντας τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** παρατηρούνται τα ακόλουθα:

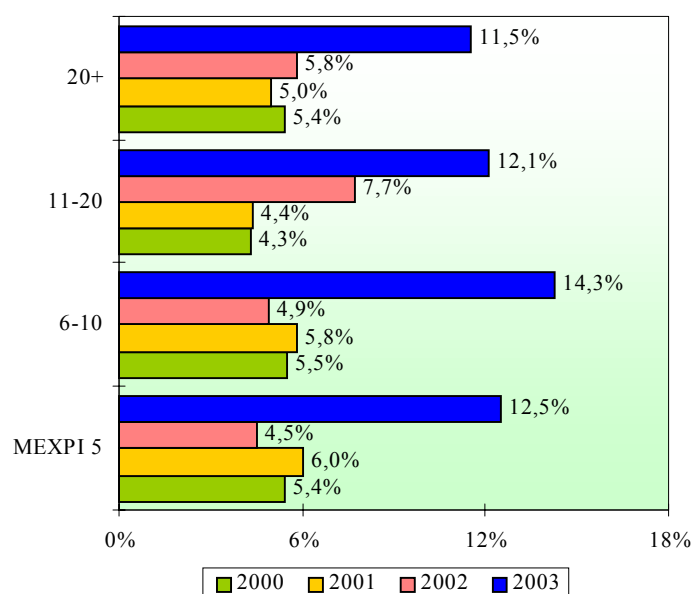
- Δεν υπάρχει τόσο καθαρή συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης και του μεγέθους της επιχείρησης όπως στην περίπτωση των γυναικών.
- **Ανοδική τάση** παρουσίασε το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών σε επιχειρήσεις των **50 ατόμων και άνω** (από 3,2% το 2000 σε 10,5% το 2003) καθώς και σε επιχειρήσεις των **10-19 ατόμων** (από 2,2% το 2000 σε 11,3% το 2003). Αντίθετα, **μειωτική τάση**, με εξαίρεση το 2003, παρουσιάστηκε στο ποσοστό συμμετοχής στην περίπτωση των επιχειρήσεων **20-49 ατόμων** (από 8,0% το 2000 σε 2,6% το 2002).

4.1.6. Εργασιακή πείρα

Στο Σχεδιάγραμμα 14 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003. Η ανάλυση που γίνεται σχετικά με την εργασιακή πείρα αναφέρεται στα χρόνια υπηρεσίας στο σημερινό εργοδότη.

Αναλύοντας τα στοιχεία για το 2003 φαίνεται ότι οι απασχολούμενες γυναίκες με εργασιακή πείρα μέχρι τα 10 χρόνια συμμετείχαν ελαφρά περισσότερο σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχέση με τις απασχολούμενες με μεγαλύτερη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι απασχολούμενες με εργασιακή πείρα **6-10 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,9% και 14,3%). Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά** κατείχαν οι απασχολούμενες με εργασιακή πείρα **20 χρόνων και άνω** (ποσοστά μεταξύ 5,0% και 11,5%).

Αξίζει να σημειωθεί ότι **αυξητική τάση** του ποσοστού συμμετοχής και τα τρία χρόνια είχαν οι απασχολούμενες με εργασιακή πείρα **11-20 χρόνια** (αύξηση από 4,3% το 2000 σε 12,1% το 2003).

Εξετάζοντας τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** φαίνεται ότι **η εικόνα διαφέρει** από αυτή των απασχολούμενων γυναικών ως προς τα πιο κάτω σημεία:

- Φαίνεται ότι δεν υπήρχε εμφανής σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών και της εργασιακής τους πείρας την περίοδο 2000-2002 ενώ το **2003 τα ψηλότερα ποσοστά είχαν τα άτομα με σχετικά περιορισμένη εργασιακή πείρα**. Αυτό είναι αναμενόμενο αφού η εργασιακή πείρα συνδέεται με την ηλικία των απασχολούμενων, η οποία προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενοι με εργασιακή πείρα **μέχρι των 5 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 3,3% και 9,7%).
- Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενοι με εργασιακή πείρα **20 χρόνων και άνω** (ποσοστά μεταξύ 1,7% και 4,2%). Παρόλα αυτά επισημαίνεται ότι αυτή η κατηγορία **παρουσίασε συνεχή αυξητική τάση**.

4.1.7. Επαγγελματική υπόσταση

Οι απασχολούμενες γυναίκες αναλόγως της θέσης τους στην επιχείρηση έχουν ταξινομηθεί στις πιο κάτω τρεις κατηγορίες επαγγελματικής υπόστασης:

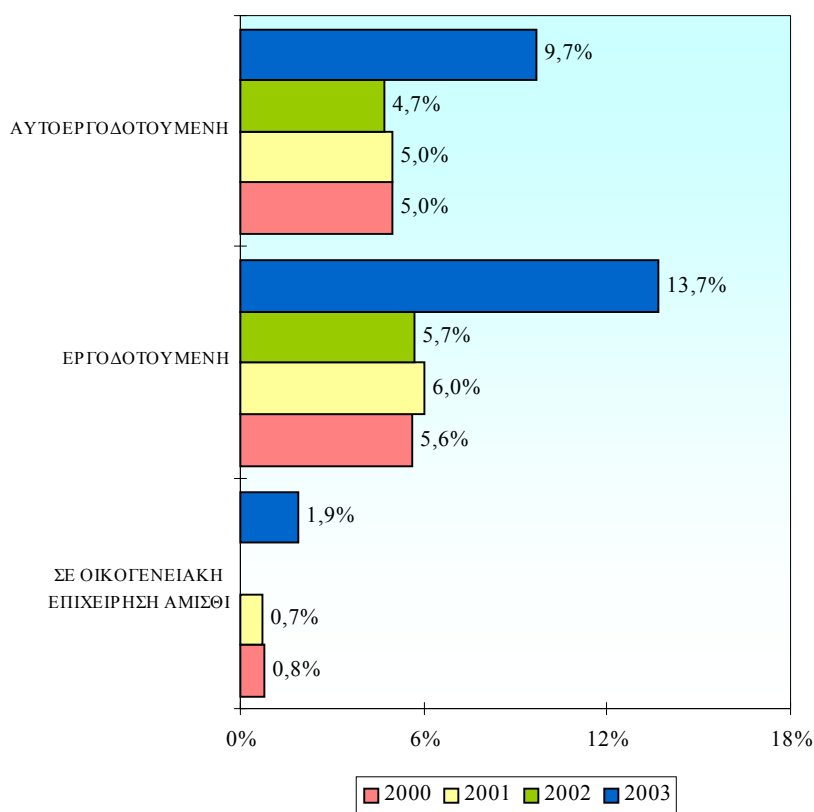
- Αυτοεργοδοτούμενη (περιλαμβάνει τις εργοδότες με προσωπικό και τις αυτοαπασχολούμενες χωρίς προσωπικό).
- Εργοδοτούμενη.
- Σε οικογενειακή επιχείρηση αμισθί.

Το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επαγγελματική

υπόσταση την περίοδο 2000-2003 απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 15.

Από την εξέταση των στοιχείων φαίνεται ότι το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** απασχολουμένων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης **είχαν οι εργοδοτούμενες** (ποσοστά μεταξύ 5,6% και 13,7%). Αντίθετα οι απασχολούμενες σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί** είναι αυτές που είχαν το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε εκπαίδευση και κατάρτιση (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 1,9%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σημειώνεται ότι σε όλες τις κατηγορίες επαγγελματικής υπόστασης το ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε αυξομειώσεις.

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** προκύπτουν οι πιο κάτω **διαφορές**:

- Φαίνεται ότι οι **άνδρες που απασχολούνται σε οικογενειακή επιχείρηση αμισθί** είχαν τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** εξαιρουμένου του 2003 (ποσοστά μεταξύ 2,9% και 14,7%).
- Στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων ανδρών** τα **ποσοστά συμμετοχής** ήταν **στο μισό** (από 2,2% μέχρι 4,9%) σε σύγκριση με τις **αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες**. Αυτό φανερώνει ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα για να συμμετέχουν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης, ίσως εξαιτίας του περιορισμένου ελεύθερου χρόνου τους.

4.1.8. Μορφή απασχόλησης

Η μορφή απασχόλησης δυνατό να είναι είτε πλήρης ή μερική. Άτομα με μερική απασχόληση θεωρούνται αυτά που εργάζονται λιγότερες ώρες από όσες προβλέπει το ωράριο που ισχύει στην εργασία τους.

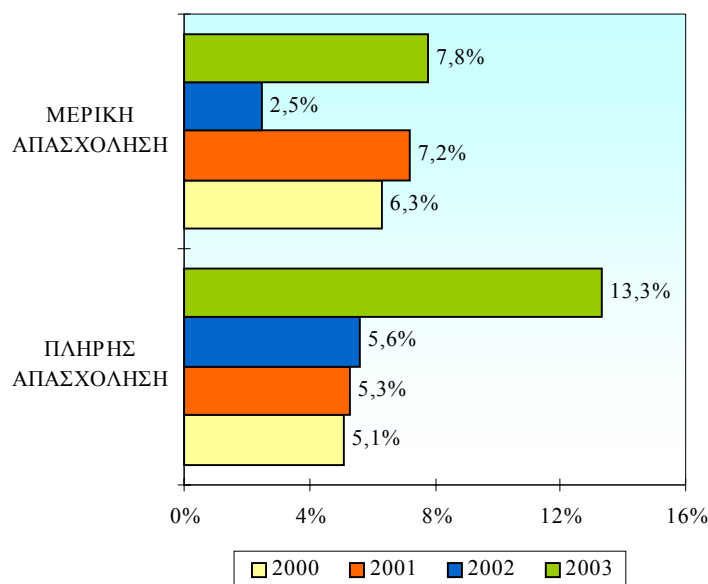
Το Σχεδιάγραμμα 16 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι τα **ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο **2000-2001** είχαν οι γυναίκες με **μερική απασχόληση** (6,3% και 7,2% αντίστοιχα), ενώ την περίοδο **2002-2003** είχαν οι γυναίκες με **πλήρη απασχόληση** (5,6% και 13,3% αντίστοιχα).

Στην περίπτωση όμως των γυναικών με **πλήρη απασχόληση** παρατηρείται σταθερή αύξηση την περίοδο 2000-2003 (αύξηση από 5,1% το 2000 σε 13,3% το 2003).

Βάσει των αντίστοιχων στοιχείων για τους **απασχολούμενους άνδρες** φαίνεται να διαμορφώνεται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτή των απασχολούμενων γυναικών με τη **διαφορά** ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης τις χρονιές **2000-2001** και το **2003** είχαν οι άνδρες με **μερική απασχόληση** (3,3%, 5,6% και 8,6% αντίστοιχα) ενώ το **2002** είχαν οι άνδρες με **πλήρη απασχόληση** (3,8%).

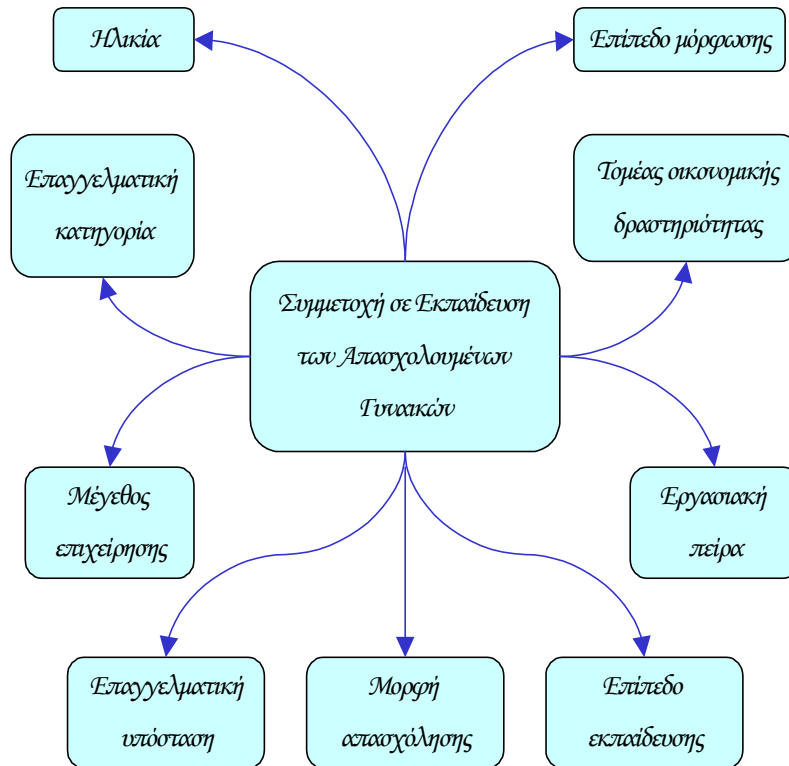
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

4.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Σε αυτό το υποκεφάλαιο εξετάζονται πληροφορίες που αφορούν τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας, της

επαγγελματικής υπόστασης, της μορφής απασχόλησης και του επιπέδου εκπαίδευσης.

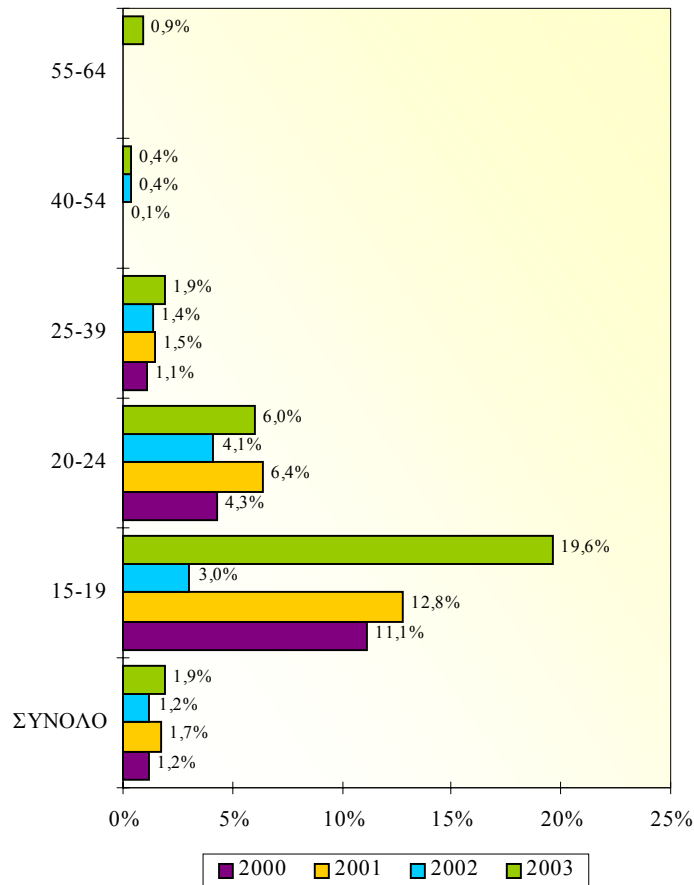

Οι συμμετοχές των απασχολομένων γυναικών σε εκπαίδευση ανήλθαν στα 1.455 άτομα το 2000, στα 2.217 άτομα το 2001, στα 1.704 άτομα το 2002 και στα 2.778 άτομα το 2003. Το ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε αυξομειώσεις την περίοδο αυτή. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 1,2% το 2000, 1,7% το 2001, 1,2% το 2002 και **1,9% το 2003**.

4.2.1. Ηλικία

Το Σχεδιάγραμμα 17 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 17 δείχνουν ότι υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της ηλικίας των απασχολούμενων γυναικών**. Ενόσω αυξάνεται η ηλικία των απασχολούμενων γυναικών, μειώνεται δραστικά η συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης. Οι γυναίκες νεαρής ηλικίας παρακολουθούν εκπαιδευτικά προγράμματα ταυτόχρονα με την απασχόληση τους, επειδή αναγνωρίζουν την αξία της επένδυσης στη μόρφωση στην μετέπειτα πορεία τους στον κόσμο της εργασίας.

Αντίθετα, αυτό είναι πιο περιορισμένο στις γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας οι οποίες είτε έχουν επιτύχει το επιθυμητό για αυτές επίπεδο εκπαίδευσης ή δυσκολεύονται να συνεχίσουν τη μόρφωση τους εξαιτίας των οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων τους.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** την περίοδο 2000-2001 και το 2003 κατείχαν οι απασχολούμενες ηλικίας **15-19 χρόνων** (11,1%, 12,8% και 19,6% αντίστοιχα), ενώ το 2002 κατείχαν οι απασχολούμενες ηλικίας **20-24 χρόνων** (4,1%). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια κατείχαν οι απασχολούμενες ηλικίας **55 χρόνων και άνω**, στις οποίες μόνο το 2003 εντοπίστηκε κάποια συμμετοχή. Αξίζει επίσης να σημειωθεί η αυξητική τάση στο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών ηλικίας 25-39 χρόνων από 1,1% το 2000 σε 1,9% το 2003.

Το **συνολικό ποσοστό συμμετοχής** σε εκπαίδευση των **απασχολούμενων ανδρών** βρίσκεται σε **οριακά χαμηλότερα επίπεδα** από το αντίστοιχο των γυναικών. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ήταν γύρω στο 1,0% την περίοδο 2000-2002 (0,8% το 2000, 1,1% το 2001 και 1,0% το 2002) και αυξήθηκε στο **1,7% το 2003**.

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία των απασχολούμενων ανδρών κατά ομάδα ηλικίας προκύπτει ότι η **εικόνα συμμετοχής είναι σχεδόν η ίδια με την αντίστοιχη των γυναικών** με τη διαφορά στο ότι οι απασχολούμενοι άνδρες ηλικίας 55 χρόνων και άνω απείχαν εντελώς από προγράμματα εκπαίδευσης.

4.2.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 18 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

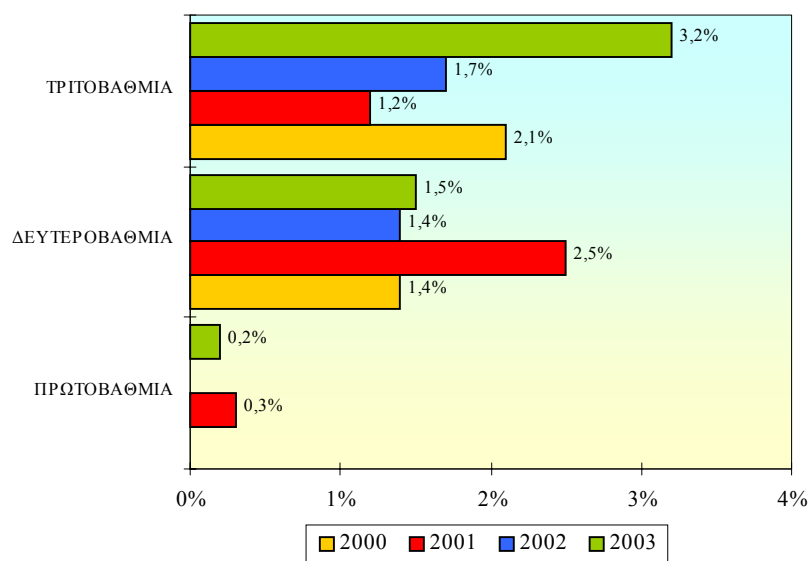
Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 18 και ιδιαίτερα από τα στοιχεία του 2003, φαίνεται να υπάρχει κάποια **θετική σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και του επιπέδου μόρφωσης των απασχολούμενων γυναικών**. Διαπιστώνεται ότι οι απασχολούμενες με ψηλά επίπεδα μόρφωσης

επιδιώκουν την εξασφάλιση και πρόσθετων προσόντων, τα οποία θα τις κάνουν ακόμη πιο ανταγωνιστικές στην αγορά εργασίας.

Τα **ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατείχαν οι απασχολούμενες **απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 3,2%). Με χαμηλότερα ποσοστά συμμετείχαν οι **απασχολούμενες απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** (ποσοστά μεταξύ 1,4% και 2,5%).

Τα **χαμηλότερα ποσοστά** κατείχαν οι απασχολούμενες **απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** με ποσοστό που κυμάνθηκε γύρω στο 0,2%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες του **απασχολούμενου ανδρικού δυναμικού** ηλικίας 15 χρόνων και άνω κατά επίπεδο μόρφωσης παρατηρείται **σχεδόν η ίδια εικόνα** με την αντίστοιχη των γυναικών.

4.2.3. Επαγγελματική κατηγορία

Το Σχεδιάγραμμα 19 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας τα στοιχεία προκύπτει ότι οι κατηγορίες των απασχολούμενων γυναικών με τα **ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής είναι των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 0,9% και 5,0%) και των **Γραφείων, δακτυλογράφων και ταμίων** (ποσοστά μεταξύ 2,4% και 3,5%). Σε χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής βρίσκονται οι απασχολούμενες στην κατηγορία των Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφείων (ποσοστά μεταξύ 0,8% και 2,8%).

Σημειώνεται ότι η κατηγορία των Πτυχιούχων είναι η μόνη που παρουσίασε συνεχή αυξητική τάση και τα τρία χρόνια (από 0,9% το 2000 σε 5,0% το 2003). Με εξαίρεση το 2003, μειωτική τάση παρουσίασαν οι Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφεία (από 2,8% το 2000 σε 0,8% το 2002).

Αντίθετα τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι γυναίκες που εργάζονταν ως **Ανειδίκεντες εργάτριες** οι οποίες συμμετείχαν μονάχα την περίοδο 2000-2002 με το σταθερό ποσοστό των 0,2%.

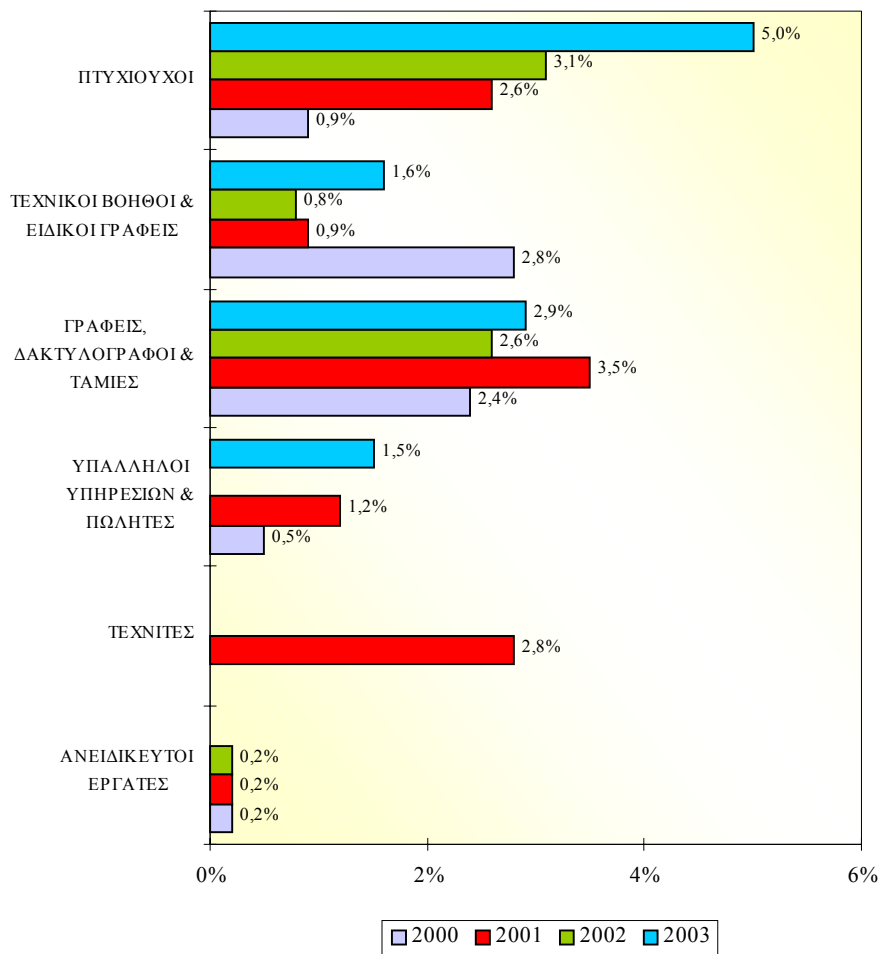
Πρέπει να επισημανθεί ότι γυναίκες από τις επαγγελματικές κατηγορίες των **Διευθυντών, των Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών** και των **Γεωργών, κτηνοτρόφων και ψαράδων** δεν συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά την περίοδο 2000-2003.

Από την ανάλυση των πληροφοριών για τη **συμμετοχή των απασχολούμενων ανδρών** σε προγράμματα εκπαίδευσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι απασχολούμενοι **Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες** (ποσοστά μεταξύ 2,6% και 4,9%).

- Ενδιαφέρον για εκπαίδευση και τα τέσσερα χρόνια παρουσιάζει η κατηγορία των Τεχνιτών (ποσοστά μεταξύ 0,4% και 0,8%) σε αντίθεση με τις γυναίκες που συμμετείχαν το 2001 μόνο (2,8%).

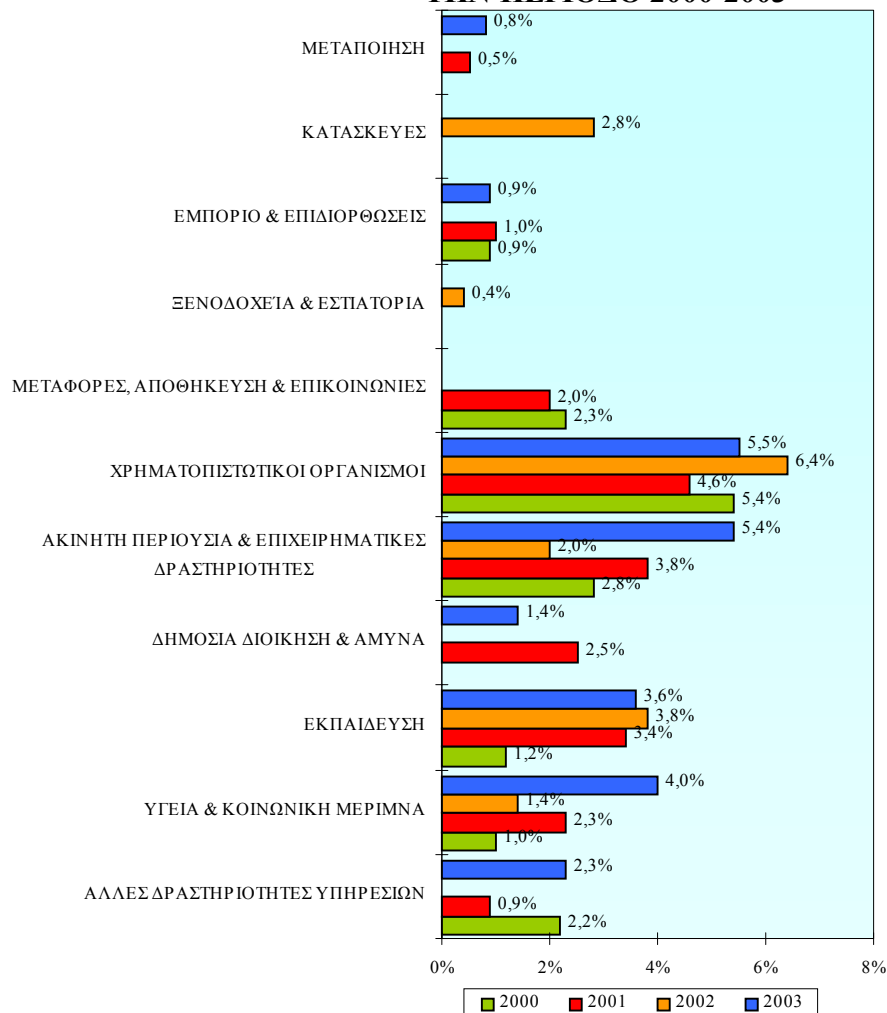
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

4.2.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Στο Σχεδιάγραμμα 20 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Βάσει των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 20 τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης είχαν οι απασχολούμενες στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς** (ποσοστά μεταξύ 4,6% και 6,4%), στην **Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες** (ποσοστά μεταξύ 2,0% και 5,4%) και στην Εκπαίδευση (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 3,8%).

Αντίθετα, η **συμμετοχή** σε εκπαίδευση των απασχολούμενων γυναικών ήταν πολύ **χαμηλή** στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια**, στη **Μεταποίηση**, στις **Κατασκευές** και στο **Εμπόριο και επιδιορθώσεις** ενώ ήταν μηδενική στη **Γεωργία**.

Από την ανάλυση των στοιχείων για τη συμμετοχή των **απασχολούμενων ανδρών** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά οικονομική δραστηριότητα φαίνεται ότι η **εικόνα είναι παρόμοια** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενοι στην **Εκπαίδευση** (6,0% το 2003), στην **Υγεία και κοινωνική μέριμνα** (4,6% το 2003) και στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς** (4,1% το 2003).
- **Μηδαμινή** ήταν η συμμετοχή των απασχολούμενων στις **Κατασκευές** (0,2% το 2003) ενώ **ανύπαρκτη** στη **Γεωργία** και **Αλιεία**.

4.2.5. Μέγεθος επιχείρησης

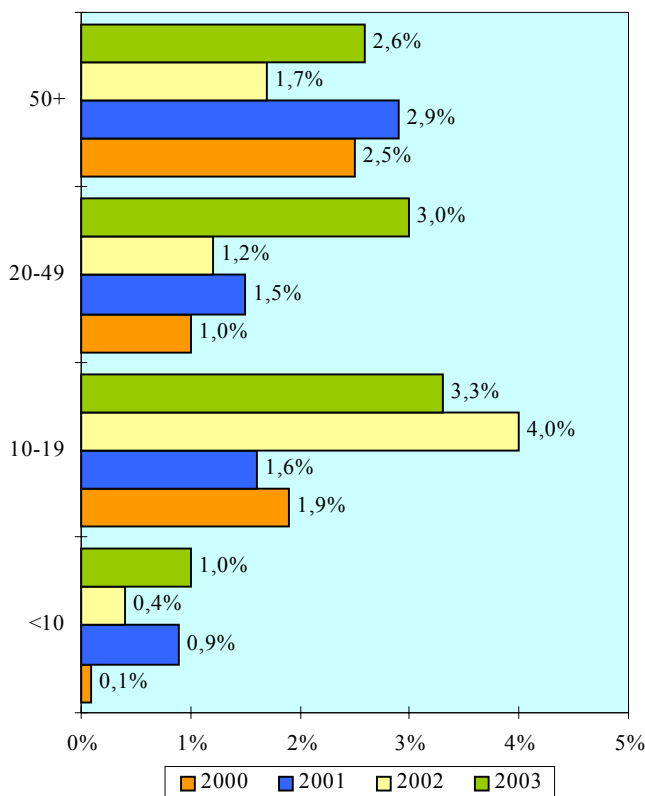
Στο Σχεδιάγραμμα 21 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003.

Από το Σχεδιάγραμμα 21 διακρίνεται ο συσχετισμός του μεγέθους της επιχείρησης με το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης.

Διαπιστώνεται ένα **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπολοίπων **μεγεθών απασχόλησης**. Το

2003, 1,0% των απασχολουμένων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης. Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 3,3% για τις επιχειρήσεις 10-19 ατόμων, 3,0% για τις επιχειρήσεις 20-49 ατόμων και 2,6% για τις επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από την ανάλυση των στοιχείων τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης είχαν οι απασχολούμενες στις επιχειρήσεις μεγέθους **10-19 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 1,6% και 4,0%).

Αντίθετα, **τα χαμηλότερα ποσοστά** συμμετοχής και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι απασχολούμενες σε επιχειρήσεις μεγέθους **κάτω των 10 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 0,1% και 1,0%).

Σημαντική **αυξητική τάση** παρουσιάστηκε στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολουμένων γυναικών σε επιχειρήσεις των **20-49 ατόμων** (από 1,0% το 2000 σε 3,0% το 2003).

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** παρατηρείται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- Υπάρχει σχετικά σαφής θετική συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών σε εκπαίδευση και του μεγέθους της επιχείρησης.
- Το 2000 και 2003 τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι απασχολούμενοι στις επιχειρήσεις μεγέθους 50 ατόμων και άνω (1,9% και 3,1% αντίστοιχα).

4.2.6. Εργασιακή πείρα

Το Σχεδιάγραμμα 22 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

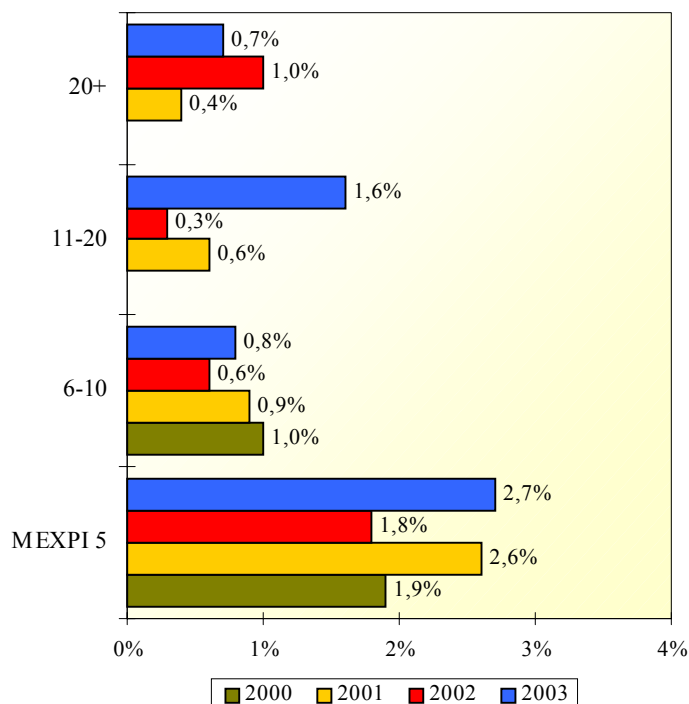
Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 22 διακρίνεται καθαρά ο αρνητικός συσχετισμός της εργασιακής πείρας με το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης.

Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** κατείχαν οι απασχολούμενες με εργασιακή πείρα **μέχρι 5 χρόνια** (2,7% το 2003). Αντίθετα, το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενες με πείρα **20 χρόνια και άνω** (0,7% το 2003).

Αναφορικά με τις πληροφορίες για τη συμμετοχή των **απασχολούμενων ανδρών** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης παρουσιάζεται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- **Αυξητική τάση συμμετοχής** και τα τρία χρόνια παρουσίασαν οι απασχολούμενοι με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνια** (αύξηση από 0,8% το 2000 σε 1,7% το 2003) ενώ στην περίπτωση των γυναικών σημειώθηκε μείωση.
- Υπάρχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για εκπαίδευση εκ μέρους των γυναικών (0,7% το 2003) παρά των ανδρών (0,2% το 2003) που έχουν εργασιακή πείρα 20 χρόνων και άνω.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

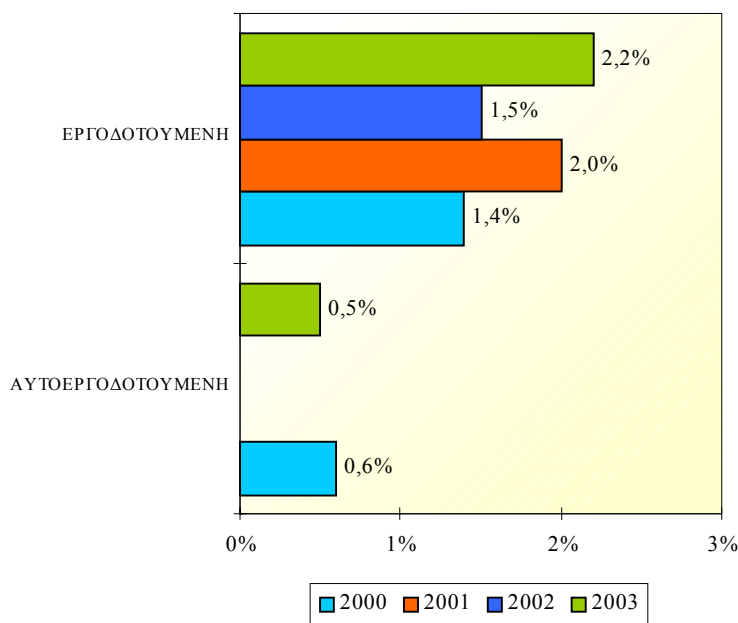
4.2.7. Επαγγελματική υπόσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 23 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επαγγελματική υπόσταση την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 23 φαίνεται ότι η **μόνη κατηγορία απασχολούμενων γυναικών που συμμετείχε** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και τα τέσσερα χρόνια είναι αυτή των **εργοδοτούμενων** (ποσοστά μεταξύ 1,4% και 2,2%). Αντίθετα, το **χαμηλότερο ποσοστό** κατείχαν οι **αυτοεργοδοτούμενες** οι οποίες συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης μόνο το 2000 και το 2003 (0,6% και 0,5% αντίστοιχα).

Ανύπαρκτη και τα τέσσερα χρόνια ήταν η συμμετοχή των γυναικών που απασχολούνται σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

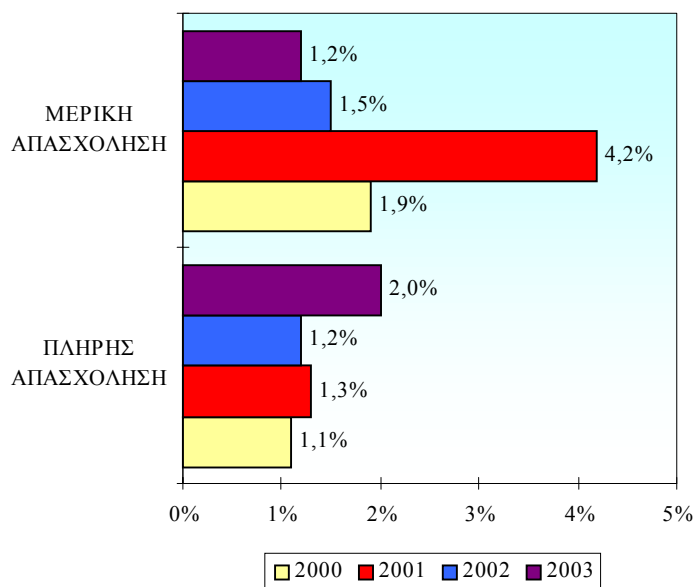
Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Αξιοσημείωτη ήταν η συμμετοχή των ανδρών που απασχολούνται σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί** το 2001-2002 (ποσοστά 14,7% και 2,9% αντίστοιχα).
- **Πολύ χαμηλά ποσοστά συμμετοχής** παρουσιάστηκαν στις κατηγορίες τόσο των **αυτοεργοδοτούμενων** (ποσοστό μεταξύ 0,0% και 0,4%).

4.2.8. Μορφή απασχόλησης

Το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 24.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 24 προκύπτει ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης εξαιρουμένου του 2003 είχαν οι **απασχολούμενες γυναίκες που εργάζονται πάνω σε μερική βάση** (ποσοστά μεταξύ 1,5% και 4,2%).

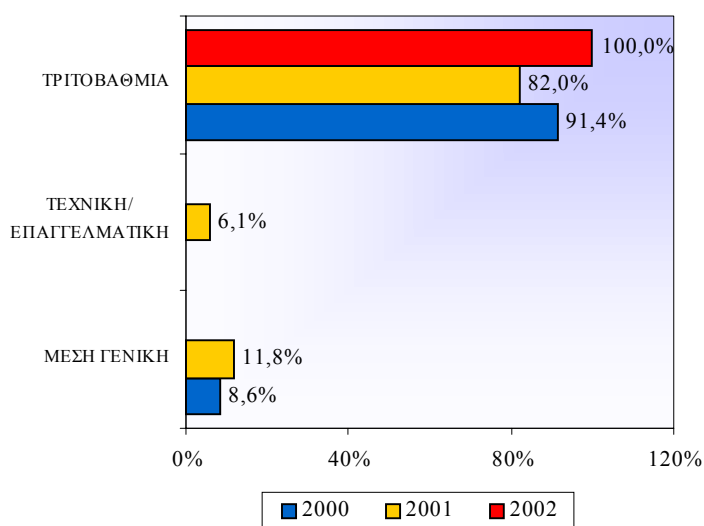
Αντίθετα, όσον αφορά τις γυναίκες που απασχολούνται πάνω σε πλήρη βάση, το ποσοστό συμμετοχής τους κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 (γύρω στο 1,2%) ενώ το 2003 παρουσίασε σημαντική αύξηση (2,0%).

Στην περίπτωση των **απασχολούμενων ανδρών** διαμορφώνεται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτήν των γυναικών.

4.2.9. Επίπεδο εκπαίδευσης

Το Σχεδιάγραμμα 25 απεικονίζει τη κατανομή των απασχολούμενων γυναικών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002**

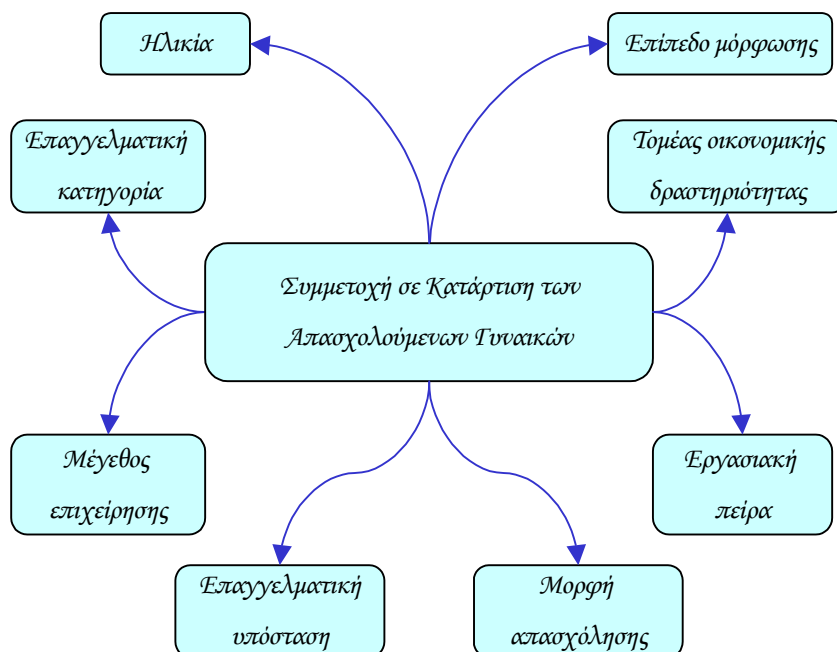

Βάση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 25 φαίνεται ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων γυναικών συμμετείχε σε δραστηριότητες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια και των 3 χρόνων με ποσοστά που κυμάνθηκαν μεταξύ 82,0% και 100,0%. Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό εμφανίζεται στην Τεχνική / Επαγγελματική εκπαίδευση όπου συμμετοχή σημειώθηκε το 2001 (6,1%).

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στην κατανομή των απασχολούμενων ανδρών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002.

4.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες που αφορούν τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας, της επαγγελματικής υπόστασης και της μορφής απασχόλησης.

Οι **συμμετοχές των απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση**, παρουσιάζουν **ανοδική τάση** και ανήλθαν στα 4.948 άτομα το 2000, στα 5.225 άτομα το 2001, στα 5.593 άτομα το 2002 και στα 15.875 άτομα το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής** παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 και σχεδόν τριπλασιάστηκε μέσα στο 2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 4,1% το 2000, 3,9% το 2001, 4,0% το 2002 και **11,0% το 2003**.

4.3.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 26 παρουσιάζονται πληροφορίες για τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 26 διαπιστώνεται ότι υπάρχει μια **αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας των απασχολούμενων γυναικών και του ποσοστού συμμετοχής**. Συγκεκριμένα, ενόσω αυξάνεται η ηλικία των απασχολούμενων γυναικών το ποσοστό συμμετοχής τους σε δραστηριότητες κατάρτισης μειώνεται.

Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 είχαν οι ηλικίες των 20-24 χρόνων και 25-39 χρόνων (ποσοστό 4,8%), το 2001 οι ηλικίες 15-19 χρόνων και 20-24 χρόνων (6,4%), ενώ το 2002-2003 η ηλικιακή ομάδα των 15-19 χρόνων (6,2% και 19,4% αντίστοιχα).

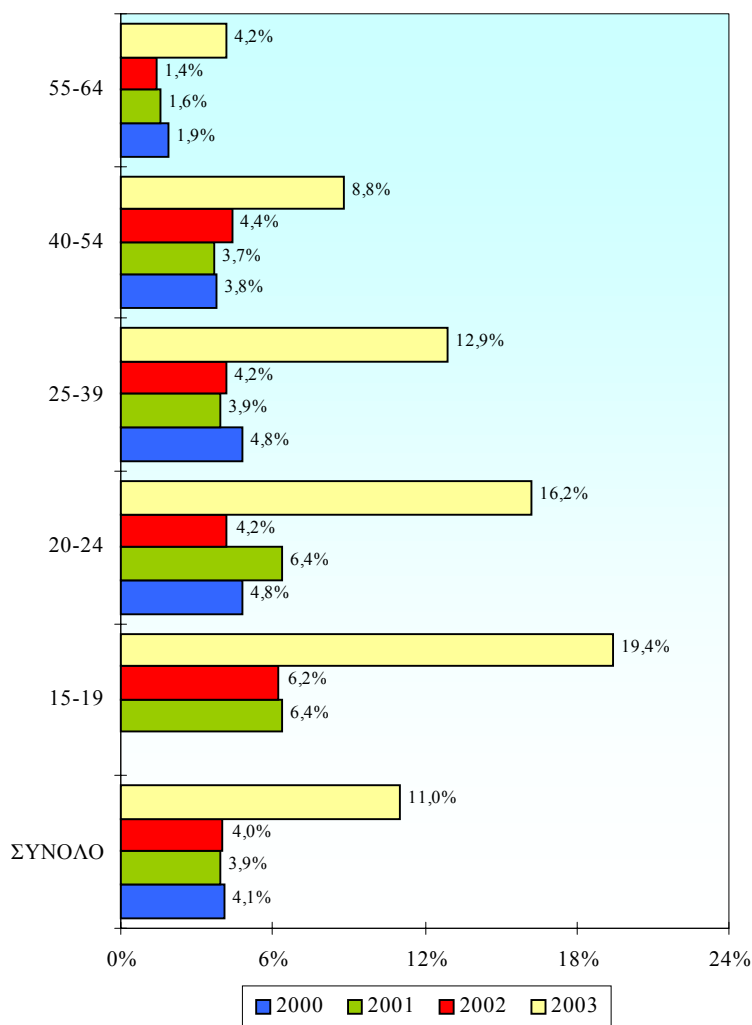
Αντίθετα, το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** είχε η ηλικιακή ομάδα των 55-64 χρόνων (ποσοστά μεταξύ 1,4% και 4,2%).

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι η μόνη ηλικιακή ομάδα απασχολούμενων γυναικών η οποία σημείωσε **αυξητική τάση** ήταν των **40-54 χρόνων** (αύξηση από 3,8% σε 8,8%).

Το συνολικό **ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών** σε κατάρτιση ήταν **πολύ χαμηλότερο** από το αντίστοιχο των γυναικών ενώ το 2003 υπήρξε σημαντική διεύρυνση της διαφοράς. Το ποσοστό συμμετοχής ήταν 2,5% το 2000, 2,8% το 2001, 2,8% το 2002 και 6,2% το 2003.

Αναφορικά με τη συμμετοχή των απασχολούμενων ανδρών κατά ηλικιακή ομάδα παρατηρήθηκε σχεδόν η ίδια εικόνα με αυτή των γυναικών με τη διαφορά στο ότι στους απασχολούμενους άνδρες των ηλικιακών ομάδων 20-24 χρόνων και 40-54 χρόνων σημειώθηκε αυξητική τάση συμμετοχής και τα τρία χρόνια.

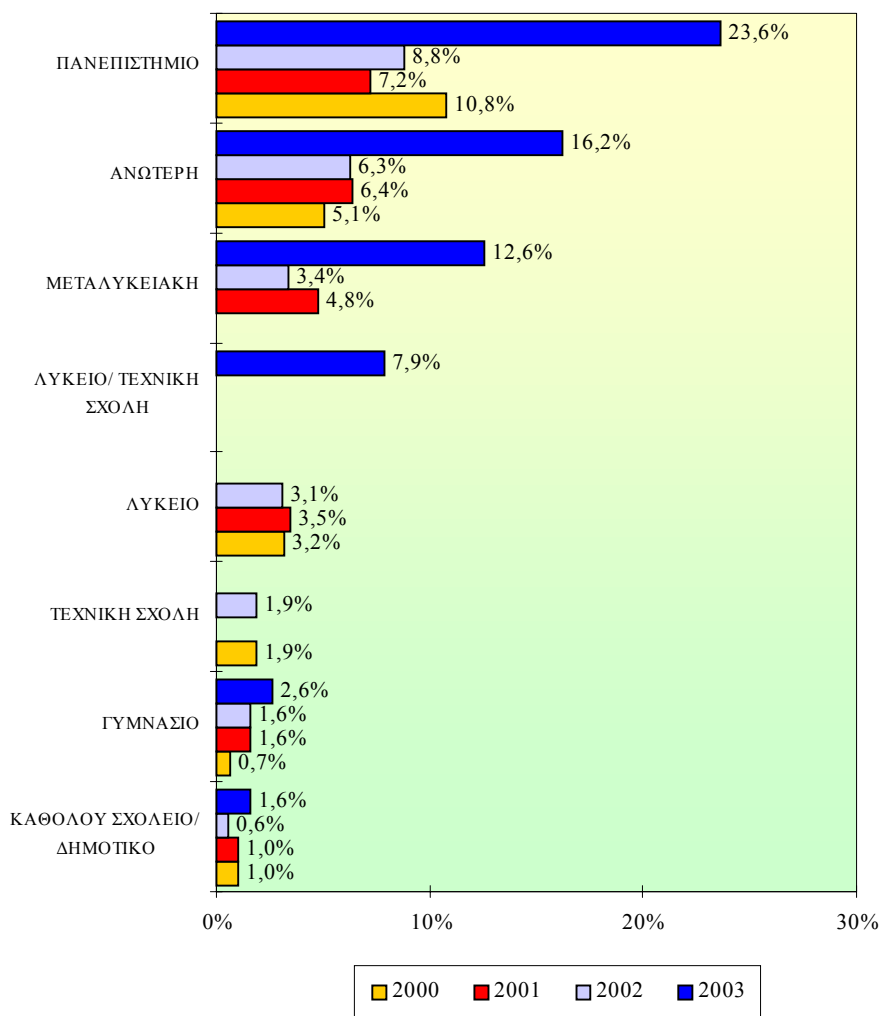
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

4.3.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 27 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλύοντας την εικόνα κατά επίπεδο μόρφωσης, φαίνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής σχετίζεται θετικά με το επίπεδο μόρφωσης. Συγκεκριμένα όσο **πιο ψηλό είναι το επίπεδο μόρφωσης των απασχολούμενων γυναικών τόσο πιο μεγάλη είναι η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης.**

Τα **ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής κατείχαν οι απασχολούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** (ποσοστά μεταξύ 7,2% και 23,6%). Σε **χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής** βρίσκονταν οι απασχολούμενες με **ανώτερη μόρφωση** (ποσοστά μεταξύ 5,1% και 16,2%).

Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** κατείχαν οι **απόφοιτες δημοτικού ή χωρίς μόρφωση** (ποσοστά μεταξύ 0,6% και 1,6%).

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **απασχολούμενους άνδρες** φαίνεται να παρουσιάζεται **σχεδόν η ίδια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

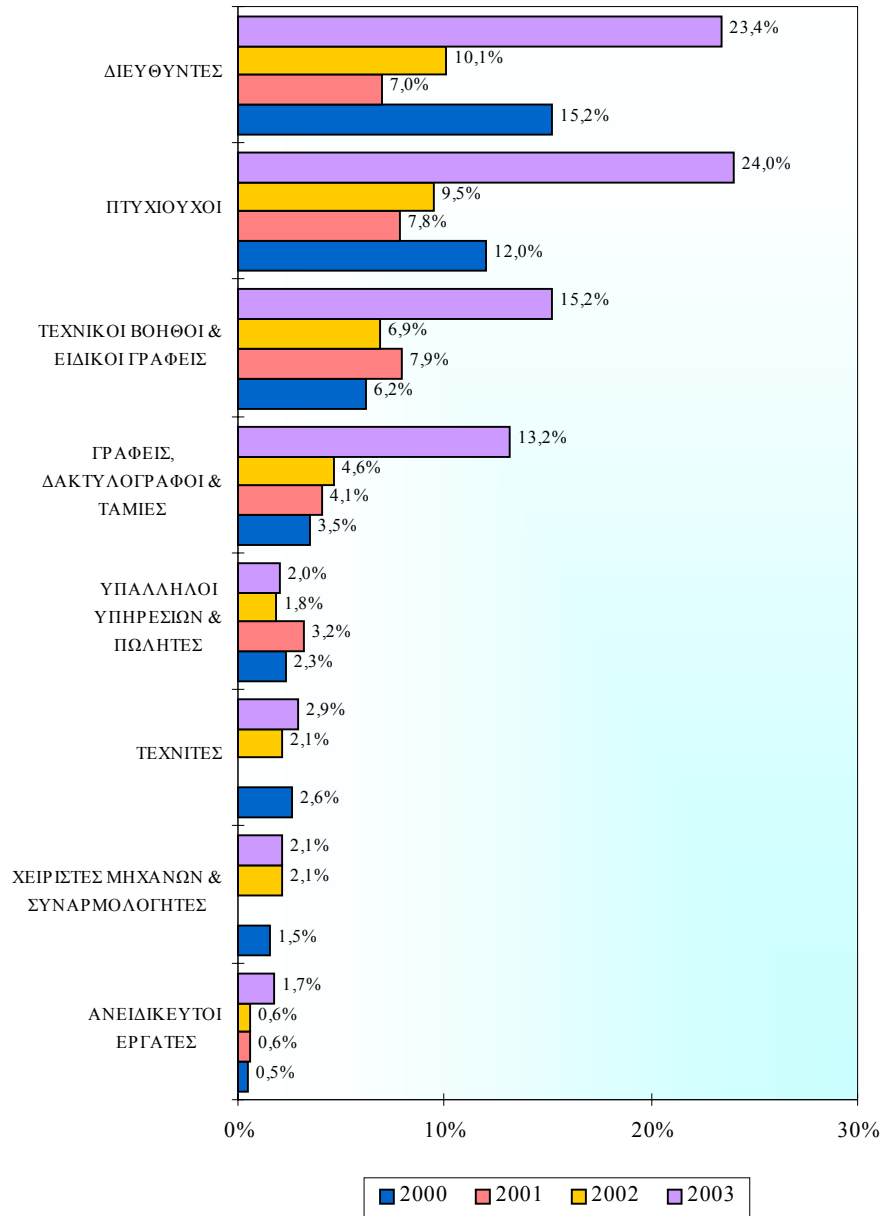
4.3.3. Επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 28 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 28 διαπιστώνεται ότι οι απασχολούμενες γυναίκες στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 7,8% και 24,0%) και των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 7,0% και 23,4%) **συμμετείχαν με πολύ μεγαλύτερα ποσοστά** σε σύγκριση με τις απασχολούμενες γυναίκες των υπόλοιπων επαγγελματικών κατηγοριών. Οι απασχολούμενες γυναίκες σε αυτές τις επαγγελματικές κατηγορίες έχουν ψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, το οποίο όπως φαίνεται επηρεάζει θετικά τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Σχετικά χαμηλότερα ποσοστά είχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφέων** (ποσοστά μεταξύ 6,2% και 15,2%) και των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (ποσοστά μεταξύ 3,5% και 13,2%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των **Ανειδίκευτων εργατών** (ποσοστά μεταξύ 0,5% και 1,7%), των **Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 2,6%) και των **Τεχνιτών** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 2,9%).

Από την ανάλυση των πληροφοριών για τη **συμμετοχή των απασχολούμενων ανδρών** σε προγράμματα κατάρτισης παρατηρείται ότι στην περίπτωση των απασχολούμενων ανδρών τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε η κατηγορία των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 4,2% και 20,4%) και ακολούθησε η κατηγορία των Πτυχιούχων (ποσοστά μεταξύ 7,3% και 15,8%), σε αντίθεση με τις γυναίκες.

4.3.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

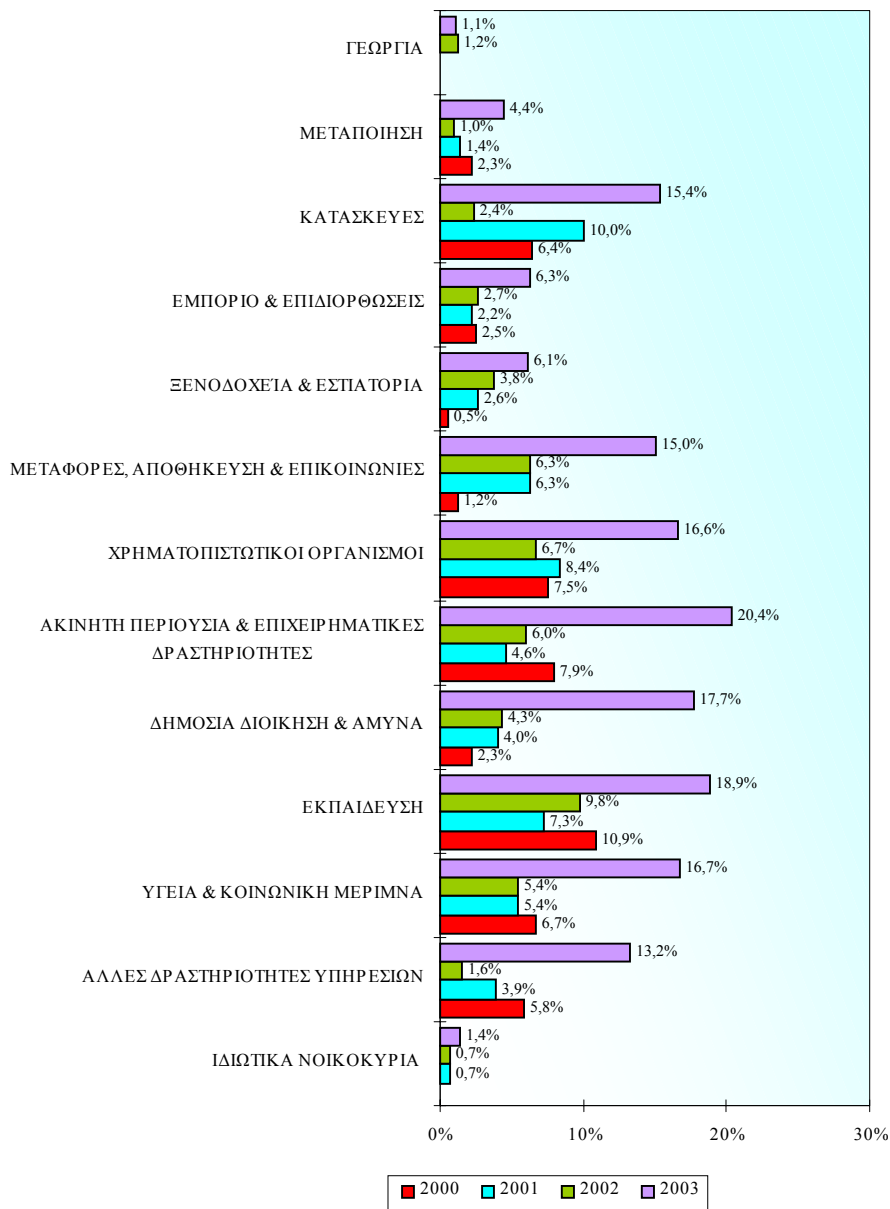
Το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003 απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 29.

Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 29 το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης κατείχε ο **τριτογενής τομέας** και συγκεκριμένα η **Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες** (20,4% το 2003), η **Εκπαίδευση** (18,9% το 2003) και η **Δημόσια διοίκηση και άμυνα** (17,7% το 2003).

Τα **χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζονται** στον πρωτογενή τομέα της **Γεωργίας** (1,1% το 2003) και στο δευτερογενή τομέα της **Μεταποίησης** (4,4% το 2003).

Αξίζει να σημειωθεί η περίπτωση του τομέα των Κατασκευών που σημείωσε σημαντική αύξηση από 6,4% το 2000 σε 15,4% το 2003. Σημαντικές **αυξητικές τάσεις** παρουσίασε επίσης το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών στη **Δημόσια διοίκηση και άμυνα** (από 2,3% το 2000 σε 17,7% το 2003) και στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** (από 0,5% το 2000 σε 6,1% το 2003).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναφορικά με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τους **απασχολούμενους άνδρες** παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης είχαν οι απασχολούμενοι άνδρες στον τομέα της **Υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (ποσοστά μεταξύ 3,3% και 20,1%) και στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς** (ποσοστά μεταξύ 9,7% και 18,2%).
- Οι τομείς που σημείωσαν **αυξητική τάση συμμετοχής** και τα τρία χρόνια ήταν η **Δημόσια διοίκηση και άμυνα** (αύξηση από 2,3% σε 7,7%), οι **Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες** (αύξηση από 3,7% σε 5,2%) και οι **Κατασκευές** (αύξηση από 0,8% σε 2,6%).

4.3.5. Μέγεθος επιχείρησης

Στο Σχεδιάγραμμα 30 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία διαπιστώνεται **θετική σχέση μεταξύ του μεγέθους της επιχείρησης και του ποσοστού συμμετοχής**. Ενόσω αυξάνεται το μέγεθος της επιχείρησης αυξάνεται και η συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης.

Διαπιστώνεται ένα **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) **και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Το 2003, 5,6% των απασχολουμένων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης. Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 13,0% για τις επιχειρήσεις 10-19 ατόμων, 15,5% για τις επιχειρήσεις 20-49 ατόμων και 16,1% για τις επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω.

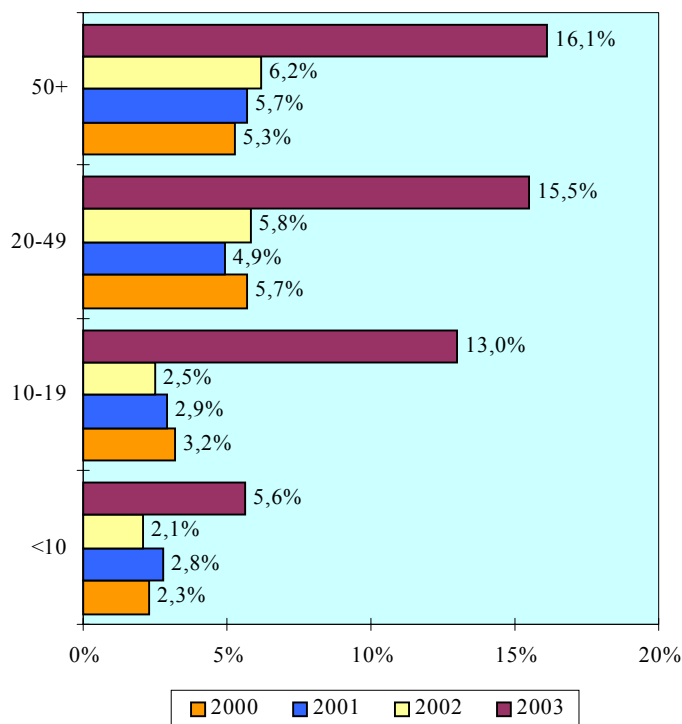
Τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενες γυναίκες **σε επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω** (16,1% το 2003). Φαίνεται ξεκάθαρα πως οι συμμετοχές των απασχολούμενων σε

επιχειρήσεις 20-49 ατόμων καθώς και 50 ατόμων και άνω βρίσκονταν περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002.

Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερο των 10 ατόμων (ποσοστά μεταξύ 2,1% και 5,6%).

Αυξητική τάση διαπιστώνεται στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε επιχειρήσεις των **50 ατόμων και άνω** (από 5,3% το 2000 σε 16,1% το 2003), ενώ **μειωτική τάση** είχε το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις των **10-19 ατόμων** με εξαίρεση το 2003 (από 3,2% το 2000 σε 2,5% το 2002).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **απασχολούμενους άνδρες** παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Δεν υπάρχει παρόμοια καθαρή σχέση μεταξύ της συμμετοχής των απασχολούμενων ανδρών σε δραστηριότητες κατάρτισης και του μεγέθους της επιχείρησης.
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **απασχολούμενοι άνδρες τόσο σε επιχειρήσεις μεγέθους 20-49 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 2,2% και 9,0%) καθώς και οι απασχολούμενοι σε **επιχειρήσεις μεγέθους 10-19 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 1,5% και 9,0%).

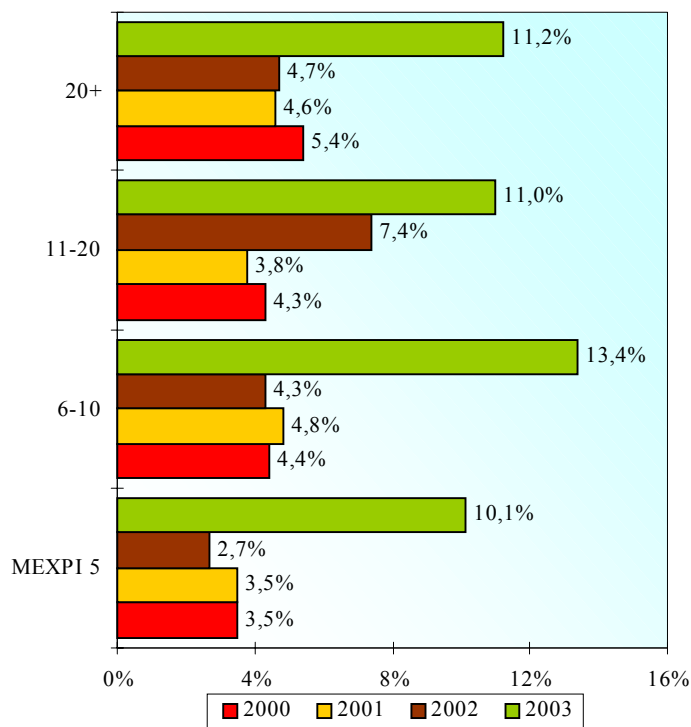
4.3.6. Εργασιακή πείρα

Το Σχεδιάγραμμα 31 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 31 φαίνεται ότι **δεν υπάρχει απόλυτη συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης και της εργασιακής πείρας** παρόλο που το ποσοστό συμμετοχής ήταν μικρότερο στην περίπτωση των απασχολούμενων γυναικών με εργασιακή πείρα μέχρι 5 χρόνων. Η γενική εικόνα που παρουσιάζεται είναι ότι τα **ποσοστά συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών με εργασιακή πείρα άνω των 6 χρόνων κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα (γύρω στο 5,0%)** την περίοδο **2000-2002** ενώ το 2003 σημείωσαν δραστική άνοδο. Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης κατείχαν οι απασχολούμενες γυναίκες με **εργασιακή πείρα 6-10 χρόνια** (ποσοστά μεταξύ 4,3% και 13,4%). Το **χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής** είχαν οι απασχολούμενες γυναίκες με **εργασιακή πείρα μέχρι 5 χρόνια** (ποσοστά μεταξύ 2,7% και 10,1%).

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται για τους **απασχολούμενους άνδρες** σε σχέση με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

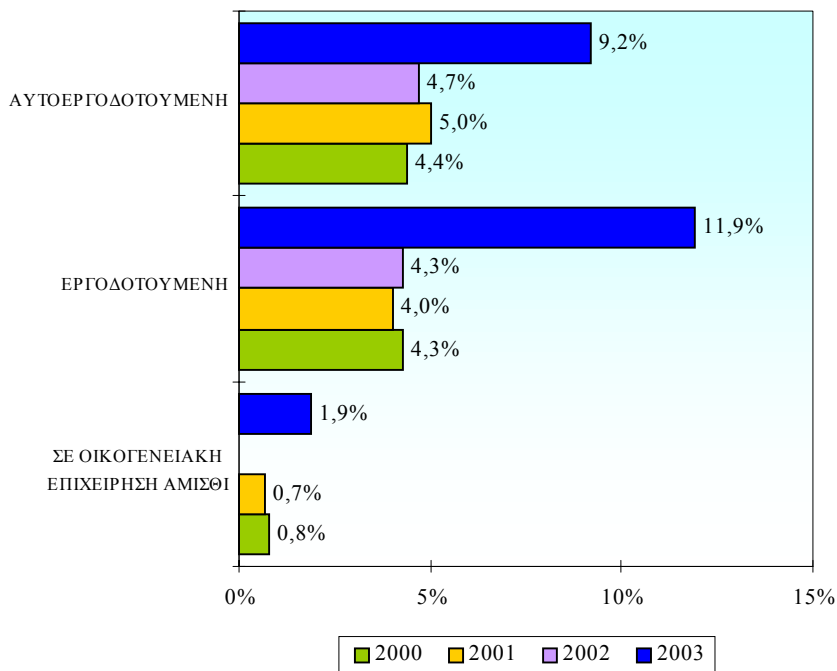
4.3.7. Επαγγελματική υπόσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 32 παρουσιάζονται τα ποσοστά συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση την περίοδο 2000-2003.

Από την εξέταση των στοιχείων προκύπτει ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης είχε η κατηγορία των **εργοδοτούμενων** (ποσοστά μεταξύ 4,0% και 11,9%). Σε χαμηλότερα επίπεδα βρίσκονταν οι κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων (ποσοστά μεταξύ 4,4% και 9,2%).

Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά παρουσιάζονται στις απασχολούμενες γυναίκες που εργάζονται σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 1,9%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

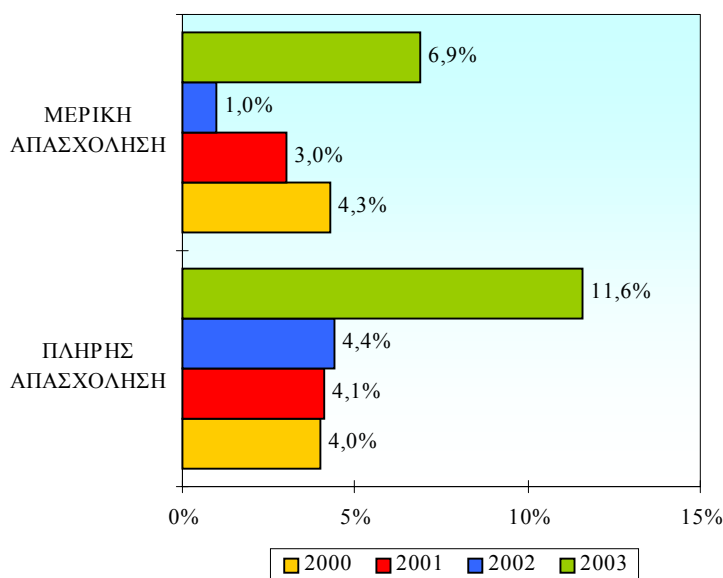
Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2000-2003 είχαν τόσο οι **εργοδοτούμενοι** (6,8% το 2003).
- Σε αντίθεση με τις γυναίκες το ποσοστό συμμετοχής των **αυτοεργοδοτούμενων ανδρών** βρισκόταν σε χαμηλά επίπεδα και ήταν περίπου στο μισό εκείνου των γυναικών.

4.3.8. Μορφή απασχόλησης

Στο Σχεδιάγραμμα 33 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από την ανάλυση των στοιχείων φαίνεται ότι κατά την περίοδο **2000-2002** ενώ **μειώνεται η συμμετοχή** σε δραστηριότητες **κατάρτισης** των **απασχολούμενων γυναικών με μερική απασχόληση** (μείωση από 4,3% το 2000 σε 1,0% το 2002), **αυξάνεται η συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών με πλήρη απασχόληση** (αύξηση από 4,0% το 2000 σε 4,4% το 2002).

Από τα στοιχεία για το 2003 φαίνεται ότι οι απασχολούμενες γυναίκες με **πλήρη απασχόληση** όσο και οι επιχειρήσεις που τις απασχολούν δείχνουν **αυξημένο ενδιαφέρον** για συμμετοχή τους σε

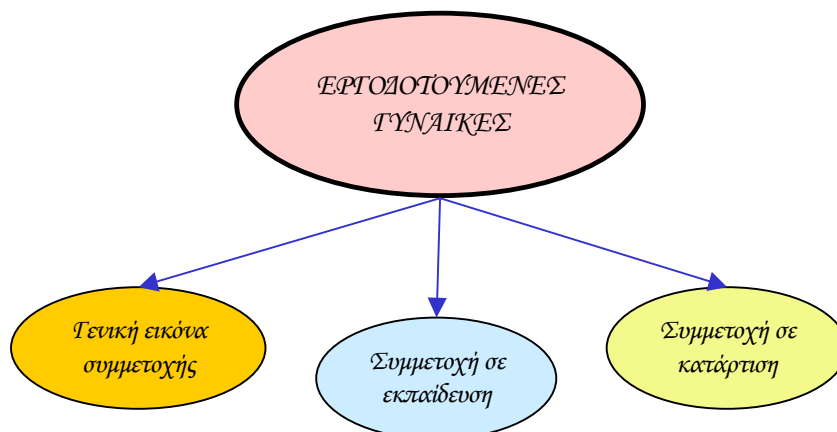
δραστηριότητες κατάρτισης συγκριτικά με τις απασχολούμενες με μερική απασχόληση.

Αναλύοντας τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **απασχολούμενους άνδρες** παρουσιάζεται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι εργοδοτούμενες γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των απασχολουμένων γυναικών⁵ (84,3% το 2003) καθώς επίσης και σημαντική κατηγορία ατόμων που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης εγκριμένα και επιχορηγημένα από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται ανάλυση των στοιχείων της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003.

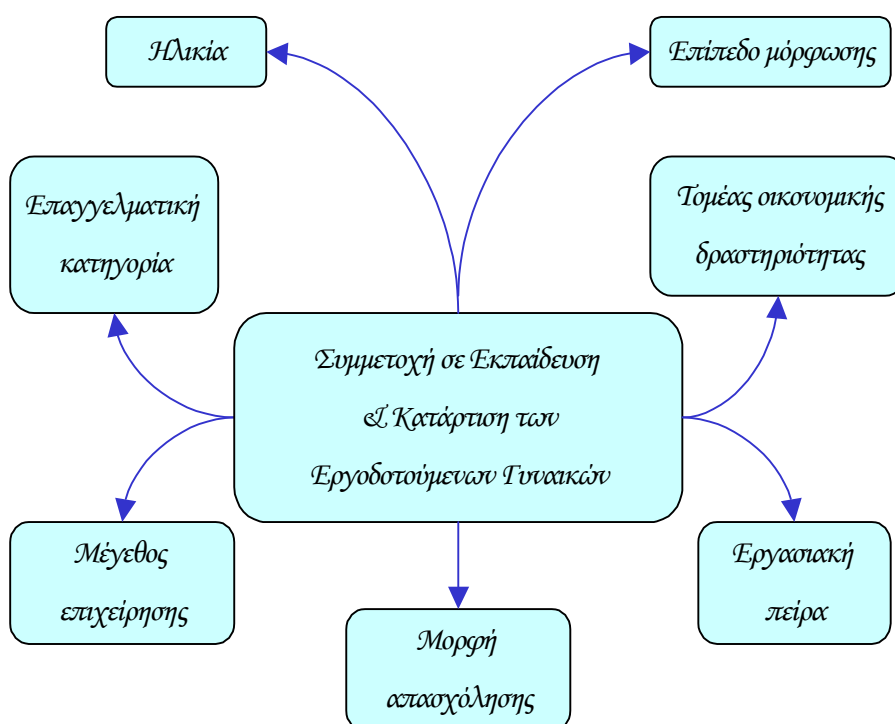

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

⁵ ΑνΑΔ “Πανόραμα των Απασχολουμένων Γυναικών της Κύπρου 2000-2003”.

5.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας και της μορφής απασχόλησης.

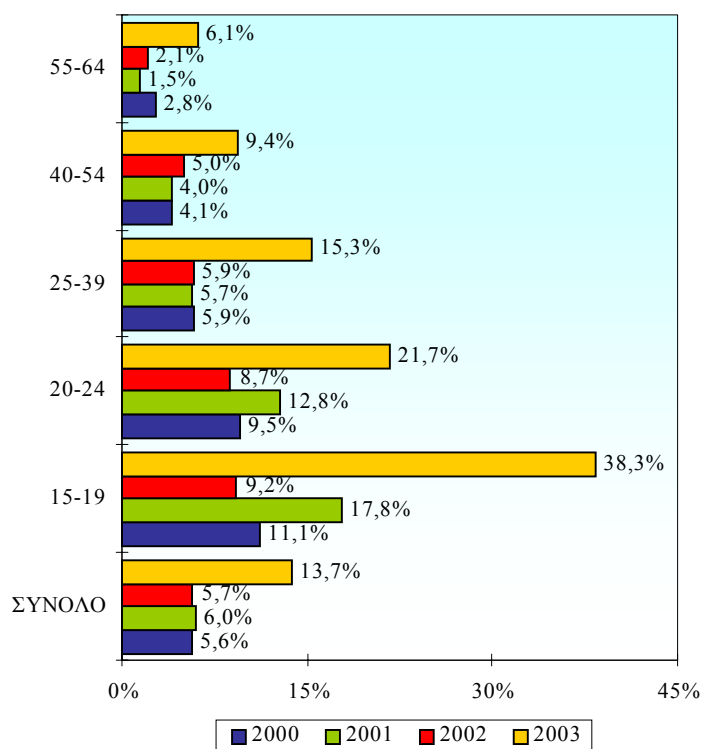

Οι συμμετοχές των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση ανήλθαν στις 5.740 γυναίκες το 2000, στις 6.734 γυναίκες το 2001, στις 6.660 γυναίκες το 2002 και στις 16.745 γυναίκες το 2003. Το ποσοστό συμμετοχής παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 και υπερδιπλασιάστηκε μέσα στο 2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 5,6% το 2000, 6,0% το 2001, 5,7% το 2002 και **13,7% το 2003**.

5.1.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 34 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Βάσει των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 34 φαίνεται ότι υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας των εργοδοτούμενων γυναικών και του ποσοστού συμμετοχής**. Καθώς αυξάνεται η ηλικία των εργοδοτούμενων γυναικών, η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης μειώνεται. Το ποσοστό συμμετοχής για το 2003 ήταν 38,3% για τις γυναίκες ηλικίας

15-19 χρόνων, 21,7% για τις γυναίκες ηλικίας 20-24 χρόνων, 15,3% για τις γυναίκες ηλικίας 25-39 χρόνων, 9,4% για τις γυναίκες ηλικίας 40-54 χρόνων και 6,1% για τις γυναίκες ηλικίας 55-64 χρόνων.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι εργοδοτούμενες γυναίκες ηλικίας **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 9,2% και 38,3%). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι εργοδοτούμενες γυναίκες της ηλικιακής ομάδας των **55-64 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 1,5% και 6,1%).

Όπως στις εργοδοτούμενες γυναίκες, έτσι και στους **εργοδοτούμενους άνδρες** το **ποσοστό συμμετοχής** παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα την περίοδο 2000-2002 και αυξήθηκε δραματικά μέσα στο 2003. Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων ανδρών ήταν 3,5% το 2000, 4,4% το 2001, 4,4% το 2002 και **9,1% το 2003**. Δηλαδή το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών είναι μικρότερο από το αντίστοιχο των γυναικών. Σε σχέση με τη **συμμετοχή κατά ηλικιακή ομάδα** παρουσιάζεται η **ίδια περίπου εικόνα** όπως και στην περίπτωση των γυναικών.

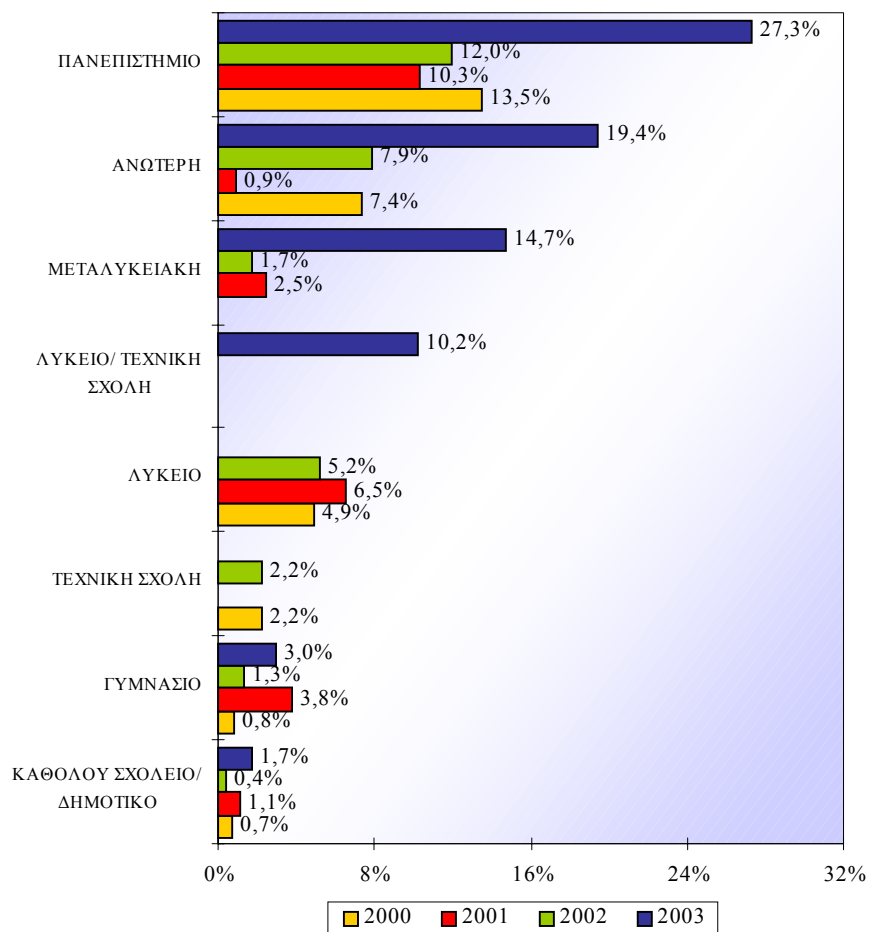
5.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 35 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας την εικόνα κατά επίπεδο μόρφωσης, φαίνεται ότι με την **αύξηση του επιπέδου μόρφωσης των εργοδοτούμενων γυναικών αυξάνεται και το ποσοστό συμμετοχής τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση.**

Οι εργοδοτούμενες με πανεπιστημιακή μόρφωση έχουν πολύ ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε σχέση με αυτές που είναι απόφοιτες χαμηλότερων μορφωτικών επιπέδων. Συγκεκριμένα, το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** την περίοδο 2000-2003 είχαν οι εργοδοτούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** (ποσοστά μεταξύ 10,3% και 27,3%). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες με **μόρφωση μέχρι το δημοτικό** (ποσοστά μεταξύ 0,4% και 1,7%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

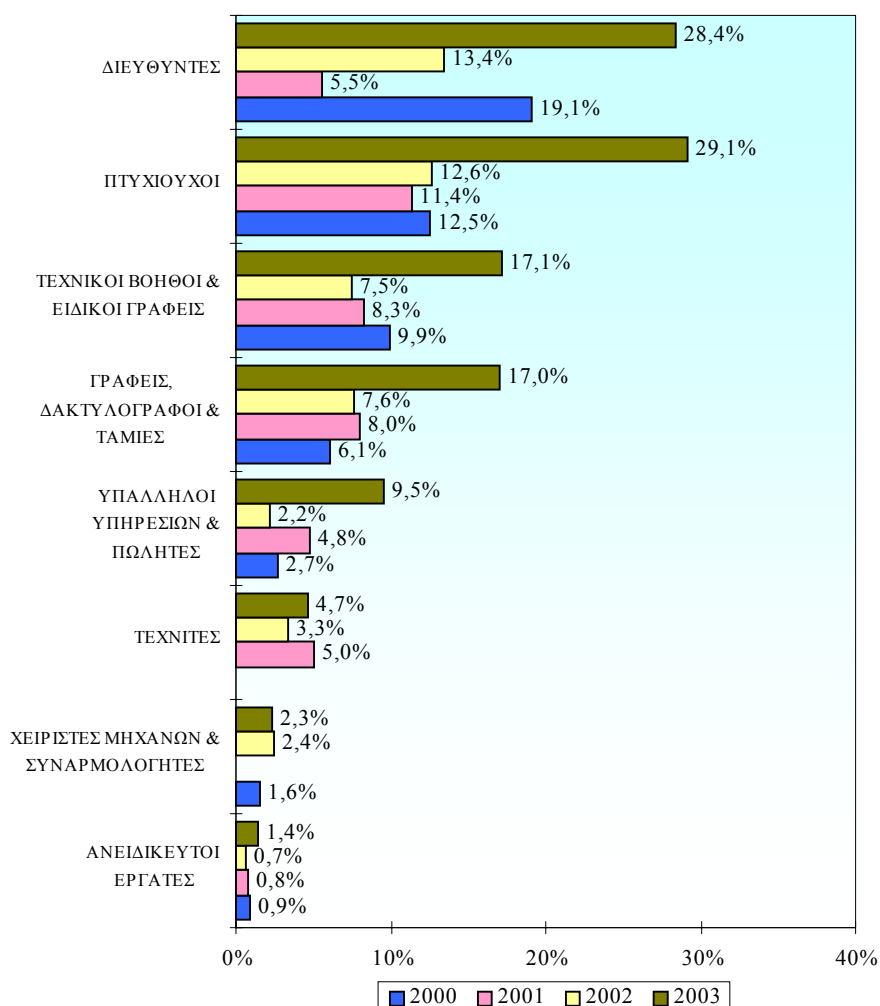

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** παρουσιάζεται **παρόμοια εικόνα** όπως αυτή των εργοδοτούμενων γυναικών.

5.1.3. Επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 36 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από την εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 36 προκύπτει ότι **τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **εργοδοτούμενες** στις κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 11,4% και 29,1%) και των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 5,5% και 28,4%). Με χαμηλότερα αλλά σημαντικά ποσοστά ακολουθούν οι εργοδοτούμενες στις κατηγορίες των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφέων** (ποσοστά μεταξύ 7,5% και 17,1%) και των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (ποσοστά μεταξύ 6,1% και 17,0%).

Τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι **Ανειδίκευτες εργάτριες** (ποσοστά μεταξύ 0,7% και 1,4%) ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

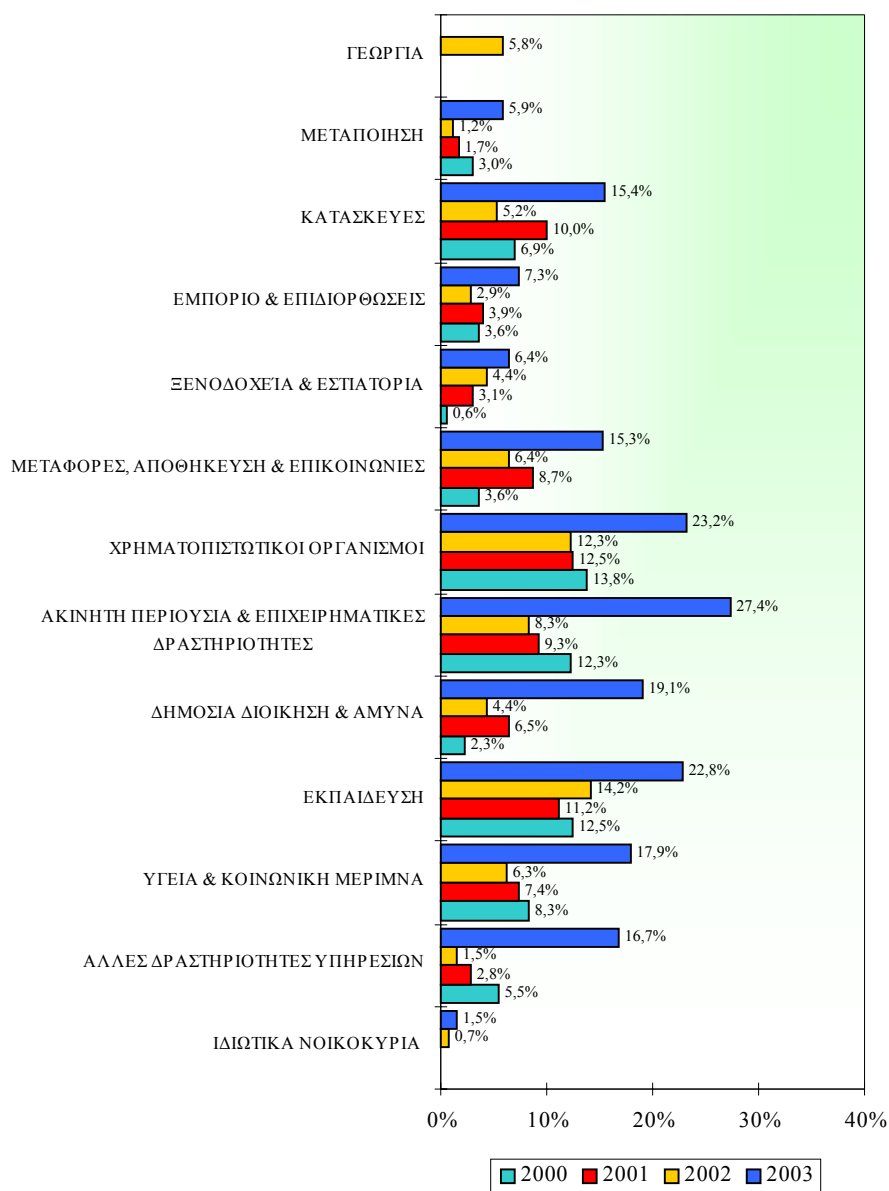
Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** φαίνεται να παρατηρείται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τη **διαφορά** ότι στους άνδρες η συμμετοχή των Διευθυντών (22,6%) ήταν μεγαλύτερη από τη συμμετοχή των Πτυχιούχων (19,5%). Πρόσθετα, το 2003 τα ποσοστά συμμετοχής στις επαγγελματικές κατηγορίες των Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών και των Ανειδίκευτων εργατών ήταν μεγαλύτερα στην περίπτωση των ανδρών.

5.1.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Το Σχεδιάγραμμα 37 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 37 προκύπτει ότι **τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσιάστηκαν σε τομείς των Υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, οι τομείς αυτοί ήταν της **Ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** (27,4% το 2003) και των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών** (23,2% το 2003). Με χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι εργοδοτούμενες στους κλάδους της **Εκπαίδευσης** (22,8% το 2003), της **Δημόσιας διοίκησης και άμυνας** (19,1% το 2003) και της **Υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (17,9% το 2003).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αντίθετα, με πολύ **χαμηλά ποσοστά συμμετοχής** εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης παρουσιάστηκαν ο δευτερογενής τομέας της **Μεταποίησης** (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 5,9%) καθώς και οι τομείς των **Ξενοδοχείων και εστιατορίων** (ποσοστά μεταξύ 0,6% και 6,4%) και του **Εμπορίου και επιδιορθώσεων** (ποσοστά μεταξύ 2,9% και 7,3%).

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι ενώ το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών στον τομέα των Ξενοδοχείων και εστιατορίων βρισκόταν σε χαμηλά επίπεδα εντούτοις ήταν ο μοναδικός τομέας που παρουσίασε συνεχή αύξηση την περίοδο 2000-2003 (αύξηση από 0,6% το 2000 σε 6,4% το 2003).

Από σύγκριση των αντίστοιχων στοιχείων για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των εργοδοτούμενων γυναικών με τη διαφορά ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής των ανδρών** ήταν στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς** (23,3% το 2003), στην **Υγεία και κοινωνική μέριμνα** (22,6% το 2003) και στην **Εκπαίδευση** (20,9% το 2003).

5.1.5. Μέγεθος επιχείρησης

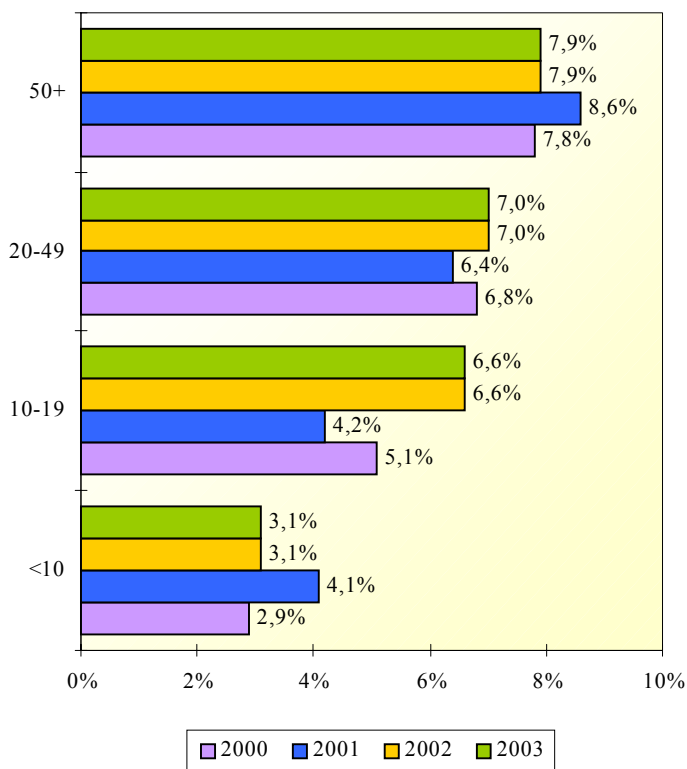
Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 απεικονίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 38.

Βάση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 38 φαίνεται ότι με την **αύξηση του μεγέθους της επιχείρησης αυξάνεται η συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Διαπιστώνεται ένα **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) **και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια κατείχαν οι εργοδοτούμενες γυναίκες σε επιχειρήσεις μεγέθους **50 ατόμων και άνω** (ποσοστά μεταξύ 7,8% και 8,6%) και οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις μεγέθους **20-49 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 6,4% και 7,0%). Αντιθέτως, τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι εργοδοτούμενες

σε επιχειρήσεις μεγέθους κάτω των 10 ατόμων (ποσοστά μεταξύ 2,9% και 4,1%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναφορικά με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τους εργοδοτούμενους άνδρες σημειώνονται τα ακόλουθα:

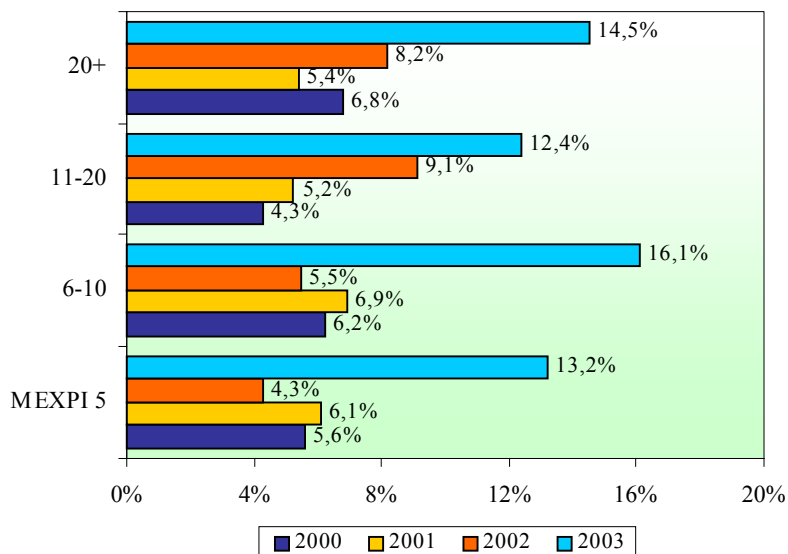
- Δεν υπάρχει τόσο καθαρή σχέση μεταξύ της συμμετοχής των εργοδοτούμενων ανδρών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης και του μεγέθους επιχείρησης στην οποία εργοδοτούνται όπως συμβαίνει στην περίπτωση των εργοδοτούμενων γυναικών.

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** σε επιχειρήσεις μεγέθους **10-19 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 2,3% και 11,4%) σε αντίθεση με τις γυναίκες που τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής παρουσιάστηκαν στις επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω.

5.1.6. Εργασιακή πείρα

Το Σχεδιάγραμμα 39 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα στοιχεία στο Σχεδιάγραμμα 39 δεν φανερώνουν την **ύπαρξη σχέσης μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των εργοδοτούμενων γυναικών και της εργασιακής πείρας τους κατά τη διάρκεια και των τεσσάρων χρόνων.**

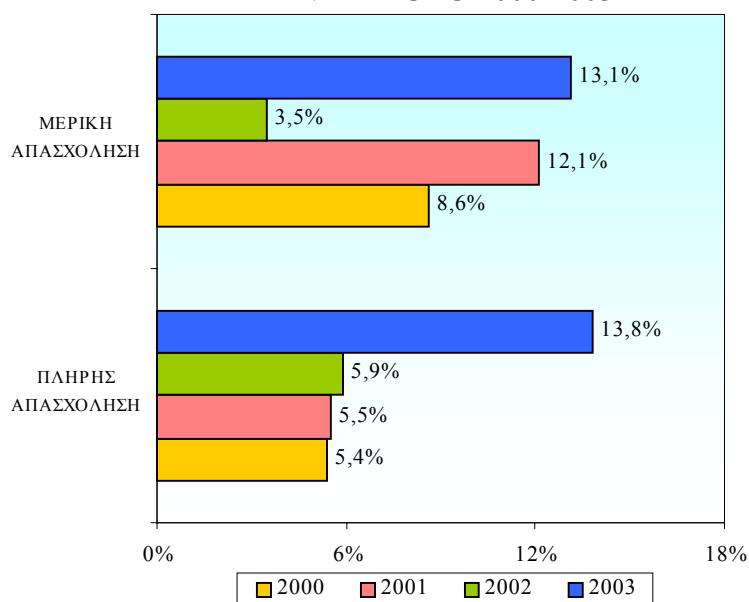
Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 5,5% και 16,1%). Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι εργοδοτούμενες γυναίκες με εργασιακή **πείρα 11-20 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,3% και 12,4%).

Από ανάλυση των αντίστοιχων πληροφοριών για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των εργοδοτούμενων γυναικών.

5.1.7. Μορφή απασχόλησης

Το Σχεδιάγραμμα 40 δείχνει παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

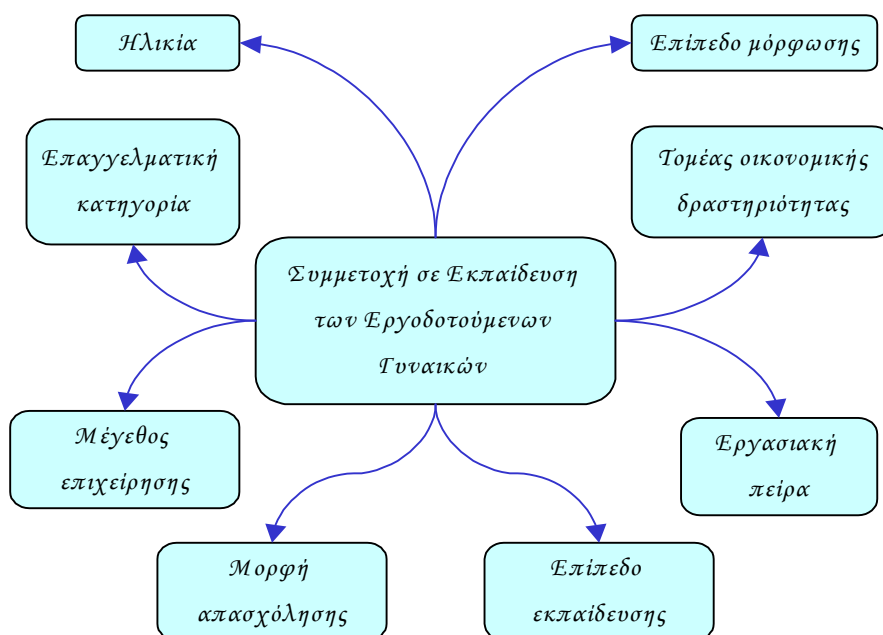
Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνεται **συνεχής αύξηση του ποσοστού συμμετοχής** και τις τρεις χρονιές στις εργοδοτούμενες με **πλήρη απασχόληση**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυξήθηκε από 5,4% το 2000 σε 13,8% το 2003.

Αντιθέτως, στην περίπτωση των εργοδοτούμενων γυναικών πάνω σε **μερική βάση**, το ποσοστό συμμετοχής παρουσίασε **αυξομείωση** με την πάροδο του χρόνου (αύξηση από 8,6% το 2000 σε 12,1% το 2001, μείωση στο 3,5% το 2002 και αύξηση στο 13,1% το 2003).

Από ανάλυση των αντίστοιχων στοιχείων για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

5.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας, της μορφής απασχόλησης και του επιπέδου εκπαίδευσης.

Οι **συμμετοχές των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση**, παρουσιάζουν **ανοδική τάση** και ανήλθαν στις 1.385 γυναίκες το 2000, στις 2.217 γυναίκες το 2001, στις 1.704 γυναίκες το 2002 και στις 2.711 γυναίκες το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής** παρουσίασε αυξομειώσεις την περίοδο αυτή. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 1,4% το 2000, αυξήθηκε στο 2,0% το 2001, μειώθηκε στο 1,5% το 2002 και αυξήθηκε ξανά στο **2,2% το 2003**.

5.2.1. Ηλικία

Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 41.

Στο Σχεδιάγραμμα 41 φαίνεται ότι υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της ηλικίας. Συγκεκριμένα, ενόσω **αυξάνεται η ηλικία των εργοδοτούμενων γυναικών μειώνεται δραστικά η συμμετοχή τους** σε προγράμματα εκπαίδευσης.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες της ηλικιακής ομάδας **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 3,0% και 20,3%).

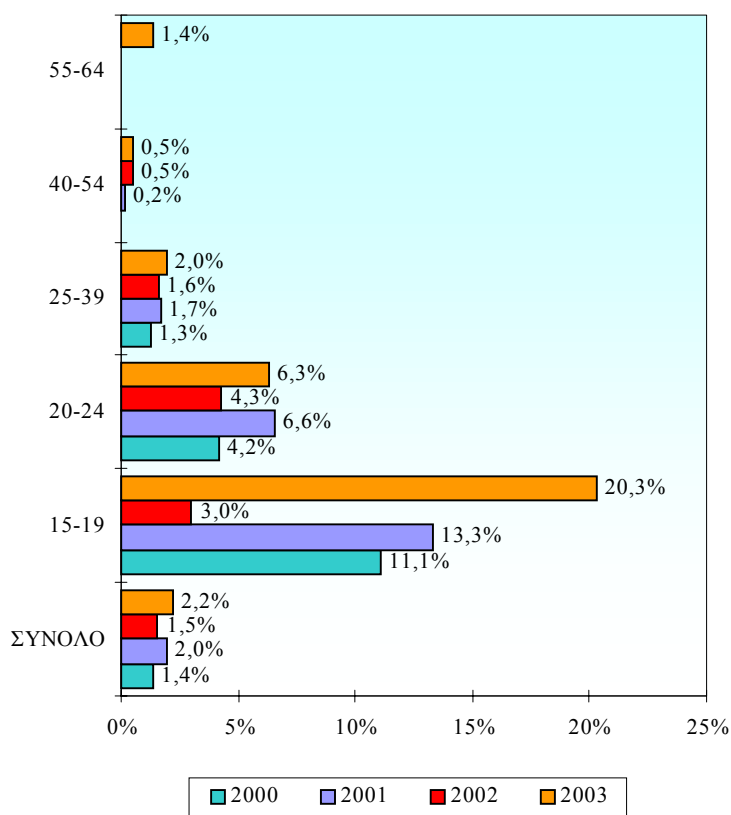
Όσον αφορά τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών των ηλικιακών ομάδων **25-39 και 40-54 χρόνων** σε προγράμματα εκπαίδευσης τα ποσοστά συμμετοχής φαίνεται ότι είναι χαμηλά πιθανόν για τους πιο κάτω λόγους:

- Μη παροχή δυνατότητας για μερική παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης.
- Επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις.
- Μη παροχή κινήτρων και διευκολύνσεων για συμμετοχή σε τέτοια προγράμματα.

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει ότι το συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση ήταν μικρότερο από εκείνο των γυναικών την περίοδο 2000-2002 αλλά το 2003 ξεπέρασε το ποσοστό των γυναικών. Συγκεκριμένα το ποσοστό

συμμετοχής των εργοδοτούμενων ανδρών σε εκπαίδευση ήταν 0,9% το 2000, 1,2% το 2001, 1,3% το 2002 και 2,4% το 2003. Αναφορικά με τη συμμετοχή κατά **ηλικιακή ομάδα** διαπιστώνεται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

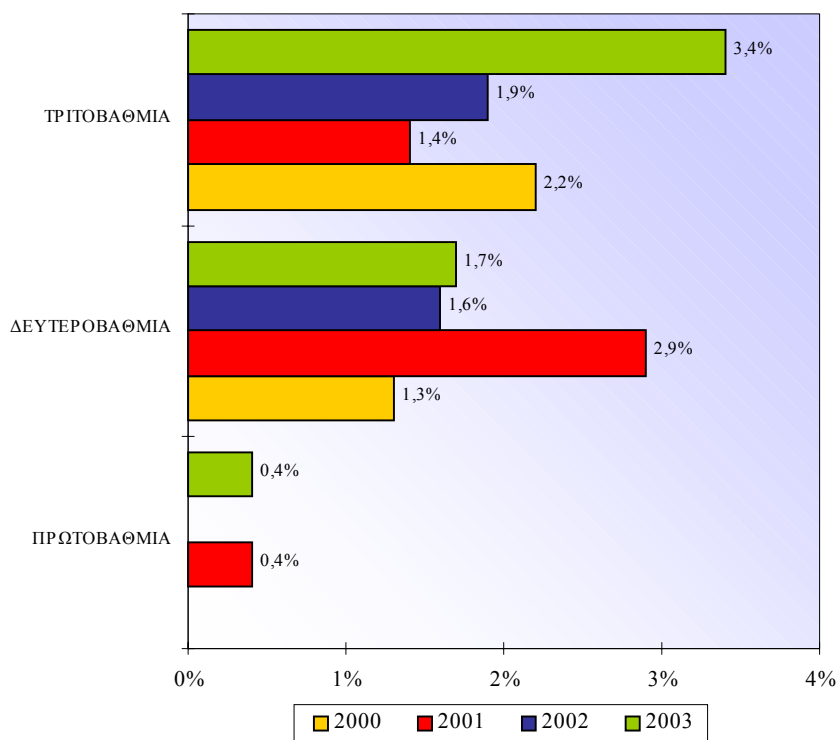
5.2.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 42 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Βάση των στοιχείων διαπιστώνεται η ύπαρξη θετικής σχέσης μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και του επιπέδου μόρφωσής τους. Φαίνεται ότι οι εργοδοτούμενες με ψηλά επίπεδα μόρφωσης επιδιώκουν την εξασφάλιση και πρόσθετων προσόντων, τα οποία θα τις κάνουν ακόμη πιο ανταγωνιστικές στην αγορά εργασίας.

Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής την περίοδο 2000-2003 είχαν οι εργοδοτούμενες απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ποσοστά μεταξύ 1,4% και 3,4%) και ακολουθούν οι απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ποσοστά μεταξύ 1,3% και 2,9%). Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά είχαν οι εργοδοτούμενες απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (γύρω στο 0,4%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

5.2.3. Επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 43 δίνονται πληροφορίες για το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας τα δεδομένα του Σχεδιαγράμματος 51 φαίνεται πως τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι εργοδοτούμενες γυναίκες στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 1,0% και 5,6%) και των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (ποσοστά μεταξύ 2,5% και 3,7%). Σε χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής βρίσκονταν οι επαγγελματικές κατηγορίες των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφέων** (ποσοστά μεταξύ 0,9% και 2,6%) καθώς και των **Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών** (ποσοστά μεταξύ 0,7% και 1,8%).

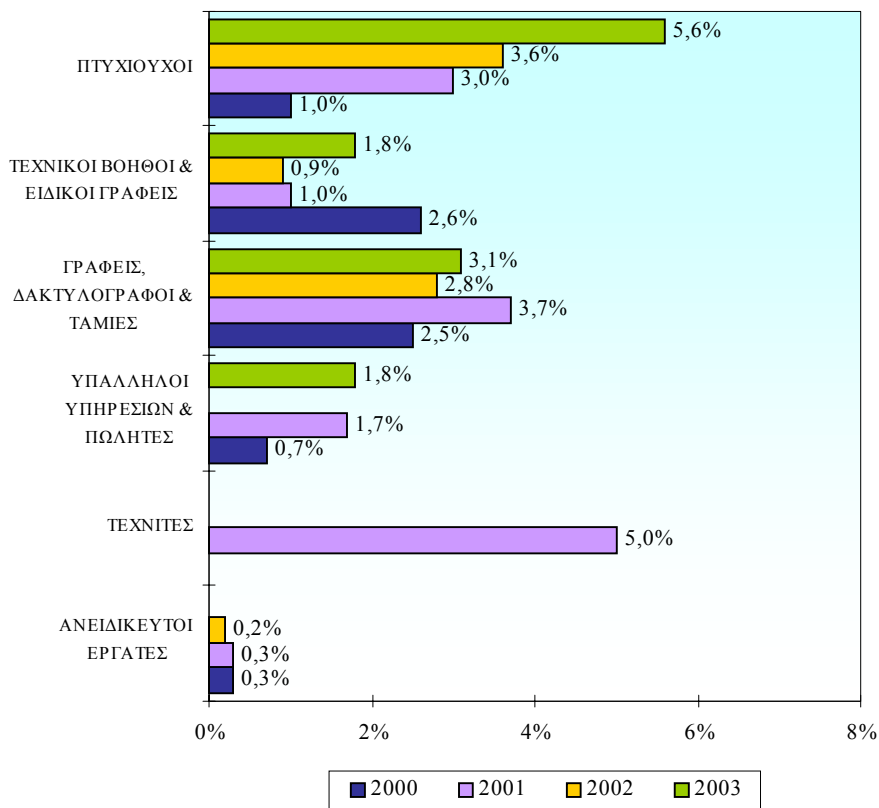
Τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι εργοδοτούμενες που απασχολούνταν ως **Ανειδίκευτες εργάτριες** με ποσοστά γύρω στο 0,3%. Οι επαγγελματικές κατηγορίες των εργοδοτούμενων γυναικών που **δεν συμμετείχαν καθόλου** σε προγράμματα εκπαίδευσης ήταν αυτές των **Διευθυντών** και των **Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών**.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι η μόνη επαγγελματική κατηγορία που σημείωσε **συνεχή αύξηση** και τις τρεις χρονιές ήταν αυτή των **Πτυχιούχων** (από 1,0% το 2000 σε 5,6% το 2003) που αποδεικνύει ότι τα άτομα αυτά συνεχίζουν την εκπαίδευση τους για απόκτηση είτε μεταπτυχιακών προσόντων ή άλλων ειδικεύσεων.

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρείται ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** στην κατηγορία των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (ποσοστά μεταξύ 2,9% και 5,8%) σε αντίθεση με τις εργοδοτούμενες γυναίκες. Αυτό σημαίνει ότι οι εργοδοτούμενοι άνδρες που έχουν εισέλθει στην αγορά εργασίας

χωρίς να αποκτήσουν την επιθυμητή για αυτούς εκπαίδευση, συμμετέχουν περισσότερο σε δραστηριότητες εκπαίδευσης για να αναβαθμίσουν τα προσόντα και τις θέσεις εργασίας τους.

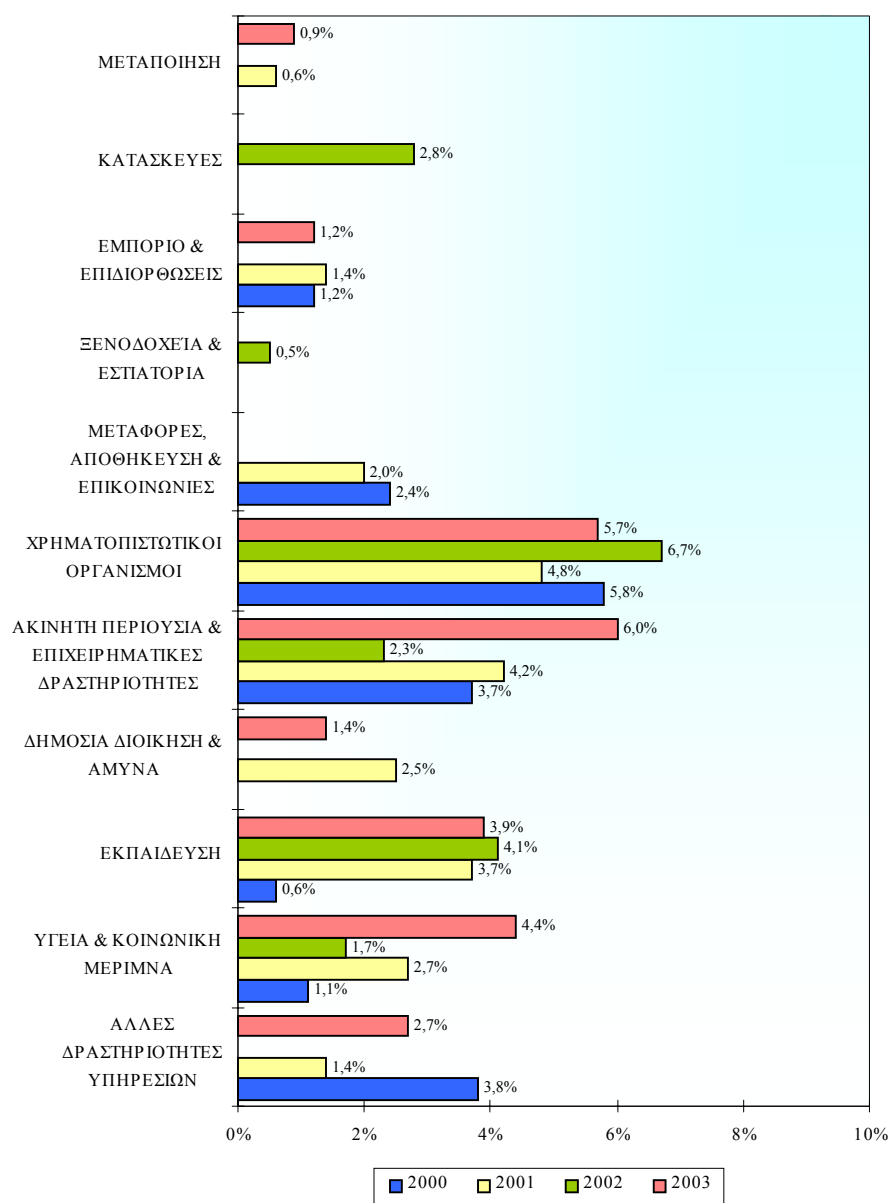
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

5.2.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά οικονομική δραστηριότητα την περίοδο 2000-2003 απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 44.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 44 το **μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και τα τέσσερα χρόνια κατείχαν οι εργοδοτούμενες στην **Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες** (6,0% το 2003) και στους **Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς** (5,7% το 2003) και. Με χαμηλότερα ποσοστά ακολουθούν οι εργοδοτούμενες στην Υγεία και κοινωνική μέριμνα (4,4% το 2003) και στην Εκπαίδευση (3,9% το 2003).

Αντιθέτως, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 0,5%), στη **Μεταποίηση** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 0,9%) καθώς και στο **Εμπόριο και επιδιορθώσεις** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 1,4%).

Αναλύοντας τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** φαίνεται πως η **εικόνα είναι παρόμοια** με αυτή των γυναικών με τις πιο κάτω διαφορές:

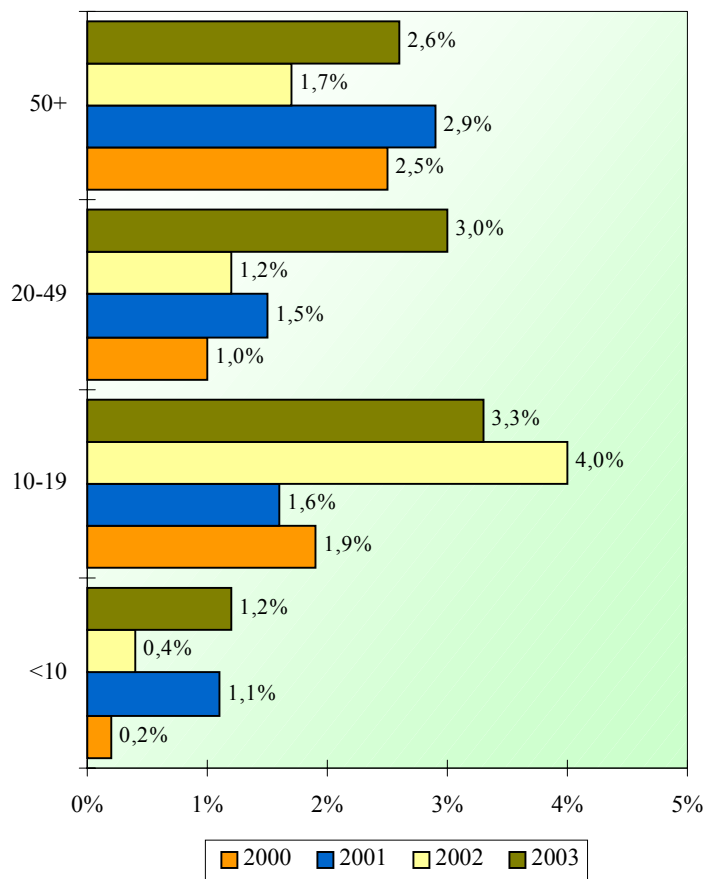
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** των **εργοδοτούμενων ανδρών** παρουσιάστηκαν κατά διαφορετική σειρά συγκριτικά με τις γυναίκες στην **Υγεία και κοινωνική μέριμνα** (8,6% το 2003) και στην **Εκπαίδευση** (6,8% το 2003).
- Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** στους τομείς των **Κατασκευών** (0,3% το 2003) και της **Δημόσιας διοίκησης και άμυνας** (1,0% το 2003).

5.2.5. Μέγεθος επιχείρησης

Το Σχεδιάγραμμα 45 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 45 δεν διαφαίνεται να υπάρχει συσχετισμός του μεγέθους της επιχείρησης με το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Διαπιστώνεται όμως ένα χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις μεγέθους **10-19 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 1,6% και 4,0%). Αντίθετα, τα **μικρότερα ποσοστά συμμετοχής** με μεγάλη διαφορά είχαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις μεγέθους **κάτω των 10 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 0,2% και 1,2%).

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Φαίνεται πως με την αύξηση του μεγέθους της επιχείρησης **αυξάνεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων ανδρών** σε προγράμματα εκπαίδευσης.
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** σε επιχειρήσεις μεγέθους **άνω των 50 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 1,1% και 3,1%).

5.2.6. Εργασιακή πείρα

Στο Σχεδιάγραμμα 46 περιέχονται πληροφορίες για το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 46 φαίνεται ότι **δεν υπάρχει απόλυτη συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και της εργασιακής πείρας.**

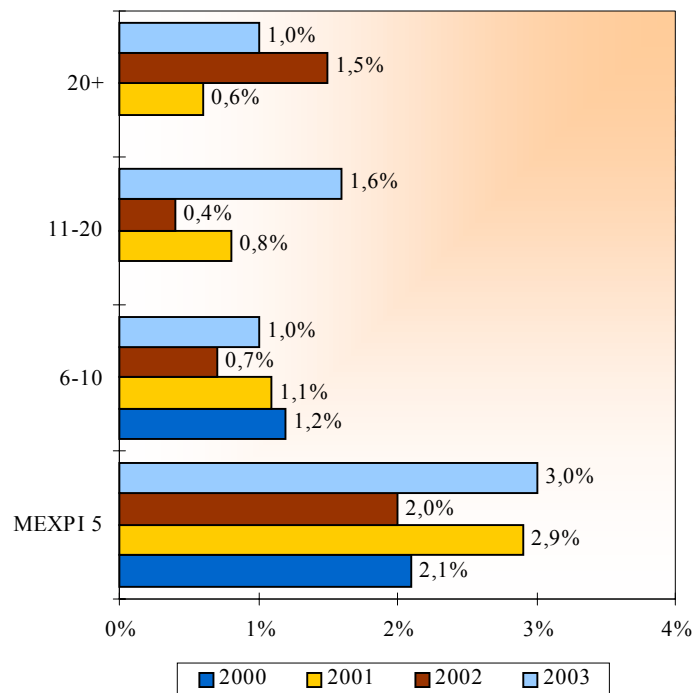
Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι εργοδοτούμενες με **εργασιακή πείρα μέχρι 5 χρόνων** με ποσοστά που κυμάνθηκαν μεταξύ 2,0% και 3,0%. Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι εργοδοτούμενες με **εργασιακή πείρα 20 χρόνια και άνω** με ποσοστά που κυμάνθηκαν μεταξύ 0,0% και 1,5%.

Από τις αντίστοιχες πληροφορίες για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτουν τα ακόλουθα:

- **Ενώσω αυξάνεται η εργασιακή πείρα των εργοδοτούμενων ανδρών μειώνεται η συμμετοχή** τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης.
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενοι άνδρες με **εργασιακή πείρα μέχρι 5 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 1,5% και 3,6%).

- **Αυξητική τάση** παρουσιάστηκε στη συμμετοχή των εργοδοτούμενων ανδρών με **πείρα 6-10 χρόνων** και τα τρία χρόνια (αύξηση από 0,8% το 2000 σε 3,6% το 2003).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

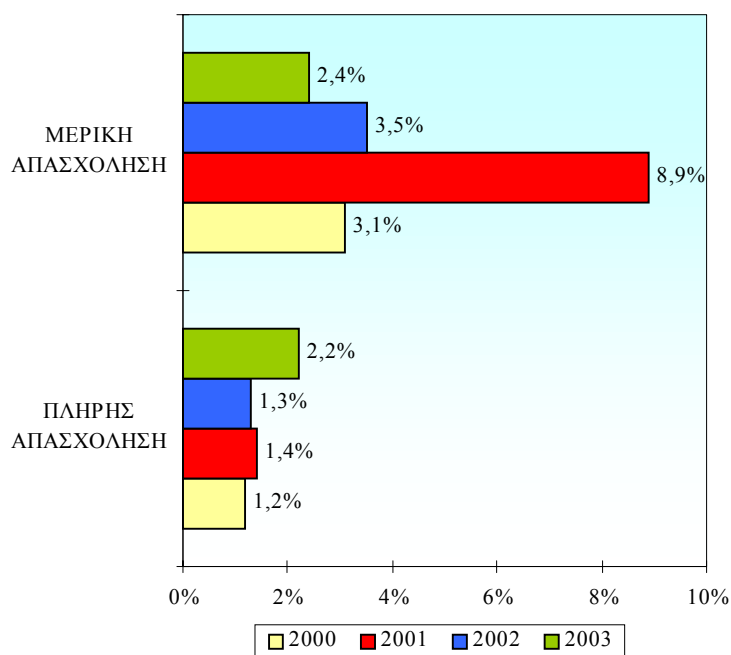
5.2.7. Μορφή απασχόλησης

Στο Σχεδιάγραμμα 47 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

Από τα στοιχεία φαίνεται ότι οι εργοδοτούμενες με **μερική απασχόληση συμμετείχαν** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης σε **μεγαλύτερο βαθμό** παρά οι εργοδοτούμενες με **πλήρη απασχόληση**.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εργοδοτούμενες σε μερική βάση διαθέτουν περισσότερο χρόνο παρά οι εργοδοτούμενες σε πλήρη βάση και αυτό τους επιτρέπει να τον αξιοποιήσουν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

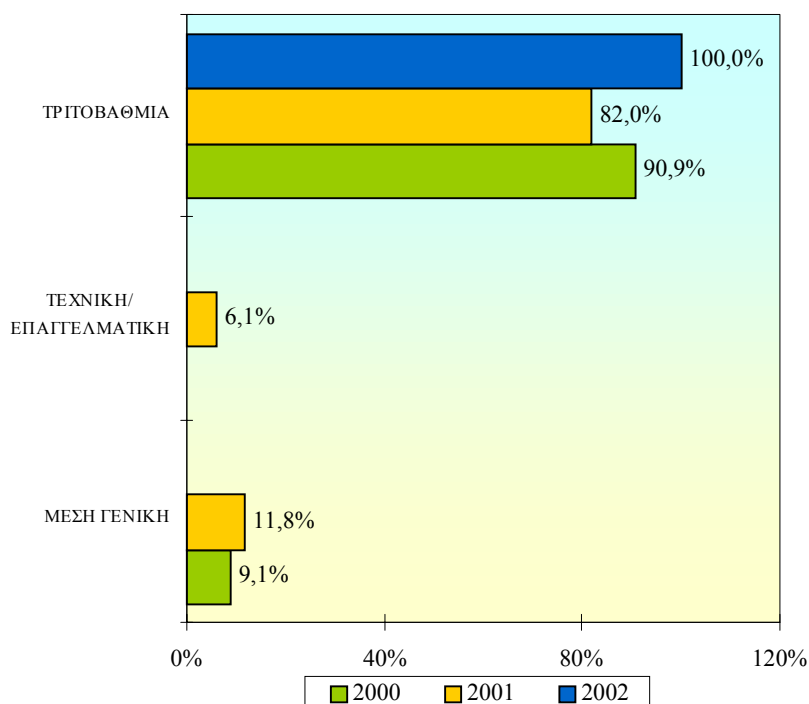
Επομένως, τα υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής την περίοδο 2000-2003 είχαν οι εργοδοτούμενες με μερική απασχόληση με ποσοστά που κυμαίνονταν μεταξύ 2,4% και 8,9%. Στην περίπτωση αυτή σημειώνεται τάση μείωσης του ποσοστού από 8,9% το 2001 σε 3,5% το 2002 και σε 2,4% το 2003. Αντιθέτως, στις εργοδοτούμενες με πλήρη απασχόληση το ποσοστό συμμετοχής αυξήθηκε από 1,2% το 2000 σε 2,2% το 2003.

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρείται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

5.2.8. Επίπεδο εκπαίδευσης

Η κατανομή των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002 απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 48.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

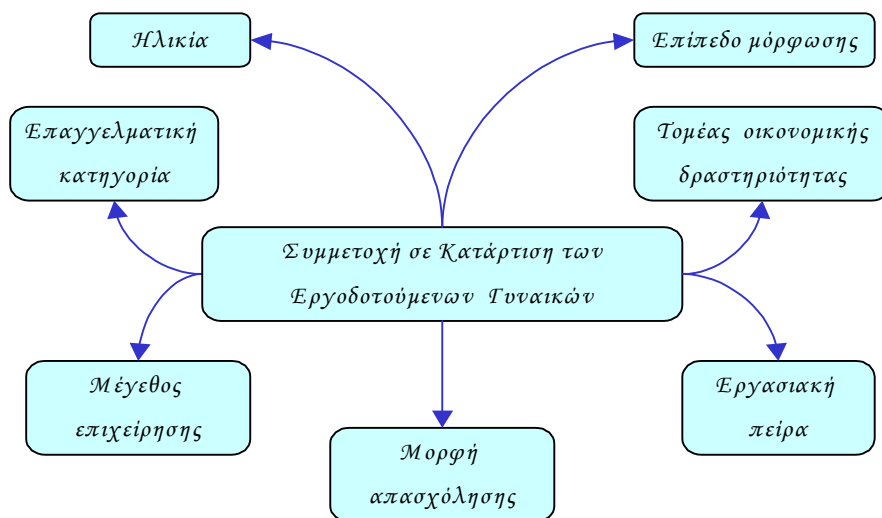
Βάσει των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 48, η **πλειοψηφία των εργοδοτούμενων γυναικών** παρακολούθησε δραστηριότητες **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (ποσοστά μεταξύ 82,0% και 100,0%). Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό παρουσίασε αύξηση με αποτέλεσμα να αυξηθεί από 90,9% το 2000 σε 100,0% το 2002. Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό είχαν τα προγράμματα τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης με ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 0,0% και 6,1%.

Η τάση για αύξηση του ποσοστού των νέων που συνεχίζουν τη μόρφωση τους σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αντικατοπτρίζεται και στην κατανομή του επιπέδου εκπαίδευσης των εργοδοτούμενων γυναικών.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στην κατανομή των **εργοδοτούμενων ανδρών** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης.

5.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, του μεγέθους επιχείρησης, της εργασιακής πείρας και της μορφής απασχόλησης.

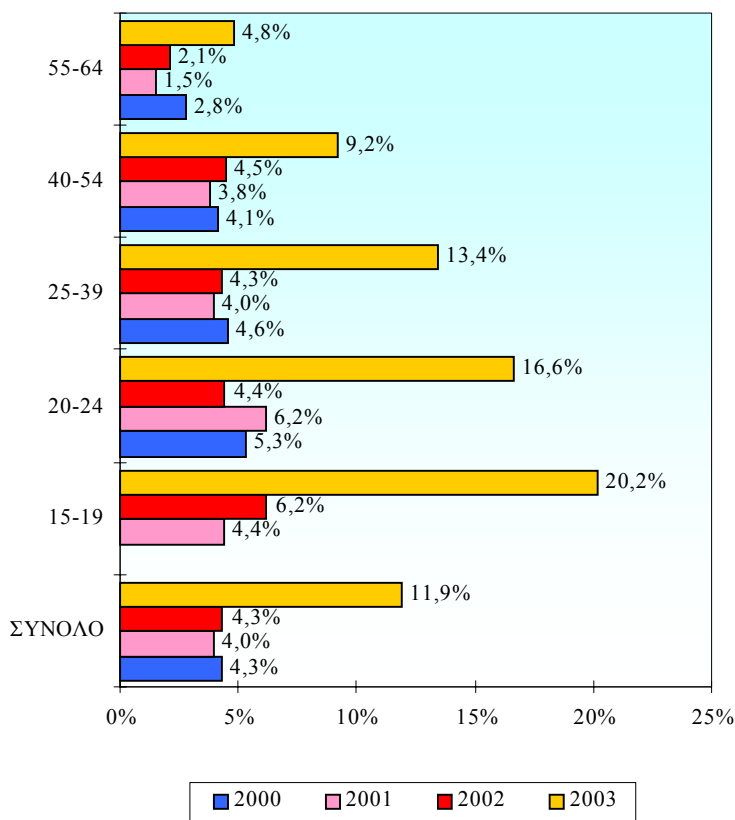

Οι **συμμετοχές των εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση**, παρουσιάζουν **ανοδική τάση** και ανήλθαν στις 4.355 γυναίκες το 2000, στις 4.517 γυναίκες το 2001, στις 4.956 γυναίκες το 2002 και στις 14.461 γυναίκες το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής** ήταν γύρω στο 4,0% την περίοδο 2000-2003 και τριπλασιάστηκε στο **11,9% το 2003**.

5.3.1. Ηλικία

Το Σχεδιάγραμμα 49 απεικονίζει το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 49 παρατηρείται **αρνητική συσχέτιση** μεταξύ του **ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης και της ηλικίας των εργοδοτούμενων γυναικών**. Συγκεκριμένα, με την αύξηση της ηλικίας των εργοδοτούμενων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε

δραστηριότητες κατάρτισης κατά τη διάρκεια και των τεσσάρων χρόνων. Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 49 φαίνεται ότι υπήρχαν σταθερά επίπεδα συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά την περίοδο 2000-2002 και σημαντικά αυξημένα επίπεδα συμμετοχής το 2003.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης είχαν οι εργοδοτούμενες ηλικίας **15-19 χρόνων** (20,2% το 2003) και ηλικίας **20-24 χρόνων** (16,6% το 2003).

Αντίθετα, τα **μικρότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε η ηλικιακή ομάδα των **55-64 χρόνων** (4,8% το 2003).

Το **ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων ανδρών** σε προγράμματα κατάρτισης είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο των γυναικών. Αυτό ήταν 2,6% το 2000, 3,2% το 2001, 3,1% το 2002 και **6,8% το 2003**. Συγκρίνοντας τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των εργοδοτούμενων γυναικών με την αντίστοιχη των ανδρών **κατά ομάδα ηλικίας παρατηρείται παρόμοια εικόνα**.

5.3.2. Επίπεδο μόρφωσης

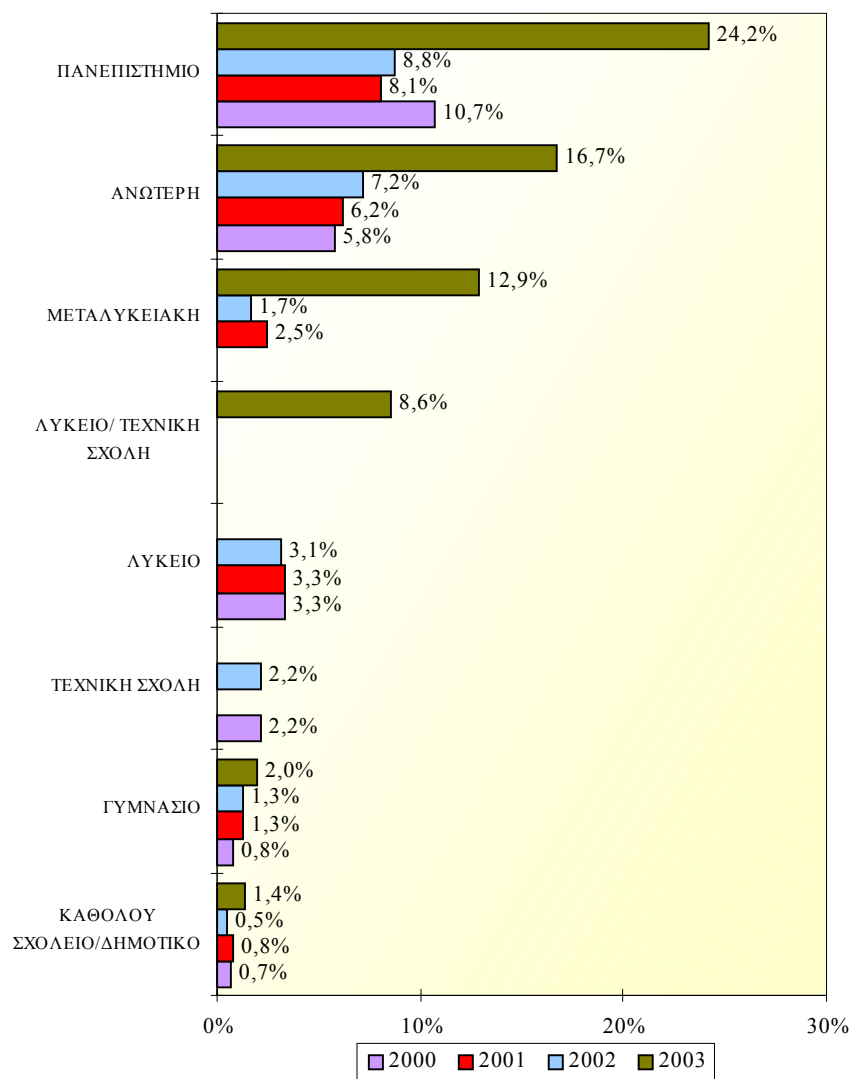
Στο Σχεδιάγραμμα 50 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Βάση των στοιχείων **ενόσω αυξάνεται το επίπεδο μόρφωσης των εργοδοτούμενων αυξάνεται παράλληλα και η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης**.

Τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης είχαν οι εργοδοτούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** (24,2% το 2003). Παρόλο που η κατηγορία αυτή είχε τα ψηλότερα ποσοστά εντούτοις το ποσοστό συμμετοχής των αποφοίτων πανεπιστημίου σημείωσε μείωση κατά την περίοδο 2000-2002 (από 10,7% το 2000 σε 8,8% το 2002).

Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** κατείχαν οι εργοδοτούμενες με **μόρφωση μέχρι το δημοτικό** (ποσοστά μεταξύ 0,5% και 1,4%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί η **αυξητική τάση** για παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης που παρουσιάστηκε στις εργοδοτούμενες γυναίκες με **ανώτερη μόρφωση** (από 5,8% το 2000

σε 16,7% το 2003) καθώς και με **μεταλυκειακή μόρφωση** (από 2,5% το 2001 σε 12,9% το 2003).

Όσον αφορά τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** φαίνεται ότι σκιαγραφείται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών.

5.3.3. Επαγγελματική κατηγορία

Το Σχεδιάγραμμα 51 δείχνει παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

Βάση των στοιχείων φαίνεται ότι οι κατηγορίες των εργοδοτούμενων γυναικών που παρουσίασαν τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης είναι των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 5,6% και 28,4%) και των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 8,5% και 24,9%). Σημειώνεται ότι αυτές οι δύο κατηγορίες είχαν μείωση στα ποσοστά συμμετοχής τους το 2001 ενώ το 2002 και 2003 σημείωσαν αύξηση. Οι εργοδοτούμενες σε αυτές τις επαγγελματικές κατηγορίες έχουν ψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, το οποίο όπως φαίνεται επηρεάζει θετικά τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης.

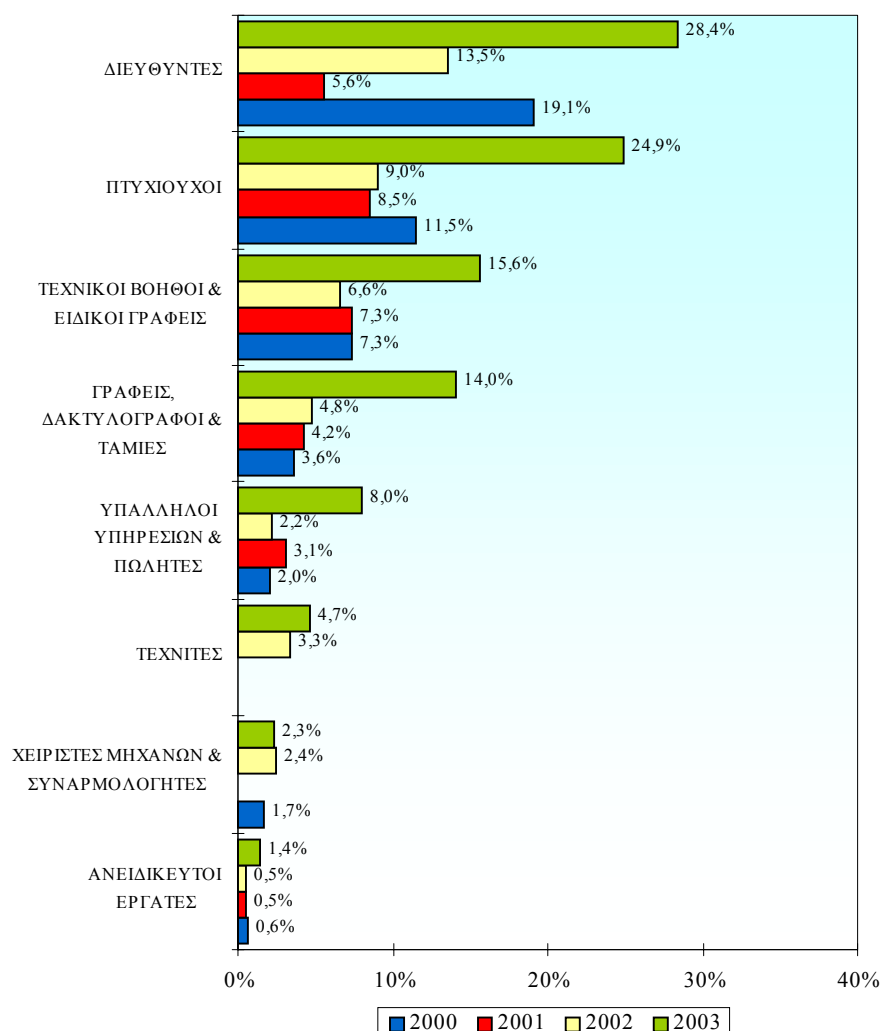
Με σχετικά χαμηλότερη συμμετοχή κυμάνθηκαν τα ποσοστά των εργοδοτούμενων γυναικών στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφέων** (ποσοστά μεταξύ 6,6% και 15,6%) και των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (ποσοστά μεταξύ 3,6% και 14,0%).

Στα **χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής** βρίσκονταν οι εργοδοτούμενες γυναίκες στις κατηγορίες των **Ανειδίκευτων Εργατριών** (ποσοστά μεταξύ 0,5% και 1,4%) και των **Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 2,4%).

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι η μόνη επαγγελματική κατηγορία που σημείωσε συνεχή αύξηση την περίοδο 2000-2003 ήταν αυτή των **Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών** (αύξηση από 3,6% το 2000 σε 14,0% το 2003).

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τη **διαφορά** ότι τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** στην κατηγορία των **Χειριστών μηχανών και συναρμολογητών** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 2,4%).

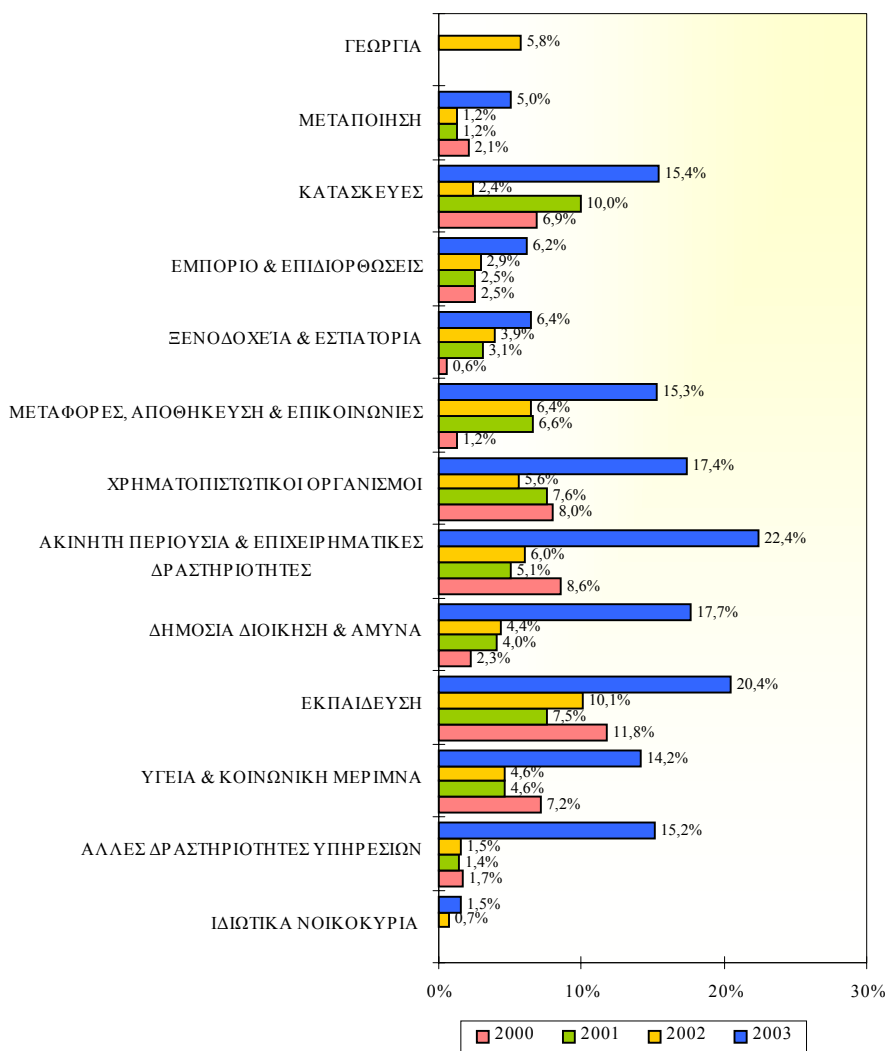
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

5.3.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Στο Σχεδιάγραμμα 52 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, τα **μεγαλύτερα ποσοστά** συμμετοχής σημειώθηκαν στους τομείς της **Ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** (22,4% το 2003) και της **Εκπαίδευσης** (20,4% το 2003). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** εντοπίστηκαν στη **Μεταποίηση** (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 5,0%) και στη **Γεωργία** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 5,8%).

Σημαντικές **αυξητικές τάσεις** παρουσίασε το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών στη **Δημόσια διοίκηση και άμυνα** (αύξηση από 2,3% το 2000 σε 17,7% το 2003) και στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια** (αύξηση από 0,6% το 2000 σε 6,4% το 2003).

Φαίνεται ότι οι διαφορές που υπάρχουν αποδίδονται σε παράγοντες όπως το ψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των εργοδοτούμενων γυναικών στον τριτογενή τομέα και στην καλύτερη οργάνωση και υποδομή κατάρτισης που διαθέτουν οι επιχειρήσεις του τομέα αυτού.

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των εργοδοτούμενων γυναικών με τη **διαφορά** ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες κατάρτισης είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** στον τομέα των **Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών** (18,3% το 2003).

5.3.5. Μέγεθος επιχείρησης

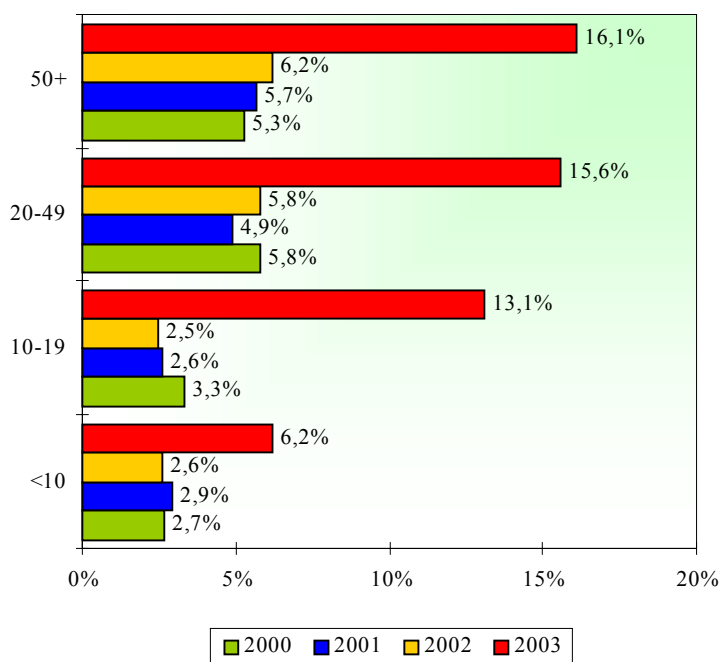
Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 53.

Από τα στοιχεία φαίνεται ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών και του μεγέθους της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, με την **αύξηση του μεγέθους της επιχείρησης αυξάνεται η συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης.**

Διαπιστώνεται ένα **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των **υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Το 2003, 6,2% των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις

συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης. Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 13,1% για τις επιχειρήσεις 10-19 ατόμων, 15,6% για τις επιχειρήσεις 20-49 ατόμων και 16,1% για τις επιχειρήσεις 50 ατόμων και άνω.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις που εργοδοτούν **50 άτομα και άνω** (ποσοστά μεταξύ 5,3% και 16,1%). Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά** κατείχαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις **κάτω των 10 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 2,6% και 6,2%).

Αυξητικές τάσεις συμμετοχής και τα τέσσερα χρόνια σημείωσαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις μεγέθους **50 ατόμων και άνω** (από 5,3% το 2000 σε 16,1% το 2003). Ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει στην περίπτωση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε

προγράμματα κατάρτισης σε επιχειρήσεις μεγέθους **10-19 ατόμων** όπου το ποσοστό **μειώθηκε την περίοδο 2000-2002**.

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για τους **εργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- **Δεν υπάρχει παρόμοια καθαρή σχέση** μεταξύ της συμμετοχής των **απασχολουμένων ανδρών** σε δραστηριότητες κατάρτισης και του **μεγέθους της επιχείρησης**.
- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **εργοδοτούμενοι άνδρες** σε επιχειρήσεις **10-19 ατόμων** (ποσοστά μεταξύ 1,2% και 9,0%).

5.3.6. Εργασιακή πείρα

Στο Σχεδιάγραμμα 54 φαίνεται το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

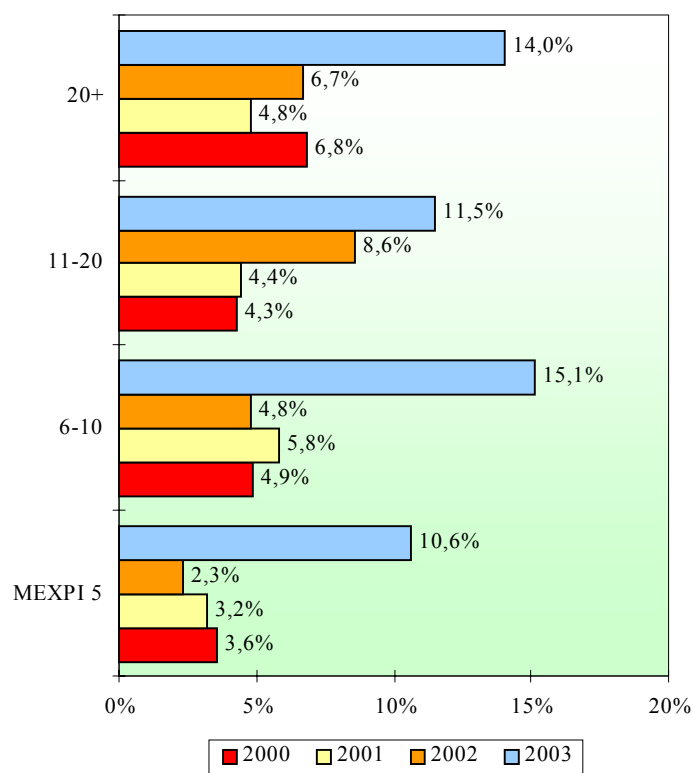
Η γενική εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 54 είναι ότι **δεν υπάρχει απόλυτη συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της εργασιακής πείρας**. Η γενική εικόνα που σχηματίζεται είναι ότι η συμμετοχή σημείωσε **αυξητική τάση** την περίοδο 2000-2003 στις εργοδοτούμενες με εργασιακή πείρα **11-20 χρόνια** (από 4,3% το 2000 σε 11,5% το 2003).

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,8% και 15,1%). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** κατείχαν οι εργοδοτούμενες με **πείρα μέχρι 5 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 2,3% και 10,6%).

Πρέπει να σημειωθεί ότι **τάση μείωσης** του ποσοστού συμμετοχής εξαιρουμένου του 2003 παρατηρήθηκε στις εργοδοτούμενες γυναίκες με εργασιακή **πείρα μέχρι 5 χρόνων** (μείωση από 3,6% το 2000 σε 2,3% το 2002).

Παρόμοια εικόνα όπως αυτή των γυναικών φαίνεται να παρουσιάζεται και στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων ανδρών** με τη διαφορά ότι το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** στους **εργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρήθηκε σε αυτούς με εργασιακή πείρα **μέχρι 5 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 2,2% και 7,6%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

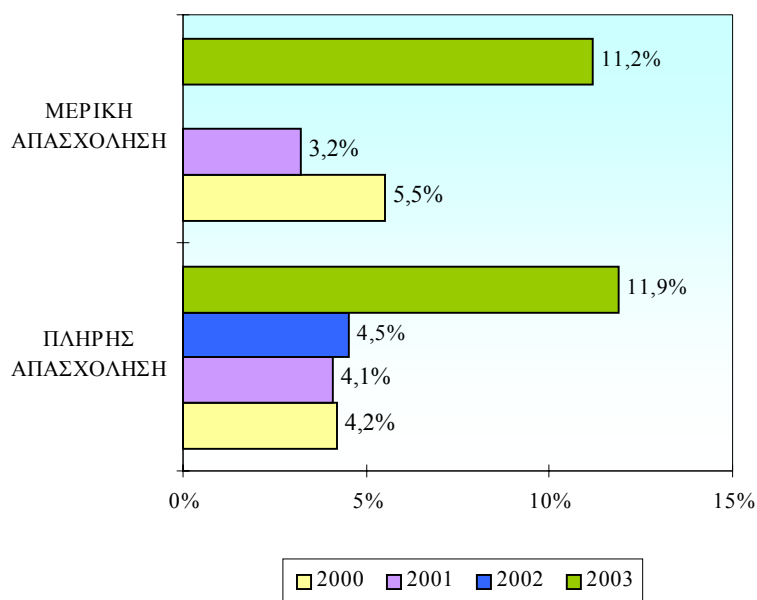
5.3.7. Μορφή απασχόλησης

Στο Σχεδιάγραμμα 55 αναλύονται στοιχεία που αφορούν το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

Το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής το 2003** είχαν οι εργοδοτούμενες με **πλήρη απασχόληση (11,9%)** με το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων με **μερική απασχόληση να παρουσιάζεται ελαφρά μικρότερο (11,2%)**.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων ανδρών** με τη διαφορά ότι το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής το 2003** είχαν οι εργοδοτούμενοι με **μερική απασχόληση (10,7%)** παρά εκείνοι με **πλήρη απασχόληση (6,7%)**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

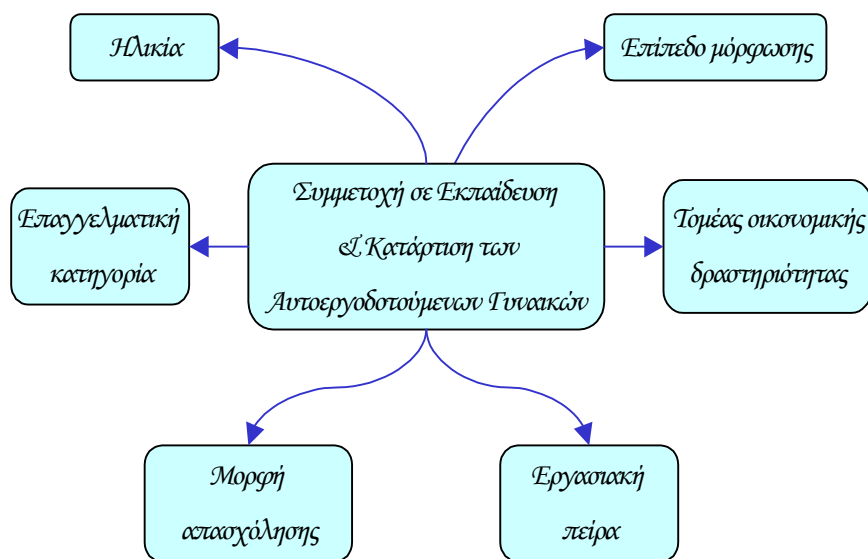
Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται στοιχεία για τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά την περίοδο 2000-2003.

Η κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών περιλαμβάνει τις απασχολούμενες γυναίκες που ανέφεραν σε σχετική ερώτηση στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού” ότι η θέση τους στην επιχείρηση ήταν είτε “εργοδότες με προσωπικό” ή “αυτοαπασχολούμενες χωρίς προσωπικό”. Σημειώνεται ότι το 2003, οι αυτοεργοδοτούμενες αποτελούσαν το 9,2% των απασχολούμενων γυναικών⁶. Από τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού φαίνεται ότι η μεγαλύτερη κατηγορία ήταν οι αυτοαπασχολούμενες χωρίς προσωπικό (87,1% των αυτοεργοδοτούμενων το 2003).

Σε αυτό το κεφάλαιο εξετάζονται στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης, της επαγγελματικής κατηγορίας, του τομέα οικονομικής δραστηριότητας, της εργασιακής πείρας και της μορφής απασχόλησης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

⁶ ΑνΑΔ “Πανόραμα των Απασχολούμενων Γυναικών της Κύπρου 2000-2003”.

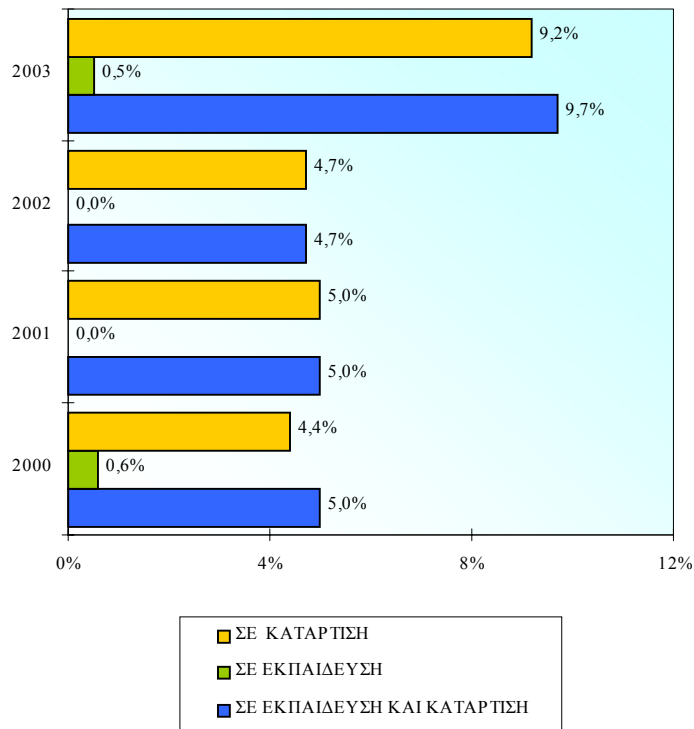
Οι συμμετοχές των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση ανήλθαν στις 599 γυναίκες το 2000, στις 647 γυναίκες το 2001, στις 637 γυναίκες το 2002 και στις 1.299 γυναίκες το 2003.

Επισημαίνεται ότι η **συντριπτική πλειονότητα** των συμμετοχών των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση **αφορούσε προγράμματα κατάρτισης**. Οι συμμετοχές των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση αφορούσαν 70 γυναίκες (11,7% των συνολικών συμμετοχών) το 2000, 0 άτομα το 2001 και το 2002 και 67 άτομα (5,2%) το 2003.

Η ανάλυση τόσο μικρών αριθμών, λαμβάνοντας υπόψη το δείγμα των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού, δεν είναι εφικτή. Γι' αυτό στο κεφάλαιο αυτό **παρουσιάζονται μόνο οι συμμετοχές των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση**, οι οποίες όμως πρέπει να θεωρούνται ότι **ισοδυναμούν με τις συμμετοχές στην κατάρτιση** αφού οι ελάχιστες συμμετοχές στην εκπαίδευση δεν αλλοιώνουν την εικόνα.

Στο Σχεδιάγραμμα 56 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς και ξεχωριστά τόσο για την εκπαίδευση όσο και την κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

Η συνολική συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κυμαινόταν γύρω στο 5,0% την περίοδο 2000-2002 αλλά σημείωσε σημαντική αύξηση και έφτασε στο **9,7% το 2003**. Επισημαίνεται όμως ότι το ποσοστό συμμετοχής είναι **μικρότερο από τις εργοδοτούμενες** στις οποίες έφτασε το 13,7% το 2003.

Βάση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 56 φαίνεται ότι **το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης παρά σε κάποια μορφή εκπαίδευσης**. Συγκεκριμένα το ποσοστό συμμετοχής κατάρτισης κυμάνθηκε γύρω στο 5,0% την περίοδο 2000-2002 ενώ το

2003 ανήλθε στο 9,2%. Αντιθέτως το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση ήταν μηδαμινό (από 0,0% μέχρι το 0,6%).

6.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 57 δίνονται πληροφορίες για το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Η γενική εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 57 είναι ότι **ενόσω αυξάνεται η ηλικία των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.**

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι **αυτοεργοδοτούμενες της ηλικιακής ομάδας 20-24 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 20,1%) παρόλο που το 2002 δεν συμμετείχαν σε τέτοια προγράμματα.

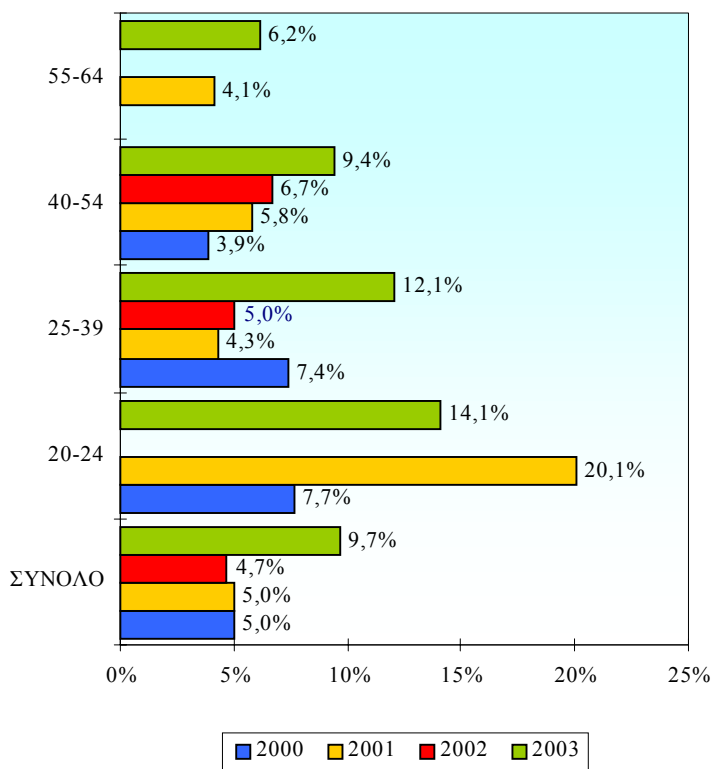
Ενδιαφέρον αλλά με εμφανές χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής έδειξαν και οι αυτοεργοδοτούμενες των ηλικιακών ομάδων **25-39 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,3% και 12,1%) και ηλικίας **40-54 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 3,9% και 9,4%).

Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες **ηλικίας 55-64 χρόνων** (6,2% το 2003).

Σε σύγκριση με τις εργοδοτούμενες διαπιστώνεται μια σημαντική διαφορά. Ενώ στις εργοδοτούμενες τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν τα νεαρά άτομα ηλικίας 15-19 χρόνων (38,3% το 2003) και 20-24 χρόνων (21,7% το 2003), στις αυτοεργοδοτούμενες η εικόνα ήταν διαφορετική επειδή οι αριθμοί των αυτοεργοδοτούμενων σε αυτές τις ηλικιακές ομάδες είναι περιορισμένοι.

Ένα σημαντικό στοιχείο που διαφαίνεται από την εξέταση του Σχεδιαγράμματος 57 είναι η **αυξητική τάση** που είχε η ηλικιακή ομάδα των **40-54 χρόνων** και τα τρία χρόνια (από 3,9% το 2000 σε 9,4% το 2003).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 57
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από την ανάλυση των πληροφοριών για τη συμμετοχή των **αυτοεργοδοτούμενων ανδρών** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης προκύπτουν τα ακόλουθα:

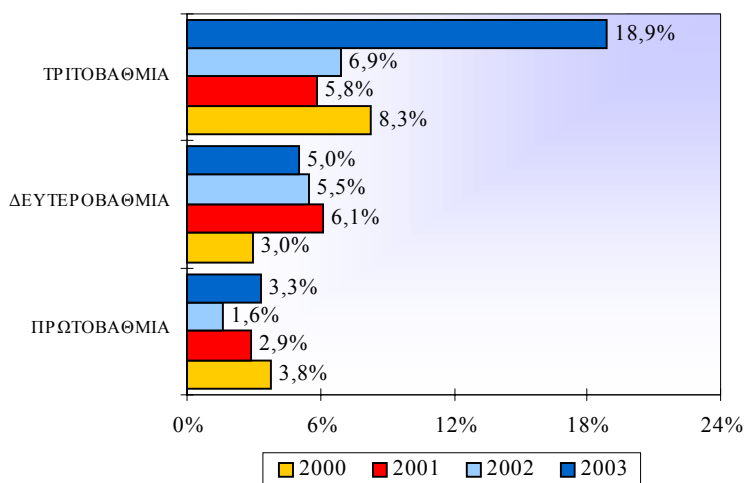
- Συγκρίνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης παρατηρείται **χαμηλότερο ενδιαφέρον** εκ μέρους των **αυτοεργοδοτούμενων ανδρών** από τις γυναίκες. Το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων ανδρών ήταν περίπου το μισό των γυναικών και ήταν 2,5% το 2000, 2,2% το 2001, 2,2% το 2002 και 4,9% το 2003.

- Ενώ οι αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες ηλικίας 65 χρόνων και άνω δεν συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες αυτής της ηλικίας συμμετείχαν το 2000 και το 2003 (2,9% και 1,0% αντίστοιχα).

6.2. Επίπεδο μόρφωσης

Το Σχεδιάγραμμα 58 δείχνει παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 58
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας την εικόνα που αναδύεται από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 58 προκύπτει ότι υπάρχει **μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με ψηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Τα ψηλότερα επίπεδα συμμετοχής** την περίοδο 2000-2003 είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες **απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (18,9% το 2003) ενώ σε πιο χαμηλά επίπεδα κυμάνθηκε

το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών απόφοιτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (5,0% το 2003).

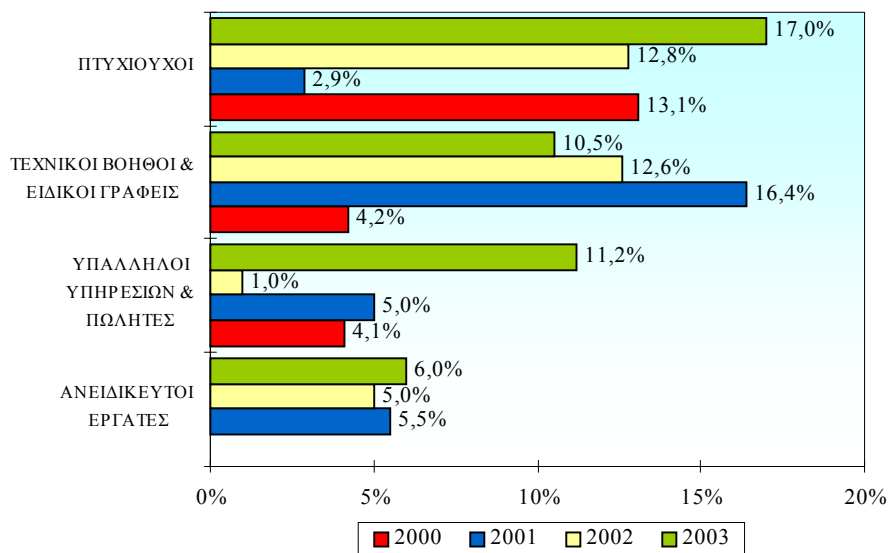
Αντιθέτως, τα χαμηλότερα ποσοστά είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με ποσοστά μεταξύ 1,6% και 3,8%.

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους αυτοεργοδοτούμενους άνδρες προκύπτει παρόμοια εικόνα με αυτή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών.

6.3. Επαγγελματική κατηγορία

Το Σχεδιάγραμμα 59 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 59
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 59 παρατηρείται ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (17,0% το 2003) και των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφείων** (10,5% το 2003).

Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε η κατηγορία των **Ανειδίκευτων εργατριών** (6,0% το 2003).

Αναφορικά με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τους **αυτοεργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρείται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες στις κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (20,4% το 2003) και των **Διευθυντών** (15,9% το 2003).
- **Δεν παρατηρήθηκε συμμετοχή** εκ μέρους των αυτοεργοδοτούμενων ανδρών στην κατηγορία των **Ανειδίκευτων εργατών**.

6.4. Τομέας οικονομικής δραστηριότητας

Το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 60.

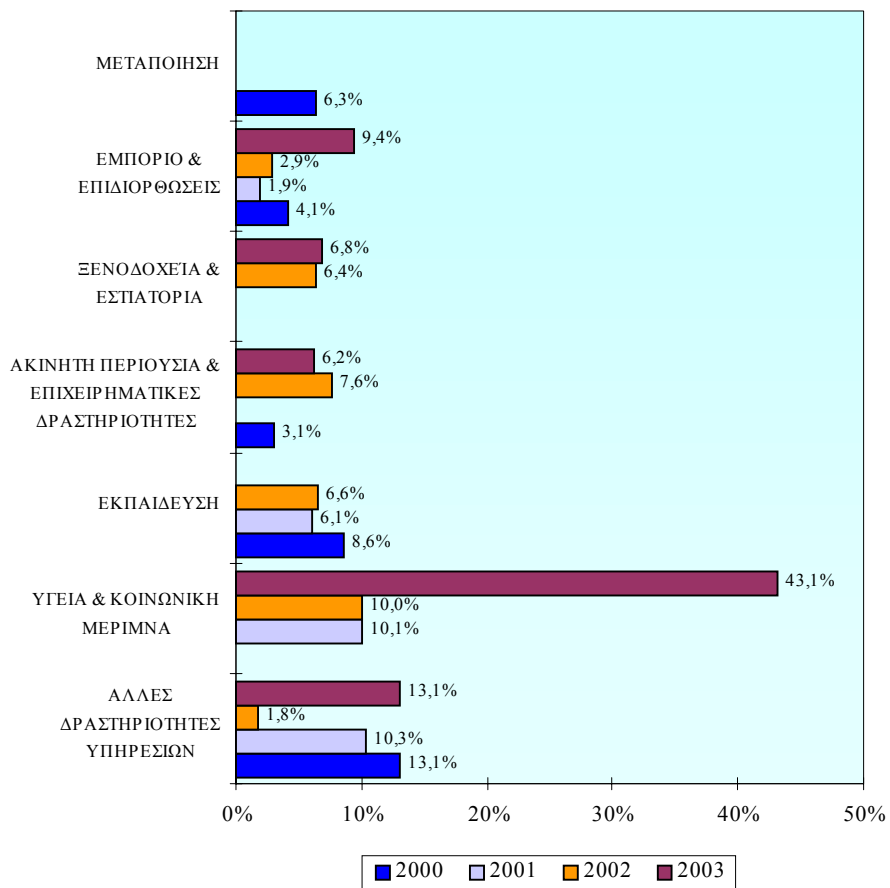
Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 60 οι αυτοεργοδοτούμενες που έδειξαν το **μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης ανήκαν στους τομείς της **Υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (43,1% το 2003) και των **Άλλων δραστηριοτήτων υπηρεσιών** (13,1% το 2003).

Τα **μικρότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν η **Μεταποίηση** (0,0% το 2003) και η **Εκπαίδευση** (0,0% το 2003).

Αναφορικά με τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **αυτοεργοδοτούμενους άνδρες** παρατηρείται **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφοροποιήσεις**:

- Όπως και στους εργοδοτούμενους άνδρες, τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν τομείς των υπηρεσιών όπως η **Εκπαίδευση** (40,9% το 2003) και η **Υγεία και κοινωνική μέριμνα** (29,6% το 2003).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 60
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

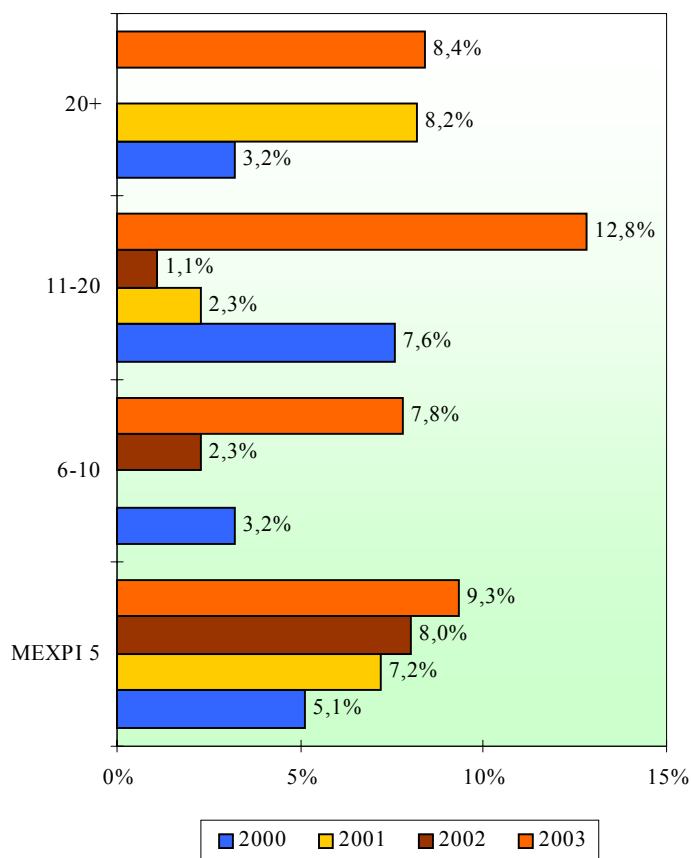

- Χαμηλή ή καθόλου συμμετοχή παρατηρήθηκε στους τομείς των Μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών και των Κατασκευών.

6.5. Εργασιακή πείρα

Το Σχεδιάγραμμα 61 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 61
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Δεν φαίνεται να υπάρχει καθαρή σχέση ανάμεσα στα ποσοστά συμμετοχής και την εργασιακή πείρα των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες με εργασιακή **πείρα 11-20 χρόνια** (12,8% το 2003). Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνων** (7,8% το 2003).

Αξίζει να σημειωθεί η δραστική μείωση στο ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με εργασιακή πείρα 11-20 χρόνων την περίοδο 2000-2002 (μείωση από 7,6% το 2000 σε 1,1% το 2002).

Σημαντική αυξητική τάση παρουσίασε το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με εργασιακή πείρα μέχρι 5 χρόνων (από 5,1% το 2000 σε 9,3% το 2003).

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για τους **αυτοεργοδοτούμενους άνδρες** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφορές**:

- Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2002 είχαν οι αυτοεργοδοτούμενοι με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνων** (7,8% το 2003).
- Τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενοι με εργασιακή **πείρα άνω των 20 χρόνων** (2,7% το 2003).

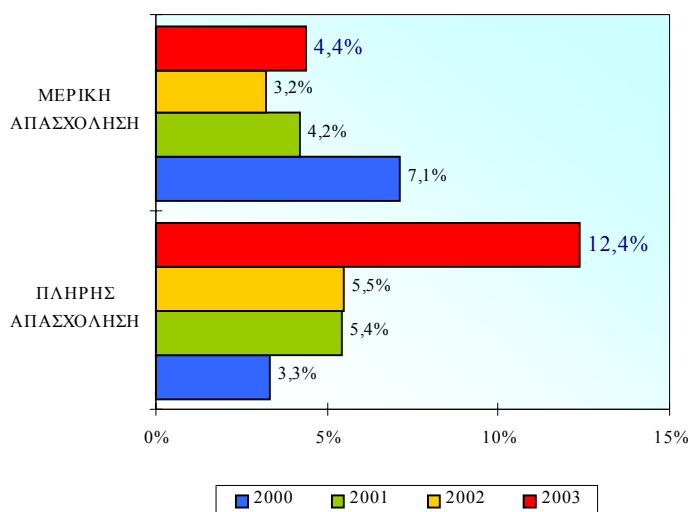
6.6. Μορφή απασχόλησης

Το Σχεδιάγραμμα 62 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας τις πληροφορίες αυτές προκύπτει ότι ενώ μειώνεται η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με μερική απασχόληση σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2002, αυξάνεται αργά και σταθερά η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με πλήρη απασχόληση σε τέτοια προγράμματα. Το 2003 το **ποσοστό συμμετοχής ήταν αισθητά**

μεγαλύτερο στις αυτοεργοδοτούμενες με **πλήρη απασχόληση** (12,4%) παρά σε εκείνες με μερική απασχόληση (4,4%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 62
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Συγκρίνοντας τη συμμετοχή των **αυτοεργοδοτούμενων ανδρών** με την αντίστοιχη των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών προκύπτουν τα πιο κάτω:

- Οι αυτοεργοδοτούμενοι με μερική απασχόληση συμμετείχαν μόνο τις χρονιές 2000 και 2003 (1,4% και 6,4% αντίστοιχα) ενώ στην περίπτωση των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών συμμετοχή παρατηρήθηκε και τα τέσσερα χρόνια.
- Το 2003 η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων ανδρών με μερική απασχόληση (6,3%) ήταν μεγαλύτερη της συμμετοχής των ανδρών με πλήρη απασχόληση (4,8%) σε αντίθεση με τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών.

7. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται τα στοιχεία για τη συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά την περίοδο 2000-2003.

Βάσει του ορισμού που χρησιμοποιεί η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat)⁷ άνεργη θεωρείται αυτή που κατά την περίοδο της έρευνας:

- Δεν εργαζόταν και
- Είχε προβεί σε ενέργειες για εξασφάλιση εργασίας κατά τη διάρκεια των προηγούμενων τεσσάρων εβδομάδων και
- Αν έβρισκε εργασία ήταν πρόθυμη να την αναλάβει μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες.

Ο πιο πάνω ορισμός υιοθετήθηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου για σκοπούς της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”. Ο **αριθμός των ανέργων γυναικών** φαίνεται ότι μειώθηκε την περίοδο του 2000-2002 ενώ το 2003 αυξήθηκε. Συγκεκριμένα, ο αριθμός μειώθηκε από 9.657 γυναίκες το 2000, στις 6.088 γυναίκες το 2002 και αυξήθηκε στις **6.983 γυναίκες το 2003**⁸.

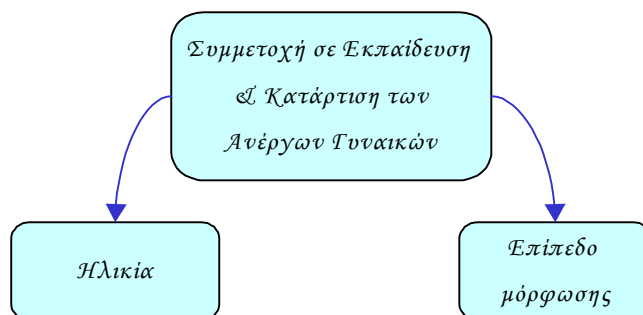
Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας και του επιπέδου μόρφωσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές

⁷ Πηγή: “European social statistics – Labour force survey results 2000, Eurostat 2001”

⁸ ΑνΑΔ “Πανόραμα των Ανέργων Γυναικών της Κύπρου 2000-2003”.

αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

Οι συμμετοχές των ανέργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση ανήλθαν στις 383 γυναίκες το 2000, στις 695 γυναίκες το 2001, στις 292 γυναίκες το 2002 και στις 586 γυναίκες το 2003.

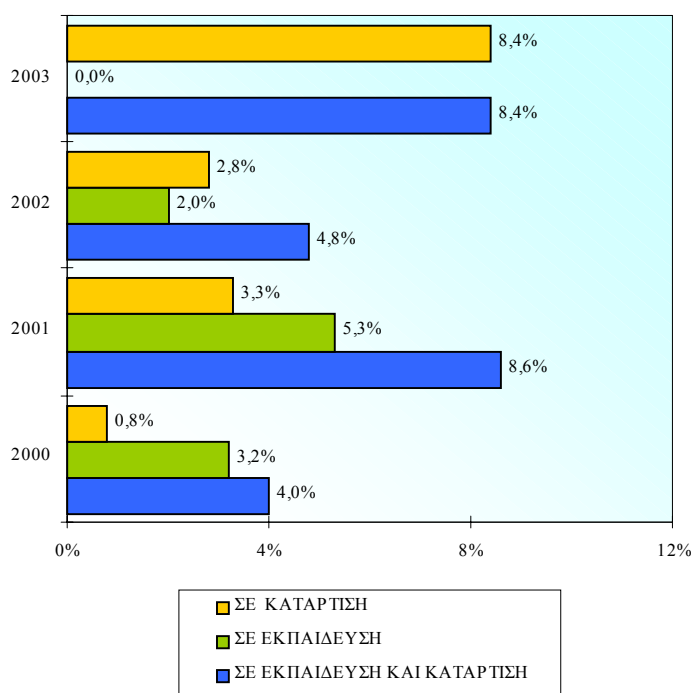
Επισημαίνεται ότι εξαιτίας του μικρού αριθμού των ανέργων γυναικών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη το δείγμα των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού, δεν είναι δυνατό να γίνει ξεχωριστή ανάλυση για την εκπαίδευση και ξεχωριστή για την κατάρτιση σε σχέση με τις πιο πάνω παραμέτρους.

Στο Σχεδιάγραμμα 62 παρουσιάζεται το συνολικό ποσοστό συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και ξεχωριστά τόσο για την εκπαίδευση όσο και για την κατάρτιση για την περίοδο 2000-2003.

Η συνολική **συμμετοχή των ανέργων γυναικών** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σημείωσε **διαδοχικές αυξομειώσεις** την περίοδο 2000-2003. Το 2000 το ποσοστό συμμετοχής ήταν 4,0%, διπλασιάστηκε στο 8,6% το 2001, μειώθηκε δραστικά στο 4,8% το 2002 και σχεδόν ξαναδιπλασιάστηκε στο **8,4% το 2003**. Υπενθυμίζεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό για τις απασχολούμενες γυναίκες ήταν αρκετά μεγαλύτερο αφού ανερχόταν στο 12,6% το 2003.

Η συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε κατάρτιση κυμάνθηκε γύρω στο 2% την περίοδο 2000-2002 ενώ το 2003 αυξήθηκε δραστικά στο 8,4%. Όσον αφορά τη συμμετοχή σε εκπαίδευση των ανέργων γυναικών αυτή κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τη κατάρτιση ενώ ταυτόχρονα υποχώρησε στο 0,0% μέσα στο 2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 63
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

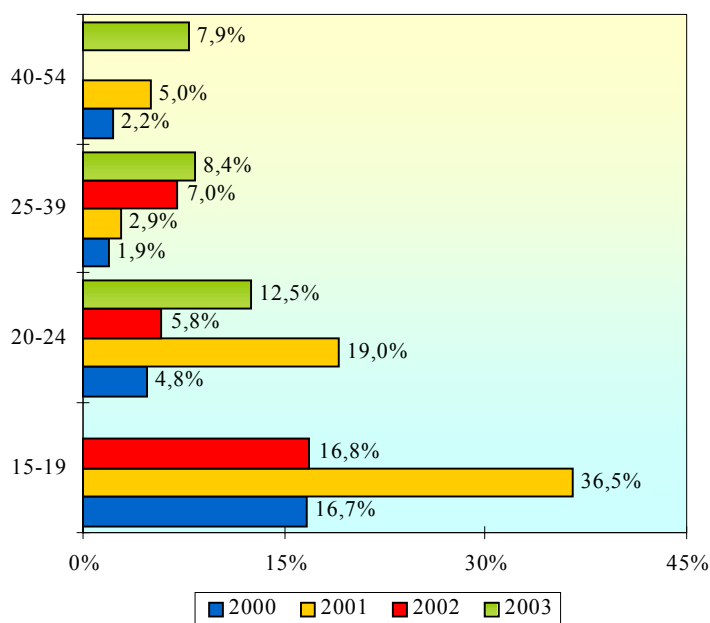
Εξαιτίας του μικρού αριθμού των ανέργων ανδρών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη το δείγμα των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού δεν είναι δυνατό να παρουσιαστεί ανάλυση σε σχέση με την ηλικία και το επίπεδο μόρφωσης. Το **συνολικό ποσοστό συμμετοχής των ανέργων ανδρών** το 2000 ήταν 4,7% (Εκπαίδευση: 0,0%, Κατάρτιση: 4,7%), το 2001 ήταν 6,9% (Εκπαίδευση: 5,6%, Κατάρτιση: 1,3%), το 2002 ήταν 1,5% (Εκπαίδευση:1,5%, Κατάρτιση: 0,0%) και το 2003 ήταν 9,1% (Εκπαίδευση: 4,6%, Κατάρτιση: 4,6%).

7.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 64 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 64 φαίνεται ότι **υπάρχει αρνητική συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της ηλικίας των ανέργων γυναικών**. Αυτό σημαίνει πως με την αύξηση της ηλικίας των ανέργων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 64
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι άνεργες της ηλικιακής ομάδας των **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 36,5%), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα κυμάνθηκε το ποσοστό συμμετοχής της ηλικιακής ομάδας

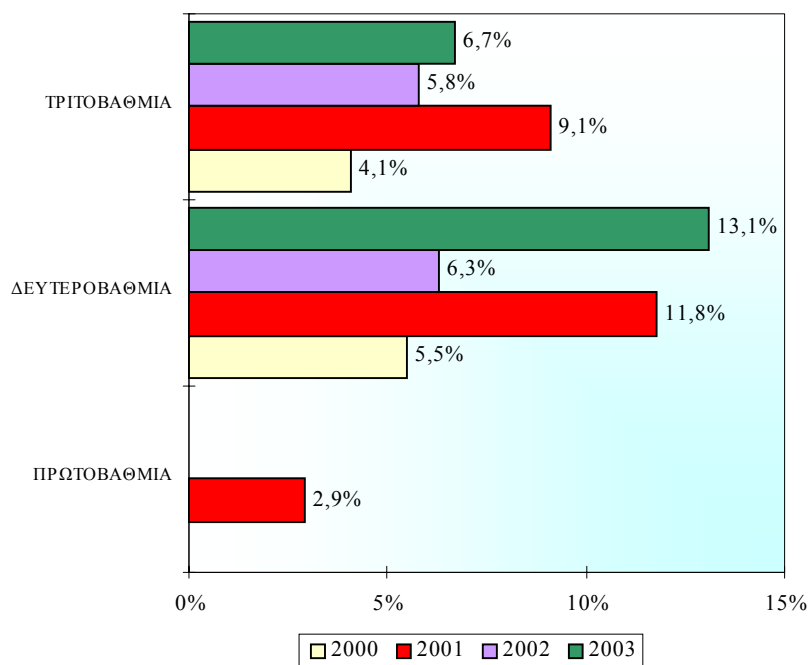
των 20-24 χρόνων (ποσοστό μεταξύ 4,8% και 19,0%). Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι άνεργες ηλικίας 40-54 χρόνων (7,9% το 2003).

Ανύπαρκτη και τα τέσσερα χρόνια ήταν η συμμετοχή των ανέργων γυναικών ηλικίας 55 χρόνων και άνω επειδή ενδεχομένως δεν αναμένουν ότι θα βοηθηθούν σημαντικά στην εξεύρεση εργασίας με την παρακολούθηση τέτοιων προγραμμάτων.

7.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 65 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 65
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

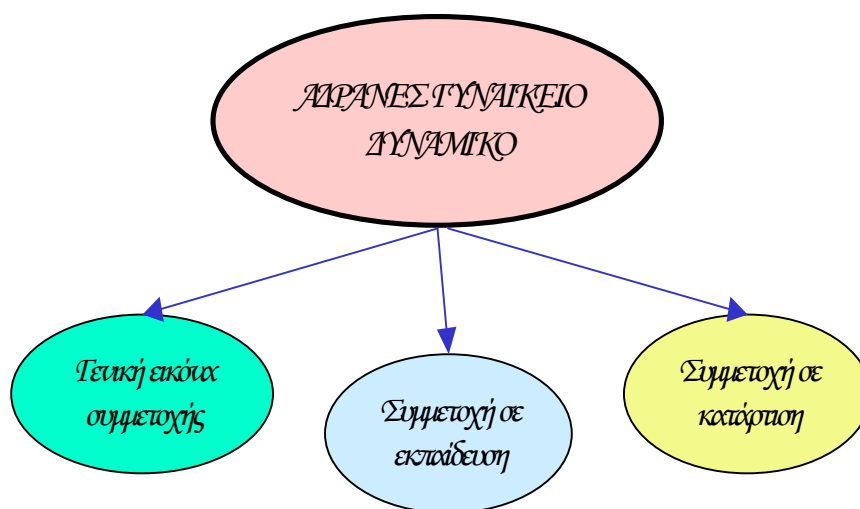
Αναλύοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 65 προκύπτει ότι δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και του επιπέδου μόρφωσης των ανέργων γυναικών.

Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι άνεργες απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (13,1% το 2003) καθώς και οι απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (6,7% το 2003).

Τέλος, τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι άνεργες απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (0,0% το 2003).

8. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003.

Βάσει του ορισμού που χρησιμοποιείται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat)⁹ αδρανής θεωρείται το άτομο που κατά την περίοδο της έρευνας:

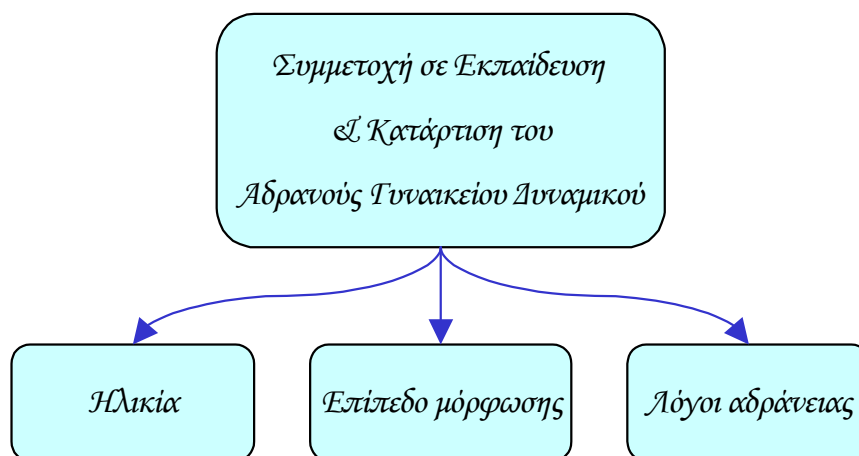
- Δεν ζητούσε εργασία ή
- Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν είχε προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση της ή
- Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν ήταν πρόθυμο να την αναλάβει μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες.

⁹ Πηγή: “European social statistics – Labour force survey results 2000, Eurostat 2001”

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι το ερωτηματολόγιο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” για το 2003 περιλάμβανε εξειδικευμένη διερεύνηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ερωτήσεις της χρονιάς αυτής είναι διαφορετικές από τα προηγούμενα 3 χρόνια και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002. Οι μεγαλύτερες διαφορές αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης επειδή άτομα που βρίσκονταν σε τακτική εκπαίδευση είχαν τη δυνατότητα το 2003 να σημειώσουν συμμετοχή σε κατάρτιση (περιλαμβανομένων και ιδιαίτερων μαθημάτων) σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια.

8.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης και των λόγων αδράνειας.

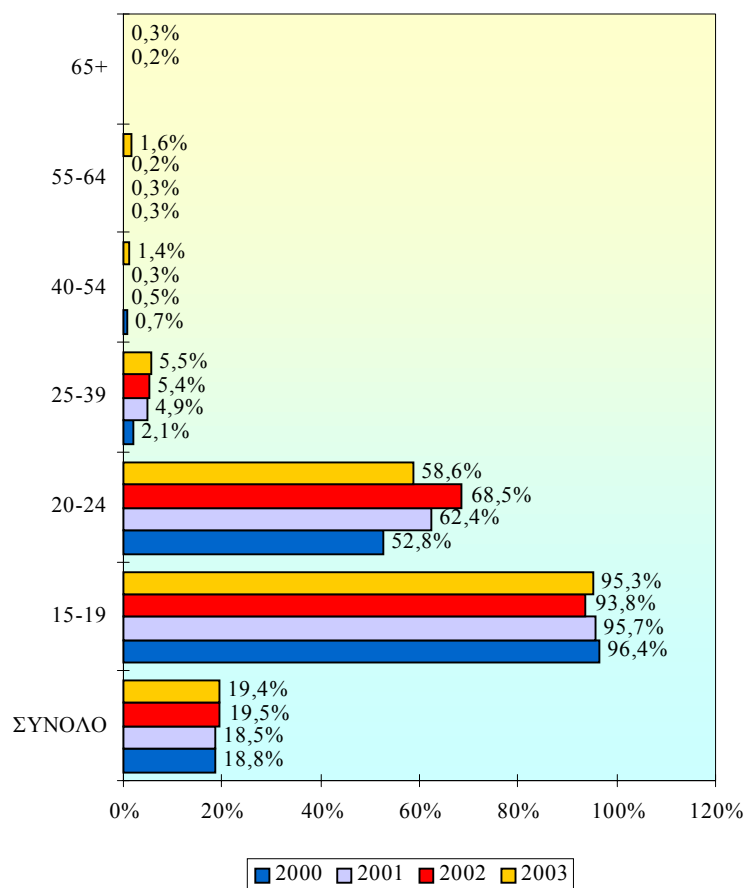
Οι **συμμετοχές του αδρανούς γυναικείου δυναμικού** σε εκπαίδευση και κατάρτιση ανήλθαν στις 25.637 γυναίκες το 2000, στις 24.344 γυναίκες το 2001, στις 25.525 γυναίκες το 2002 και στις 25.314 γυναίκες το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής** κυμάνθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα παρόλο που αυξήθηκε κατά 1,0 εκατοστιαία μονάδα ανάμεσα στο 2001 και το 2002. Συγκεκριμένα, το ποσοστό

συμμετοχής ήταν 18,8% το 2000, 18,5% το 2001, 19,5% το 2002 και 19,4% το 2003.

8.1.1. Ηλικία

Το Σχεδιάγραμμα 66 δείχνει το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 66
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η γενική εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 66 είναι ότι **ενόσω αυξάνεται η ηλικία του αδρανούς γυναικείου δυναμικού μειώνεται δραστικά η συμμετοχή** του σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται και οι γυναίκες νεαρής ηλικίας, που εξακολουθούν να παραμένουν στο εκπαιδευτικό σύστημα, στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης τα τέσσερα χρόνια είχε το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **15-19 χρόνων** αφού το 95% περίπου των γυναικών αυτών συμμετείχαν σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα αμέσως χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχε το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **20-24 χρόνων** (58,6% το 2003).

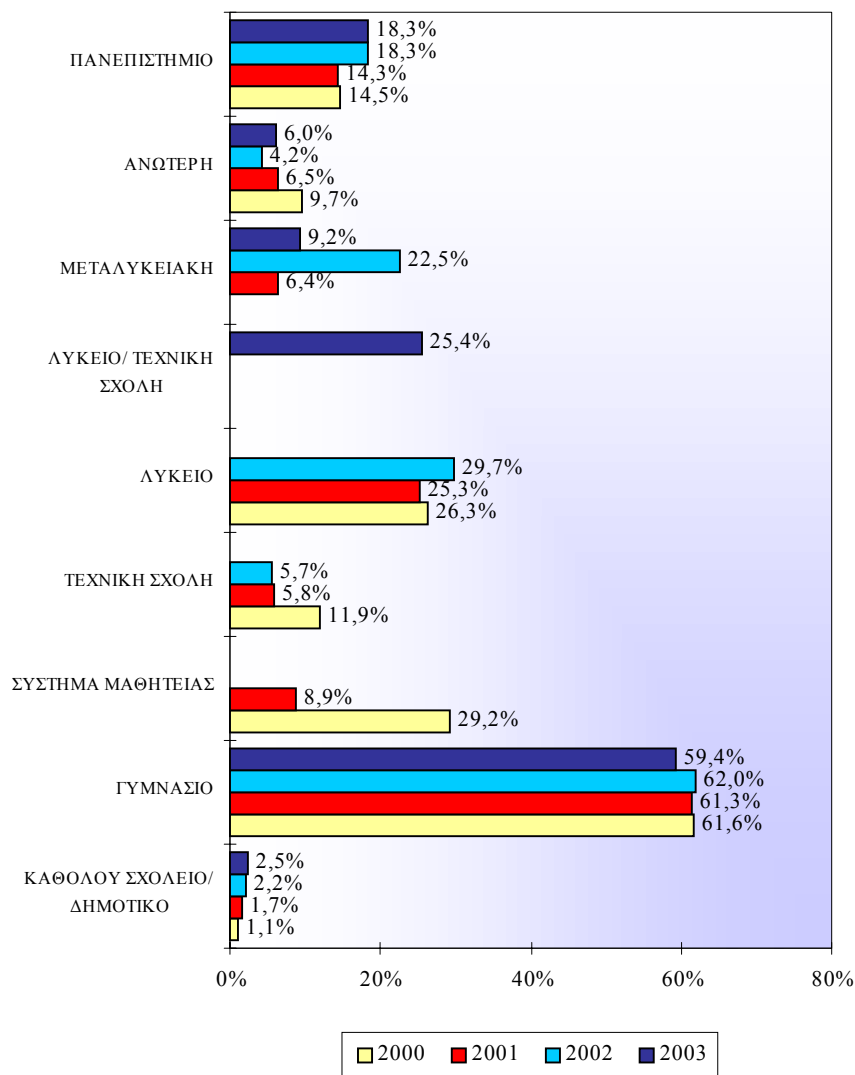
Αντίθετα στις επόμενες ηλικιακές ομάδες παρουσιάζεται δραστική μείωση του ποσοστού συμμετοχής. Έτσι τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι ομάδες ηλικίας **40-54 χρόνων** (1,4% το 2003), **55-64 χρόνων** (1,6% το 2003) και ηλικίας **65 χρόνων και άνω** (0,3% το 2003).

Παρόμοια εικόνα παρουσίασε το **αδρανές ανδρικό δυναμικό** με τη **μόνη διαφορά** ότι το συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση του ήταν υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο των γυναικών εξαιρουμένου του 2001. Συγκεκριμένα, το **ποσοστό συμμετοχής** σε εκπαίδευση και κατάρτιση του αδρανούς ανδρικού δυναμικού ήταν 33,1% το 2000, 18,5% το 2001, 33,4% το 2002 και **33,4% το 2003**. Ο βασικότερος λόγος για το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής των ανδρών είναι τα αυξημένα ποσοστά στις ομάδες ηλικιών 20-24 χρόνων και 25-39 χρόνων. Αυτό οφείλεται στην καθυστέρηση για ολοκλήρωση των σπουδών τους εξαιτίας των δύο χρόνων υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.

8.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 67 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 67
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας την εικόνα που σκιαγραφείται από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 67 φαίνεται ότι την **ψηλότερη συμμετοχή** είχαν οι **απόφοιτες γυμνασίου** (ποσοστά μεταξύ 59,4% και 62,0%). Στη

δεύτερη θέση όσον αφορά τα ποσοστά συμμετοχής ήταν οι απόφοιτες **λυκείου / τεχνικής σχολής** (25,4% το 2003). Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται μαθήτριες λυκείου / τεχνικής σχολής οι οποίες έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τη γυμνασιακή μόρφωση, καθώς και οι φοιτήτριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίες έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια μόρφωση τους.

Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε το αδρανές γυναικείο δυναμικό με **μόρφωση μέχρι το δημοτικό**. Παρόλο που σημείωσε αυξητική τάση και τα τρία χρόνια (από 1,1% το 2000 σε 2,5% το 2003).

Συγκρίνοντας τις πιο πάνω πληροφορίες με τις αντίστοιχες για το **αδρανές ανδρικό δυναμικό** παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- **Μεγαλύτερη συμμετοχή** εκ μέρους των **αποφοίτων λυκείου / τεχνικής σχολής** (38,5% το 2003) σε σύγκριση με τις γυναίκες, εξαιτίας των δύο χρόνων υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.
- Χαμηλότερη συμμετοχή εκ μέρους των αποφοίτων πανεπιστημίου (ποσοστά μεταξύ 0,4% και 9,3%) σε σύγκριση με την αντίστοιχη κατηγορία γυναικών.
- Τάση **μείωσης του ποσοστού συμμετοχής** των αδρανών ανδρών με **μόρφωση μέχρι το δημοτικό** (μείωση από 7,4% το 2000 σε 4,1% το 2003) ενώ ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει στην περίπτωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού.

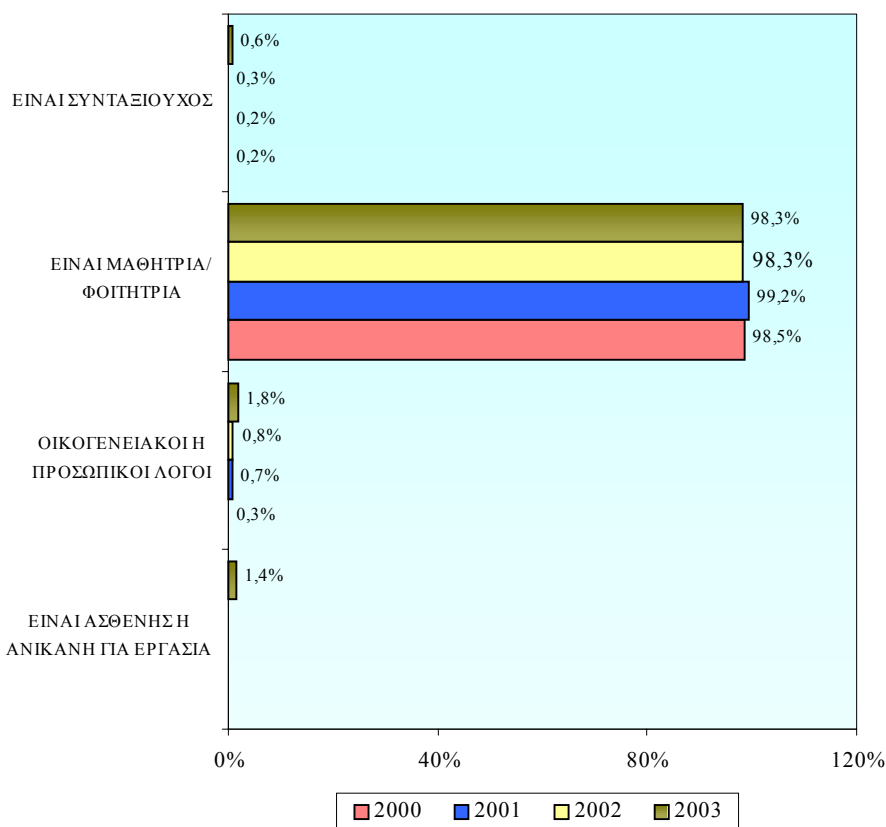
8.1.3. Λόγος αδράνειας

Στο Σχεδιάγραμμα 68 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 68, το **ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των γυναικών που είναι αδρανείς επειδή είναι **μαθήτριες ή φοιτήτριες**

ήταν γύρω στο 99% όπως άλλωστε ήταν αναμενόμενο. Το ποσοστό γύρω στο 1% που δεν συμμετείχαν σχετίζεται με την ερώτηση η οποία αφορούσε συμμετοχή τις τελευταίες 4 εβδομάδες και έτσι κάποιες μαθήτριες ή φοιτήτριες δεν παρακολουθούσαν μαθήματα την περίοδο εκείνη.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 68
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

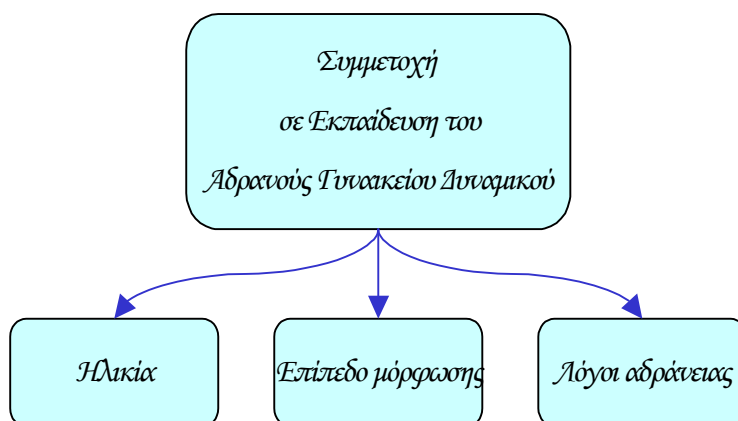
Η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού που δήλωσε **άλλους λόγους αδράνειας** σε εκπαίδευση και κατάρτιση βρίσκεται σε πολύ **χαμηλά επίπεδα** αφού τα άτομα δεν νοιώθουν να έχουν λόγους για να συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες. Το ποσοστό συμμετοχής το 2003 ήταν 1,8% για το αδρανές γυναικείο δυναμικό

εξαιτίας οικογενειακών / προσωπικών λόγων, 1,4% για τα άτομα που είναι ασθενείς / ανίκανες για εργασία και 0,6% για τις συνταξιούχες.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στο ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς ανδρικού δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003.

8.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης και των λόγων αδράνειας.

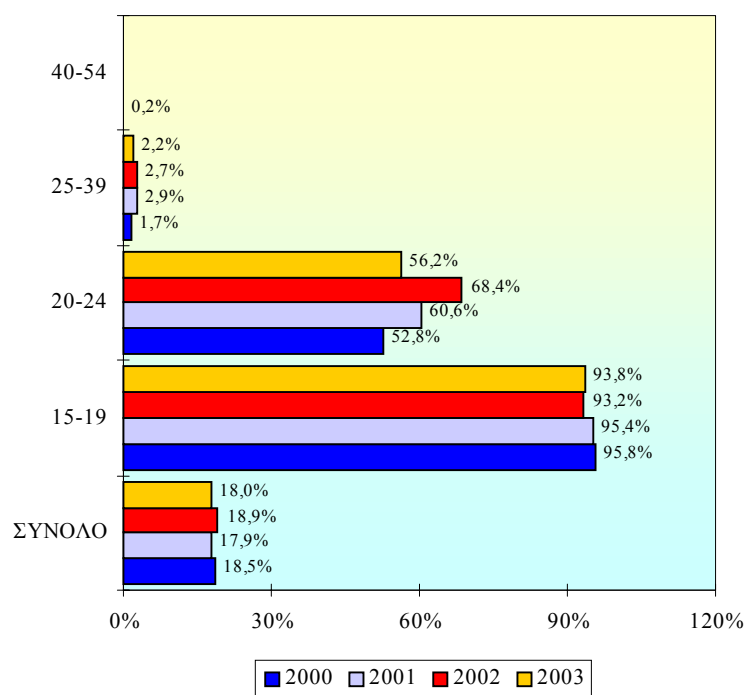
Οι συμμετοχές του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση ανήλθαν στις 25.247 γυναίκες το 2000, στις 23.615 γυναίκες το 2001, στις 24.783 γυναίκες το 2002 και στις 23.558 γυναίκες το 2003. Το **ποσοστό συμμετοχής** παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 18,5% το 2000, 17,9% το 2001, 18,9% το 2002 και **18,0% το 2003**.

8.2.1. Ηλικία

Στο Σχεδιάγραμμα 69 περιέχονται πληροφορίες για το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων που παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 69 είναι ότι το ποσοστό συμμετοχής σχετίζεται αρνητικά με την ηλικία. Συγκεκριμένα, με την αύξηση της ηλικίας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού μειώνεται δραστικά το ποσοστό συμμετοχής του σε δραστηριότητες εκπαίδευσης. Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται και οι γυναίκες νεαρής ηλικίας, που εξακολουθούν να παραμένουν στο εκπαιδευτικό σύστημα, δηλαδή στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 69
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Βάση των στοιχείων τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι ηλικιακές ομάδες των **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 93,2% και 95,8%) και των **20-24 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 52,8% και 68,4%).

Σε αντίθεση **μηδαμινά ποσοστά συμμετοχής** και τα τέσσερα χρόνια είχαν οι γυναίκες **άνω των 40 χρόνων**.

Το συνολικό **ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση του αδρανούς ανδρικού δυναμικού** ήταν 33,1% το 2000, 32,8% το 2001, 33,1% το 2002 και **32,4% το 2003**.

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για το αδρανές ανδρικό δυναμικό **κατά ομάδα ηλικίας** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τη **μόνη διαφορά** ότι το αδρανές ανδρικό δυναμικό ηλικίας **25-39 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 17,4% και 22,9%) και **20-24 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 81,5% και 91,5%) είχε **πολύ μεγαλύτερη συμμετοχή** την περίοδο 2000-2003. Αυτό όπως ήδη αναφέρθηκε οφείλεται στην καθυστέρηση για ολοκλήρωση των σπουδών τους εξαιτίας των δύο χρόνων υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.

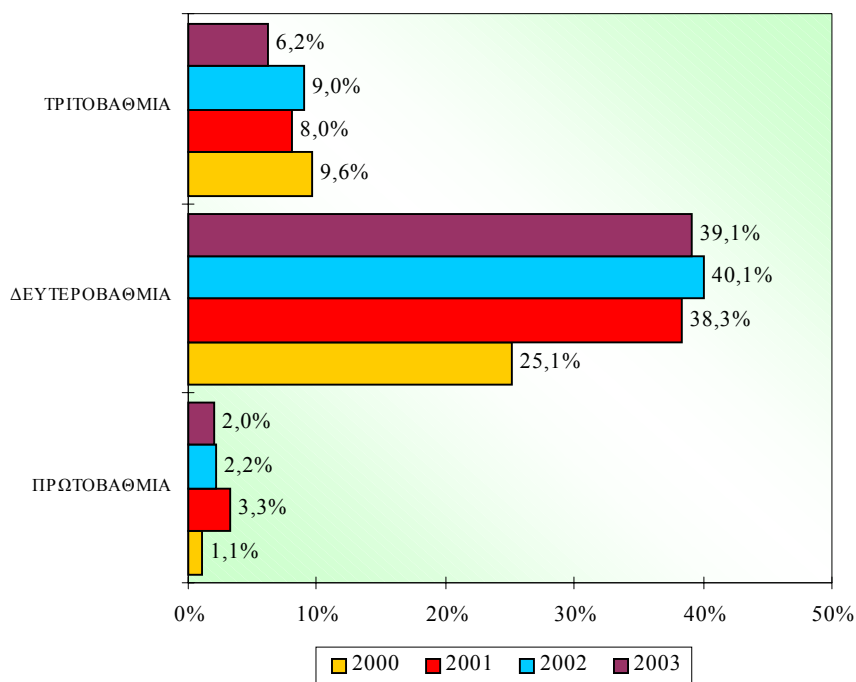
8.2.2. Επίπεδο μόρφωσης

Το Σχεδιάγραμμα 70 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 70 φαίνεται ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2003 κατείχαν οι **απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** με ποσοστά που κυμαίνονταν μεταξύ 25,1% και 40,1%. Στη δεύτερη θέση με αισθητά χαμηλότερα ποσοστά και με τάση μείωσης βρίσκονταν οι **απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (από 9,6% το 2000 σε 6,2% το 2003). Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται μαθήτριες λυκείου / τεχνικής σχολής οι οποίες έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τη γυμνασιακή μόρφωση, καθώς και οι φοιτήτριες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίες έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια μόρφωση τους.

Αντιθέτως τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι **απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** (ποσοστά μεταξύ 1,1% και 3,3%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 70
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για το **αδρανές ανδρικό δυναμικό** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως **διαφοροποιήσεις**:

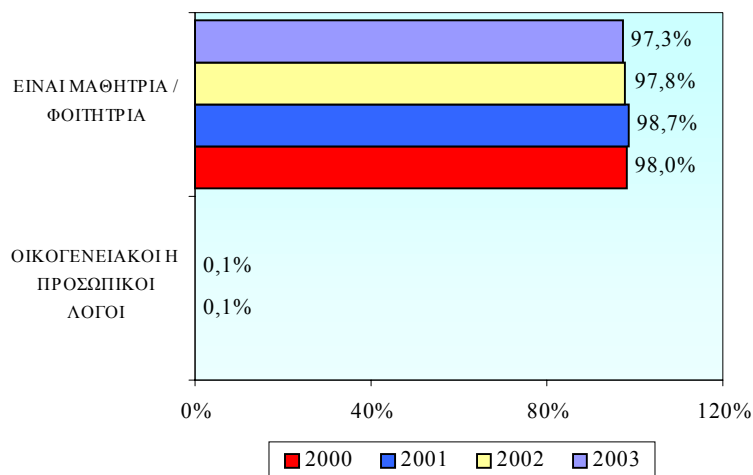
- Οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμμετείχαν με πολύ ψηλότερα ποσοστά σε προγράμματα εκπαίδευσης και τα τέσσερα χρόνια (ποσοστά μεταξύ 60,2% και 62,6%) σε αντίθεση με τις γυναίκες, εξαιτίας των δύο χρόνων υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.
- **Αύξηση** παρουσίασε το ποσοστό συμμετοχής των **αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (από 6,6% το 2000 σε 12,3% το 2003) σε αντίθεση με το αντίστοιχο των γυναικών που παρουσίασε μείωση.

8.2.3. Λόγος αδράνειας

Στο Σχεδιάγραμμα 71 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 71, το **ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης των γυναικών που είναι αδρανείς επειδή είναι **μαθήτριες ή φοιτήτριες ήταν γύρω στο 98%** όπως άλλωστε ήταν αναμενόμενο. Το ποσοστό γύρω στο 2% που δεν συμμετείχαν σχετίζεται με την ερώτηση η οποία αφορούσε συμμετοχή τις τελευταίες 4 εβδομάδες και έτσι κάποιες μαθήτριες ή φοιτήτριες δεν παρακολουθούσαν μαθήματα την περίοδο εκείνη.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 71
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού που δήλωσαν **άλλους λόγους αδράνειας** σε εκπαίδευση βρίσκεται σε **πολύ χαμηλά επίπεδα** αφού τα άτομα δεν νοιώθουν να έχουν λόγους για να συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες. Δεν παρουσιάστηκε συμμετοχή το 2003 για το αδρανές γυναικείο δυναμικό τόσο εξαιτίας

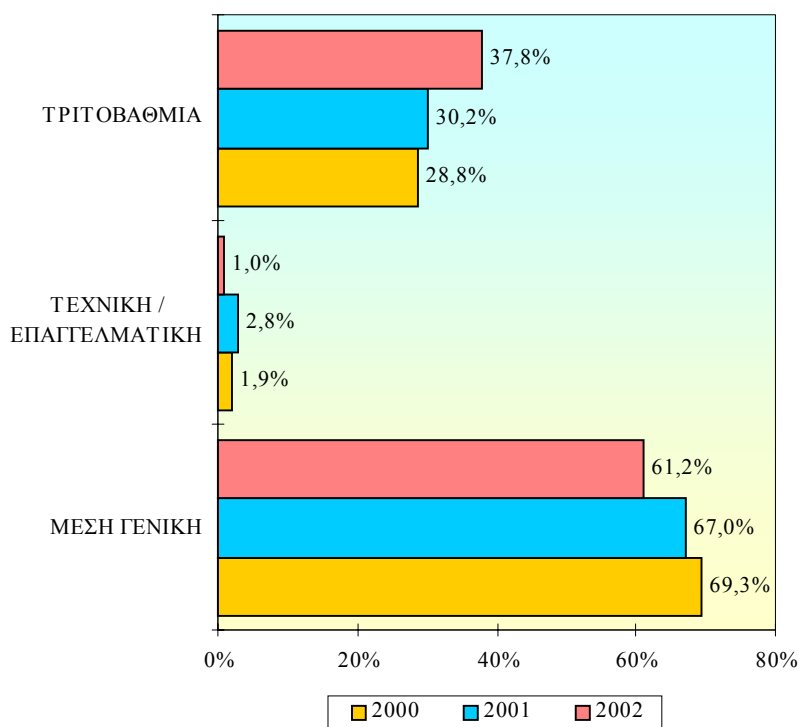
οικογενειακών / προσωπικών λόγων, όσο και ως αποτέλεσμα ασθενείας / ανικανότητας για εργασία.

Από τα αντίστοιχα στοιχεία για το **αδρανές ανδρικό δυναμικό** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού.

8.2.4. Επίπεδο εκπαίδευσης

Το Σχεδιάγραμμα 72 απεικονίζει την κατανομή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού που συμμετείχε σε δραστηριότητες εκπαίδευσης κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 72
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

Στοιχεία για τη χρονιά του 2003 δεν συμπεριλαμβάνονται λόγω του ότι δεν υποβλήθηκε η σχετική ερώτηση στο ερωτηματολόγιο της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού το 2003.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, ενώ η παρακολούθηση προγραμμάτων μέσης γενικής εκπαίδευσης μειώνεται την περίοδο 2000-2002 η παρακολούθηση προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξάνεται. Αυτό συνάδει με την αύξηση του ποσοστού των γυναικών που συνεχίζουν τη μόρφωση τους μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αναλύοντας την εικόνα κατά επίπεδο εκπαίδευσης φαίνεται ότι η **πλειοψηφία του αδρανούς γυναικείου δυναμικού έλαβε μέρος σε προγράμματα μέσης γενικής εκπαίδευσης (61,2% το 2002)**. Σημαντικός αριθμός ατόμων επίσης παρακολούθησε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (37,8% το 2002).

Αντίθετα, η χαμηλότερη συμμετοχή κατά τη διάρκεια και των τριών χρόνων εντοπίζεται στα προγράμματα τεχνικής / επαγγελματικής εκπαίδευσης (1,0% το 2002).

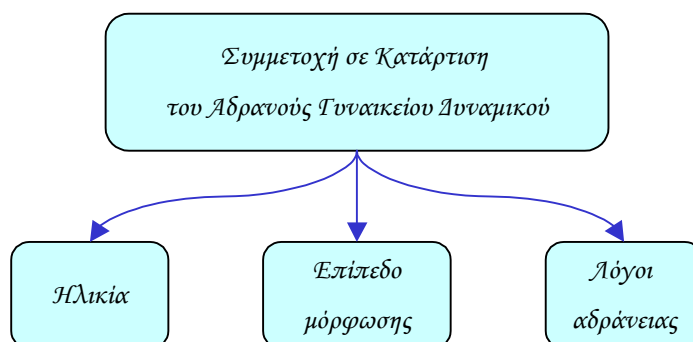
Από τα αντίστοιχα στοιχεία για το **αδρανές ανδρικό δυναμικό** προκύπτει **παρόμοια εικόνα** με αυτή των γυναικών με τις ακόλουθες όμως διαφορές:

- **Μεγαλύτερο μερίδιο του αδρανούς ανδρικού δυναμικού σε τεχνική / επαγγελματική εκπαίδευση (12,0% το 2002).**
- **Χαμηλότερο μερίδιο αδρανούς ανδρικού δυναμικού σε τριτοβάθμια εκπαίδευση (23,3% το 2002).**

8.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης σε σχέση με τις παραμέτρους της ηλικίας, του επιπέδου μόρφωσης και των λόγων αδράνειας.

Σημειώνεται ότι οι συμμετοχές του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε κατάρτιση, ανήλθαν στις 390 γυναίκες το 2000, στις 729 γυναίκες το 2001, στις 742 γυναίκες το 2002 και στις 14.843 γυναίκες το 2003 εξαιτίας της ειδικής διερεύνησης που έγινε. Οι αριθμοί για τα χρόνια 2000 μέχρι το 2002 είναι αρκετά μικροί, λαμβάνοντας υπόψη το δείγμα των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού και η ανάλυση στο υποκεφάλαιο αυτό πρέπει να θεωρείται ως ενδεικτική.

Το **ποσοστό συμμετοχής** παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα την περίοδο 2000-2002 και σημείωσε αύξηση κατά 19 φορές μέσα στο 2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής ήταν 0,3% το 2000, 0,6% το 2001, 0,6% το 2002 και **11,4% το 2003**.

8.3.1. Ηλικία

Το Σχεδιάγραμμα 73 παρουσιάζει το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

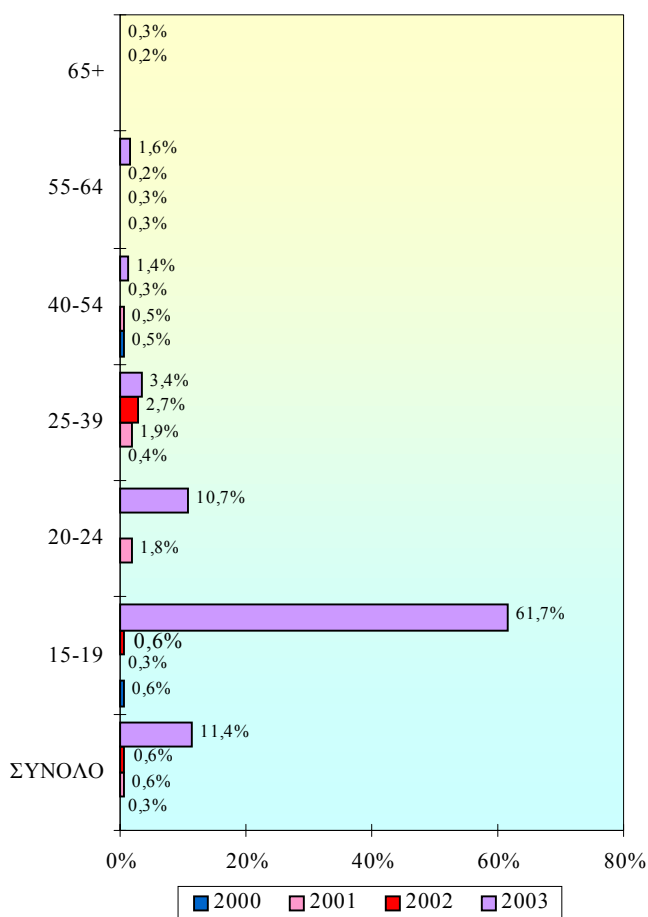
Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 73 παρατηρείται ότι για την περίοδο 2000-2002 δεν υπάρχει έκδηλη σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης το οποίο ήταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα και της ηλικίας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Η εικόνα όμως διαφοροποιείται το 2003, όπου οι γυναίκες νεαρής ηλικίας έχουν πολύ ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής.

Το **συνολικό ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς ανδρικού δυναμικού σε κατάρτιση** ήταν χαμηλότερο από το αντίστοιχο των

γυναικών την περίοδο 2000-2002 ενώ το 2003 ήταν μεγαλύτερο από των γυναικών. Το ποσοστό συμμετοχής ήταν 0,1% το 2000, 0,5% το 2001, 0,2% το 2002 και **17,6% το 2003**.

Σημειώνεται εδώ ότι λόγω του μικρού αριθμού του αδρανούς ανδρικού δυναμικού που συμμετείχε σε προγράμματα κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 δεν μπορεί να γίνει περαιτέρω ανάλυση και σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία των γυναικών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 73
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

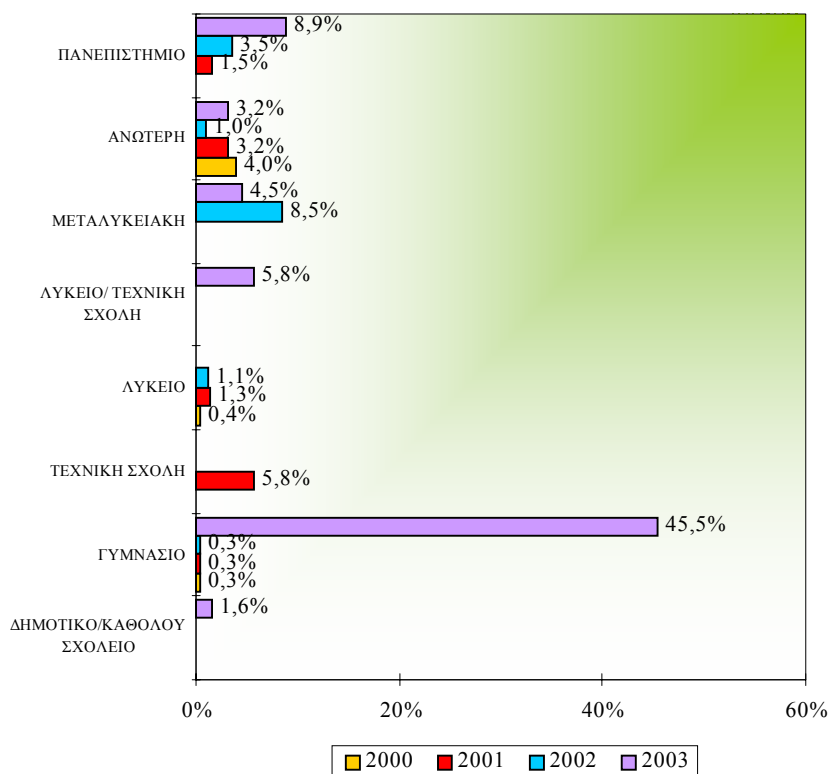

8.3.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 74 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.

Από την εξέταση του Σχεδιαγράμματος 74 την περίοδο 2000-2002 το ποσοστό συμμετοχής ήταν μεγαλύτερο στις γυναίκες με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Η εικόνα αυτή άλλαξε το 2003, όπου οι γυναίκες με μόρφωση γυμνασίου συμμετείχαν κατά 45,5% σε κατάρτιση. Αυτό όμως, σε μεγάλο βαθμό, αφορούσε τα ιδιαίτερα μαθήματα στα οποία λάμβαναν μέρος.

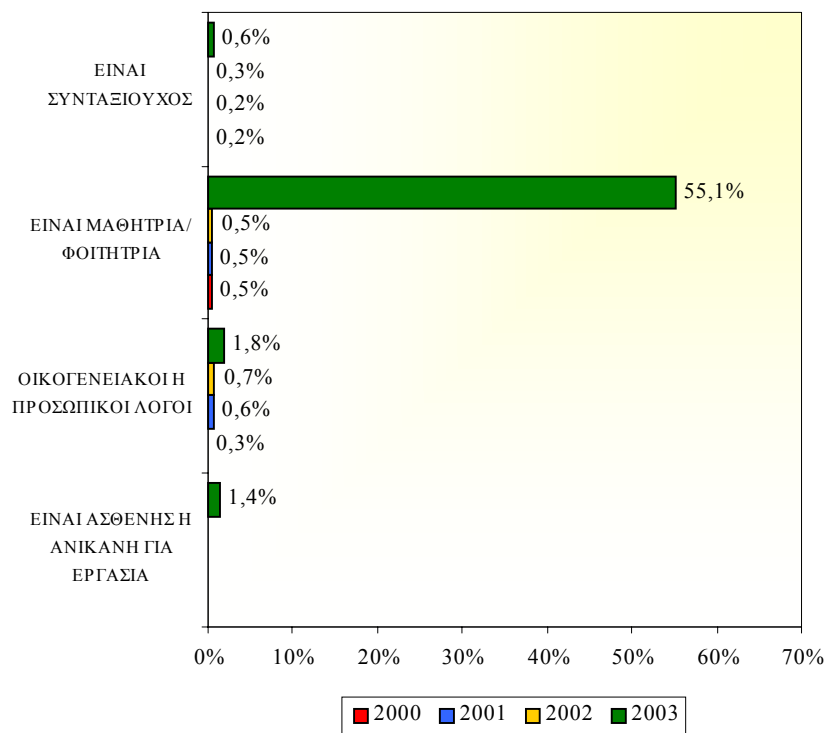
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 74
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

8.3.3. Λόγος αδράνειας

Το Σχεδιάγραμμα 75 δείχνει παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 75
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σημαντικό ποσοστό συμμετοχής είχαν οι μαθήτριες / φοιτήτριες οι οποίες παράλληλα με τις σπουδές τους παρακολουθούσαν ιδιαίτερα μαθήματα, τα οποία ταξινομούνται ως κατάρτιση. Το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 55,1% το 2003.

Η συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού που δήλωσαν άλλους λόγους αδράνειας σε κατάρτιση βρίσκεται σε **πολύ χαμηλά**

επίπεδα αφού τα άτομα δεν νοιώθουν να έχουν λόγους για να συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες. Το ποσοστό συμμετοχής το 2003 ήταν 1,8% για το αδρανές γυναικείο δυναμικό εξαιτίας οικογενειακών / προσωπικών λόγων, 1,4% για τις γυναίκες που είναι ασθενείς / ανίκανες για εργασία και 0,6% για τις συνταξιούχες.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των διαφόρων χωρών, ιδιαίτερα σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση και την επικράτηση της γνώσης, έχει καταστεί πια πασιφανής. Έκδηλα **η κυπριακή οικονομία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο ανθρώπινο δυναμικό** της. Προϋπόθεση για να συνεχίσει το ανθρώπινο δυναμικό να διαδραματίζει το σημαντικό ρόλο του αποτελεί η **σωστή αξιοποίηση** του από την κυπριακή οικονομία και ιδιαίτερα από τις επιχειρήσεις, αλλά και η **παράλληλη συνεχής αναβάθμιση** του. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο για την αναβάθμιση και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού.

Το **γυναικείο δυναμικό της Κύπρου** έχει διαδραματίσει το δικό του ρόλο και έχει συνεισφέρει θετικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου. Η όσο το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση του θα βελτιώσει τις προοπτικές προόδου, θα συμβάλει στην **άντληση της ανεκμετάλλετης δυναμικής του γυναικείου δυναμικού** και θα προωθήσει τους στόχους της κοινωνικής συνοχής και της ισότητας των φύλων. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία προς αυτή την κατεύθυνση.

Μέσα από τη μελέτη αναλύθηκαν στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης για την περίοδο 2000–2003. Διαφάνηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στη συμμετοχή αυτή, που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά (προσωπικά και άλλα) του γυναικείου δυναμικού ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν σημαντικές προοπτικές για βελτίωση του ποσοστού συμμετοχής. Τα **βασικά συμπεράσματα και οι κύριες διαπιστώσεις** της μελέτης παρουσιάζονται στο κεφάλαιο αυτό. Στόχος είναι ο εντοπισμός και **παράθεση των κυριότερων πορισμάτων** τα οποία να οδηγήσουν στη **διατύπωση εισηγήσεων** με απώτερο στόχο την αύξηση του βαθμού συμμετοχής του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επισημαίνεται ότι οι εισηγήσεις που αναφέρονται στη συνέχεια επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό

να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

9.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης εξετάστηκε τόσο για το σύνολο του γυναικείου πληθυσμού όσο και για τις συναποτελούσες κατηγορίες (απασχολούμενες, άνεργες και οικονομικά αδρανές γυναικείο δυναμικό). Όσον αφορά τις απασχολούμενες πρέπει να αναφερθεί ότι έγινε περαιτέρω ανάλυση τόσο για τις εργοδοτούμενες όσο και για τις αυτοεργοδοτούμενες.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η **συνολική συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε σταθερή γύρω στο 12% ενώ σημαντικά ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής παρουσιάστηκε το **2003** όπου έφτασε το **15,6%**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε ελαφρά πτωτική τάση και μειώθηκε από 10,1% το 2000 σε **9,3%** το **2003**. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** σημείωσε ελαφρά ανοδική τάση ανάμεσα στο 2000 και 2002 (αύξηση από 2,0% σε 2,4%) ενώ πολλαπλασιάστηκε στο **11,1%** το **2003**.
- ii. Διαπιστώνεται ότι τα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των δύο φύλων κυμαίνονταν στα ίδια περίπου επίπεδα την περίοδο 2000-2002. Το **2003** όμως το ποσοστό συμμετοχής των **γυναικών (15,6%)** ήταν ψηλότερο από των **ανδρών (14,7%)**. Η διαφορά οφειλόταν στην **κατάρτιση (άνδρες: 9,2%, γυναίκες: 11,1%)** παρά στην **εκπαίδευση (άνδρες: 9,9%, γυναίκες: 9,3%)**.
- iii. Υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας του γυναικείου δυναμικού 15 χρόνων και άνω και του ποσοστού συμμετοχής** του σε δραστηριότητες εκπαίδευσης

και κατάρτισης. Το **ποσοστό συμμετοχής** όπως είναι φυσικό ήταν **ψηλότερο** και τα τέσσερα χρόνια στην **ηλικιακή ομάδα των 15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 84,7% και 89,3%). Παρόλα αυτά **συνεχή τάση αύξησης** στο ποσοστό συμμετοχής τους είχαν οι ηλικίες **25-39 χρόνων** (αύξηση από 4,7% το 2000 σε 12,8% το 2003) και των **40-54 χρόνων** (από 2,6% το 2000 σε 6,7% το 2003).

- iv. Όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης, οι **απόφοιτες Γυμνασίου** είχαν το **ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής** (γύρω στο 40%) πράγμα αναμενόμενο αφού περιλαμβάνονται οι νεαρές γυναίκες που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτηση τους στο γυμνάσιο και συνεχίζουν στην εκπαίδευση.
- v. Παρατηρείται **θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης** του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω και της **συμμετοχής τους σε κατάρτιση**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι γυναίκες με μόρφωση **πανεπιστημίου** (21,4% το 2003) ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά είχαν τα άτομα με μόρφωση μέχρι το δημοτικό (1,6% το 2003).
- vi. Από σύγκριση με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν τη **συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση γυναικών ηλικίας 25-64 χρόνων**, προκύπτει ότι το **ποσοστό συμμετοχής** στην περίπτωση της **Κύπρου** για την περίοδο 2000-2002 (γύρω στο 3,6%) είναι **πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (γύρω στο 9,0%). Σημειώνεται όμως η μεγάλη αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο το 2003, το οποίο ανήλθε στο 8,5%.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η **συνολική συμμετοχή** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (γύρω στο 5,5%) ενώ υπερδιπλασιάστηκε στο **12,6% το 2003**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε αυξομειώσεις την περίοδο 2000-2003 (ποσοστά μεταξύ 1,2%

το 2000 και **1,9% το 2003**). Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** για την περίοδο 2000-2002 παρέμεινε σταθερή γύρω στο 4,0% ενώ σχεδόν **τριπλασιάστηκε μέσα στο 2003 όπου έφτασε το 11,0%**.

- ii. Η διαφορά που εντοπίζεται στα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση των δύο φύλων δείχνει ότι οι **απασχολούμενες γυναίκες** (ποσοστά μεταξύ 5,2% και 12,6%) **παρουσιάζουν γενικά περισσότερο ενδιαφέρον για προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης** από τους άνδρες (ποσοστά μεταξύ 3,3% και 7,8%). Η διαφορά οφειλόταν στην **κατάρτιση (γυναίκες: 11,0%, άνδρες: 6,2%)** παρά στην **εκπαίδευση (γυναίκες: 1,9%, άνδρες: 1,7%)**.
- iii. Διαπιστώνεται ότι με την αύξηση της ηλικίας των **απασχολούμενων γυναικών μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε η ηλικιακή ομάδα των **15-19 χρόνων** (36,9% το 2003). Πρέπει να αναφερθεί πως η μόνη κατηγορία που σημείωσε **αυξητική τάση** και τα τρία χρόνια ήταν η **ηλικιακή ομάδα των 40-54 χρόνων** (από 3,8% το 2000 σε 8,9% το 2003).
- iv. Υπάρχει **θετική συσχέτιση** μεταξύ του **επιπέδου μόρφωσης** των απασχολούμενων γυναικών και της **συμμετοχής τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Οι απασχολούμενες **απόφοιτες πανεπιστημίου** (26,4% το 2003) οι απασχολούμενες με **ανώτερη μόρφωση** (18,9% το 2003) και οι απασχολούμενες με **μεταλυκειακή μόρφωση** (14,2% το 2003) έχουν **πολύ ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε σχέση με αυτές που διαθέτουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο.
- v. Οι επαγγελματικές κατηγορίες των απασχολούμενων γυναικών που συμμετείχαν με τα **ψηλότερα ποσοστά** ήταν των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 10,4% και 27,7%) και των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 7,0% και 23,4%), ενώ τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι **Ανειδίκευτες εργάτριες** (1,7% το 2003) και οι **Χειρίστριες μηχανών και συναρμολογήτριες** (2,1% το 2003). Από την ανάλυση φαίνεται ότι οι κατηγορίες

που είχαν την μεγαλύτερη συμμετοχή (Πτυχιούχοι και Διευθυντές) είναι απόφοιτες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ σημαντικό ποσοστό των απασχολούμενων γυναικών στις άλλες κατηγορίες είναι είτε απόφοιτες δημοτικού ή δεν έχουν καθόλου μόρφωση.

- vi. Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που έδειξαν **μεγαλύτερο ενδιαφέρον** για εκπαίδευση και κατάρτιση εντάσσονται στον **τριτογενή τομέα** και ήταν της **Ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** (24,9% το 2003), των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών** (22,1% το 2003) και της **Εκπαίδευσης** (21,1% το 2003). **Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής** εντοπίζονται στη Γεωργία (1,1% το 2003), στη Μεταποίηση (5,2% το 2003), στα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (6,1% το 2003) καθώς και στο Εμπόριο και επιδιορθώσεις (7,2% το 2003). Στη περίπτωση των απασχολούμενων ανδρών τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** εντοπίστηκαν στο δευτερογενή τομέα και ιδιαίτερα στη **Μεταποίηση** (7,0% το 2003) και τις **Κατασκευές** (2,8% το 2003) καθώς και στη **Γεωργία** (1,2% το 2003).
- vii. Παρατηρείται συσχετισμός του μεγέθους της επιχείρησης με το ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Διαπιστώνεται **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) **και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσίασαν οι απασχολούμενες σε **επιχειρήσεις άνω των 50 ατόμων** (18,0% το 2003) και **20-49 ατόμων** (18,5% το 2003), ενώ τα χαμηλότερα είχαν οι απασχολούμενες των επιχειρήσεων μεγέθους κάτω των 10 ατόμων (6,4% το 2003).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η **συνολική συμμετοχή** την περίοδο 2000-2002 κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα γύρω στο 5,7% ενώ το **2003** αυξήθηκε

σημαντικά στο **13,7%**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** κυμάνθηκε την περίοδο 2000-2002 περίπου στα ίδια επίπεδα (γύρω στο 1,5%) ενώ το **2003** αυξήθηκε στο **2,2%**. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** ήταν γύρω στο 4,0% την περίοδο 2000-2002 και τριπλασιάστηκε στο **11,9%** το **2003**.

- ii. Όσον αφορά τα δύο φύλα, φαίνεται πως οι **εργοδοτούμενες γυναίκες παρουσίασαν ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τα τέσσερα χρόνια. Φαίνεται πως όσον αφορά την **εκπαίδευση** οι άνδρες είχαν τα ψηλότερα ποσοστά (άνδρες: 2,4%, γυναίκες: 2,2%) ενώ όσον αφορά την **κατάρτιση** τα ψηλότερα ποσοστά με μεγάλη διαφορά είχαν οι γυναίκες (γυναίκες: 11,9%, άνδρες: 6,8%).
- iii. **Ενώσω αυξάνεται η ηλικία των εργοδοτούμενων γυναικών, η συμμετοχή τους** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης **μειώνεται**. Τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι εργοδοτούμενες ηλικίας **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 9,2% και 38,3%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά είχε η ηλικιακή ομάδα 55-64 χρόνων.
- iv. **Θετική σχέση παρατηρείται μεταξύ του επιπέδου μόρφωσης των εργοδοτούμενων γυναικών και του ποσοστού συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Λόγω αυτής της σχέσης οι εργοδοτούμενες με **πανεπιστημιακή μόρφωση** έχουν πολύ **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε σχέση με αυτές που είναι απόφοιτες χαμηλότερων μορφωτικών επιπέδων.
- v. Όσον αφορά την επαγγελματική κατηγορία τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κατείχαν οι εργοδοτούμενες στις κατηγορίες των **Πτυχιούχων** (ποσοστά μεταξύ 11,4% και 29,1%) και των **Διευθυντών** (ποσοστά μεταξύ 5,5% και 28,4%). Αντίθετα, τα μικρότερα ποσοστά συμμετοχής είχε η κατηγορία των **Ανειδίκευτων εργατριών** (ποσοστά μεταξύ 0,7% και 1,4%).
- vi. Εξετάζοντας τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων γυναικών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται ότι τα

ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης παρουσιάζονται σε **τομείς των Υπηρεσιών** όπως της **Ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** (27,4% το 2003) και των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών** (23,2% το 2003).

- vii. Παρατηρείται θετική σχέση μεταξύ του μεγέθους της επιχείρησης και του ποσοστού συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Διαπιστώνεται **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) **και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης**. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** παρουσίασαν οι εργοδοτούμενες σε επιχειρήσεις **50 ατόμων και άνω** (7,9% το 2003) και σε επιχειρήσεις **20-49 ατόμων** (7,0% το 2003).
- viii. Οι **περισσότερες εργοδοτούμενες γυναίκες** που συμμετείχαν σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν αυτές με **εργασιακή πείρα 6-10 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 5,5% και 16,1%).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η συνολική **συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης κυμαινόταν γύρω στο 5,0% την περίοδο 2000-2002 αλλά σημείωσε σημαντική αύξηση και έφτασε στο **9,7% το 2003**. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** σημείωσε μείωση από 0,6% το 2000 σε 0,0% το 2001 και 2002, ενώ αυξήθηκε στο 0,5% το 2003. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** ήταν γύρω στο 5,0% την περίοδο 2000-2002 αλλά αυξήθηκε δραστικά στο **9,2% το 2003**.
- ii. Φαίνεται ότι συντριπτικά **μεγαλύτερο ποσοστό** των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών συμμετείχαν σε **προγράμματα κατάρτισης** (9,2% το 2003) παρά σε κάποια μορφή εκπαίδευσης (0,5% το 2003).

- iii. Το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών (9,7% το 2003) που έλαβε μέρος σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών (4,9% το 2003) και τις τέσσερις χρονιές.
- iv. Παρατηρείται ότι κατά κανόνα **ενόσω αυξάνεται η ηλικία των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.** Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες της ηλικιακής ομάδας **20-24 χρόνων** (14,1% το 2003) παρόλο που το 2002 δεν συμμετείχαν σε τέτοια προγράμματα. Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες ηλικίας **55-64 χρόνων** (6,2% το 2003). Ένα σημαντικό στοιχείο που διαφαίνεται από την ανάλυση είναι η **αυξητική τάση** που είχε η ηλικιακή ομάδα των **40-54 χρόνων** και τα τρία χρόνια (από 3,9% το 2000 σε 9,4% το 2003).
- v. Υπάρχει **μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με ψηλότερο μορφωτικό επίπεδο.** Τα **ψηλότερα επίπεδα συμμετοχής** την περίοδο 2000-2003 είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες **απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (18,9% το 2003) ενώ τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες **απόφοιτες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** (3,3% το 2003).
- vi. Οι επαγγελματικές κατηγορίες με τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν οι **Πτυχιούχοι** (ποσοστά μεταξύ 2,9% και 17,0%) και οι **Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς** (ποσοστά μεταξύ 4,2% και 16,4%).
- vii. Όσον αφορά τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν τομείς των υπηρεσιών και συγκεκριμένα της **Υγείας και κοινωνικής μέριμνας** (43,1% το 2003), και των **Άλλων δραστηριοτήτων υπηρεσιών** (13,1% το 2003). Παρόμοια εικόνα παρουσιάζουν και οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες με τη διαφορά ότι τα

ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι τομείς της Εκπαίδευσης (40,9% το 2003) και της Υγείας και κοινωνικής μέριμνας (29,6%).

- viii. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες με εργασιακή **11-20 χρόνια** (12,8% το 2003). Όσον αφορά τα **χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχαν οι αυτοεργοδοτούμενες με εργασιακή **πείρα 6-10 χρόνων** (7,8% το 2003).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή των ανέργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Η συνολική **συμμετοχή των ανέργων** γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης σημείωσε **διαδοχικές αυξομειώσεις** την περίοδο 2000-2003 (κυμάνθηκε μεταξύ 4,0% και 8,4%). Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση** παρουσίασε αυξομείωση από 3,2% το 2000 σε 5,3% το 2001 και σε 2,0% το 2002 ενώ το 2003 δεν συμμετείχαν σε τέτοια προγράμματα. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση** παρουσίασε επίσης αυξομειώσεις την περίοδο 2000-2002 αλλά **πολλαπλασιάστηκε στο 8,4% το 2003.**
- ii. Η συμμετοχή των ανέργων γυναικών (ποσοστά μεταξύ 4,0% και 8,6%) σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν **ψηλότερη** από την αντίστοιχη των ανδρών (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 4,7%).
- iii. Υπάρχει **αρνητική συσχέτιση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και της ηλικίας των ανέργων γυναικών.** Αυτό σημαίνει πως με την αύξηση της ηλικίας των ανέργων γυναικών μειώνεται η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τη **μεγαλύτερη συμμετοχή** είχαν οι άνεργες ηλικίας **15-19 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 0,0% και 36,5%) και ηλικίας **20-24 χρόνων** (ποσοστά μεταξύ 4,8% και 19,0%), ενώ τα **χαμηλότερα ποσοστά** είχε η ηλικιακή ομάδα των **40-54 χρόνων** (7,9% το 2003).

- iv. Φαίνεται πως δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και του επιπέδου μόρφωσης των ανέργων γυναικών. Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν οι άνεργες απόφοιτες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (13,1% το 2003) καθώς και οι απόφοιτες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (6,7% το 2003).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη συμμετοχή του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση

- i. Το **συνολικό ποσοστό συμμετοχής** του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα γύρω στο **19,0%**. Η συμμετοχή σε εκπαίδευση διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα κατά την τετραετία και το **2003 ήταν 18,0%**. Η συμμετοχή σε κατάρτιση ήταν γύρω στο 0,6% την περίοδο 2000-2002 αλλά πολλαπλασιάστηκε στο **11,4% το 2003**.
- ii. Φαίνεται ότι το ενδιαφέρον του αδρανούς ανδρικού δυναμικού για παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι **μεγαλύτερο** και τα τέσσερα χρόνια από το αντίστοιχο του αδρανούς γυναικείου δυναμικού εξαιρουμένου του 2001. Η διαφορά οφειλόταν περισσότερο στην εκπαίδευση (άνδρες: **32,4%**, γυναίκες: **18,0%**) παρά στην κατάρτιση (άνδρες: **17,6%**, γυναίκες: **11,4%**)
- iii. **Με την αύξηση της ηλικίας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού μειώνεται δραστικά η συμμετοχή τους** σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό είναι αναμενόμενο αφού στο αδρανές γυναικείο δυναμικό βρίσκονται και οι γυναίκες νεαρής ηλικίας, που παραμένουν στο εκπαιδευτικό σύστημα. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** είχε το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **15-19 χρόνων** (γύρω στο 95%) και το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας **20-24 χρόνων** (58,6% το 2003).
- iv. Όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και

τα τέσσερα χρόνια κατείχαν οι **απόφοιτες γυμνασίου** με ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 59,4% και 62,0%.

9.2. Πορίσματα

- i. Η συνολική **συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **15,6% το 2003**. Οι ομάδες που το συναποτελούν είχαν διαφορετικά ποσοστά συμμετοχής. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής είχε το **αδρανές δυναμικό** (19,4% το 2003), πράγμα φυσιολογικό αφού σε αυτό περιλαμβάνονται οι μαθήτριες και οι φοιτήτριες. Οι **απασχολούμενες** είχαν ποσοστό συμμετοχής 12,6% το 2003, το οποίο όμως κρύβει σημαντικές διαφορές αφού στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων** γυναικών ήταν 13,7% ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων** γυναικών ήταν 9,7%. Το ποσοστό συμμετοχής των **ανέργων** γυναικών ήταν σε ψηλά επίπεδα αφού ανερχόταν στο 8,4% το 2003.
- ii. Η συνολική **συμμετοχή σε εκπαίδευση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **9,3% το 2003**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** (2,2% το 2003) και ακολουθούν οι **απασχολούμενες γυναίκες** (1,9%) και μετά οι **αυτοεργοδοτούμενες και άνεργες γυναίκες** με ποσοστό συμμετοχής 0,5% το 2003.
- iii. Η συνολική **συμμετοχή σε κατάρτιση** του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου ανήλθε στο **11,1% το 2003**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** με ποσοστό 11,9% το 2003 παρόλο που την περίοδο 2000-2002 το ποσοστό βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο (γύρω στο 4,0%). Οι **απασχολούμενες** είχαν ποσοστό συμμετοχής 11,0% το 2003 το οποίο όμως κρύβει σημαντικές διαφορές αφού στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων γυναικών** ήταν 11,9% ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** ήταν 9,2%. Το ποσοστό συμμετοχής των **ανέργων γυναικών** ανήλθε στο 8,4% το 2003.

- iv. Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής των ανδρών παρουσιάστηκαν στο αδρανές δυναμικό (33,4% το 2003). Οι άνεργοι άνδρες είχαν ποσοστό συμμετοχής 9,1% το 2003, οι απασχολούμενοι άνδρες 7,8% και οι αυτοεργοδοτούμενοι άνδρες 4,9%.
- v. Οι εργοδοτούμενες, που παρουσίασαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης την περίοδο 2000-2003 ανήκαν στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** και των **Διευθυντών** ενώ στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** ανήκαν στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Πτυχιούχων** και των **Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφείων**.
- vi. Τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής των απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται να παρουσιάζονται σε **τομείς των Υπηρεσιών**. Στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων γυναικών** τα ψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στην Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες (27,4% το 2003) και στους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (23,2% το 2003) ενώ στις **αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες** παρατηρούνται στην Υγεία και κοινωνική μέριμνα (43,1% το 2003) και στις Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών (13,1% το 2003).
- vii. Διαπιστώνεται **χάσμα ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπολοίπων μεγεθών απασχόλησης** την περίοδο 2000-2003. Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είχαν οι **εργοδοτούμενες γυναίκες** σε επιχειρήσεις μεγέθους **50 ατόμων και άνω** (7,9% το 2003) και **20-49 ατόμων** (7,0% το 2003) σε αντίθεση με τους εργοδοτούμενους άνδρες που τα ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής παρουσιάστηκαν στις επιχειρήσεις μεγέθους 10-19 ατόμων (11,4%).

9.3. Εισηγήσεις

Η κυπριακή οικονομία, εξαιτίας της απουσίας οποιωνδήποτε πλουτοπαραγωγικών πόρων αλλά και του προσανατολισμού της προς τις υπηρεσίες, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο ανθρώπινο δυναμικό της. Όπως και στο παρελθόν, η επιτυχία της κυπριακής οικονομίας εξαρτάται από την **εξεύρεση τρόπων για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού** της, ιδιαίτερα μέσα σε ένα ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ένα διαρκή εντεινόμενο ανταγωνισμό και αυξανόμενους ρυθμούς μεταβολών ως απόρροια τεχνολογικών και άλλων εξελίξεων.

Στο υποκεφάλαιο αυτό διατυπώνονται εισηγήσεις βασισμένες στις διαπιστώσεις και συμπεράσματα της μελέτης που στοχεύουν στην αύξηση του βαθμού συμμετοχής και του γυναικείου δυναμικού της Κύπρου σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επισημαίνεται ότι οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

9.3.1. Εντατικοποίηση της προσπάθειας για ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και τη σημασία της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση

Από τα στοιχεία της μελέτης και ειδικά τη σύγκριση που έγινε με τις άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φάνηκε ότι η **συμμετοχή του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 25-64 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση είναι σε χαμηλά επίπεδα**. Συγκεκριμένα, το 2002, το ποσοστό συμμετοχής για την Κύπρο ήταν 3,8% ενώ για τις 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν 9,2%. Στις ηλικίες αυτές δεν περιλαμβάνονται οι νεαρές γυναίκες που βρίσκονται σε σχολές δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έτσι είναι αυτονόητο ότι η συμμετοχή αφορά κατά κύριο λόγο δραστηριότητες κατάρτισης.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης** στοχεύει σε μέσο επίπεδο συμμετοχής στη δια βίου μάθηση ως το 2010 τουλάχιστο 12,5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ηλικίας 25-64 χρονών.

Με βάση τα πιο πάνω θα πρέπει να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια για **ενημέρωση του κοινού αλλά και ειδικότερα των επιχειρήσεων** για τη σημασία της κατάρτισης και ανάπτυξης του προσωπικού τους, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, καθώς και για τις δραστηριότητες και τα σχέδια της ΑνΑΔ.

Με στόχο τη συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης και της συνεισφοράς της δια βίου μάθησης στην προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων του γυναικείου αλλά και του ανδρικού δυναμικού στις ανάγκες των επιχειρήσεων, **προτείνεται η ανάληψη από την ΑνΑΔ οργανωμένης εκστρατείας**. Η αποτελεσματικότητα της εκστρατείας αυτής έγκειται στην συνεργασία με άλλους φορείς όπως τα Επαρχιακά Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια, οι Τοπικές Εργοδοτικές Οργανώσεις, οι Συντεχνίες και τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.

Στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής, προτείνεται η **οργάνωση διαλέξεων, ημερίδων και εργαστηρίων, τα οποία να είναι εξειδικευμένα** και να απευθύνονται σε ευρύτερες αλλά και σε εξειδικευμένες κατηγορίες ομάδων στόχων. Στις εκδηλώσεις αυτές πρέπει να αναλύεται η σημασία της κατάρτισης τόσο για τις γυναίκες όσο και τους άνδρες αλλά και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις και να δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις ευκαιρίες κατάρτισης, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

9.3.2. Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Πάνω από τα $\frac{3}{4}$ των απασχολούμενων γυναικών είναι εργοδοτούμενες επιχειρήσεων. Έτσι για να βελτιωθούν τα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση πρέπει να δοθεί **ιδιαίτερη έμφαση στην ομάδα των εργοδοτούμενων γυναικών**. Τα συγκεκριμένα μέτρα που προτείνονται είναι τα ακόλουθα:

- i. Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων κατάρτισης*

Η βελτίωση και ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των ιδρυμάτων κατάρτισης θα συμβάλει στην

αναβάθμιση των σχέσεων και στη δημιουργία εποικοδομητικού κλίματος. Αυτό θα έχει ως τελικό αποτέλεσμα τη **βελτίωση της ποιοτικής και ποσοτικής προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης** και τη συνεπαγόμενη αύξηση του ποσοστού συμμετοχής και των εργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Γίνεται εισήγηση όπως η ΑνΑΔ προωθήσει την **οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων με τη μορφή συναντήσεων / συνεδρίων** που να απευθύνονται τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς τα ιδρύματα κατάρτισης, με στόχο την ενδυνάμωση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Κρίνονται ιδιαίτερα χρήσιμες οι δραστηριότητες της ΑνΑΔ που εφαρμόστηκαν και αφορούσαν την οργάνωση ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπεύθυνους κατάρτισης και τους εκπαιδευτές. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να συνεχιστούν και να επεκταθούν. Η όσο το δυνατό καλύτερη **επαγγελματική κατάρτιση των υπευθύνων κατάρτισης των επιχειρήσεων καθώς και των διευθυντών ιδρυμάτων κατάρτισης και των εκπαιδευτών**, είναι απαραίτητο συστατικό της βελτίωσης των δραστηριοτήτων κατάρτισης και της αυξημένης συμμετοχής εργοδοτούμενων.

ii. Επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες

Από τα στοιχεία της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση φάνηκε να υπάρχουν σημαντικά **περιθώρια βελτίωσης του ποσοστού συμμετοχής σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες**. Η βελτίωση αυτή θα πηγάζει μέσα από την ενίσχυση, αριθμητική και ποιοτική, της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης αλλά και μέσα από τη διαφώτιση των επιχειρήσεων και των ιδίων των εργοδοτούμενων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, για την αναγκαιότητα της κατάρτισης και για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στον τομέα αυτό.

Η περαιτέρω προώθηση των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων κατάρτισης αναμένεται να βοηθήσει στην αύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης, ιδιαίτερα για το μη διευθυντικό προσωπικό. Αυτή η μορφή κατάρτισης συμβάλλει στην

αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος που έχουν οι επιχειρήσεις για να αποδεσμεύσουν το γυναικείο αλλά και το ανδρικό προσωπικό τους από την εργασία για να παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης.

Πρόσθετα θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο παροχής πρόσθετων κινήτρων με στόχο τη **βελτίωση του ενδιαφέροντος των εργοδοτούμενων γυναικών και ανδρών για κατάρτιση**. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις επαγγελματικές κατηγορίες όπου το ποσοστό συμμετοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλό όπως είναι οι Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές, οι Τεχνίτες και οι Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές.

Τέλος σημειώνεται ότι η **εφαρμογή του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων** στα επαγγέλματα της κυπριακής αγοράς εργασίας αναμένεται να προσελκύσει αυξημένη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης εργοδοτούμενων γυναικών αλλά και ανδρών. Η αναμενόμενη σύνδεση της συμμετοχής των επαγγελματιών, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, σε προγράμματα κατάρτισης με στόχο την εξέταση και πιστοποίηση τους, που θα είναι απαραίτητα για την επαγγελματική τους ανέλιξη, αναμένεται ότι θα επενεργήσει θετικά στη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης.

iii. Προώθηση νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης για Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα

Από την ανάλυση που έγινε στη μελέτη διαπιστώθηκε η ύπαρξη **χάσματος ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών σε Μικροεπιχειρήσεις** (απασχόληση μέχρι 10 άτομα) και των υπόλοιπων μεγεθών επιχειρήσεων. Πρόσθετα, οι Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα αποτελούν το 88% περίπου του συνόλου των επιχειρήσεων στην Κύπρο. Με βάση αυτά, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν τεράστια περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων γυναικών και ανδρών σε Μικροεπιχειρήσεις σε προγράμματα κατάρτισης.

Λαμβάνοντας υπόψη την επιτυχία του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για επιχειρήσεις με 5 μέχρι 249 άτομα της ΑνΑΔ, επιβεβαιώνεται η ανάγκη για εισαγωγή ενός **νέου Σχεδίου παροχής**

συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης για τις Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα. Μέσα από το Σχέδιο αυτό αναμένεται να προκύψουν βελτιώσεις στη λειτουργία και αποδοτικότητα των Μικροεπιχειρήσεων ενώ θα βοηθήσει θετικά στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην κατάρτιση τόσο των ιδιοκτητών / διευθυντών όσο και των εργοδοτούμενων τους, τόσο γυναικών όσο και ανδρών.

Επισημαίνεται ότι η **ΑνΑΔ** έχει ήδη τροχοδρομήσει την εισαγωγή Σχεδίου για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης για τις Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

iv. Εξέταση της δυνατότητας δημιουργίας νέας ή ενίσχυσης της υφιστάμενης υποδομής κατάρτισης

Η ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής κατάρτισης επενεργεί θετικά για τη δημιουργία πρόσθετης προσφοράς για δραστηριότητες κατάρτισης. Η πρόσθετη προσφορά θα τονώσει το ενδιαφέρον για την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης αφού θα υπάρξει ποσοτική επάρκεια αλλά και ποιοτική αναβάθμιση σε συνδυασμό με αύξηση της ποικιλίας των παρεχόμενων προγραμμάτων κατάρτισης. Επομένως, θεωρείται απαραίτητη η **δημιουργία νέας υποδομής κατάρτισης ή η ενίσχυση της υφιστάμενης ως μέτρο για αύξηση της συμμετοχής** των εργοδοτούμενων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Η ενδυνάμωση της υποδομής κατάρτισης πρέπει να είναι **επιλεκτική** κατά περίπτωση, αφού ληφθούν υπόψη διάφορες παράμετροι σε σχέση με τον προσανατολισμό της υποδομής όπως είναι οι επαγγελματικές κατηγορίες, οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι θεματικοί τομείς καθώς και τα διάφορα χαρακτηριστικά της επιχείρησης όπως είναι το μέγεθος.

Η μεγαλύτερη αξιοποίηση του **Σχεδίου Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης** της ΑνΑΔ από τις επιχειρήσεις και τα ιδρύματα / οργανισμούς παροχής κατάρτισης θα συμβάλει καταλυτικά προς την κατεύθυνση αυτή.

ν. Αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στα θέματα ανάπτυξης γυναικείου δυναμικού

Η όσο το δυνατό μεγαλύτερη **αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής** είναι απαραίτητη για την οικοδόμηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης μέλος της οποίας είναι και η Κύπρος. Η χρησιμοποίηση της νέας τεχνολογίας αναμένεται να συμβάλει στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της παροχής κατάρτισης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας θα συνεισφέρει στην πληρέστερη και συνεχή ροή πληροφοριών προς όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες στα θέματα της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του θεματολογίου κατάρτισης, στην αποτελεσματική σύνδεση προσφοράς και ζήτησης κατάρτισης και στην αύξηση της συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε δραστηριότητες κατάρτισης. **Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για:**

- Δημιουργία τράπεζας πληροφοριών ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης.
- Συνέχιση και ποιοτική αναβάθμιση της καταχώρισης των μελετών της ΑνΑΔ στην ιστοσελίδα της.
- Συνέχιση και εμπλουτισμό της καταχώρισης στην ιστοσελίδα της ΑνΑΔ των εγκεκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και του θεματολογίου προτεραιοτήτων κατάρτισης.
- Εξέταση της δυνατότητας για ηλεκτρονική ενημέρωση, υποβολή και έγκριση προγραμμάτων.

Πρόσθετα οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν το αναγκαίο υπόβαθρο για την ανάπτυξη **καινοτόμων πρακτικών** που θα υποβοηθήσουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες **τόσο εκπαίδευσης όσο και κατάρτισης**. Οι πρακτικές αυτές είναι:

- Ηλεκτρονική κατάρτιση (e-training)
- Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) και

- Εξ αποστάσεως μάθηση (distance learning).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ευρώπη η πρωτοβουλία eLearning η οποία αποτελεί μέρος της ευρύτερης eEurope πρωτοβουλίας επιδιώκει να προωθήσει μια ψηφιακή κουλτούρα και ευρύτερη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Επιπρόσθετα η χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών παρέχει μεγάλες δυνατότητες προσέγγισης διασκορπισμένων και απομονωμένων πληθυσμών χωρίς μεγάλο κόστος.

Γίνεται εισήγηση όπως η ΑνΑΔ αναζητήσει πρόσφορους τρόπους **προώθησης των νέων μεθόδων και τεχνολογιών κατάρτισης** μέσα από πρόνοιες στην πολιτική χρηματοδότησης της σε συνδυασμό με την προώθηση καταλλήλων προγραμμάτων κατάρτισης.

9.3.3. Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αυτό δυνατό να οφείλεται και στο γεγονός ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, δεν συμμετέχουν στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑνΑΔ και γι' αυτό δε δικαιούνται επιχορήγηση για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης, η οποία αποτελεί σημαντικό κίνητρο για αύξηση της συμμετοχής. Τα συγκεκριμένα μέτρα που προτείνονται για αύξηση της συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών αλλά και ανδρών είναι τα ακόλουθα:

- Ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ*

Επιβεβαιώνεται η σημασία που ενέχει η **συμπερίληψη των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ**. Με αυτό τον τρόπο θα τους δίνονται κίνητρα για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης αφού θα επιχορηγείται η συμμετοχή τους σε εγκριμένες από την ΑνΑΔ δραστηριότητες. Για να καταστεί αυτό

δυνατό θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία έτσι που οι αυτοεργοδοτούμενοι να υποχρεώνονται να καταβάλλουν το τέλος ανάπτυξης γυναικείου δυναμικού.

ii. Εισαγωγή ειδικού σχεδίου για την κατάρτιση και αυτοεργοδοτούμενων γυναικών

Με την ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στο σύστημα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού της ΑνΑΔ θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα για **εισαγωγή ειδικού σχεδίου για την κατάρτιση τους.**

Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού θα καταβληθεί προσπάθεια για την εισαγωγή νέων θεματικών τομέων που να απευθύνονται στις αυτοεργοδοτούμενες για την ικανοποίηση των συγκεκριμένων αναγκών τους. Στην προσπάθεια αυτή θα αξιοποιηθούν άμεσα τα υφιστάμενα ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης.

9.3.4. Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες κατάρτισης

Το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων γυναικών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για τις εργοδοτούμενες. Πρόσθετα, η αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους θα βοηθήσει στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας τους και στην προσπάθεια τους για εξασφάλιση θέσεων εργασίας. Τα μέτρα που προτείνονται είναι τα ακόλουθα:

i. Ενίσχυση της συνεργασίας με τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας και αναβάθμιση τους

Τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας είναι ο βασικός συντελεστής για την εξεύρεση ανέργων για συμμετοχή στις δραστηριότητες Αρχικής Κατάρτισης της ΑνΑΔ. Μέσα από τα προγράμματα αυτά ικανοποιούνται οι ανάγκες της οικονομίας σε πρόσθετο εργατικό δυναμικό μέσα από την κατάρτιση νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας και ανέργων σε ειδικότητες όπου εντοπίζονται ελλείψεις. Τα τελευταία χρόνια αριθμός προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης δεν υλοποιούνται εξαιτίας της μη εξεύρεσης ικανοποιητικού αριθμού

ενδιαφερομένων. Η καλύτερη συμβολή των Επαρχιακών Γραφείων Εργασίας καθώς και η ενίσχυση της συνεργασίας με την ΑνΑΔ αναμένεται να βοηθήσουν στη συμμετοχή περισσότερων ανέργων γυναικών αλλά και ανδρών στα προγράμματα αυτά.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης αποτελούν το βασικό μηχανισμό μέσα από τον οποίο θα προωθηθούν τα διάφορα ενεργητικά μέτρα για τους άνεργους, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, αλλά πρόσθετα είναι η προμετωπίδα στην επαφή που έχουν οι άνεργοι με το κράτος. Η ανάληψη νέων ευθυνών από τις ΔΥΑ απαιτεί **σημαντικές αλλαγές στην οργάνωση και στον τρόπο λειτουργίας** τους, όπως έχουν κατά καιρούς επισημανθεί με αναφορές σε διάφορα έγγραφα τόσο της Κύπρου όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ii. Νέα μέτρα για βελτίωση της απασχολησιμότητας των νεοεισερχομένων και ανέργων γυναικών

Χρειάζεται να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων των νεοεισερχομένων και ανέργων γυναικών στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Στόχος είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας τόσο των νεοεισερχομένων γυναικών (αποφοίτων γυναικών και γυναικών που διακόπτουν τη μόρφωση τους στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης) όσο και των ανέργων γυναικών, μέσα από την παροχή ατομικής καθοδήγησης, συμβουλών και στήριξης. Οι συγκεκριμένες ενέργειες δυνατό να διαλαμβάνουν:

- Ενημέρωση και καθοδήγηση των νεοεισερχομένων γυναικών και των ανέργων γυναικών με την έκδοση και προώθηση κατάλληλου ενημερωτικού υλικού.
- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για παροχή βασικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων.
- Τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για σκοπούς πρακτικής εξάσκησης με στόχο την προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις δυνατότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα τους.

Επισημαίνεται ότι η **ΑνΑΔ** έχει ήδη τροχοδρομήσει την **εισαγωγή δύο νέων Σχεδίων** για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας των ανέργων, τόσο γυναικών όσο και ανδρών, καθώς και των αποφοίτων, γυναικών και ανδρών, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα Σχέδια αυτά έχουν εγκριθεί για να συγχρηματοδοτηθούν από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

iii. Σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος με την παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης

Η σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος με την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης τα οποία θα βοηθήσουν τους άνεργους να επανακτήσουν την απασχολησιμότητα τους και να τους προετοιμάσουν για εργασία θα βοηθήσει στην αύξηση του ποσοστού συμμετοχής, τόσο γυναικών όσο και ανδρών. Τα προγράμματα αυτά θα είναι ειδικά προσανατολισμένα με βάση τις ατομικές ανάγκες του κάθε ανέργου αλλά και με βάση τις ανάγκες της οικονομίας. Γι' αυτό γίνεται εισήγηση για εξέταση του ενδεχομένου για σύνδεση του ανεργιακού επιδόματος σε άνεργα άτομα με την παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης.

9.3.5. Εισηγήσεις για αύξηση της συμμετοχής του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε δραστηριότητες κατάρτισης

Η προσφορά ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας στο αδρανές γυναικείο δυναμικό αναμένεται να βελτιώσει τις δυνατότητες αλλά και την επιθυμία για **ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας**. Ως συγκεκριμένα **μέτρα** προτείνονται τα ακόλουθα:

- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης** μέσα από τα οποία οι αδρανείς γυναίκες θα αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για να απασχοληθούν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Πρόσθετα θα αποκτούν βασικές δεξιότητες που θα ενισχύουν τη απασχολησιμότητα τους.
- **Προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας** σε επιχειρήσεις για προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων

των αδρανών γυναικών στις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας.

- **Υποστηρικτικές ενέργειες** όπως είναι η ενημέρωση των αδρανών γυναικών και η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων φορέων και επιχειρήσεων.

Αναπόσπαστο στοιχείο για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προσπάθειας αυτής θεωρείται η εφαρμογή της **εξατομικευμένης προσέγγισης**. Εκτός από τη λεπτομερή ενημέρωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού για τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης θα καταγράφονται οι ικανότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα της κάθε γυναίκας στη βάση των οποίων θα ετοιμάζεται μαζί με την ίδια ατομικό δελτίο ανάπτυξης της.

Με βάση το ατομικό δελτίο ανάπτυξης θα παρέχεται καθοδήγηση στην κάθε ενδιαφερόμενη για συμμετοχή σε κατάλληλες δραστηριότητες κατάρτισης, για την οργάνωση των οποίων θα φροντίσει έγκαιρα η **Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού**.

Επισημαίνεται ότι η Αρχή έχει ήδη τροχοδρομήσει την **εισαγωγή Σχεδίου** για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15+ ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	21.420	66,1	25.061	9,3	85,5
20-24	5.354	16,5	23.432	8,7	22,8
25-39	3.589	11,1	76.771	28,6	4,7
40-54	1.789	5,5	68.547	25,6	2,6
55-64	271	0,8	32.922	12,3	0,8
65+	0	0,0	41.428	15,5	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	32.423	100,0	268.161	100,0	12,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	19.837	61,1	23.427	8,6	84,7
20-24	6.304	19,4	22.495	8,2	28,0
25-39	4.069	12,5	78.495	28,7	5,2
40-54	2.040	6,3	71.934	26,3	2,8
55-64	232	0,7	33.735	12,4	0,7
65+	0	0,0	43.104	15,8	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	32.480	100,0	273.191	100,0	11,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	19.959	60,3	23.423	8,5	85,2
20-24	6.054	18,3	22.371	8,1	27,1
25-39	4.451	13,4	79.408	28,8	5,6
40-54	2.379	7,2	72.776	26,4	3,3
55-64	208	0,6	34.128	12,4	0,6
65+	64	0,2	43.626	15,8	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	33.113	100,0	275.731	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	20.570	46,7	23.043	8,1	89,3
20-24	7.116	16,1	22.645	8,0	31,4
25-39	10.298	23,3	80.653	28,6	12,8
40-54	5.036	11,4	75.360	26,7	6,7
55-64	990	2,2	35.783	12,7	2,8
65+	115	0,3	44.887	15,9	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	44.125	100,0	282.371	100,0	15,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	18.157	64,5	20.853	8,5	87,1
20-24	4.673	16,6	19.282	7,9	24,2
25-39	3.690	13,1	70.949	29,0	5,2
40-54	1.165	4,1	67.901	27,8	1,7
55-64	357	1,3	31.806	13,0	1,1
65+	117	0,4	33.813	13,8	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	28.159	100,0	244.604	100,0	11,5

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	17.864	59,8	20.648	8,3	86,5
20-24	6.103	20,4	19.868	8,0	30,7
25-39	3.624	12,1	70.905	28,4	5,1
40-54	1.878	6,3	70.092	28,1	2,7
55-64	315	1,1	32.217	12,9	1,0
65+	108	0,3	35.599	14,3	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	29.891	100,0	249.330	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.7
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	18.168	60,4	20.426	8,1	88,9
20-24	5.681	18,9	19.894	7,9	28,6
25-39	3.446	11,5	71.668	28,5	4,8
40-54	2.674	8,8	70.828	28,2	3,8
55-64	115	0,4	32.557	13,0	0,4
65+	0	0,0	35.983	14,3	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	30.085	100,0	251.355	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.8
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	17.711	47,3	19.721	7,6	89,8
20-24	6.883	18,4	20.609	8,1	33,4
25-39	8.212	21,9	72.432	28,4	11,3
40-54	3.930	10,5	72.071	28,2	5,5
55-64	613	1,6	33.910	13,3	1,8
65+	97	0,3	36.737	14,4	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	37.446	100,0	255.480	100,0	14,7

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	981	3,0	96.251	35,9	1,0
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.572	44,9	33.661	12,6	43,3
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	121	0,4	941	0,3	12,9
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	200	0,6	5.284	1,9	3,8
ΛΥΚΕΙΟ	11.562	35,7	84.522	31,5	13,7
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	-	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.582	4,9	21.889	8,2	7,2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3.405	10,5	25.358	9,5	13,4
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3.405	10,5	25.104	9,4	13,6
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ**	0	0,0	254	0,1	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	32.423	100,0	268.161	100,0	12,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η ταξινόμηση του επιπέδου μόρφωσης δεν διελάμβανε τη μεταλυκειακή εκπαίδευση.

** Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.10
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ-ΜΕ-ΤΟ-ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.486	4,5	94.876	34,7	1,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.577	44,9	35.580	13,0	41,0
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	61	0,2	1.064	0,4	5,7
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	62	0,2	4.166	1,5	1,5
ΛΥΚΕΙΟ	11.459	35,3	80.851	29,6	14,2
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	207	0,6	4.268	1,6	4,9
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.503	4,6	22.608	8,3	6,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3.126	9,7	29.778	10,8	10,0
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.754	8,5	29.018	10,7	9,5
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	186	0,6	380	0,1	48,9
ΣΥΝΟΛΟ	32.480	100,0	273.191	100,0	11,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.11
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ-ΜΕ-ΤΟ-ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.601	4,8	92.940	33,7	1,7
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	13.274	40,1	32.884	11,9	40,4
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	1.091	0,4	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	194	0,6	4.411	1,6	4,4
ΛΥΚΕΙΟ	11.901	35,9	78.837	28,6	15,1
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	507	1,5	5.941	2,2	8,5
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.754	5,3	27.915	10,1	6,3
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3.883	11,8	31.334	11,4	12,4
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	3.883	<i>11,8</i>	<i>30.957</i>	<i>11,3</i>	<i>12,5</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>377</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>
ΣΥΝΟΛΟ	33.113	100,0	275.731	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.12
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	2.068	4,8	92.302	32,7	2,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15.554	35,2	39.538	14,0	39,3
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	71	0,2	955	0,3	7,5
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	12.310	27,9	79.133	28,0	15,6
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	1.301	2,9	9.808	3,5	13,3
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	4.201	9,5	26.005	9,2	16,2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	8.471	19,2	34.150	12,1	24,8
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	8.322	18,9	33.670	11,9	24,7
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	149	0,3	480	0,2	31,1
ΣΥΝΟΛΟ	43.976	100,0	282.371	100,0	15,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.13
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	2.435	8,7	76.150	31,1	3,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	13.927	49,5	29.609	12,1	47,0
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	176	0,6	6.080	2,5	2,9
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	745	2,7	22.329	9,1	3,3
ΛΥΚΕΙΟ	6.652	23,6	57.792	23,6	11,5
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	-	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.134	4,0	17.784	7,3	6,4
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.967	10,5	33.584	13,8	8,8
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.845	10,1	32.309	13,2	8,9
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ**	122	0,4	1.275	0,5	9,6
ΣΥΝΟΛΟ	28.159	100,0	244.604	100,0	11,5

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

** Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.14
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.894	6,3	71.669	28,7	2,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.539	48,6	31.091	12,5	46,8
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	178	0,6	6.634	2,7	2,7
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1.658	5,5	25.362	10,2	6,5
ΛΥΚΕΙΟ	7.238	24,2	55.899	22,4	12,9
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	107	0,4	1.319	0,5	8,1
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	881	2,9	19.675	7,9	4,5
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3.336	11,2	36.085	14,5	9,2
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3.276	11,0	34.490	13,9	9,5
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	60	0,2	1.595	0,6	3,8
ΣΥΝΟΛΟ	29.891	100,0	249.330	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.15
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.589	5,3	69.192	27,5	2,3
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15.384	51,1	31.812	12,7	48,4
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	68	0,2	5.000	2,0	1,4
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1.140	3,8	26.899	10,7	4,2
ΛΥΚΕΙΟ	6.812	22,7	56.788	22,6	12,0
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	213	0,7	1.202	0,5	17,7
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.512	5,0	19.984	8,0	7,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	3.304	11,0	39.192	15,6	8,4
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3.239	10,8	37.906	15,2	8,5
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	65	0,2	1.286	0,4	5,0
ΣΥΝΟΛΟ	30.085	100,0	251.355	100,0	12,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.16
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.561	4,2	69.091	27,1	2,3
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15.462	41,3	34.742	13,7	44,5
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	256	0,7	5.140	2,0	5,0
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	10.241	27,3	80.558	31,5	12,7
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	221	0,6	2.934	1,1	7,5
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	2.472	6,6	20.169	7,9	12,3
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	7.107	19,0	41.983	16,4	16,9
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	6.981	18,7	41.120	16,1	17,0
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	126	0,3	863	0,3	14,6
ΣΥΝΟΛΟ	37.446	100,0	255.480	100,0	14,7

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.17
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	21.299	78,9	25.061	9,3	85,0
20-24	4.659	17,2	23.432	8,7	19,9
25-39	935	3,5	76.771	28,6	1,2
40-54	119	0,4	68.547	25,6	0,2
55-64	0	0,0	32.922	12,3	0,0
65+	0	0,0	41.428	15,5	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	27.011	100,0	268.161	100,0	10,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.18
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	19.533	74,4	23.427	8,6	83,4
20-24	5.253	20,0	22.495	8,2	23,4
25-39	1.410	5,4	78.495	28,7	1,8
40-54	66	0,2	71.934	26,3	0,1
55-64	0	0,0	33.735	12,4	0,0
65+	0	0,0	43.104	15,8	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	26.261	100,0	273.191	100,0	9,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.19
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	19.703	74,0	23.423	8,5	84,1
20-24	5.445	20,5	22.371	8,1	24,3
25-39	1.274	4,8	79.408	28,8	1,6
40-54	189	0,7	72.776	26,4	0,3
55-64	0	0,0	34.128	12,4	0,0
65+	0	0,0	43.626	15,8	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	26.610	100,0	275.731	100,0	9,7

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.20
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	19.925	75,7	23.095	8,2	86,3
20-24	4.591	17,4	22.645	8,0	20,3
25-39	1.518	5,8	81.043	28,6	1,9
40-54	191	0,7	75.616	26,7	0,3
55-64	110	0,4	35.783	12,6	0,3
65+	0	0,0	44.943	15,9	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	26.335	100,0	283.125	100,0	9,3

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.21
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	18.157	77,0	20.853	8,5	87,1
20-24	4.212	17,8	19.282	7,9	21,8
25-39	1.158	5,0	70.949	29,0	1,6
40-54	58	0,2	67.901	27,8	0,1
55-64	0	0,0	31.806	13,0	0,0
65+	0	0,0	33.813	13,8	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	23.585	100,0	244.604	100,0	9,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.22
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	17.759	72,1	20.648	8,3	86,0
20-24	5.696	23,2	19.868	8,0	28,7
25-39	1.147	4,7	70.905	28,4	1,6
40-54	0	0,0	70.092	28,1	0,0
55-64	0	0,0	32.217	12,9	0,0
65+	0	0,0	35.599	14,3	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	24.601	100,0	249.330	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.23
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	18.067	72,4	20.426	8,1	88,5
20-24	5.027	20,2	19.894	7,9	25,3
25-39	1.671	6,7	71.668	28,5	2,3
40-54	172	0,7	70.828	28,2	0,2
55-64	0	0,0	32.557	13,0	0,0
65+	0	0,0	35.983	14,3	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	24.938	100,0	251.355	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.24
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	17.180	67,4	19.722	7,7	87,1
20-24	5.273	20,7	20.736	8,1	25,4
25-39	2.666	10,5	72.883	28,4	3,7
40-54	352	1,4	72.842	28,3	0,5
55-64	0	0,0	34.046	13,2	0,0
65+	0	0,0	36.783	14,3	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	25.471	100,0	257.012	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.25
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	728	2,7	96.251	35,9	0,8
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.451	53,5	33.661	12,6	42,9
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	121	0,4	941	0,3	12,9
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	130	0,5	5.284	1,9	2,5
ΛΥΚΕΙΟ	9.893	36,6	84.522	31,5	11,7
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	-	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	576	2,1	21.889	8,2	2,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.111	4,2	25.358	9,5	4,4
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	1.111	4,2	25.104	9,4	4,4
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ**	0	0,0	254	0,1	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	27.011	100,0	268.161	100,0	10,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

** Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.26
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.166	4,4	94.876	34,7	1,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.312	54,5	35.580	13,0	40,2
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	61	0,2	1.064	0,4	5,7
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	0	0,0	4.166	1,5	0,0
ΛΥΚΕΙΟ	9.290	35,5	80.851	29,6	11,5
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	62	0,2	4.268	1,6	1,5
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	264	1,0	22.608	8,3	1,2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.042	4,0	29.398	10,8	3,5
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	978	3,8	29.018	10,7	3,4
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	64	0,2	380	0,1	16,8
ΣΥΝΟΛΟ	26.261	100,0	273.191	100,0	9,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.27
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.450	5,6	92.940	33,7	1,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	13.028	49,0	32.884	11,9	39,6
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	1.091	0,4	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	65	0,2	4.411	1,6	1,5
ΛΥΚΕΙΟ	10.123	38,0	78.837	28,6	12,8
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	196	0,7	5.941	2,2	3,3
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	313	1,2	27.915	10,1	1,1
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.435	5,4	31.334	11,4	4,6
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	<i>1.435</i>	<i>5,4</i>	<i>30.957</i>	<i>11,3</i>	<i>4,6</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>377</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>
ΣΥΝΟΛΟ	26.610	100,0	275.731	100,0	9,7

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.28
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.380	5,2	92.368	32,6	1,5
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.856	56,4	39.538	14,0	37,6
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	955	0,3	0,0
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	7.652	29,1	79.597	28,1	9,6
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	293	1,1	9.808	3,5	3,0
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	683	2,6	26.005	9,2	2,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.471	5,6	34.374	12,1	4,3
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	1.471	5,6	33.894	11,9	4,3
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	0	0,0	480	0,2	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	26.335	100,0	283.125	100,0	9,3

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.29
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	2.311	9,8	76.150	31,1	3,0
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	13.703	58,1	29.609	12,1	46,3
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	176	0,7	6.080	2,5	2,9
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	535	2,3	22.329	9,1	2,4
ΛΥΚΕΙΟ	5.646	23,9	57.792	23,6	9,8
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	-	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	598	2,5	17.784	7,3	3,4
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	616	2,6	33.584	13,8	1,8
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	<i>616</i>	<i>2,6</i>	<i>32.309</i>	<i>13,3</i>	<i>1,9</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ**</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>1.275</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>
ΣΥΝΟΛΟ	23.585	100,0	244.604	100,0	9,6

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

** Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.30
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.629	6,6	71.669	28,7	3,0
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.466	58,8	31.091	12,5	46,5
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	105	0,4	6.634	2,7	1,6
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1.129	4,7	25.362	10,2	4,5
ΛΥΚΕΙΟ	6.391	26,0	55.899	22,4	11,4
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	53	0,2	1.319	0,5	4,0
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	350	1,4	19.675	7,9	1,8
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	479	1,9	36.085	14,5	1,3
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	479	1,9	34.490	13,8	1,4
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	0	0,0	1.595	0,6	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	24.601	100,0	249.330	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.31
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.485	6,0	69.192	27,5	2,9
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	15.384	61,7	31.812	12,7	48,4
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	68	0,3	5.000	2,0	1,4
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	711	2,9	26.899	10,7	2,6
ΛΥΚΕΙΟ	6.005	24,0	56.788	22,6	10,6
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	71	0,3	1.202	0,5	5,9
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	370	1,5	19.984	8,0	1,9
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	845	3,4	39.192	15,6	2,2
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	845	3,4	37.906	15,1	2,2
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	0	0,0	1.286	0,4	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	24.938	100,0	251.355	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.32
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.137	4,5	69.199	27,0	1,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	14.904	58,5	34.803	13,6	42,8
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	52	0,2	5.211	2,0	1,0
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	6.585	25,9	81.010	31,5	8,1
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	0	0,0	3.006	1,2	0,0
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	950	3,7	20.169	7,8	4,7
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.843	7,2	42.751	16,6	4,3
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	<i>1.843</i>	<i>7,2</i>	<i>41.888</i>	<i>16,3</i>	<i>4,4</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>	<i>863</i>	<i>0,3</i>	<i>0,0</i>
ΣΥΝΟΛΟ	25.471	100,0	257.012	100,0	9,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.33
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΕΤΟΣ		
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)
ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ	65,9	61,7	57,0
ΤΕΧΝΙΚΗ / ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	2,0	3,1	0,9
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	32,1	35,2	42,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	27.011	26.261	26.610

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000-2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.34
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΕΤΟΣ		
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)
ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ	63,9	57,9	60,6
ΤΕΧΝΙΚΗ / ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	12,0	12,8	11,1
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	24,1	29,2	28,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.585	24.601	24.938

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000-2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.35
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	121	2,3	25.061	9,3	0,5
20-24	695	12,8	23.432	8,7	3,0
25-39	2.654	49,0	76.771	28,6	3,5
40-54	1.670	30,9	68.547	25,6	2,4
55-64	271	5,0	32.922	12,3	0,8
65+	0	0,0	41.428	15,5	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	5.412	100,0	268.161	100,0	2,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.36
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	304	4,9	23.427	8,6	1,3
20-24	1.051	16,9	22.495	8,2	4,7
25-39	2.659	42,8	78.495	28,7	3,4
40-54	1.974	31,7	71.934	26,3	2,7
55-64	232	3,7	33.735	12,4	0,7
65+	0	0,0	43.104	15,8	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	6.219	100,0	273.191	100,0	2,3

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	256	3,9	23.423	8,5	1,1
20-24	609	9,4	22.371	8,1	2,7
25-39	3.177	48,9	79.408	28,8	4,0
40-54	2.190	33,7	72.776	26,4	3,0
55-64	208	3,2	34.128	12,4	0,6
65+	64	0,9	43.626	15,8	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	6.503	100,0	275.731	100,0	2,4

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.38
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	13.236	42,2	23.043	8,2	57,4
20-24	3.246	10,4	22.645	8,0	14,3
25-39	8.851	28,3	80.564	28,5	11,0
40-54	4.977	15,9	75.360	26,7	6,6
55-64	880	2,8	35.783	12,7	2,5
65+	115	0,4	44.887	15,9	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	31.305	100,0	282.282	100,0	11,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.39
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	0	0,0	20.853	8,5	0,0
20-24	461	10,1	19.282	7,9	2,4
25-39	2.532	55,3	70.949	29,0	3,6
40-54	1.107	24,2	67.901	27,8	1,6
55-64	357	7,8	31.806	13,0	1,1
65+	117	2,6	33.813	13,8	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	4.574	100,0	244.604	100,0	1,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.40
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	105	2,0	20.648	8,3	0,5
20-24	407	7,7	19.868	8,0	2,0
25-39	2.477	46,8	70.905	28,4	3,5
40-54	1.878	35,5	70.092	28,1	2,7
55-64	315	6,0	32.217	12,9	1,0
65+	108	2,0	35.599	14,3	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	5.290	100,0	249.330	100,0	2,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.41
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	101	2,0	20.426	8,1	0,5
20-24	654	12,7	19.894	7,9	3,3
25-39	1.775	34,5	71.668	28,5	2,5
40-54	2.502	48,6	70.828	28,2	3,5
55-64	115	2,2	32.557	13,0	0,4
65+	0	0,0	35.983	14,3	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	5.147	100,0	251.355	100,0	2,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.42
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
15-19	11.422	48,8	19.663	7,6	58,1
20-24	2.016	8,6	20.608	8,1	9,8
25-39	5.705	24,3	72.432	28,4	7,9
40-54	3.578	15,3	72.071	28,2	5,0
55-64	613	2,6	33.910	13,3	1,8
65+	97	0,4	36.737	14,4	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	23.431	100,0	255.421	100,0	9,2

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.43
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2000
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	253	4,7	96.251	35,9	0,3
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	121	2,2	33.661	12,6	0,4
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	941	0,3	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	70	1,3	5.284	1,9	1,3
ΛΥΚΕΙΟ	1.669	30,8	84.522	31,5	2,0
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*					
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.006	18,6	21.889	8,2	4,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.294	42,4	25.358	9,5	9,0
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.294	42,4	25.104	9,4	9,1
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ**	0	0,0	254	0,1	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	5.412	100,0	268.161	100,0	2,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

** Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.44
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2001
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	320	5,1	94.876	34,7	0,3
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	265	4,3	35.580	13,0	0,7
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	1.064	0,4	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	62	1,0	4.166	1,5	1,5
ΛΥΚΕΙΟ	2.169	34,9	80.851	29,6	2,7
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	145	2,3	4.268	1,6	3,4
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.239	19,9	22.608	8,3	5,5
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	1.898	30,5	29.398	10,8	6,5
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	1.776	28,5	29.018	10,6	6,1
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	122	2,0	380	0,1	32,1
ΣΥΝΟΛΟ	6.219	100,0	273.191	100,0	2,3

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.45
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	151	2,3	92.940	33,7	0,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	246	3,8	32.884	11,9	0,7
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	1.091	0,4	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	129	2,0	4.411	1,6	2,9
ΛΥΚΕΙΟ	1.778	27,3	78.837	28,6	2,3
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	311	4,8	5.941	2,2	5,2
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.441	22,2	27.915	10,1	5,2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.448	37,6	31.334	11,4	7,8
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.448	37,6	30.957	11,3	7,9
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	0	0,0	377	0,1	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	6.503	100,0	275.731	100,0	2,4

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.46
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟ 2003
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.431	4,6	92.302	32,7	1,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	11.935	38,1	39.538	14,0	30,2
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	71	0,2	955	0,3	7,5
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	5.818	18,6	79.133	28,0	7,4
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	1.066	3,4	9.808	3,5	10,9
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	3.518	11,2	25.916	9,2	13,6
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	7.317	23,4	34.150	12,1	21,4
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	7.168	22,9	33.670	11,9	21,3
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	149	0,5	480	0,2	31,1
ΣΥΝΟΛΟ	31.305	100,0	282.282	100,0	11,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.47
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2000 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	124	2,7	76.150	31,1	0,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	224	4,9	29.609	12,1	0,8
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	6.080	2,5	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	210	4,6	22.329	9,1	0,9
ΛΥΚΕΙΟ	1.006	22,0	57.792	23,6	1,7
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	-	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	536	11,7	17.784	7,3	3,0
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.351	51,4	33.584	13,8	7,0
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.229	48,7	32.309	13,2	6,9
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	122	2,7	1.275	0,5	9,6
ΣΥΝΟΛΟ	4.574	100,0	244.604	100,0	1,9

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.48
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2001 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	265	5,0	71.669	28,7	0,5
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	73	1,4	31.091	12,5	0,2
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	73	1,5	6.634	2,7	1,1
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	529	10,0	25.362	10,2	2,1
ΛΥΚΕΙΟ	847	16,0	55.899	22,4	1,5
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	54	1,0	1.319	0,5	4,1
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	531	10,0	19.675	7,9	2,7
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.857	54,0	36.085	14,5	7,9
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	2.797	52,9	34.490	13,8	<i>8,1</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	60	<i>1,1</i>	<i>1.595</i>	<i>0,6</i>	<i>3,8</i>
ΣΥΝΟΛΟ	5.290	100,0	249.330	100,0	2,1

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.49
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	104	2,0	69.192	27,5	0,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	0	0,0	31.812	12,7	0,0
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0	0,0	5.000	2,0	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	429	8,3	26.899	10,7	1,6
ΛΥΚΕΙΟ	807	15,6	56.788	22,6	1,4
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	142	2,8	1.202	0,5	11,8
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.142	22,2	19.984	8,0	5,7
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	2.459	47,8	39.192	15,6	6,3
ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2.394	46,5	37.906	15,2	6,3
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*	65	1,3	1.286	0,4	5,0
ΣΥΝΟΛΟ	5.147	100,0	251.355	100,0	2,0

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.50
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΟ 2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΜΜΕ- ΤΟΧΕΣ		ΑΝΔΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		% ΣΥΜ- ΜΕ- ΤΟ- ΧΗΣ
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%	
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ/ ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1.212	5,2	69.091	27,0	1,8
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	10.060	42,9	34.683	13,7	29,0
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	204	0,9	5.140	2,0	4,0
ΛΥΚΕΙΟ/ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	4.751	20,3	80.558	31,6	5,9
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ	221	0,9	2.934	1,1	7,5
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ	1.594	6,8	20.169	7,9	7,9
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	5.263	22,5	41.983	16,4	12,5
<i>ΠΤΥΧΙΟ/ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ</i>	<i>5.137</i>	<i>21,9</i>	<i>41.120</i>	<i>16,1</i>	<i>12,5</i>
<i>ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ*</i>	<i>126</i>	<i>0,5</i>	<i>863</i>	<i>0,3</i>	<i>14,6</i>
ΣΥΝΟΛΟ	23.431	100,0	255.421	100,0	9,2

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2003, Στατιστική Υπηρεσία

* Εξαιτίας του μικρού σχετικά δείγματος της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού τα στοιχεία αυτά δεν θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.51
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-64
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

ΧΩΡΑ	ΕΤΟΣ		
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)
ΒΕΛΓΙΟ	6,0	6,9	6,3
ΔΑΝΙΑ	23,8	19,1	20,7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4,8	4,8	5,5
ΕΛΛΑΔΑ	1,1	1,2	1,1
ΙΣΠΑΝΙΑ	5,6	5,5	5,4
ΓΑΛΛΙΑ	3,1	3,0	3,0
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	*	*	8,8
ΙΤΑΛΙΑ	5,4	5,2	4,7
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	3,9	4,7	6,4
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	14,7	15,5	15,9
ΑΥΣΤΡΙΑ	7,4	7,7	7,4
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	3,5	3,6	3,3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	21,6	21,4	21,4
ΣΟΥΗΔΙΑ	24,1	19,7 **	21,2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	24,4	25,7	26,3
ΕΕ	8,9 ***	8,9 ***	9,2
ΚΥΠΡΟΣ	3,2	3,4	3,8

Πηγή: Labour Force Survey 2000-2002, Eurostat (Life-long learning – females – Percentage of the female population aged 25-64 participating in education and training over the four weeks prior to the survey).

- * Μη διαθέσιμα στοιχεία
- ** Αλλαγή σε σχέση με προηγούμενα χρόνια
- *** Υπολογιζόμενα στοιχεία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.52
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-64
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2002

ΧΩΡΑ	ΕΤΟΣ		
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)
ΒΕΛΓΙΟ	7,6	7,7	6,8
ΔΑΝΙΑ	17,9	16,4	16,2
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5,6	5,7	6,1
ΕΛΛΑΔΑ	1,1	1,5	1,2
ΙΣΠΑΝΙΑ	4,6	4,3	4,5
ΓΑΛΛΙΑ	2,6	2,5	2,4
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	*	*	6,5
ΙΤΑΛΙΑ	5,5	4,9	4,5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	5,7	5,9	8,9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	16,4	17,0	16,9
ΑΥΣΤΡΙΑ	9,2	8,7	7,6
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	3,3	3,0	2,4
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	17,7	17,1	16,5
ΣΟΥΗΔΙΑ	19,2	15,4 **	15,7
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	17,9	18,0	18,6
ΕΕ	8,0 ***	7,9 ***	7,9
ΚΥΠΡΟΣ	3,1	3,4	3,6

Πηγή: Labour Force Survey 2000-2002, Eurostat (Life-long learning –males – Percentage of the male population aged 25-64 participating in education and training over the four weeks prior to the survey).

- * Μη διαθέσιμα στοιχεία
- ** Αλλαγή σε σχέση με προηγούμενα χρόνια
- *** Υπολογιζόμενα στοιχεία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- 1: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003 22
- 2: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003 24
- 3: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση κατά ηλικία την περίοδο 2000-2003 27
- 4: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε εκπαίδευση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003 29
- 5: Κατανομή γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω που συμμετείχε σε εκπαίδευση κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002 32
- 6: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003 35
- 7: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρόνων και άνω σε κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003 37
- 8: Ποσοστό συμμετοχής γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 25-64 χρόνων σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά κράτος μέλος της ΕΕ την περίοδο 2000-2002 39
- 9: Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003 43

10:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	45
11:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	47
12:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	49
13:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	51
14:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	53
15:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επαγγελματική υπόσταση την περίοδο 2000-2003	55
16:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	57
17:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	59
18:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	61
19:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	63

20:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	64
21:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	66
22:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	68
23:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επαγγελματική υπόσταση την περίοδο 2000-2003	69
24:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	70
25:	Κατανομή απασχολούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002	71
26:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	74
27:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	75
28:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	77
29:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	79

30:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	81
31:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	83
32:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά επαγγελματική υπόσταση την περίοδο 2000-2003	84
33:	Ποσοστό συμμετοχής απασχολούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	85
34:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	89
35:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	91
36:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	92
37:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	94
38:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	96
39:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	97

40:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	98
41:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	101
42:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	102
43:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	104
44:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	105
45:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	107
46:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	109
47:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	110
48:	Κατανομή εργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002	111
49:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	113

50:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	115
51:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	117
52:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	118
53:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά μέγεθος επιχείρησης την περίοδο 2000-2003	120
54:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	122
55:	Ποσοστό συμμετοχής εργοδοτούμενων γυναικών σε κατάρτιση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	123
56:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003	126
57:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	128
58:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	129
59:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία την περίοδο 2000-2003	130

60:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας την περίοδο 2000-2003	132
61:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003	133
62:	Ποσοστό συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά μορφή απασχόλησης την περίοδο 2000-2003	135
63:	Ποσοστό συμμετοχής άνεργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003	138
64:	Ποσοστό συμμετοχής άνεργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	139
65:	Ποσοστό συμμετοχής άνεργων γυναικών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	140
66:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	144
67:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003	146
68:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003	148
69:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003	150

- 70: Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003 152
- 71: Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003 153
- 72: Κατανομή αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε εκπαίδευση κατά επίπεδο εκπαίδευσης την περίοδο 2000-2002 154
- 73: Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε κατάρτιση κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003 157
- 74: Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε κατάρτιση κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003 158
- 75: Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς γυναικείου δυναμικού σε κατάρτιση κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003 159

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γραφείο Προγραμματισμού, (Μάιος 2003), “Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3: Ανθρώπινο Δυναμικό”.

Γραφείο Προγραμματισμού, (2003), “Επιτελική Σύνοψη Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2004-2006”.

European Commission, (20-21 November 1997), “Luxembourg Extraordinary European Council Meeting on Employment. Presidency Conclusions”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1998), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ, 15 & 16 Ιουνίου 1998. Συμπεράσματα της προεδρίας”.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, (2000), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας 23 & 24 Μαρτίου 2000. Συμπεράσματα της προεδρίας”.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, (2000), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία Ντα Φέϊρα, 19 & 20 Ιουνίου 2000. Συμπεράσματα Συμβουλίου”.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, (2002), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης 15 & 16 Μαρτίου 2002. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2003), “Απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση. Κοινές κατευθυντήριες γραμμές”.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2003), Συμπεράσματα σχετικά με την “Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου για την κοινωνική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα στην κοινωνία της γνώσης”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2001), “Η πραγμάτωση μιας Ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης. Ανακοίνωση της Επιτροπής”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, (2002), “Εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ευρώπη: Διαφορετικά συστήματα, κοινοί στόχοι για το 2010”.